העניריק איבסען

געזאַמעלטע דראַמען

נאָראַ

די ווילדע ענטע

פּערלאַג: מייזעל עט קאָ.
422 Grand Street, New York
1910

נאָראַ

איבערזעצט פון מ. ווינטשעווסקי

COPYRIGHT 1910
MAISEL & COMPANY
NEW YORK

ערשטער אַקט.

(דאס טהעאַטער שטעלט פֿאָר אַ צימער געשמאַקפֿאַל מעבלירט, אַבער ניט רייך. אין וואַנד וואָס קומט אויס פונקט אַנטקעגען די מוזיקאַנטען איז דאָ אַ טיר, דורך וועלכע מען גיהט אריין אין דעם פֿאָרדערצימער: נאָך אַ טיר פיהרט צו העלטער'ס קאַבינעט. צווישען די בוידע טירען שטעהט א פּארטעפּיאנא. אין די זייט־וואַנד פון דער לינקער האַנד איז אין מיטען דאָ אַ טיר, און נעהנטער צו דעם פֿובליקום — אַ פענסטער, לעבען וועלכען עס שטעהט אַ רונדער טיש מיט לעהנשטולען (קרעסלעס) און אַ קלייניע זאָפע. אין די אַנדערע זייט וואַנד (פון די רעכטע זייט) איז אויך דאָ אַ טיר און ניט וויים דערפון אַ קאַכלע־אויוועז, לעבען וועלכען עס שטעהען נאָך אַ פּאָר לעהנשטולען און אַ שויקעל־שטול. צווישען די זייטען טיר און דעם אויוועז שטעהט אַ טישעלע. אויף די וועגד זייגען דאָ גראַווירטע בילדער. אויף אן עמאַזשערקע זעהט מען פֿאַרצעליינע זאכען און אלערליי קליניגקייטען. אין אַ ביכערשרענקעל זיינען דאָ שעהנגעבונדענע ביכער. די פֿאַדלאַגע איז בעדעקט מיט אַ טעפּיך. אין אויוועז בראנט אַ פייער: עס איז אַ פּראַסטיגער וויינטער־טאָג. וועז דער פּאַרהאַנג הויבט זיך אויף הערט זיך דער גלעקעל פון די גאַס־טיר, וועלכע עפענט זיך באַלד. נ אָ ר א קומט אריין אונטערזינגענדיג פּאר זיך, און פרעהליך. זי איז אָנגעטאָן, ווי אייגע וואָס קומט פון גאַס און טראָגט עטליכע פּאַקעטען; זי לעגט זיי אוועק אויפֿן טיש. נאָך איהר קומט אריין א פּאַק־טרעגער, וועלכער ברענגט א וויינאַכטס־בוים און אַ קערבעל. וועלכע ער גיט אויבער דער דיענסט־פרוי ביי דער טיר.)

נ אָ ר א. העלענע, בעהאַלט די יאַלקע אין א זיכערן אָרט; די קינדער טאָרען עס ניט זעהן איידער עס ווערט אָוועגד און די יאַלקע איז אָנגעצונדען. (צום טרעגער, אַרויסגעהטענדיג איהר געלד־בייטעלע) וויפיעל קומט אייך?

פערזאנען:

טאַרוואלד העלמער.

נאָרא העלמער.

דר. ראנק.

גילס קראָגסטאד.

פרוי לינדע.

אננא.

העלענע.

דיא העלמער'ס דריי קינדער.

א פּאסטרעגער.

אָרט: כריסטיאנא (נאָרוועגען); צייט: דיא גענענוואַרט.

ה ע ל מ ע ר. פון נייאָהר אן יא. דערווייל וועט נאָך דויערן א פערטעל יאָהר ביז איך קריעג מיין ערסטע געהאַלט.

נ אָ ר א. דאָס איז א קלייניגקייט; מיר קענען לעבען אויף באָרג ביז דאַן.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא! (ער נעהמט איהר אָן, שפּאַסענדיג פאר'ן אויער) וועז וועסטו שוין ווערען א מענש וואָס לעבט מיט א רעכנונג? שטעל זיך פאָר, אָט איך געה און באָרג היינט א טויזענד קרוין און דו גיסט דאָס אוים איבער ווייהנאכטען. נו, מאכט זיך, אז דעם אָווענד פאר נייאָהר פאלט מיר ארויף א ציענעל פון א געזימס אויפ'ן קאָפּ און שפּאלט מיר דעם מוח...

נ אָ ר א. (איהם פערשטאָפּענדיג די מויל) הש! ווי קען א מענש רעדען אזעלכע שרעקליכע רעדע?

ה ע ל מ ע ר. אָבער לאָמיר רעכענען אז אָט אזא מעשה פאסירט — וואָס דאַן?

נ אָ ר א. אָה, אויב דאָס זאָל טרעפען, דאַן קימערט מיר וועניג צו איך בין שולדיג נעלר אָדער ניט.

ה ע ל מ ע ר. אָבער וואָס מכות די וואָס דו ביסט זיי שולדיג?

נ אָ ר א. זיי? וועמען האַרט פאר זיי? לויטער פרעמדע מענשען.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, נאָרא! וואָס פאר א ווייבעל דו ביזט! אָבער ערנסט געדענק, דו ווייסט דאָכט זיך מיין כּלל אין אזעלכע זאכען. איך האָב פיינט חובות! איך האָס קרעדיט! די היים וואָס איז געבויט אויף באָרגען און שולדען קען ניט מאהר זיין שעהן און פריי. מיר ביידע האָבען זיך ביז היינטיגען טאָג געהאַלטען ווי כוואטעס אין דעם פרט. לאָמיר זיך ניט אונטערגעבען ביז די לעצטע מינוט, הערסט?

נ אָ ר א. (צוגעהענדיג צום פייער) זעהר שעהן — ווי דו ווילסט, טאָרוואָלד. לאָז זיין אזוי.

ה ע ל מ ע ר. (איהר נאָכגעהענדיג) אָט־אָט־אָט! דאָס טויג אויך ניט! מיין פיינעלע דאַרף אויף דעם אופן ניט ארַאָבלאָזען די פלינעלעך. וואָס? מיין וועבערקעלע אָנגעבלאָזען? (ער נעהמט

ט ר ע ג ע ר. א האלבע קרוין. (*)

נ א ר א. אט איז א קרוין. ניין, ניין! ניט מיר ניט קיין רעסטע. (דער טרעגער בעדאנקט זי און געהט אוועק. נ א ר א פערמאכט די טיר, זי שמייכעלט אונטער זעהר צופריעדען און ווארפט אראב די גאס־קלויזער. דערנאך נעהמט זי ארויס פון קעשינע עטליבע מאקאראנען און עסט אוינע אדער צוויי, צוגעהענדיג אויף די שפיץ־פינגער צו איהר מאן'ס קאבינעט און הארכענדיג.)

נ א ר א. יא, ער איז אין דערהיים.

ה ע ל מ ע ר. (פון זיין קאבינעט) הער איך דארטען מיין פייגעלע פיפטשענדיג?

נ א ר א. יא, דו האסט נעטראפען.

ה ע ל מ ע ר. שפרינגט די וועבערקעלע דארטען ארום?

נ א ר א. יא—א.

ה ע ל מ ע ר. וועז איז די וועבערקע נעקומען אהיים?

נ א ר א. א מינוט צוריק. (זי בעהאלט די מאקאראנען און ווישט זיך אב די מויל.) קום אהער, טארוואלד, און זעה וואס איך האב אנגעקויפט.

ה ע ל מ ע ר. איך האב וואס צו טאן, שטער מיר ניט. (א ווייל־ינקע שפעטער עפענט ער די טיר, האלטענדיג די פעדער אין דער האנד.) אנגעקויפט זאגסטו? וואס? אט דאס אלץ? האט מיין אויסברענגערקעלע שוין וויעדער אויסגענעבען געלד?

נ א ר א. אה, טארוואלד, כלעבען, מיר זיינען איצט רייך גענוג זיך צו פערגינען עטוואס אויסצוגעבען. דאס איז דער ערסטער ווייהנאכטען וואס מיר דארפען זיך ניט קוועלען.

ה ע ל מ ע ר. זיי ניט קיין קינד! אונזערע מיטל ערלויבען אונז ניט אויסצובריינגען געלד.

נ א ר א. א יא, טארוואלד! לאז מיר הולטייענען א ביסעלע — איין קליין הארעלע, טארוואלד! דו ווייסט אליין, דו וועסט דאך באלד פערדיענען אוצרות מיט גאלד, ניין?

(*) א מטבעה, 25 סענט.

ג א ר א. (מיט ארַאבגעלאָזענע אויגען, זיך שפּילענדיג מיט דע קנעפּ פון זיין רעק) אויב דו ווילסט מיר אין אמת'ן געבען עפּעס, וואָלסטו, פערשטעהסט, וואָלסטו, וואָלסטו מיר קענען געבען...

ה ע ל מ ע ר. נו, נו! רעד ארוים!

ג א ר א. (האַסטיג) וואָלסטו מיר קענען געבען געלד, טאַר־וואָלד! ניט צופיעל, אָט אזוי פיעל וויפיעל דו קענסט אָבשפּארען פון מיינטוועגען... דערמיט וועל איך מיר שפּעטער עפּעס קויפען.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, ליעבע נאַרא...

ג א ר א. אָה, זעה, טאַרוואָלד, זאָג מיר ניט אָב! איך וואָלט דאס געלד, פערשטעהסטו, אויפהיינגען אין א שעהנינקען זעקעלע אויפ'ן ווייהנאכטס־בוים. אָה, דאס וואָלט געווען אזא שפּאס, ניין?

ה ע ל מ ע ר. וואָס רופט מען די פייגלעך וואָס טרייבען געלד ארוים אין דער לופט?

ג א ר א. איך ווייס, איך ווייס! שפּיעל־פייגעלעך, פער־שוועגדערס, געווים ווייס איך. אָבער זיי א גוטער, טאַרוואָלד. דאָן, זעהסטו, וועל איך האָבען צייט צו בעקלערען וואָס איך דארף נעטהי־גער ווי אלץ. איז דאס ניט א שכל פון מיר? זאָג אליין.

ה ע ל מ ע ר. (שמייכלענדיג) געווים. דאָס הייסט, נאטיר־ליך, ווען דו וואָלסט אין אמת'ן בעהאלטען דאס געלד וואָס איך גיב דיר, און דו וואָלסט דערפאר זיך ווירקליך עטוואָס קויפען. ביי דיר אָבער געהט אלץ אוועג אויף הויז־זאכען, און אויף אלערליי פוסטע קליניגקייטען און דאן קומסטו פון דאס־ניי צו מיר.

ג א ר א. אָבער, טאַרוואָלד...

ה ע ל מ ע ר. דו קענסט ניט לייקענען, נאַרא־לעבען. (ער נעהמט איהר ארום) מיין פייגעלע איז א זיסינקע, אָבער זי קען אויסברייגען דעם מלך'ס אוצר. עס וואָלט גאָר קיינער ניט גלויבען, וויפיעל עס קאָסט אויסצוהאלטען אזא קליינע עופ'עלע ווי דו ביסט!

ג א ר א. אָה, שעמען דארפסטו זיך! ווי קענסטו אזוי רע־דען? שפּאָר איך דען ניט אזוי פיעל ווי איך קען?

ארויס זיין פֿאַרט־מאַניי) נאָרא, ניב א קוק, טרעף, וואָס האָב איך דאָ אינעווייניג?

נ א ר א. (זיך שנעלל אומקאָהרענדיג) געלד!

ה ע ל מ ע ר. נא דיר, קינד! (איהר געבענדיג אַסיגנאַציעס) אָה, איך וויס, עס איז דאָ א סך זאכען וועלכע מען דאַרף אין הויז שׂרום ווייהנאַכט־צייט.

נ א ר א. (צעהלענדיג) צעהן, צוואַנציג, דרייסיג, פערציג — אָה! א דאַנק, א דאַנק דיר, ליעבער טאַרוואַלד! דערמיט קען איך א סך, א סך אויפטאָן.

ה ע ל מ ע ר. דו דארפסט קענען, יעדענפאַלס.

נ א ר א. נעווים, נעווים! א מאַסע, זאָג איך דיר. אָבער קום אהער און זעה וואָס איך האָב איינגעקויפט. און וואָלווען — ווילדע מציאות! קוק זיך נור צו. אָט איז א נייער אנצוג פאר איוואר'ן, מיט א שווערדעלע. דאָ האָב איך א פערד מיט א טרוי־מויט פאר ראָבערט'ן. און דאָ וויעדער איז א ליאַלקע אין א ווינטלע פאר עממי. פראַסטע סחורה, נאַטירליך, ווייל דערפון וועט סאיי ווי סאיי אין גיכען וועלען א תל. היינט האָב איך קליידער און האַלזבינדען פאר די דיענסטלייט, מעהרנישט מען וואָלט געדארפט עפעס רעכטס פאר מיין אלטע ליעבע אננא, עפעס בעסערס.

ה ע ל מ ע ר. און וואָס, למשל, איז אין דעם פעקעל?

נ א ר א. (אויסשרייענדיג) אָה, ניין, טאַרוואַלד. ניט גע־ריהרט! דו טאַרסט דאס ניט זעהן פריהער ווי היינט אָוונד.

ה ע ל מ ע ר. אזוי גאָר? גוט־נו! זאָג־זשע מיר, וואָס האָס־טו פאר זיך אליין?

נ א ר א. פאר זיך? אָה, איך, פערשטעהסטו, בעדארף קיין זאך ניט.

ה ע ל מ ע ר. אונזין! אָט טראכט אויס עפעס א פערנינף־טיגע זאך וואָס דו וואָלסט זעהר וועלען האָבען.

נ א ר א. ניין, איך בעדארף ווירקליך קיין שום זאך ניט... אָבער הער־צו, טאַרוואַלד...

ה ע ל מ ע ר. נו?

ה ע ל מ ע ר. זאל איך גלויבן או זי האט ניט צו־מאל א כאפ געמאן א מאקארנע, אדער צוויי?

נ א ר א. ניין, טאַרוואלד, גלויב מיר!

ה ע ל מ ע ר. גוט, גוט, גוט! עס זיך ניט אב די הארץ, דאס שפאס איך נור.

נ א ר א. (איבערגעהענדיג צום טיש פון די רעכטע זייט) מיר וואלט נאר אויפ'ן געדאנקען ניט געקומען צו טאן עפעס געגען דיין ווילען.

ד ע ל מ ע ר. אה, דאס וויים איך. אויסערדעם, האסטו מיר נעכאבן דיין וואָרט. (קומענדיג נעהענטער צו איהר) האלט דיינע ווייכאכסס־סעסרעטען פאר זיך, מיין טייבעלע. דער ווייהנאכטס־בוים סיט זיין ליכט וועט זיי וואהרשיינליך אלע ארויסברייננגען פון דער דונקעלהייט.

נ א ר א. האסט אקארשט ניט פערגעסען ארייננצובעטען דאקטאר ראנק?

ה ע ל מ ע ר. איך האב איהם ניט געבעטען. דאס איז איבר־ריגענס ניט נעטהיג, ער וועט שוין אליין קומען. און דאן קען איך איהם אוינלאדען אויך וועו ער וועט דא זיין בייטאג. איך האב בעשטעלט זעהר גוטע וויין. דו קענסט זיך ניט פארשטעלען, נארא, מיט וואס פאר אונגערולד איך ערווארט דעם היינטיגען אוועגד.

נ א ר א. און איך אויך. אה, ווי די קינדער וועלען זיך אמו־זירען, טאַרוואלד!

ה ע ל מ ע ר. יא, עס איז א גרויסער גליק זיך צו פיהלען אין א זיכערען צושטאנד און צו האבען אלץ וואס מען בעדארף, וואס זאגסטו, נארא?

נ א ר א. אה, דאס איז וואונדערבאר!

ה ע ל מ ע ר. עראיננערסטו זיך ווי מיר האבען צוגעבראכט פאר־א־יאהריגען ווייהנאכטען? דריי נאנצע וואכען פריהער ביזטו ביז האלבע נאכט געזעסען פערשפארט אין צימער, צורעכט מאכענ־דיג בלומען פאר'ן בוים און אלערליי אנדערע גרויסארטיגע זאכען,

ה ע ל מ ע ר. (לאַבענדיג) דאָס איז אמת: אזוי פיעל ווי דו קענסט, יא; אָבער די צרה איז, דו קענסט ניט.

נ אָ ר א. (שמייכלענדיג מיט צופרידענהייט און אונטערזינגענדיג) הם! דו ווייסט ניט וואָס מיר פייגעלעך און וועבערקעס האָבען פאר הוצאות!

ה ע ל מ ע ר. דו ביסט א וואונדערבארער מענש, נאָרא! דער טאטע און דער טאָטע! פונקט ווי דיין פאָטער; איין וואָרט מען זוכט צו קריגען געלט און אזוי גיך ווי עס איז דא, גליצט עס זיך דורך דורך די פינגער; דו ווייסט קיינמאל ניט וואָס דערפון ווערט. אָבער מען מוז מיט דיר זיין צופריעדען ווי דו ביזט. דאס לייגט שוין, ווי עס שיינט, אין דיין בלוט. אָה יא, נאָרא, אזעלכע זאכען האָט מען בירושה.

נ אָ ר א. הלוואי וואָלט איך גע'ירשה'ט פיעל פון מיין טאטע'ס אייגענשאפטען.

ה ע ל מ ע ר. און איך וואָלט ניט געוואָלט דו זאָלסט זיין אנדערש ווי דו ביסט, מיין זיסע, ליעבע זינג-פייגעלע. אָבער וואָס איז דאָס? דו זעהסט מיר היינט אוים — ווי זאָל איך דאָס רופען? עפעס פערדעכטיג...

נ אָ ר א. איך?

ה ע ל מ ע ר. יא, דו! קוק מיר אקאָרשט גליך אין די אויגען.

נ אָ ר א. נו?

ה ע ל מ ע ר. (מאַבענדיג א פאַנאָק מיט'ן פינגער) האָט דיר נאשערקעלע עפעס ניט געבראכען דעם נעוועז, הא?

נ אָ ר א. געווים ניט. ווי אזוי קומסטו נאָר אויף אזעלכע נעדאנקען?

ה ע ל מ ע ר. נאָר ניט אפילו אריינגעקוקט אין קאָנדיטאָריי אריין?

נ אָ ר א. ווירקליך, טאָרוואלד...

ה ע ל מ ע ר. ניט עפעס א נאש געטאָן?

נ אָ ר א. ניין, געווים ניט!

(העלמער געהט צו זיך אין קאבינעט ארויין. — העלענע פיהרט ארויין פרי. ל י נ ד ע, וועלכע געהט אין רייזע־קליידער, און מאכט צו די טיר.)

פ ר ו י ל י נ ד ע. (צאגהאפט) וואס מאכסטו, נאר א?

נ א ר א. (צווייפלענדיג) וואס מאכט א י ה ר?

פ ר ו י ל י נ ד ע. איך גלויב, דו ערקענסט מיך ניט.

נ א ר א. ניין... איך... אה, דאך... איך גלויב... (מלא שמחה) וואס! קריסטינע? דאס ביזטו, ווירקליך דו!

פ ר. ל י נ ד ע. יא, דאס בין איך.

נ א ר א. קריסטינע! [illegible] זיך פארצושטעלען אז איך האב דיך ניט דערקענט! אבער איך האב ניט געקענט... (אין א מיל־דערן טאן) ווי פערענדערט דו ביזט, קריסטינע!

פ ר. ל י נ ד ע. געווים! אין ניין, צעהן יאהר צייט...

נ א ר א. געה, געה! וואס? האבען מיר זיך דען ווירקליך א ז ו י לאנג ניט געזעהן? פיעלליכט, דאך... אה, די לעצטע אכט יאהר זיינען געווען זעהר גליקליכע יאהרען פאר מיר... און איצט ביזטו טאקע געקומען אהער, הא? אזא לאנגע רייזע אין מיטען ווינטער! דאס איז בראוו פון דיר!

פ ר. ל י נ ד ע. איך בין געקומען הייצט אין דער פריח מיט'ן דאמפף־שיף.

נ א ר א. דא צו צובריינגען די ווייהנאכטטען, נאטירליך. אה, דאס איז זעהר, זעהר גוט! וואס פאר פערנעיגען מיר וועלען דאס א ביסעל האבען! נעהם אראב דיינע רייזע־קליידער. דו ביזט דאך ניט פערפרארען? (איחר העלפענדיג זיך אויסטאן) אט אזוי; איצט וועלען מיר זיצען אנגענעהם דא ביין פייער. ניין, דו נעהם דעם לעהנשטול און איך וועל זיך זעצען אויפ'ן שויקעל־שטול. (זי נעהמט איחר אן פאר די העגד.) יא, איצט קען איך ריכטיג וויעדער זעהן דיין ליעבען אלטען פנים. נור אויפ'ן ערסטען בליק האב איך... אבער דו ביסט א ביסעל בלייכער, קריסטינע, און א ביסעל מאגערער, אויך...

פ ר. ל י נ ד ע. און א שעהן, שעהן ביסעל עלטער, נאר א!

וועלכע האבען כלומרשט געוואלט ערשטוינען די וועלט. מיר איז אין לעבען קיינמאל ניט געווען אזוי לאנגוויילינ די צייט.

נ א ר א. איך האב זיך ניט נעלאנגווויילינט.

ה ע ל מ ע ר. (שמייכלענדיג) און צום סוף איז דערפון ווייניג־ווא ארויסגעקומען.

נ א ר א. ווילסטו זיך פון דאם נייע מיט מיר רייצען ווענען דעם? ווא האב איך געוואלט טאן, ווען די קאץ איז געקומען אין האט אלעם, אלעם פערדארבען?

ה ע ל מ ע ר. נאטירליך ניט, ארעמע נארעלע. דו האכט אנגעשטריינגט אלע דיינע קרעפטען אינז צו מאכען בערגגיגען אין דאם איז די הויפטזאך. יערענפאללס, איז גוט ווא די ביטערע צייטען זיינען אוועק.

נ א ר א. יא, דאם איז וואונדערבאר, ניין?

ה ע ל מ ע ר. היינטיגען יאהר דארף איך ניט ווצען אין זיך לאנגוויילען איינער־אליין און דו דארפסט זיך ניט אויסבלענדען דיינע אויגעלעך און פערמאטערן דיינע צערטליכע פינגער...

נ א ר א. (קלאפענדיג מיט די הענד) היינט דארף איך דאם ניט, ניט אמת, טארוואלד? אה, דאם איז וואונדער־באר, ווען מען בעקלערט עס. (זי נעחמט איהם גערעמט) און איצט וועל איך דיר זאגען, ווי מיר דארפען זיך איינסטרא־יענען, טארוואלד. אזוי ניך ווי די פייערטעג זיינען אויס... (עס הערט זיך א קלונג בויז גאס־טיר) מען קלינגט! (אויפראמענדיג שנעל דאם ציטער) עס קומט א גאסט, דאם איז ערגערליך.

ה ע ל מ ע ר. איך בין „ניטא אין דער היים" פאר נעסט. נעדיינק דאם!

ה ע ל ע נ ע. א דאמע וויל איך זעהן, פרוי העלמער.

נ א ר א. ברייגג איהר אהער.

ה ע ל ע נ ע. און דער הערר דאקטאר איז אקאדשט געקומען.

ה ע ל מ ע ר. ער איז אריינגענאנגען צו מיר אין קאבינעט?

ה ע ל ע נ ע. יא, מיין הערר.

לעך; דו קענסט זיי איצט ניט זעהן; זיי שפּאַצירען ארום מיט זייער ניאַנקע. אָבער איצט רייד דו, דו מוזט מיר אַלץ, אַלצדינג דערצעהלען.

פּ ר. ל י נ ד ע. ניין, ניין; דו זאָג מיר צוערסט...

נ א ר א. ניין, דו הויב אָן; איך ווייל היינט ניט זיין קיין שנאַאיסטקע. היינטיגען טאָג מוז איך האָבען אין גערַאנקען נור דיך אַליין. אָה! איין זאַך מוז איך דיר פּאַרט דערצעהלען... אָבער פּיעלַלייכט האָסטו שוין געהערט פון אונזער גרויסע שטיק גליק...

פּ ר. ל י נ ד ע. ניין, וואָס איז דאָס?

נ א ר א. בערעכען נור וואָס דאס בעטייט! מען האָט נעמאַכט מיין מאן פּאר'ן דירעקטאָר פון די באַנק.

פּ ר. ל י נ ד ע. דיין מאן? דאס איז ווירקליך א גליק!

נ א ר א. אָה, יא! אלס אדוואָקאַט איז ער געווען אין אונזיכערע לאַגע, איבערהויפּט, פערשטעהסטו, ווייל ער האָט זיך ניט צוגעריהרט צו קיין זאַך, וועלכע איז ניט געווען גאַנץ ריין און... אין דעם איז טאַרוואַלד גאַנץ נערעכט. אה! דו קענסט לייכט פערשטעהן ווי צופריעדען מיר זיינען. ער קומט אַן אויף זיין נייע שטעלע דעם טאָג פון נייַ־יאָהר און דאן וועט ער האָבען א גרויסע געהאַלט חוץ א פּראַצענט פון דעם פערדיענסט. אין דער צוקונפט וועלען מיר קענען לעבען גאַנץ אנדערס — גאַנץ ווי אונזער האַרץ וועט געלוסטען. אָה, כריסטינע! איך פיהל זיך אזוי לייכט און גליקליך! עס איז אזוי גוט צו האָבען מאַסען געלד און ניט צו דאַרפען כרעכען דעם קאָפּ ארום קיין שום זאַך. וואָס זאָגסטו?

פּ ר. ל י נ ד ע. עס מוז זיין שעהן צו האָבען אלץ וואָס מען בעדאַרף.

נ א ר א. אלץ וואָס מען בעדאַרף איז א קלייניגקייט, אָבער הויפענס, הויפענס געלד!

פּ ר. ל י נ ד ע. (שמייכלענדיג) נאַרא, נאַרא! ביזטו נאָך אלץ ניט געקומען צום שכל? דו פלעגסט זיין א שרעקליכע אויסכרייַנגערקע וועז מיר זיינען בייַדע געווען צוזאַמען אין שול.

נ א ר א. (אויך צושמייכלענדיג) יא, טאַרוואַלד זאָגט אז איך

נ א ר א. יא, פיעלליכט א האַרעלע עלטער... ניט פיעל... א האַ־רע־לע עלטער... (פלוצלונג הערט זי אויף, זיך אַן עטוואס דער־מאַנענדיג.) אָה, וואָס פאַר א געראַנקלאַזער נפש איך בין! דאָ זיץ איך און פלאַפעל... ליעבע, ליעבע כריסטינע, קענסטו מיר דאָס פערצייהען?

פ ר ו י ל י נ ד ע. וואָס מיינסטו, נאַרא?

נ א ר א. (אין א מילדערן טאָן) אַרימע כריסטינע! איך האָב געהאַט פערגעסען: דו ביסט דאָך אַן אלמנה?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, מיין מאַן איז געשטאָרבען מיט דריי יאָהר צוריק.

נ א ר א. איך וויים, איך וויים! איך האָב דאָס געלעזען אין די צייטונגען. אָ, כריסטינע, גלויב מיר, איך האָב ווירקליך געוועלט דיר שרייבען, אָבער איך האָב עס אַלץ אָבגעלייגט און אָבגעלייגט און מיר איז אימער עטוואָס געקומען אין וועג אריין.

פ ר. ל י נ ד ע. דאָס קען איך לייכט בענרייפען, ליעבע נאַרא.

נ א ר א. ניין, כריסטינע; דאָס איז פון מיר נעווען שרעקליך שלעכט נעהאַנדעלט. ליעבסטע, בעסטע פרייַנדין, וויפיעל דו האָסט געמוזט ליידען פון יענער צייט אָן! האָט ער דיר נאָר נישט נעלאָזען?

פ ר. ל י נ ד ע. נאָר נישט.

נ א ר א. אנך קיינע קינדער?...

פ ר. ל י נ ד ע. קיינע.

נ א ר א. נאָר נישט, ריין נאָר נישט.

פ ר. ל י נ ד ע. צומאָל ניט א שמערץ, אפילו ניט אַן עראַ־נערונג.

נ א ר א. (איהר אָנזעהענדיג, עטוואָס אונגלויביג) מיין ליעבע כריסטינע, ווי איז דאָס מעגליך?

פ ר. ל י נ ד ע. (מיט א ביטערען שמייכעל) אָה, דאָס טרעפט צייטענווייז.

נ א ר א. דו ביסט אויף דעם אופן נאַנץ עלענד! דאָס מוז ווין א שרעקליכער צושטאַנד. איך האָב דריי ליעבסטע קינדער־

ענע צייט געשטאַרבען.

נ א ר א. ריכטיג! און איצט שטעל זיך פאָר מיין לאַגע. איך האָב ניט געקענט געהן איהם אויפפאַסען! איך בין געווען אויף דער צייט מיט איוואר'ן און האָב געהאַט מיין קראַנקען טאַטע־וואַלד אויף די הענט. לייבער, אַלטער פאַטער! כריסטינע, איך האָב איהם מעהר ניט געזעהן. אָה, דאָס איז געווען דאָס גרעסטע אונגליק וואָס איך האָב געהאַט אריבערצוטראָגען צייט איך בין פערהיראַטהעט.

פר. ל י נ ד ע. איך וויים, ווי לייב דו האָסט איהם געהאַט. הייסט עס דאָן זייט איהר געפאַהרען קיין איטאַליען?

נ א ר א. יא, מיר האָבען דאָס געלט געהאַט און די דאָקטוירים האָבען געשריען אין איין קול, אז מיר מוזען פאָהרען. א מאָנאַט שפּעטער זיינען מיר געווען פערריזט.

פ ר. ל י נ ד ע. און דיין מאַן איז צוריקגעקומען פאַלקאַ־מען געזונד?

נ א ר א. פריש און געזונד.

פ ר. ל י נ ד ע. און דער דאָקטאָר?

נ א ר א. וואַרום פרעגסטו דאָס?

פ ר. ל י נ ד ע. וועז איך בין אריינגעקומען האָט זיך מיר געראַכט אז איך האָב געהערט אייער דיענסט־פרוי אָנמעלדענדיג א דאָקטאָר....

נ א ר א. אָה, יא; דאָקטאָר ראַנק. אָבער ער קומט ניט צו אונז אלס דאָקטאָר. ער איז אונזער בעסטער פריינד און לאַזט קיינמאָל ניט פארבייַ א טאָג אָהן א בעזוך ביי אונז. ניין, טאַר־וואַלד האָט ניט געהאַט א קראַנקען טאָג פון יענער צייט אָן. און די קינדער, זיי זיינען אויך געזונד און שטאַרק. און איך אליין אויך. (זי שפּרינגט אויף און קלאַפּט מיט די הענד.) אָה, כריסטינע, כריסטי־נע, עס איז גרויסארטיג צו לעבען און צו זיין גליקליך! אָבער... אָה, וואָס בין איך פאר א מענש! אָט זיץ איך און רייד ניט מעהר ווי ארום זיך! (זיך זעצענדיג אויף א פוסבויינקעלע לעבען כריסטינען מיט די הענד אין איהר שויס.) אָה, זיי ניט בייז אויף מיר! זאָג

בין דאָס נאָך הייַנטיגען טאָג. אָבער „נאָרא, נאָרא" איז ניט אזוי דום ווי איהר אלע מיינט. אָה, איך האָב ניט געהאט די מיטל צו זיין א גרויסע אויסברענגערקע. מיר האָבן געמוזט ביידע ארבייטן.

פ ר. ל י נ ד ע. דו אויך?

נ א ר א. יא, לייכטע ארבייט: שטיקעריי, אויסנעהען און אנדערע זאכען און... (מיט א טאָן פון וויכטיגקייט) אנדערע ארבייט אויך. דו ווייסט נעווים, אז טאָרוואלד איז געווארען אוים טישנאָוניק ווען מיר האָבען זיך פערהייראטעט. ער האָט ניט געהאט קיין אויסזיכט צו שטיינען אין סלוזשבע. און מיר האָבען נעטהיג געהאט מעהר גלעלד. נו, האָט ער אָבער געארבייט איבער זיינע קרעפטען דעם ערסטען יאָהר. ער האָט אויך זיך גענומען אלערליי געשעפטען אוֹן האָט געהאָרעוועט פריה און שפעט. דאָס איז איהם געווען צו שווער און ער איז געווארען גפעהרליך קראנק. דאָן האָבען די דאָקטוירים ערקלערט אז ער טוט פאָהרען אין די וואָרימע לענדער.

פ ר. ל י נ ד ע. יא; איהר האָט צוגעבראכט א גאנצען יאָהר אין איטאליען, גלויב איך.

נ א ר א. גאנץ ריכטיג. דאָס איז אָבער ניט אָנגעקומען זעהר לייכט, מעג איך דיר זאָגען. דאָס איז אויסגעקומען גליק נאָכדעם ווי איך האָב געהאט אייוואר'ן. פאָהרען האָבען מיר נאטירליך געמוזט. אָה, דאָס איז געווען א גרויסארטיגע רייזע! און דאָס האָט טאָרוואלדען געמאכט פון טויט לעבעריג, אבער עס האָט געקאָסט א שרעקליכע מאסע גלעלד.

פ ר. ל י נ ד ע. לייכט צו בענרייפען.

נ א ר א. צוועלף הונדערט דאללאר! פיער טויזענד אכט־הונדערט קרוין. איז דאָס ניט א מאסע גאָלד?

פ ר. ל י נ ד ע. א גליק פאר אייך וואָס איהר האָט געהאט אזוי פיעל גלעלד.

נ א ר א. מיר האָבען דאָס געקראָגען פון מיין פאָטער, פערשטעהסטו.

פ ר. ל י נ ד ע. איך פערשטעה. ער איז דאכט זיך ארום

שטאדט ערגיץ־וואו ביין ים.

פ ר. ל י נ ד ע. (צוגעהענדיג צום פענסטער) איך האָב ניט קיין פאָטער, וועלכער זאָל מיר געבען דאָס געלד הערצו.

נ א ר א. (אויפשטעהענדיג) אָה! נעהם׳ס מיר ניט איבעל.

פ ר. ל י נ ד ע. ליעבע נאָרא, זיי דו אויף מיר ניט אין כעס. דאָס ערגסטע אין א לאַנע ווי מיינע בעשטעהט אין דעם, זואָס עס מאכט א מענשען ביטער. מען האָט ניט פאר קיינעם צו ארבייטען אוו דאָך מוז מען אימער עטוואָס טאָן. מען מוז לעבען אוו מען וועלט ענאָאיסטיש. וועו איך האָב געהערט פון די גליק־ליכע ענדערונג אין אייער לעבען, האָב איך — ווער וואָלט דאָס געגלויבט? — זיך מעהר געפרעהט פון מיינטוועגען ווי פון אייערט־וועגען?

נ א ר א. וואָס מיינסטו דערמיט? אָה! איך פערשטעה. דו רעכענסט אז טאָרוואָלד וואָלט קענען עפעס טאָן פאר דיר.

פ ר. ל י נ ד ע. יא, דאָס האָב איך געטראכט.

נ א ר א. אוו דיין פערלאַנג מוז ערפילט ווערען! דו לאָז דאָס נאָר איבער צו מיר. איך וועל דאָס זעהר קונציג אַרומארבייטען אוו וועל עפעס אויסטראכטען אַן אַנגענעהמע מאַנעווער איהם צו מאכען פרייגדליך. אָה, איך וואָלט זיך אזוי גליקליך שעטצען פאר דיר עטוואָס צו טאָן!

פ ר. ל י נ ד ע. דו ביסט זעהר ליעבענסווירדיג, נאָרא! אוו ביי דיר איז דאָס דאָפעלט גוט, ווייל דו אליין ווייסט אזוי וויניג פון צרות.

נ א ר א. איך? איך ווייס וועניג פון...?

פ ר. ל י נ ד ע. (שמייכלענדיג) נו, יא! א ביסעל שטי־קערייי אוו דעסגלייכען. דו ביזט נאָר א קינד, נאָרא!

נ א ר א. (דערלאַנגט א שאָקעל מיט׳ן קאַפ אוו תויבט אַן צו שפרייזען איבער׳ן צימער) אָה, דו דארפסט מיך ניט האַלטען פאר נאָר א קינד...

פ ר. ל י נ ד ע. ניין?

ג א ב א. דו ביסט ניט בעסער מאר די אַנדערע! איהר

מיר, איז דאָס ווירקליך וואהר אז דו חאָסט דיין מאן גיט נעליעבט? וואָס האָט דיך געצוואונגען איהם צו נעהמען?

פ ר. ל י נ ד ע. מיין מוטער האָט נאָך דאן נעלעבט, חילפ־לאָז, קראנק אין בעט; און דאן האָב איך געהאָט צו זאָרגען פאר צוויי אינגערע ברידער. איך האָב עס נעהאלטען פאר מיין פּליכט איהם צו נעהמען.

נ א ר א. פיעלליכט איז דאס ווירקליך נעווען דיין פּליכט. איז ער נעווען רייך?

פ ר. ל י נ ד ע. אין זעהר א גוטען צושטאנד. אָבער זיין נעשעפט איז נעווען אן אונזיכערער און נאָך זיין טויט איז עס צו־פאלען שטיקערווייז און נאָך איהם איז נאָרנישט נעבליבען.

נ א ר א. און דאו...

פ ר. ל י נ ד ע. דאן האָב איך נעמוזט זיך ראנגלען מיט די נויט, האלטענדיג א קראָם, נאכהער א שול, אלץ וואָס איז נעווען מעגליך פאר מיר. רי לעצטע דריי יאָהר זיינען פאר מיר נעווען איין לאנגער שווערער קאמפּף. אָבער איצט איז ער נעענדינט, נאָרא. מיין ארימע מוטער — זי בעדארף מיך מעהר ניט, זי ליעגט אין איהר רוה. די אינגלעך זיינען אין נעשעפט און קענען זאָרגען פאר זיך אליין.

נ א ר א. ווי פריי דו מוזט זיך איצט פיהלען!

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, נאָרא; מיין לעבען איז ניט מעהר ווי שוידערהאפט פוסט. ניטא פאר וועמען צו לעבען! (אויפשטעהענ־דיג זעהר אונרוהיג.) דאָס איז דער גרונד, ווארום איך האָב לעננער ניט נעקענט אויסהאלטען דעם לעבען אין דעם פערווארפענעם נעסט, וואו איך בין נעווען. הייר, רעכען איך, מוז זיין לייכטער צו נע־פינען אן ארבייט וואָס איז ווערטה אז מען זאָל זיך צו איהר נעהמען, עטוואָס צו בעשעפטיגען א מענשען׳ס נעדאנקען. וועו איך וואלט נור נעקענט קריענען א שטענדיגע ארבייט, ערגיץ אין א קאנטאָר!

נ א ר א. אָבער, בעדיינק, כריסטינע, דאָס איז אוא קאטאָר־וישנע ארבייט, און דו זעהסט אזוי איך אוים אויסגעמאטערט; פאר דיר וואלט גלייכער נעווען צו האָבען א ביסעל רוה אין א קלייגע

גליקליך. איך האָב גערעטעט טאָרוואלד׳ס לעבען.

פ ר. ל י נ ד ע. גערעטעט זיין לעבען? ווי אזוי?

נ א ר א. איך האָב דיר דערצעהלט וועגען אונזער פאָהרען קיין איטאליען, וועו ניט דאס, וואלט טאָרוואלד געשטאָרבען.

פ ר. ל י נ ד ע. יא, און דיין פאָטער האָט דערצו געגעבען דאָס גע׳לד.

נ א ר א. זזוי מיינט טאָרוואלד אליין און יעדער אַנדערער, אָבער...

פ ר. ל י נ ד ע. אָבער?

נ א ר א. אָבער מיין פאָטער האָט מיר ניט געגעבען ניט איין אייגציגען העלער. איך אליין האָב דאס גע׳לד געקראָגען.

פ ר. ל י נ ד ע. דו? דאָס גאנצע גע׳לד?

נ א ר א. צוועלף הונדערט דאָללאר, פיער טויזענד אכט הונדערט קרוין. וואָס זאָגסטו דערצו?

פ ר. ל י נ ד ע. מיין ליעבע נאָרא, זאָג מיר ווי האָסטו דאָס אויפגעטאָן? האָסטו דאס גע׳לד געוואונען אין דער לאָטעריע?

נ א ר א. (פערעכטליך) אין דער לאָטעריע? יעדער נאר־וואָלט דאס געקענט.

פ ר. ל י נ ד ע. פון וואַנען־דען־זשע האָסטו געקראָגען דאָס גע׳לד?

נ א ר א. (זינגט אונטערשמייכלענדיג) הם... הם! טרא־לא־לא־לא...

פ ר. ל י נ ד ע. נו, בארגען האָסטו נאטירליך ג י ט געקענט?

נ א ר א. ניין? וואַרום ניט?

פ ר. ל י נ ד ע. וואַרום ניט? וויי׳ל א פרוי טאָר ניט בארגען קיין גע׳לד אָהן די צושטימונג פון איהר מאן.

נ א ר א. (שאָקלענדיג מיט׳ן קאָפּ) אָה, וועו די ווייב פערשטעהט א ביסעלע געשעפט... און וויים ווי זיך צו ט זאָך צו נעהמען... דאן...

פ ר. ל י נ ד ע. אָבער, נאָרא, איך פערשטעה ניט...

נ א ר א. נו, עס איז ניט נעטהיג אז דו זאָלסט פערשטעהן...

אלע מיינט אז איך בין ניט פעהיג צו קיין שום ערנסטע זאך. —

פ ר. ל י נ ד ע. נון...

נ א ר א. איהר מיינט אז איך האָב נאָר ניט נעהאַט מיין פּע־קעל אין לעבען.

פ ר. ל י נ ד ע. מיין ליעבסטע נאָרא, דו האָסט, דאַכט זיך, מיר נאָר וואָס אויסדערצעהלט אלע דיינע ליידען.

נ א ר א. עה! די קליניגקייטען! (אין א שטילערען טאָן) איך האָב דיר נאָך ניט נעזאָגט קיין וואָרט וועגען די נרויסע זאַך...

פ ר. ל י נ ד ע. די נרויסע זאַך? וואָס מיינסטו דערמיט?

נ א ר א. איך וויים דו קוקסט אויף מיך פון אויבען אראָפּ, כריסטינע; אָבער דו האָסט דערצו קיין רעכט ניט. דו ביזט שטאָלץ דארויף וואָס דו האָסט נעארבייט שווער און לאַנג פאר דיין מוטער.

פ ר. ל י נ ד ע. איך קוק נעווים אויף קיינעם ניט אראָפּ; אָבער איך בין טאַקע שטאָלץ און צופרידען וועז איך דערמאָן זיך אז איך בין נעווען אים שטאַנדע צו בעפרייען פון זאָרגען מיין מוטער'ס לעצטע יאָהרען.

נ א ר א. און דו ביסט שטאָלץ אויף דאָס וואָס דו האָסט נעטאָן פאר דיינע ברידער?

פ ר. ל י נ ד ע. האָב איך ניט א רעכט דערצו?

נ א ר א. נאַנץ נעווים. נון, אָבער לאָמיך דיר זאָגען, כריסטינע, אז איך האָב אויך מיט וואָס צו שטאָלצירען, און צופריעדען צו זיין.

פ ר. ל י נ ד ע. איך צווייפעל ניט אין דעם, אָבער וואָס מיינסטו?

נ א ר א. השש! רייד ניט אזוי הויך. בעדענק נור, וועז מאַרוואַלד זאָל דאס קריגען צו הערען! ער טאָר דערפון ניט וויסען, אויף קיין פאל ניט! קיינער ניט, חוץ דיר, כריסטינע.

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס קען דאָס זיין אוויינם?

נ א ר א. קום אהער צו מיר. (זי ציעהט איהר צו נעהיימער צו זיך אויפ'ן זאָפּא.) יא, איך האָב אויך א נרונד צו זיין שטאָלץ אוף

מ ר. ל י נ ד ע. און האָט דיין מאן קיינמאָל ניט ערפאהרען פון דיין פאטער אליין, אז דאס געלר איז געקומען ניט פון איהם?

נ א ר א. ניין, קיינמאָל ניט! דער פאטער איז געשטאָרבען בונקט צו יענער צייט. איך האָב געוועלט איהם זאָגען און איהם בעטען ער זאָל דאס האלטען בסוד. אונגליקליכערווייזע איז דאס פאַיר ווי סאַיי געווען צו שפעט.

מ ר. ל י נ ד ע. און דיין מאן? האָסטו איהם קיינמאָל ניט מודה געווען אז...

נ א ר א. נאָט אין הימעל! וואָס פאלט דיר איין? איהם זאָגען, — איהם, וועלכער האָסט חובות מעהר ווי אלץ אין דער וועלט! און אויסער דעם ווי שמערצליך, ווי ערנידעריגענד דאָס וואָלט זיין פאר א מאן ווי טאָרוואלד, מיט זיין שטאָלצען כאראקטער און מיט זיין אונאבהענגיגקייט, צו וויסען אז ער האָט מיר עפעס צו פערדאנקען! דאס וואָלט אין נאָנצען צושטערט אונזער גליקליכען צוזאמענלעבען; אונזער שעהנע גליקליכע היים וואָלט א מינוט ניט מעהר געווען דאס וואָס עס איז.

מ ר. ל י נ ד ע. וועסטו דאָס איהם אויך קיינמאָל ניט זאָגען?

נ א ר א. (אין געדאנקען, האלב שמייכלענדיג) יא, פיעלייכט, א מאָל וועל־עס־איז — אין יאָהרען און יאָהרען ארום, וועט איך וועל... ניט מעהר זיין אזוי שעהן. לאָך ניט! איך מיין, נאטירליך, וועט מארוואלד וועט אין מיר ניט זיין מעהר אזוי פערליעבט, ווי ער איז הייַנט; וועט עס וועט איהם ניט מעהר אזוי פיעל פערגניגען מאכען צו זעהען ווי איך שפרינג ארום, קלייד זיך און טאנץ, דאן קען פיעלייכט זיין גוט, וועט איך זאָל עפעס וואָס האָבען אין זאפאס (אוג־מערבערגענדיג) אונזין! אזא צייט וועט קיינמאָל ניט קומען. און איצט, כריסטינע, וואָס זאָגסטו איצט צו מיין גרויסען סוד, הא? גלויב מיר, עס האָט מיר נעקאָסט נענוג קאָפ־ברעכענס, עס איז ניט נעווען א קינדער־שפיעל צו האלטען די טערמינעס פינקטליך. דו דארפסט וויסען, כריסטינע, אז אין מסחור זיינען פארען אזעלכע זאכען ווי, למשל, אבצאָהלונגען און פערטעל־יעהר־

איך האָב דיר ניט געזאָגט אז איך האָב געבאָרנט דאָס געלר. פיעל־לייכט האָב איך עס געקראָגען אויף אַנאַנדער אופן. איך מעג עס האָבען בעקומען פון אייניעם וועלכער איז געווען אין מיך פער־ליעבט... וועז א פערזאָן, פערשטעהסטו, איז אזוי... אַנציהענד ווי איך בין...

פ ר. לי נ ד ע. דו ביזט ווירקליך ניט בייז זינען, נאָרא.

נ א ר א. נו, איך בין זיכער דו שטאַרבסט מיט אונגעדולד צו וויסען...

פ ר. לי נ ד ע. הער נור צו, מיין נעליעבטע נאָרא, ביזטו ניט אקאָרשט א ביסעלע... האַסטיג געויזען?

נ א ר א. הייסט דאס האַסטינקייט צו רעטען א מאַן'ס לעבען?

פ ר. לי נ ד ע. איך רעכעז נור, אז דו האָסט געקענט זיין איבעראויילט און מאַן א זאך אָהן דיין מאַן'ס וויסען...

נ א ר א. אָבער דער וויסען דערפון האָט איהם נעקענט טויטען! בעגרייפסטו דען דאס ניט? ער האָט ניט געטאָרט האָבען דעם שאָטען פון א פערדאַכט אז ער איז אזוי געפערלעך קראַנק. די דאָקטוירים האָבען אין דער שטיל מיר ערקלערט אז ער איז אין לעבענס־געפאַהר און אז קיין זאך וועט איהם ניט העלפען, חוץ א רייזע אין די ווארימע לענדער. מיינסטו איך האָב ניט פריהער פרובירט איהם נעהמען מיט קונצען? איך האָב איהם געזאָגט, איך שטאַרב צו זיין אין אויסלאַנד, ווי אַנדערע יונגע פרויען. איך האָב געווייגט, האָב זיך נעבעטען ביי איהם, האָב איהם געזאָגט ער דארף ניט פערגעסען מיין... צושטאַנד, אז ער דארף מיר אלעס נאכגעבען און דאן האָב איך איהם געגעבען אן אָנצוהע־ענים, אז ער קען דאָס געלר באַרגען. אָבער דאָס, כריסטינע, האָט איהם כמעט בייז געמאכט. ער האָט מיר פאַרגעוואַרפען, אז איך בין א פוסטע קאָפ און אז ער, אלס מאַן, איז פערפליכטעט מיר ניט צו לאָזען אויספיהרען אזעלכע משוגעת'ען — ווי ער האָט דאָס אָנגע־רופען. זעהר גוט — האָב איך בייז זיך געטראַכט — אָבער געראַטעוועט מוז דיין לעבען פאַרט ווערען, און דאן האָב איך געפונען א וועג צו דערצו.

וויים נור, אז איך האָב אבנעצאהלט אזוי פיעל וויפיעל איך האָב נעקענט צונויפקריענען. אה, עס זיינען געווען צייטען וען איך האָב איינפאך ניט געוואוסט אוואו זיך צו קעהרען און צו וועגדען. (שמייכלענדיג) דאן פלעג איך זיצען און פאנטאזירען ארום א ריר־כען אלטען העררן, וועלכער איז אין מיר פערליעבט —

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס? וואָס פאר א הערר?

נ א ר א. א, קיינער ניט!... אט, קלעו איך, שטארבט ער, מען עפענט זיין צוואה און דארין שטעהט געשריעבען מיט גרויסע בוכשטאבען: צאהלט אוועק אלץ וואָס איך לאָז איבער צו די שאר־מאנטע פערזאָן, צו פרוי נאָרא העלמער.

פ ר. ל י נ ד ע. אבער, ליעבע נאָרא, וועלכען אלטען הער־רען מיינסטו?

נ א ר א. וואָס פאר א קינד דו ביסט! פערשטעהסטו דען ניט? אזא אלטער הערר איז אין ערגיץ ניט געוועזען, ער פלענט נור געפינען זיך אין מיינע פאנטאזיען בעת איך בין געוועזן אויסער זיך טראכטענדיג ווי און וואו צו קרינגען געלד צום טערמין. אבער דאָס איז אללעס צו ענדע — דער לאנגוויליגער אלטער נארר מעג זיך בלייבען וואו ער איז: ניט איך דארף איהם, ניט איך דארף זיין צוואה, דען דער סוף פון מיינע קאפרדעהענעם איז איצט ענד־ליך געקומען. (אויפשפרינגענדיג) אה, כריסטינע, וואָס פאר א גליק דאָס איז צו זיין פריי פון זאָרגען, גאָר אין גאנצען פריי! צו קע־נען ארומשפרינגען און זיך שפיעלען מיט די קינדער; צו האָבען שעהנע, געשמאקפאָלע זאכען אין הויז גאנץ נאָך טאָרוואלד'ס וואונש! און באלד קומט אן דער פריהלינג מיט'ן שעהנעם בלויען הימעל און די גרויסע פרייע וועלט ארום זיך. פיעללייכט פאָהרען מיר זיך דאן א ביסעל דורך, פיעללייכט זעה איך נאָך א מאל דעם ים. אך, ווי גוט עס איז צו לעבען און זיין גליקליך.

(עס הערט זיך א קלונג פון גאָס־טיר.)

פ ר. ל י נ ד ע. מען קלינגט. פיעללייכט איז גלייכער אז איך זאל אוועקגעהן.

נ א ר א. ניין, ניין; בלייב דא! עס איז נעווים אייגער וואָס בערארף טאָרוואלד'ען.

ליכען צינזען, וועלכע עס איז שוידערהאפט שווער צו דערקענען. נו, האָב איך געמוזט, פערשטעהסטו, פערקנייטשען א ביסעל דאָ, א ביסעל דאָרטען — וואו איך האָב נור געקענט. די בענרייסטס, אז איך האָב ניט געקענט פיעל אָבשפּאָרען פון די הויז הוצאות, וויל טאָרוואלד האָט נאָטירליך געמוזט לעבען גוט. די קינדער, ווייעדער, האָבען ניט געקענט ארומגעהן אָבגעשליסען; וואָס איך האָב נאָר פאר זיי געקאָנען איז פאר זיי אוועקגענאַנגען — די קלייטע קעצלעך.

פ ר. ל י נ ד ע. ארעמע נאָרא! דאָס איז, אלזא, נור אלץ אָבגעשפּאָרט געוואָרען פון דיינע טאשענגעלד, הא?

נ א ר א. פערשטעהט זיך. און נאָך אלע מעשות, איז דאס געווען אין גאנצען מיינע ארבייט. ווען טאָרוואלד פלעגט מיר נעבען געלד פאר מיר אויף קלייידער און נאָך אזעלכע זאכען, פלעג איך קיינמאל ניט אויסגעבען מעהר ווי די העלפט; איך האָב אימער נעקויפט די איינפאכסטע זאכען. עס איז א גליק וואָס מיר קלייט כמעט אלעס, דערפאר פלעגט טאָרוואלד נאָר נישט מערקען. אָבער דאָס איז מיר אָפט אָנגענקומען שווער, זעהר שווער, כריסטינע; דען עס איז אזוי גוט צו געהן פיין געקלייידעט, ניט אמת?

פ ר. ל י נ ד ע. אָה, יא!

נ א ר א. נו, און אויסערדעם האָב איך מיר פערשאפט געלד אויף אנדערע וועגען אויך. פאָריגען ווינטער האָב איך געהאט פיעל גליק. איך האָב געקאָנגען זעהר פיעל פאָפיערען איבערצושרייבען. נאכט פאר נאכט פלעג איך מיר פערשפּאָרען און פלעג שרייבען ביז שפּעט אין דער נאכט. אָה, ווי מיר בין איך צייטענווייז געוועזען! און דאָך וואָס פאר א פערגניגען עס איז געווען צו זיצען און ארבייטען, פערדיענענדיג געלד! איך האָב זיך כמעט געהאלטען פאר א מאן.

פ ר. ל י נ ד ע. וויפיעל איז דיר געלונגען אָבצוצאָהלען?

נ א ר א. נו, דאס קען איך דיר ניט זאָגען אויף קלאָר. עס איז שווער צו מיהרען אזא געשעפט מיט א ריכטיגען חשבון. איך

נ א ר א. קען זיין. איך וויים ניט. אבער לאמיר ניט טראכטען אדום געשעפטען: זוי זיינען שרעקליך לאנגוויליג.

(דאקטאר ראנק קומט ארויס פון העלמער'ס קאבינעט).

ר א נ ק. (בליבענדיג שטעהן אויפ'ן שוועל) ניין, ניין, איך וועל אייך ניט אויפהאלטען. איך וועל ארויסגעהן צו אייער פרוי; ויעל א ביסעל פלוידערן מיט איהר. (ער פערמאגט די טיר און דערזע"ט פרוי לינדן). אה, ביטע אום ענטשולדיגונג, דא בין איך אויך איבערציג

נ א ר א. ניין, ניין, דורכאוים ניט. (זוי פארשטעלענדיג) דאקטאר ראנק — פרוי לינדע.

ר א נ ק. פרוי לינדע? איך האב אפט געהערט איהר נאמען. האבען מיר זיך ניט געטראפען אויפ'ן טרעפ, וועו איך בין אריינגעקומען?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, איך געה אזוי לאנגזאם. טרעפ מאכען מיך מיד.

ר א נ ק. איהר זייט אלזא ניט זעהר שטארק.

פ ר. ל י נ ד ע. איינפאך אבגעמאטערט.

ר א נ ק. אזוי? דאן קומט איהר וואהרשיינליך אהער צו ערהויליען דורך דעם וואס איהר וועט ביי אונז א לעב טאן.

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, הערר דאקטאר. איך קום אהער זוכען בעשעפטיגונג.

ר א נ ק. איז דאס א הילמיטעל פאר אזעלכע, וואס זיינען קראנק פון צופיעל ארבייטען?

פ ר. ל י נ ד ע. מען מוז לעבען, דאקטאר ראנק!

ר א נ ק. יא, דאס שיינט צו זיין די אלגעמיינע מיינונג.

נ א ר א. געהט, געהט, דאקטאר! איהר אליין ווילט אויך לעבען.

ר א נ ק. נעווים וויל איך. אונגליקליך ווי איך בין, ווייל איך דאך זיך ווייטער שלעפען אין דער וועלט אזוי לאנג ווי איך קען. מיינע פאציענטען האבען אלע אויך דעמזעלבען שגעון. עס איז פונקט דאס זעלבע מיט די וואס זיינען מאראליש קראנק. אט

ה ע ל ע נ ע. מאדאם, דאָ איז אַ מאן, וועלכער איז ערשט מיט הערן העלמער.

נ אָ ר א. וואר איז דער הערר?

ק ר אָ נ ס ט א ד. (זיך בעוויזענדיג אין טיר) דאָס בין איך, פרוי העלמער.

(העלענע געהט צרוים; פרוי לינדע גיט זיך אַ כאַפ און קעהרט זיך אום צום פענסטער.)

נ אָ ר א. (ענגסטליך און האַלב אין דער הויך) אָה, איהר? וואָס האַרפט איהר מיין מאן?

ק ר אָ נ ס ט א ד. וועגען א שטיקעל באנק־נעשעפט... אין א נעוויסען זין. איך האָב אין דער באנק א שטעלע און אייער מאן, הער איך, ווערט אונזער דירעקטאָר.

נ אָ ר א. דאָס איז אלזאָ...

ק ר אָ נ ס ט א ד. ניט מעהר ווי לאַנגווייליגע נעשעפט־זאכען.

נ אָ ר א. דאן נעהט, זייט אזוי גוט, אריין צו איהם אין קאַבינעט.

(קראָגסטאַד נעהט ארויס. זי פערבויגט זיך צו איהם ניט איבריגס פרויגדליך, פערמאַכענדיג די טיר; זי נעהט דאן צום פייער צו).

פ ר. ל י נ ד ע. נאָרא, וואָס איז דאס פאר א מאן?

נ אָ ר א. א נעוויסער הערר קראָגסטאַד. קענסטו איהם?

פ ר. ל י נ ד ע. איך האָב איהם אמאל נעקענט — מיט יאָהרען צוריק. ער איז נעווען ביי אן אדוואָקאט אין אונזער שטאָדט.

נ אָ ר א. יא, יא, נאנץ ריכטיג.

פ ר. ל י נ ד ע. ווי דער מאן האָט זיך פערענדערט!

נ אָ ר א. מען זאָגט ער האָט נעפיהרט אן אונגליקליכעס לעבען מיט זיין פרוי.

פ ר. ל י נ ד ע. איצט איז ער אן אלמן, ניין?

נ אָ ר א. מיט א סך קינדער. (זי פאַרמאַכט דעם אייוועז). אָט אזוי! איצט האָט עס זיך פאַנאַנדערגעבראַכען.

פ ר. ל י נ ד ע. מען זאָגט, אז ער האָט עפעס א נעשעפט ניט פון די פיינסטע...

זעהר אמוזאנט. זאגט מיר, דאקטאר, זיינען די, וואס דיענען אין דער באנק, אלע אבהענגיג פון טארוואלדען?

ר א נ ק. קומט אייך ד א ס פאר אזוי קאמיש?

נ א ר א. (זינגט אונטער און שמייכעלט) מאכט ניט אוים! מאכט ניט אוים! יא, עס איז אמוזאנט צו קלערען אז מיר... אז טארוואלד האט אזא מאכט איבער אזוי פיעל מענשען (זי נעהמט פרויס א מאקאראנע) דאקטאר ראנק, וועט איהר עסען א מאקאראנע?

ר א נ ק. וואס—ם? מאקאראנען? זיינען זיי דען ניט קאנטראבאנד אין הויז?

נ א ר א. נעווים; אבער די האט מיר כריסטינע געבראכט.

פ ר. ל י נ ד ע. וואס? איך?

נ א ר א. נו, נו, דו דארפסט זיך ניט שרעקען. דו האסט ניט געקענט וויסען, אז טארוואלד האט דאס פערבאטטען. די אורזאך איז, ער האט מורא איך זאל ניט פערדארבען מיינע ציינער. אבער, אה האב עס א... נור דעם איין מאל! דאס איז פאר אייך, דאקטאר ראנק (זי שטאפט איהם אריין א מאקאראנע אין מויל) און דאס פאר דיר, כריסטינע, און פאר איין גאנג וועל איך שוין אליין נעהמען איינע — א גאנץ קליינע, העכסטענס צוויי (שאצירט ארום) אה, ווי גוט מיר איז! איך האב נור איין איינציגען וואונש נאך, איצט.

ר א נ ק. און וואס איז עס?

נ א ר א. עטוואס וואס איך וואלט וועלען זאגען — וועז טארוואלד איז דערביי, ער זאל הערען.

ר א נ ק. וואהרום אלזא זאגט איהר דאס ניט?

נ א ר א. איך וואג ניט. עס איז א מיאוסער וואהרט.

פ ר. ל י נ ד ע. מיאוס?

ר א נ ק. אויב אזוי, זאגט דאס בעסער ניט. אבער פאר אונז קענט איהר... נו, וואס איז דאס, וואס איהר וואלט זאגען אין טארוואלד'ס געגענווארט?

נ א ר א. איך וואלט אזוי וועלען זאגען: „כאפ עס דער קערל!"

רעדט אין דיזען אויגענבליק מיט העלמער'ן אזא מין מאראלישער קאליקע.

פ ר. ל י נ ד ע. (זעהר שטיל) אה!

נ א ר א. וועמען מיינט איהר?

ר א נ ק. אה, א קערל, וועלכער רופט זיך קראגסטאד, א מאן, וועלכען איהר קענט ניט. — פערדארבען אין כאראקטער ביז'ן ביין. ער האט אויך אנגעהויבען מיט דער ערקלעהרונג אז ער מוז לעבען.

נ א ר א. אה! און וואס פערלאנגט ער פון טאוואלד'ן?

ר א נ ק. איך ווייס ווירקליך ניט. אזוי פיעל נור האב איך פערשטאנען, אז דאס האט צו טהאן מיט דער באנק.

נ א ר א. איך וואלט ניט גערעכענט אז קראג... אז דיעזער הערר קען האבען ערגיץ א צוואמענהאנג מיט דער באנק.

ר א נ ק. ער האט דארטען עפעס א שטיקעל שטעלע. (צו פר. לינדע) איך ווייס ניט אויב ביי אייך זיינען אויך דא אזעלכע מענשען, — פערזאנען וואס גראבען אוים און שמעקען אוים פון אונטער דר'ערר אלעס וואס איז מאראליש פערפוילט; וואס זייער סיסטעם איז אנצופילען גוטע שטעלען מיט פערפלעקטע כאראקטערען, וועלכע זיי קענען האלטען אין זייער מאכט. דעם עהרליכען מאן ווייזען זיי א רוקען.

פ ר. ל י נ ד ע. נון, איך רעכען אז ביי די.... אנגעגריפענע כאראקטערען בעט זיך פיעלליכט מעהר אויפפאסונג.

ר א נ ק. (קוועטשענדיג די פליטשעס) אט האבען מיר די אלטע געשיכטע! דא איז די אידעע, וועלכע מאכט די מענשליכע געזעלשאפט פאר א ספיטאל.

(נאר טיף אין געדאנקען, פלאצט אוים מיט א האלב־פערשטיקטען גע־לעכטער און הויבט אן צו קלאפען מיט די הענד פאר פרייד.)

ר א נ ק. וואס לאכט איהר? האט איהר דען א בעגריף וואס אזא געזעלשאפט איז?

נ א ר א. וואס קימערט מיך אייער לאנגווייליגע געזעל־שאפט? איך לאך פון אנאנדער זאך, — עטוואס, וועלכעס איז

ה ע ל מ ע ר. אונמענליך איז דאס ניט. איהר זייט, ווי איך פערשטעה, אן אלמנה?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, מיין הערר.

ה ע ל מ ע ר. און איהר האָט שוין געהאט ערפאהרונג אין קאָנטאָר־ארבייט?

פ ר. ל י נ ד ע. ציעמליך פיעל.

ה ע ל מ ע ר. אויב אזוי, וועל איך וואהרשיינליך געפינען א פלאץ פאר אייך.

נ א ר א. (קלאפענדיג די חענד) דאס איז שעהן!...

ה ע ל מ ע ר. איהר זייט געקומען אין א גליקליכע שעה, פרוי לינדע.

פ ר. ל י נ ד ע. איך ווייס ניט ווי אייך צו דאנקען...

ה ע ל מ ע ר. ניטא פאר וואָס (אָנטוענדיג דעם אויבערשׂק) דערווייל מוזט איהר מיך ענטשולדיגען...

ר א נ ק. ווארט, איך געה מיט דיר. (ער ווארעמט זיין פעלץ בייז פייער).

נ א ר א. זאָם זיך ניט צו־לאנג, ליעבער טאָרוואלד.

ה ע ל מ ע ר. איין שטונדע, ניט מעהר.

נ א ר א. געהסטו אויך, כריסטינע?

פ ר. ל י נ ד ע. (זיך אָנטוענדיג) יא, איך מוז געהן זוכען א צימער.

ה ע ל מ ע ר. פיעלליכט געהען מיר צוזאמען?

נ א ר א. (איהר העלפענדיג) ווי שאדע, וואָס מיר האָבען ניט א לייד־ינען צימער, אָבער דאס איז אונמענליך...

פ ר. ל י נ ד ע. מיר וואָלט אויך די נעדאנקען נאָר ניט כימען אייך צו בעלעסטיגען. אדיע, ליעבע נאָרא, און בעסטען דאנק סאר דיין גוטכקייט.

נ א ר א. אדיע פאר א קורצע ווייל. דו קומסט נאטירליך היינט סון אוועגד, און איהר אויך, דאָקטאָר דאנק. וואָס? אויב איהר וועט זיין נעזונד? נעווים וועט איהר זיין נעזונד. וויקעלט זיך נור שט איין. (זיי נשריש ערויס רעדענדיג, און גלייך נאכהער

ר א נ ק. זייט איהר אראָב פון זינען?

פ ר. ל י נ ד ע. גרויסער גאָט — נאָר א!

ר א נ ק. אָט איז טאָרוואלד — זאָגט עס!

נ א ר א. (בעהאלטענדיג די מאקאראנען) הש...ש...ש...

(העלמער קומט ארויס פון זיין צימער, די הוט אין דער האנד און זיין אויבערראק אויפ'ן ארעם.)

נ א ר א. (איהם קומענדיג אנטקעגען) נון, ליעבער טאָרוואלד, ביזטו פון איהם פטור געוואָרען?

ה ע ל מ ע ר. יא, ער איז נאָר־וואָס אוועקגענאנגען.

נ א ר א. לאָמיך דיר פאָרשטעלען: דאס איז כריסטינע, וועלכע קומט אהער...

ה ע ל מ ע ר. כריסטינע? ביטע אום ענטשולדיגונג... איך וויים ניט...

נ א ר א. פרוי לינדע, מיין ליעבער טאָרוואלד — כריסטינע לינדע.

ה ע ל מ ע ר. (צו פרוי לינדע) געווים מיין פרוי'ס א שולי־פריינדין?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, מיר האָבען זיך געקענט מיידעל־וויז.

נ א ר א. בעדענק נור! זי איז געפאָהרען דעם נאנצען וויטען וועג נור אום צו רעדען מיט דיר.

ה ע ל מ ע ר. צו רעדען מיט מיר?

פ ר. ל י נ ד ע. ניט גאנץ...

נ א ר א. כריסטינע, פערשטעהסטו, איז א מאדים אויף ציפערן, און אזוי ווי איהר ווילט זיך שרעקליך ארבייטען ביי א געשעפטסמאן ערסטער קלאסע אום נאָך מעהר צו לערנען...

ה ע ל מ ע ר. (צו פר. לינדע) זעהר פערנינפטיג, ווירקליך...

נ א ר א. איז ווען זי האָט געהערט אז דו ביזט געוואָרען באנק־דירעקטאָר — מען האָט דאס טעלעגראפירט, פערשטעהסטו — איז זי גלייך געקומען צופאָהרען, און — ליעבער טאָרוואלד — טו דאס מיר, און געפין עפעס א בעשעפטיגונג פאר כריסטינע. דו קענסט, ניט וואהר?

גוט, לאז זיך באב צוערסט בעהאלטען. איך צוערסט? אויך רעכט. איך בעהאלט זיך די ערסטע...

(זי און די קינדער שפּיעלען זיך; געלעכטער און קולות. דאס דויערט א רעכטע ווייל. אינצווישען קלאפט מען אין טיר, אבער קיינער הערט ניט. די טיר עפענט זיך האלב־און־האלב. קראגסטאד ערשיינט ער ווערט א ווילע; דער שפּיעל בעגינט פון דאס נייע.)

קראגסטאד. ענטשולדיגען זיי, פרוי העלמער...

נאר א. (אויפשפרינגענדיג) אה! וואס דארפט איהר?

קראגסטאד. ביטע אום ענטשולדיגונג... די אנדערע טיר דרויסען איז געווען האלב אפען; עס האט ווער־עס־איז פערגעסען צו פערמאכען...

נאר א. מיין מאן איז אויסגענאנגען.

קראגסטאד. דאס וויים איך.

נאר א. וואס־זשע דארפט איהר חיער?

קראגסטאד. איך חאב אייך צו זאגען עטליכע ווערטער.

נאר א. מיר? (צו די קינדער) געהט אריין אהין צו אננא. וואס? דער פרעמדער הערר ווערט מאמא קיין שלעכטס ניט טאן. אזוי גיך ווי ער גיהט אווק, שפּיעלען מיר זיך ווידער. (זי פיהרט זיי ארויס און קומט צוריק) מיט מיר... ווילט איהר רעדען?

קראגסטאד. יא.

נאר א. היינט? אבער היינט איז דאך ניט דער ערסטער...

קראגסטאד. היינט איז ערסט דער פיער און צוואנ־צינסטער רעצעמבער. עס הענגט אב פון אייך צו איהר ווערט האבען פרעהליכע וויהנאכטען, אדער ניט.

נאר א. וואס ווילט איהר, אייגענטליך? איך בין ניט אימשטאנד אייך צו צאהלען היינט...

קראגסטאד. ארום דעם לאמיר יעצט ניט רעדען. איך קום וועגען אנאנדער זאך. זייט איהר פרוי אויף א מינוט צייט?

נאר א. אח, יא... איך גלויב וויינינגסטענס, אבגלייך...

קראגסטאד. זעהר גוט. איך בין געוועסען אין דעם

דערחערט מען קינדערשע שטימען) אָה, היער זיינען זיי, היער זיינען זיי! קומט ארויין, קומט ארויין! (בויגט זיך איין און קוסט זיי). אָה, איהר זיסע קעצעלעך! זעהסטו זיי, כריסטינע? זיינען זיי ניט ליעבליך?

ר א נ ק. לאָמיר דאָ ניט שטעהן און פּלאַפּלען אין׳ם צוגגווינד.

ה ע ל מ ע ר. קומט, פרוי לינדע; מעהר ווי א מוטער קען אזא קעלט ניט פערטראָגען.

(דר. ראַנק, העלמער און פרוי לינדע גיעהען אַרונטער פון די טרעפּ; אַננא ברענגט אַריין די קינדער; נאָרא גיעהט נאָך, האָבענדיג פערמאַכט די טיר.)

נ א ר א. אָה, ווי פריש און שיהן איהר זעהט אוים! און וואָס פאר א רויטע בעקעלעך איהר האָט! עפּעל און ראָזען! איהר האָט זיך גוט פערגנינט? דאס איז שיהן! ווירקליך איוואר? דו האָסט באָב און עממי׳ן גיעפיהרט אין דיין שליטעלע? ביידע אויף א מאל — וואָס איך הער! ווייסטו, דו ביזט א גאַנצער מענש, איוואר! אַננא, גיב מיר די קליינינקע. (זי באַנעצט מיט איהר) אָה, יא! מאַמא וועט טאַנצען מיט באָבטשיקלען אויך. וואָס? איהר האָט זיך גיוואָרפען מיט קולקעס שניי? אָה, הלוואי וואָלט איך דערביי גיוועזן! ניין, ניין, אַננא! לאָז די קינדער ביי מיר, איך וועל זיי אליין אויסטאָן. אָה, יא; דו לאָז מיר נור — דאס אמוזירט מיך. גיעה אין קינדערצימער אריין: דו זעהסט אוים פערפראָרן. אין אויוועז איז דאָ הייסע קאָפּע. (אַננא גיעהט ארויס. נאָרא טוט אוים די קינדער, וואַרפּט אַוועק זייערע זאַכען, וועחרענד די קינדער פּלאַפּלען צו איהר און צווישען זיך.) אזוי? א גרויסער הונד איז נאָכגעלאָפען נאָך איהך, גיעהענדיג אהייב? אָבער ער האָט איהך דאָך ניט גיעביסען, הא? הינט בייסען ניט קליינע ליעבע קינדערלעך. איוואר, שטעק ניט אריין דעם נאָז אין דיעוע פּעקלעך, הערסטו? וואָס דאס איז? איך רעכען, דו דאַרפסט דאס וויסען נעטהיג ווי די אויג, ניין? היט זיך — עס בייסט! וואָס? מיר זאָלען זיך שפּיעלען? אין וואָס, אין בעהעלטענים?

ק ר א נ ס ט א ד. האָט א דעה?

נ א ר א. נאַטירליך.

ק ר א נ ס ט א ד. (בייטענדיג דעם טאָן) דאָן, פרוי העלמער, זייט אזוי גוט און וועגדט אָן אייער איינפלוס פון מיינטוועגען.

נ א ר א. ווי? וואָס מיינט איהר?

ק ר א נ ס ט א ד. זייט אזוי גוט און זהט, אז איך זאָל בלייבען אויף מיין שטעלע אלס אונטער־בעאמטער אין דער באנק.

נ א ר א. וואָס רעדט איהר? וואר וויל פון אייך די שטעלע אוועקנעהמען?

ק ר א נ ס ט א ד. אָה, איהר דערמט זיך ניט מאכען ניט וויסענדיג. איך קען לייכט פערשטעהן, אז אייער פרייגדין מעג זיין אונאנגענעהם זיך מיט מיר צו טרעפען; און איך קען אויך בעגרייפען פון וועמעס וועגען מען וויל מיך פעריאָגען.

נ א ר א. אָה, איך פערזיכער אייך...

ק ר א נ ס ט א ד. נו, הערט אוים: איך זאָג אייך איינמאָל פאר אלע מאָל, וועגדעט אָן אייער איינפלוס פון מיינטוועגען כל זמן עס איז נאָך צייט.

נ א ר א. אָבער, הערר קראָגסטאד, איך האָב קיין שום דעה ניט...

ק ר א נ ס ט א ד. קיין דעה ניט? איהר האָט, דאכט זיך, נאָר־וואָס געזאָגט...

נ א ר א. נאַטירליך, ניט אזוי ווי איהר מיינט. איך? ווי זאָל איך קענען האָבען אזא גרויסע דעה ביי מיין מאן?

ק ר א נ ס ט א ד. אָה, איך קען אייער מאן פון דער צייט וועג מיר האָבען שטודירט צוזאמען. ער איז ניט שטייפער ווי אנדערע מאנען.

נ א ר א. אויב איהר רעדט נאָך א וואָרט וועגען מיין מאן אין אזא טאָן, וועל איך אייך בעטען איהר זאָלט ארויסגעהן פון מיין הויז.

ק ר א נ ס ט א ד. פרוי העלמער, איהר האָט פיעל קוראָש!

נ א ר א. איך האָב פאר אייך קיין מורא ניט מעהר. נאָך

רעסטוראן דאָ איבער'ן וועג און האָב געזעהען אייער מאן פארביי־
נעהענדיג אין גאס.

נ א ר א. נו?

ק ר א ג ס ט א ד. מיט א דאמע.

נ א ר א. איז וואס?

ק ר א ג ס ט א ד. מעג איך פרעגען אויב די דאמע איז ניט א געוויסע פרוי לינדע?

נ א ר א. יא.

ק ר א ג ס ט א ד. און זי איז ניט לאנג געקומען אהער אין שטאדט אריין?

נ א ר א. יא, היינט.

ק ר א ג ס ט א ד. זי איז, גלויב איך, אייערע אן אינטימע פריינדין?

נ א ר א. געווים, אבער איך פערשטעה ניט...

ק ר א ג ס ט א ד. איך בין מיט איהר אמאל געווען בעקאנט.

נ א ר א. דאס וויים איך.

ק ר א ג ס ט א ד. אה, איהר וויסט דאס אלעס! דאס האָב איך אליין אויך נערעבענט. איצט, זאגט מיר דעם אמת, האלט ניט פרוי לינדע ביין קריגען א שטעלע אין באנק?

נ א ר א. ווי וואגט איהר אויסצופרעגען... מיך? איהר, א בעאמטער אונטער מיין מאן? אבער אזוי ווי איהר פרעגט, קען איך אייך זאגען. יא, פרוי לינדע וועט האבען א שטעלע אין באנק און דורך מיין רעקאמענדאציע, הערר קראגסטאד! איצט וויסט איהר.

ק ר א ג ס ט א ד. אויף דעם אופן האָב איך ריכטיג נעטראפען.

נ א ר א. (שפרייזענדיג איבער'ן צימער) איהר פערשטעהט — מען האָט א הארעלע דעה. עס איז ניט נעררונגען, אז דערפאר וואס מען איז ניט מעהר ווי א פרוי... וועז א מענש האָט אויף זיך אן אויבערהאר, דארף ער זיך ניט אונטערשטעהן צו בעליידיגען איינע, וועלכע...

זאל ער ערפאהרען אויף אזא מיאוסען אופן, און פון אייך! עס וואלט מיר אנמאכען פיעל פערדרוס.

ק ר א ג ס ט א ד. נישט מעהר ווי פערדרוס.

נ א ר א. אבער נוט, טוט דאס, טוט דאס! דאס וועט זיין נאך ערגער פאר אייך. מיין מאן וועט ערסט דאן זעהן אייער שלעכטען כאראקטער און איהר וועט געווים ניט בלייבען אויף דער שטעלע.

ק ר א ג ס ט א ד. איך האב אייך געפרעגט אויב איהר האט נור מורא פאר פערדרוס אין הויז און ווייטער גאר נישט?

נ א ר א. אויב מיין מאן זאל דאס קריגען צו וויסען וועט ער, נאטירליך, אייך באלד בעצאהלען דעם גאנצען חוב און מיר זיינען קוויט מיט אייך אויף אימער.

ק ר א ג ס ט א ד. (צוגעהענדיג נעהנטער צו איהר) הערט אוים, פרוי העלמער, ענטוועדער אייער זכרון איז שוואך, אדער איהר פערשטעהט זעהר וועניג געשעפט. איך מוז אייך די לאגע קלאר מאכען.

נ א ר א. וואס מיינט איהר?

ק ר א ג ס ט א ד. וועז אייער מאן איז געווען קראנק, זייט איהר צו מיר געקומען באהרנען צוועלף הונדערט דאלאר.

נ א ר א. איך האב קיין אנדערן ניט געקענט.

ק ר א ג ס ט א ד. איך האב אייך דאן פערשפראכען פאר אייך צו קריגען דאס געלד.

נ א ר א. און איהר האט געקראגען.

ק ר א ג ס ט א ד. איך האב אייך צוגעזאגט צו קריגען דאס געלד אויף געוויסע בעדינגונגען. איהר זייט דאמאלס געווען אזוי פערטאן ארום אייער מאן'ס קראנקהייט און אזוי נייעריג צו האבען מיט וואס צו פערריזזען, אז איהר האט וואהרשיינליך וועניג־וואס בעקלערט די איינצלהייטען. לאמיך אייך דערמאנען. איך האב אייך פערשפראכען צו געבען דאס געלד אויף א וועקסעל, וועלכען איך האב אויסגעשריבען.

נ א ר א. יא, און אין איך זיך דערויף אונטערגעשריעבען.

נייַ־יאָהר בעצאָהל איך אייך אלץ וואָס אייך קומט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. (זיך פּאַסענדיג) הערט־צו, פּרוי העלמער. אויב עס וועט דערצו קומען, וועל איך קעמפּען, ווי פּאר'ן לעבען, צו בלייבען אויף מיין שטעלע אין דער באנק.

נ אָ ר א. יאָ, אזוי ווייזט עס אויס.

ק ר אָ ג ס ט א ד. דאס איז ניט צוליעב די שכירות, דאס איז וועגען אנאנדער זאך. נון — לאָמיך אייך אויסזאָגען אלץ אויף א מאָל. איהר ווייסט נעווים — דאס ווייסען אלע — אז מיט יאָהרען צוריק בין איך אריינגעקראָכען אין א בלאָטע.

נ אָ ר א. איך האָב עפּעס אזוינס געהערט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. די מעשה איז ניט דערגאנגען ביז'ן נע־ריכט; אָבער פון יענע מינוט אן זיינען פאר מיר אלע וועגען פערשטעלט געוואָרען. איך האָב זיך דאן נענומען צו דעם נע־שעפט, וועלכעם איז איך בעוואוסט. איך בין געווען געצוואונגען זיך אנצוכאפּען אן עטוואָס, און איך גלויב ניט אז איך בין איינער פון די ערגסטע... איצט אָבער מוז איך פון דעם געשעפט ארויס־קריכען. מיינע זיהן וואקסען אויף; פון זייערטוועגען מוז איך זעהן מיר פון דאס־נייַ צו ערווערבען אזוי פיעל אכטונג פון מענשען וויפיעל נור איך קען. דערצו איז די שטעלע אין דער באנק געווען מיין ערסטער שריט און איצט וויל מיך אייער מאן מיט איין בריק ארָאָפּ וואַרפען פון לייטער צוריק אין זומפּ ארויין.

נ אָ ר א. אָבער איך פערזיכער אייך, הערר קראָגסטאד, איך קען אייך ניט העלפען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איהר ווילט ניט, אָבער איך קען אייך צווינגען.

נ אָ ר א. איהר וועט דאָך ניט געהן און זאָגען מיין מאן אז איך בין אייך שולדיג געלד?

ק ר אָ ג ס ט א ד. הם... און ווי, למשל, וועט איך זאָל דאס יא טאָן?

נ אָ ר א. דאס וואָלט פון אייך זיין שענדליך. (מיט טרערען) דיעזעס געהיימנים — וועלכעס איז מיין פּרייד עס און מיין שטאָלץ —

ק ר א ג ס ט א ד. זעהר ריכטיג. איך האָב נאָכגעפרעגט. און דאָ קומט דאָס מערקווירדיגסטע, (ער נעהמט ארויס א פּאַפּיער) עטוואָס וועלכעס איך קען מיר ניט ערקלערען.

נ א ר א. וואָס פאר א מערקווירדיגקייט? איך וויים ניט...

ק ר א ג ס ט א ד. עס איז וואונדערבאר, מאדאם, אז אייער פאָטער זאָל האָבען גע'חתמ'עט דעם וועקסעל דריי טעג נאָך זיין טויט.

נ א ר א. וואָס? איך פערשטעה ניט..

ק ר א ג ס ט א ד. אייער פאָטער איז געשטאָרבען דעם 29טען סעפטעמבער, איצט קוקט זיך צו! ער האָט דאטירט זיין אונטערשריפט דעם 2טען אָקטאָבער. איז דאָס ניט וואונדערבאר, פרוי העלמער? (זי שווייגט.) קענט איהר דאָס ערקלערען? (נאָר בלייבט שטיל.) עס איז נעטהיג צו בעמערקען, אז די וועדטער „צווייטען אָקטאָבער" און דעם יאָהר זיינען ניט אין אייער פאָטער'ס האנדשריפט, זאָנדערן אין א האנדשריפט, וועלכע מיר איז בעקאנט. נון, דאס אלעס לאָזט זיך נאָך ערקלערען: אייער פאָטער מעג האָבען פערגעסען אונטערצושרייבען די דאטע און אַנאנדער מעג האָבען ארויסגעשטעלט א דאטע, וועלכע איז איהם אין דער מינוט ארויסגעקומען אין קאָפּ איידער אייער פאָטער'ס טויט איז בעקאנט געוואָרען. אין דעם זעה איך קיין שום בייז ניט. די היפּטזאָך איז די אונטערשריפט. נאטירליך, פרוי העלמער, זי איז אייער פאָטער'ס? ער אליין מיט זיין אויגענע האנד האָט אונטערגעשריעבען זיין נאָמען אויפ'ן וועקסעל?

נ א ר א. (נאָך א קורצען שטיל־שווייגען) ניין! א י ך האָב דאָרטען אויפגעשריעבען דעם פאָטער'ס נאָמען.

ק ר א ג ס ט א ד. אָה! וויסט איהר, מאדאם, וואָס איהר האָט דא מודה געווען?

נ א ר א. וואָרום? איהר וועט באלד צוריק־בעקומען אייער געלד.

ק ר א ג ס ט א ד. מעג איך אייך נאָך עטוואָס פרעגען?

ק ר א ג ס ט א ד. גאנץ ריכטיג. אבער דאן האב איך צונג־
לעגט א פאר ציילען, אין וועלכע איך האב פערלאנגט אז אייער
פאטער זאל ערב זיין פאר אייך. ער האט דאס געזאלט חתמ'נען.

נ א ר א. האט געזאלט? ער האט נע'חתמ'עט.

ק ר א ג ס ט א ד. דעם טאג און דעם חודש האב איך ניט
אריינגעשריבען. אייער פאטער האט געזאלט אליין אריינשטע־
לען די דאטע לעבען זיין אונטערשריפט. נעדענקט איהר דאס?

נ א ר א. יא, דאכט זיך...

ק ר א ג ס ט א ד. איך האב אייך דאן נענעבען דעם וועקסעל
צו שיקען דעם פאטער. איז דאס ניט אזוי געווען?

נ א ר א. יא.

ק ר א ג ס ט א ד. און איהר האט נאטירליך אזוי געטאן?
דען אין צייט פון פינף־זעכס טעג האט איהר מיר צוריקגעבראכט
דעם וועקסעל אונטערגעשריעבען מיט אייער פאטער'ס האנד און
איך האב אייך נענעבען דאס געלד.

נ א ר א. נו, איז וואס? האב איך דען אייך ניט נעצאהלט
פינקטליך צום טאג?

ק ר א ג ס ט א ד. יא, ציעמליך, אבער לאמיר צוריקגעהן
צו אונזער פונקט: איהר האט דאן געהאט גרויסע שווייריגקייטען,
פרוי העלמער.

נ א ר א. מעהר ווי שווייריגקייטען.

ק ר א ג ס ט א ד. אייער פאטער איז, גלויב איך, נעווען
זעהר קראנק דאן?

נ א ר א. ער האט געהאלטען בייז שטארבען.

ק ר א ג ס ט א ד. און איז קורץ דערנאך טאקי נעשטארבען?

נ א ר א. יא.

ק ר א ג ס ט א ד. זאגט מיר, פרוי העלמער, נעדענקט איהר
פיעלייכט דעם טאג פון זיין טויט? איך מיין דעם טאג אין
מאנאט?

נ א ר א. דער פאטער איז נעשטארבען דעם 29טען סעפ־
טעמבער.

נ א ר א. דאָס גלויב איך ניט. ווילט איהר זיך אײַנרעדן, אז א טאַכטער טאָר ניט פערשפּאַרן קרענקונג א שׂמחה? וואָס האלט בײַן שטאַרבן? אז א פרוי טאָר ניט רעטן איהר מאַן'ס לעבן? איך האָב פון די געזעצע א שוואַכן בעגריף. אָבער, איך בין זיכער אז איהר וועט געפינען דאָ אָדער ערגעץ אַנדערס וואו אז דאָס מעג מען. און א י ה ר ווייסט ניט דערפון? איהר — א יוריסט? איהר מוזט זיין א שוואַכער נעזעץ־מאַן, הערר קראַנקסטאַד.

ק ר א נ ק ס ט א ד. אַזשער איך זאָל רעסטאָרענען נעשעפּטס — אזא געשעפט ווי אונזערן — פערשטעה איך יערעמסאלס. גלויבט איהר דאָס? זעהר גוט; איצט טיט, ווי א י ה ר פערשטעהט. איינס נור וועל איך אייך זאָגען: אויב איך זאָל אריינגעווערפען וועלן אין רינגע א צווייטעס מאָל, וועט איהר מיך בעגלייטען. (פערבויגט זיך און גיעהט אַרויס דורכ'ן קאָרידאָר).

נ א ר א. אין לעבען ניט! ער ווייל מיך איינשרעקען. אווי דום בין איך ניט. (הויבט אָן צוזאַמענצולעגען די קינדערס זאַכען און בלויבט שטעהן.) און דאָך?... ניין, דאָס קען ניט זיין. איך האָב דאָס געטאָן אוים ליעבע.

ד י ק י נ ד ע ר. (בוין זיך) מאַמאַ, דער פרעמדער מאַן איז שוין ניטא?

נ א ר א. יא, יא, איך וויים. אָבער זאָגט קיינעם ניט, אז דער פרעמדער מאַן איז דאָ געווען, הערט איהר? אפילו דעם פאַטער ניט.

ד י ק י נ ד ע ר. ניין, מאַמינקע! און איצט וועסטו זיך מיט אונז וויעדער שפּיעלען?

נ א ר א. ניין, ניין — ניט איצט.

ד י ק י נ ד ע ר. אָה, מא—מא, קום שפּיעלען, דו ווייסט דו האָסט צוגעזאָגט.

נ א ר א. יא, יא — אָבער איצט קען איך ניט. לויפט אריין צו זיך אין צימער, און זייט גוט, מיינע טייבעלעך! (זי שטופּט זיי גענטאַן אריין אין דעם אַנדערן צימער און פערמאַכט די טיר.)

זאָגט מיר, ווארום האָט איהר דאמאָלס ניט געשיקט דעם וועקסעל צו אייער פאָטער?

נ א ר א. דאָס איז נעווען אונמעגליך. דער פאָטער איז נעווען זעהר קראַנק. וואָלט איך איהם געבעטען אונטערשרייבען דעם וועקסעל, דאן וואָלט איך איהם געמוזט דערצעהלען צו וואָס איך בעדאַרף דאָס געלד. ער אָבער איז דאן נעווען אין אזא לאגע, אז איך האָב איהם ניט געקענט זאָגען אז מיין מאַן'ס לעבען איז אין נעפאַהר. דאָס איז נעווען אונמעגליך.

ק ר א ג ס ט א ד. וואָלט ניט גלייכער נעווען זיך צו ענטזאגען פון די רייזע?

נ א ר א. אָה, ניין! דערפון האָב איך זיך ניט נעקענט ענטזאגען: מיין מאַן'ס לעבען האָט פון דעם אָבגעהאנגען.

ק ר א ג ס ט א ד. און האָט איהר נאָר ניט בעמערקט, אז איהר האָט מיט מיר ניט עהרליך געהאַנדעלט?

נ א ר א. דאָס איז פאר מיר גאָרנישט נעווען, איהר האָט מיך ניט נעקימערט ניט א ברעקעל. אייך האָב איך ניט נעקענט אָנזעהן פאר די אלע אונבאַרמהערציגע שווייערינקייטען, וועלכע איהר האָט מיר נעמאכט, אָבגלייך איהר האָט נעוואוסט ווי קראַנק מיין מאַן איז נעווען.

ק ר א ג ס ט א ד. פרוי העלמער, מיר שיינט אז איהר האָט ניט די מינדעסטע פאָרשטעלונג וועגען דאָס וואָס איהר האָט געטאָן. איך קען אייך אָבער פערזיכערן, אז א ט ה א ט ניט ערגער און ניט גרעסער ווי אייער טהאט האָט מיך נעמאכט פאר אן אויסוואורף פון דער געזעלשאפט.

נ א ר א. אייך? איהר ווילט מיר איינריידען אז איהר האָט נעטאָן א בראַווע טהאט צו רעטען אייער ווייב'ס לעבען?

ק ר א ג ס ט א ד. דער נעזעץ קימערט זיך ניט ארום דעם צוליעב וואָס עטוואָס ווערט נעטאָן.

נ א ר א. דאן מוז עס זיין א זעהר שלעכטער נעזעץ.

ק ר א ג ס ט א ד. שלעכט, אָדער ניט — וועט איך זאָל אריינגעבען דעם וועקסעל אין געריכט, ווערט איהר נאָכ'ן נעזעץ פער'משפט.

איהם דאָס צו צולאָזען. און דאַן מיר זאָגען א ליגען וועגען עם!

נ א ר א. א ליגען?

ה ע ל מ ע ר. האָסטו דען ניט געזאָגט, אז דאָ איז קיינער ניט געווען. (איהר מאַכענדיג א סטראַשונאָק מיט'ן פינגער) מיין טייבעלע זאָל מיר אזעלכע זאכען ווייטער ניט טאָן. א זינג־פייגעלע טאָר ניט זינגען פאַלשע נאָטען. (ער נעהמט זי ארום) דאָס איז ריכטיג, ניין? איך בין געווען איבערצייגט אז די מעשה איז אזוי געווען. און איצט א סוף! לאָמיר ארום דעם מעהר ניט רעדען. (ער זעצט זיך ביים פייער) אָה! ווי שטיל און נעמיטהליך היער איז! (קוקט אריין אין די פאפיערען).

נ א ר א. (ביים בוים) טאָרוואלד!

ה ע ל מ ע ר. נו?

נ א ר א. איך ערוואַרט מיט אזוי פיעל אונגעדולד דעם מאסקען־באָל ביי די סטענבאָרג'ס איבערמאָרגען.

ה ע ל מ ע ר. איך וויעדער בין נייגעריג צו וויסען די איר־בערראשונג, וועלכע דו מיינסט מיר צו מאכען.

נ א ר א. אָה, דאָס איז זעהר לאנגווייליג!...

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז?

נ א ר א. דער קלערען. איך קען ניט אויסטראכטען עפעס רעכטס. מיר שיינען די מאסקען מיינע אלע דום און אָהן א זין.

ה ע ל מ ע ר. האָט קליין־נאָרעלע ניט נעמאכט קיין שום ערפינדונג?

נ א ר א. (הינטער זיין שטול) ביזטו זעהר בעשעפטיגט, טאָרוואלד?

ה ע ל מ ע ר. וואָרום פרעגסטו?

נ א ר א. וואָס זיינען דאָס פאר פאפיערען?

הע ל מ ע ר. באנק־דאָקומענטען.

נ א ר א. שוין, אזוי ניך?

ה ע ל מ ע ר. איך האָב געקראָגען די ערלויבנים פון דעם אלטען דירעקטאָר מיר צו לאָזען מאכען ענדערונגען אין דעם פער־זאָגאל פון באנק און דעסגלייכען. דאָס וועט מיר נעהמען די

זעצט זיך אויסנעהען, ארבעט א מינוט, דאן בלייבט זי וויעדער שטעהן). ניין! (זי וואַרפט אַוועק די ארבייט און רופט): העלענע! ברענג אריין די יאַלקע. (פּויזע.) ניין, דאָס איז נאָנץ אונמעגלעך!

ה ע ל ע נ ע. (מיט די יאַלקע) ווּאו זאָל איך עס שטעלען?

נ א ר א. דאָ אין מיטען צימער.

ה ע ל ע נ ע. בעראַרפט איהר נאָך עטוואָס?

נ א ר א. דאנקע. איך האָב אַלץ וואָס איז נעטהיג. (העלענע גהעט ארויס; נאָרא בעשעפטיגט זיך מיט'ן בוים). דאָ דארף זיין א ליכטעל אוּן דאָרטען בלומען... דער שרעקליכער מענש! אונזין, אונזין! די נאנצע מעשה איז ניט ווערט אן אויסגעבלאָזענע איי... די יאַלקע וועט זיין וואונדערשעהן. איך וועל טאָן אלץ אין דער וועלט, טאַרוואַלד, וואָס קען דיר מאכען פערגניגען; איך וועל זינגען אוּן טאנצען אוּן...

(העלמער קומט אַריין מיט א פּעקעל פּאַפּיערען אין האַנד).

נ א ר א. ביזטו שוין אזוי גיך צוריק?

ה ע ל מ ע ר. יא. איז וועריעס־איז היער געווען?

נ א ר א. היער? קיינער־ניט.

ה ע ל מ ע ר. מערקווירדיג! איך האָב געזעהן קראַמסטאד'ן ארויסקומענדיג פון הויז.

נ א ר א. האָסט איהם געזעהן? אָה, יא! נאנץ ריכטיג! ער איז דאָ ווירקליך געווען אויף א מינוט.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא! איך קען זעהן נאָך דיינע רייד נאָך, אז ער האָט דיך געבעטען פאר איהם צו זיין א גוטע בעטערקע.

נ א ר א. דאָס איז וואהר.

ה ע ל מ ע ר. אוּן ווי איך פערשטעה, האָסטו דאָס כלומרשט געזאָלט טאָן ניט געבעטענערהייט. דו האָסט מיר גאָרנישט געזאָלט זאָגען וועגען זיין קומען אהער! האָט ער ניט ד ע ם פּלאָן אויך געמאכט?

נ א ר א. יא, טאַרוואַלד, אָבער...

ה ע ל מ ע ר. נ א ר א, נ א ר א! אוּן דו האָסט זיך געקענט ארָאבלאָזען צו אזא שטופע? צו רעדען מיט אזא מענשען?

כאראקטער, אויב ער איז מודה זיין פערברעכען און נעהמט זיין שטראף.

נ א ר א. פערברעכען?

ה ע ל מ ע ר. אבער קראנקסטאד האט דאס ניט געטאן. ער האט נערראהט און נעשווינדעלט און דאס איז עס וואס האט איהם פערדארבען.

נ א ר א. מיינסטו דען אז...

ה ע ל מ ע ר. שטעל זיך נור פאר, ווי א מענש וואס טראגט ארום אזא מין זאך אויף זיין געוויסען, מוז אימער זאגען ליגענס, מוז זיך אימער פערשטעלען און צבוע'יאקעווען. בערענק וואס פאר א מאסקע ער מוז אימער טראגען אפילו לעבען זיין אייגענע פרוי און קינדער. ערגער ווי אלץ איז דאס פאר קינדער, נארא!

נ א ר א. ווארום?

ה ע ל מ ע ר. ווייל אזא וואלקען פון שטויב פול מיט ליגענס מוז פערגיפטען און אנשטעקען די גאנצע לופט פון די הויז. מיט יעדען אטעם־צוג שלינגען די קינדער איין א קערנדעל, פון וועלכען עס וואכסט ארויס בייזע פרוכט.

נ א ר א. (קומענדיג נעהנטער הינטער איהם) ביזטו דערפון איבערצייגט?

ח ע ל מ ע ר. אלס ארוואקאט האב איך דאס נעזעהן אפט נענוג. כמעט אין אלע פעלע וואו יונגע קינדער טוען א פער־ברעכען שטאמט דאס ארויס פון מוטערס־ליגנערקעס.

נ א ר א. ווארום גראד מוטערס?

ה ע ל מ ע ר. עס קומט געווינליך פון די מוטער'ס זייט, אבער דעם פאטער'ס איינפלוס קען, נאטירליך, אויך אזוי זיך אב־רופען. נו, דיעזער קראנקסטאד האט יאהרענלאנג פערגיפטעט זיינע אייגענע קינדער דורך א לעבען פון ליגענס און צבוע'יאצטווא — דאס איז ווארום איך רוף איהם מאראליש פערדארבען. (שפרעקט אויס זיין האנד צו איהר) איצט מוז מיין זיסע נארא מיר צוזאגען פאר איהם ניט מעהר צו כאראטאייסטוועגען. גיב מיר א האנד, או דו וועסט דאס ניט טאן מעהר. וואס איז דאס? גיב מיר דיין

וואָך ביז נייַ־יאָהר. דאָן וועט אלץ נעהן גלאַט.

נ א ר א. אלזאָ, דאָס איז דער גרונד וואָרום דער אָרימער קראָנסטאַד —

ה ע ל מ ע ר. הם...

נ א ר א. (איהם גלעטענדיג די האָר אויפ'ן קאָפ) וועז דו וואָלסט ניט געווען אזוי בעשעפטיגט, וואָלט איך דיר געבעטען, אז דו זאָלסט מיר טאָן א גרויסע, גרויסע טובה, טאַרוואָלה.

ה ע ל מ ע ר. וואָס קען דאָס זיין? לאָמיר הערען.

נ א ר א. קיינער האָט ניט אזא געשמאַק ווי דו; איך וואָלט אזוי וועלען שעהן אויסזעהן אויפ'ן מאַסקען־באַל! לעבער טאַר־וואָלד — וואָלסטו זיך ניט קענען נעהמען צו מיר אין בעשליסען וואָס איך זאָל זיין אזן וואָס פאר א קאָסטיום איך זאָל טראָגען?

ה ע ל מ ע ר. אהא! אונאבהענגיג נאָרעלע איז אין א פערלעגענהייט אזן זוכט א רעטער אין נויט!

נ א ר א. יא, טאַרוואָלד! מי דאָס פאר מיר. איך וועל אָהן דיר ניט אויסקומען.

ה ע ל מ ע ר. גוט, גוט. איך וועל ארום דעם טראַכטען אזן מיר וועלען באלד קומען עפעס אויף א פלאַן.

נ א ר א. (צוריקגעהענדיג צום בוים) ווי שעהן די רויטע בלומען נעהמען זיך אויס! זאָג מיר, האָט דען קראָנסטאַד נעטאָן א שרעקליכען פערברעכען וועז ער איז אריינגעפאלען?

ה ע ל מ ע ר. פעלשונג, דאָס איז אלעס. וווייסטו דען ניט וואָס דאָס בעטייט?

נ א ר א. האָט ער ניט געפענט דערצו געטריבען זיין דורך נויט?

ה ע ל מ ע ר. פיעלייכט. אָדער ער קען דאָס האָבען געטאָן, ווי פיעלע אנדערע מענשען, דורך הילע לייכטזינניקייט. איך בין ניט אזוי האַרטהערציג צו פערדאַמען א מענשען נאָר אין נאַנצען פאר אירן אויציגען פעהלער.

נ א ר א. ניין, גאַנץ נעווים ניט.

ה ע ל מ ע ר. א מענש קען לייכט צוריק ערווערבען זיך א

צווייטער אַקט.

(דאָסזעלבע צימער. אין דעם ווינקעל לעבען פּיאנא שטעהט דער ווייהנאַכטס־בוים ארומגעפּליקט, ווי נאָך יום־טוב, די ליכט אַלע אויסגע־ברענט. נאָר׳ס קליידער צום אויסגעהן אין גאַס ליעגען אויפן זאָפא, נאָר שפּאַצירט אַרום אין צימער הין און צוריק זעהר אונרוהיג. וי בלייבט שטעהן בייז זאָפּאַ, נעהמט איהר מאַנטעל און לעגט עס באַלד צוריק אוועק.)

נ אָ ר א. עס קומט אימיצער (געהט און האָרכט) קיינער ניט; עס וועט וואהרשיינליך קיינער חיינט ניט קומען — דעם טאָג פון וויהנאַכטען; מאָרגען אויך ניט. אָבער פיעלייכט... (זי עפענט די טיר און בליקט אריין אין בריעפקאַסטען) ניין, אין בריעפ־קאסטען איז קיין זאך ניטאָ... גאנץ לידיג. (קומט צוריק) אונ־זין, אונזין! ער האָט נור געוועלט מיך איינשרעקען. ניטאָ דער־פאר וואָס מורא צו האָבען. דאָס איז א זאך וואָס קען ניט זיין. אונזין! איך האָב דריי קליינע קינדערלעך.

א נ נ א. (אריינטראָגענדיג א גרויסען פּאַפּירענעם קעסטעל) ענדליך האָב איך געפונען דעם קאסטען מיט׳ן מאסקען־קאָסטיום.

נ אָ ר א. דאַנקע. לעג עס אוועק אויפ׳ן טיש.

א נ נ א. אָבער עס איז שטאַרק צוקאָרטשעט.

נ אָ ר א. אָה, ווי גערן וואָלט איך דאָס צוריסען אויף הונ־דערט־טויזענד קליינע פיצעלעך...

א נ נ א. אָה, ניין! מען קען דאָס נאָך גאנץ גוט צוערעכט־מאכען; דערצו איז נעטיג א קליין ביסעלע געדולד.

נ אָ ר א. איך וועל געהן בעטען פרוי לינדע, אז זי זאָל מיר העלפען.

א נ נ א. געהט איהר וויעדער אין גאַס ארויס אין אזא וועטער ווי דער היינטיגער? איהר וועט זיך צוקיהלען, מאַראַם, און וועט קראַנק ווערען.

האנר. אט אזוי! אבגעמאכט! גלויב מיר, עס וואלט מיר נע־ווען גאנץ אונמענליך צו ארבייטען מיט איהם צוזאמען. מיך עקעלט איינפאך אב ווען איך קום צווישען אזעלכע פערזאנען.

(נאר כאפט צו איהר האנד און געהט צוריק צום בוים.)

נ א ר א. ווי וואלעם עס איז היער. און איך האב א סך צו טאן.

ה ע ל מ ע ר. און איך מוז דורכזעהן אייניגע פון די פאפיע־רען פאר מיטאג. וועל אויך א טראכט טאן וועגען דיין קאסטיום. איך וועל אפשר געפינען עטוואס אריינצולייגען אין געגולטע פא־פיערלעך אויף דעם ווייהנאכטס־בוים... מיין טייערע זינג־פויגעלע! (ער גיהט אריין אין זיין צימער און פערמאכט הינטער זיך די טיר.)

נ א ר א. (אין דער שטיל) עס קען ניט זיין! עס איז ניט מעגליך! עס קען ניט זיין מעגליך!

א נ נ א. (שטעהענדיג אין טיר) די עופעלעך בעטען זיך צו זייער מאמא.

נ א ר א. ניין, ניין! לאז זיי ניט אריינקומען צו מיר! האלט זיי ביי זיך, אננא!

א נ נ א. זעהר גוט, מאדאם. (זי פערמאכט די טיר).

נ א ר א. (בלייך און היילע ציטערנדיג) פערדארבען מיינע קינדער! פערגיפטען מיין הויז!! (פויזע.) דאס קען ניט זיין וואהר! דאס קען ניט, קען ניט, קען ניט זיין וואהר!

(א א ר ח א נ ג)

נ א ר א. (איחר ארומנעהמענדיג) לייענסטע אננא! דו ביסט נעווען א גוטע מאמע צו מיר בעת איך בין געווען קליין.

א נ נ א. מיין אַרעמע נאַרעטשקע האָט ניט געהאט קיין אנדער מאמע חוץ מיר.

נ א ר א. און אויב מיינע עופּעלעך זאָלען ניט האָבען קיין אנדער מאמע... איך בין זיכער, דו ווּאָלסט... אונזין, אונזין! (זי עפענט דעם קעסטעל) נעה אריין צו די קינדער. איך מוז איצט... דו ווועסט זהען מאַרגען ווי שהען איך ווּעל זיין!

א נ נ א. אָה, עס ווועט אויפ'ן באָל ניט זיין אזא שעהנע פּערזאָן ווי מיין פּריילין נ א ר א. (געהט ארויס.)

נ א ר א. (נעהמט ארויס דעם קאָסטיום און לעגט גלייך צוריק אַוועק) אָה, ווען איך ווּאָלט געסמייעט ארויסצוגעהן. ווען איך ווּאָלט נור וויסען אז קיינער ווועט ניט קומען, אז עס ווועט דאָ דער־ווייל קיין זאַך ניט פּאַסירען! אונזין! קיינער ווועט דאָ ניט קומען. ווי שלאָגט מען זיך ארויס פון קאָפּ די נעדאַנקען... ווי שעהן די מופּטע איז! רייצענדע, רייצענדע העגטשקעס! אוועק! אַלץ אוועק! אַלץ! אַלץ! איינס, צוויי, דריי, פיער, פינף, זעכס... (אויסשרייענדיג) אָה, מען קומט! (זי געהט צום טיר און בלייבט שטעהן, ניט וויסענדיג וואָס צו טאָן.)

נ א ר א. (צו פרוי לינדע, וועלכע קומט אריין) אָה, כרים־טינע, דאָס ביזטו! איז דאָרטען מעהר קיינער ניטא? ווי גוט דאָס איז פון דיר צו קומען.

פ ר. ל י נ ד ע. איך הער, אז דו ביזט געווען אויף מיין קוואַרטיר.

נ א ר א. יא, פערבייגעהענדיג. איך האָב אזוי נעוואָלט, אז דו זאָלסט מיר העלפען. לאָמיר זיך דאָ זעצען אויפ'ן זאָפע... אָט אזוי. מאַרגען אָוונד ווועט זיין א באָל ביי קאָנסול סטענבאַרג דאָ אין דעם אויבערשטען עטאַזש און טאַרוואַלד ווייל אז איך זאָל ערשיינען ווי א פישער־מיידעל און אז איך זאָל טאַנצען די טא־רַאנטעלא; דאָס האָב איך נעלערנט אין קאָפּרי...

פ ר ל י נ ד ע. אָה, איך זעה! א גאַנצע פּאַרשטעלונג

נ א ר א. ערגערע זאכען קענען פּאסירען. וואָס טוען די קינדער?

א נ נ א. זיי שפּיעלען זיך מיט זייערע וווייהנאכטס־געשענקע —— אָרימע קליינע עופעלעך; אָבער...

נ א ר א. פרעגען זיי זיך אָפּט נאָך מיר?

א נ נ א. נעווים; זיי זיינען, פערשטעהט איהר, אזוי גע־וואוינט געווארען אימער צו האָבען די מאמע לעבען זיך.

נ א ר א. יא אַנגא; אין דער צוקונפט אָבער קען איך ויי אזוי אָפּט ארום זיך ניט האָבען.

א נ נ א. איבריגענס... קליינע קינדער געווואוינען זיך צו אלץ צו.

נ א ר א. מיינסטו אזוי? גלויבסטו זיי וואלטען זייער מור־טער פערגעסען וען זי זאל אוועקגעהן גאָר — גאָר אין גאַנצען?

א נ נ א. גרויסער גאָט! אוועקגעהן אין גאַנצען?

נ א ר א. זאָג מיר, אַנגא... איך האָב זיך דעריבער אָפּט גע־וואונדערט... ווי האָסטו געקענט ביי זיך פּועל'ן אָבצוגעבען דיין קינד צו פרעמדע מענשען?

א נ נ א. איך האָב דאָס געמוזט וען איך בין געווארען מריי־לין נאָרעלעס ניאנקע.

נ א ר א. אָבער ווי אזוי האָסטו זיך דערצו געקענט בע־שליסען?

א נ נ א. וען מיר האָט זיך געמאכט אזא גוטע שטעלע? אן אָרימע מיידעל, וועלכע האָט אויף זיך ארויפגעבראכט א צרה, מוז נעהמען וואָס זי קריעגט! דער שלעכטער מענש... האָט פון מיר גיט געוואלט וויסען.

נ א ר א. דיין טאכטער אָבער האָט דיך וואהרשיינליך נאָכּ־געגעסען...

א נ נ א. אָה, ניין, מאדאם, דורכאוים ניט! איך האָב נע־האָט א בריף פון איהר ווען זי האט חתונה געהאט און איינמאל זאָגאר פריהער.

מען בעזוכט פון פרויען, וועלכע ווייסען פון דיזעס און יענעס אין מעדיצין — זיי רייזען און מען הערט זיך צו.

פר. ל י נ ד ע. (פֿאַרטזעצענדיג צו נעהען; נאָך א קורצע פויזע) קומט דאָקטאָר ראַנק אהער אלע טאָג?

נ א ר א. אלע ל׳יעבע טאג. טאָרוואלד׳ס איז ער א יוגענד־פרייַנד. ער איז אויך מיינער א גוטער פרייַנד. דאָקטאָר ראנק איז ביי אונז א שטענדיגער איינגעהער.

פ ר. ל י נ ד ע. נו, און איז ער אויך ערנסט? איך מיין האָט ער ניט א נאטור צו מאכען מענשען פוסטע קאָמפּלימענטען?

נ א ר א. אָה, ניין! ווי קומסטו דערצו?

פ ר. ל י נ ד ע. ווייל וועז דו האָסט אונז נעכטען פֿאַר־נעשטעלט חאָט ער נעזאָגט, אז ער חאָט מיין נאָמען אָפּט געהערט דאָ אין הויז. נון האָב איך אָבער בעמערקט, אז דיין מאן האָט ניט אָנגעהויבען צו וויסען ווער איך בין. ווי אזוי דען האָט דער דאָקטאָר געקענט...

נ א ר א. נעווים, דאָס איז אָבער זעהר איינפאַך, כריסטינע! טאָרוואלד, זעהסטו, האָט מיך אזוי אונענדליך ל׳יעב, אז ער וויל מיך האָבען, ווי ער זאָגט, אין גאנצען פאר זיך אליין. די ערסטע צייט נאָך אונזער חתונה פלעגט ער זיין אייפערזיכטיג וועז איך פלעג דערמאָנען אימעצען אפילו פון דער פאמיליע; דערפאר האָב איך נאטירליך פון קיינעם ניט געערדט. אָבער מיט דאָקטאָר ראנק האָב איך אָפּט גערעדט וועגען די אלטע צייטען, וויל ער האָט ל׳יעב דערפון צו הערען.

פ ר. ל י נ ד ע. הער, וואָס איך וועל דיר זאָגען, נאָרא! מיר דאכט דו ביסט אין א סך זאכען נאָך גאָר א קינד. איך בין עלטער פאַר דיר און מעהר ערפאהרען. פאלג מיך און מאך א סוף פון די נאנצע מעשח מיט דאָקטאָר ראנק.

נ א ר א. וועלכע מעשה?

פ ר. ל י נ ד ע. דו האָסט נעכטען נערעדט ארום א רייכען ל׳יעבהאָבער, וועלכער זאל דיר נעבען דאָס נעלד...

נ א ר א. יא, טאָרוואָלד וויל אזוי. גיב א קוק. אט דאָס, זעהסטו, איז דער קאָסטיום. טאָרוואָלד האָט דאָס געלאָזט מאכען פאר מיך אין איטאַליען; אָבער עס איז שוין אזוי צוריסען, אז איך וויים אליין ניט...

פ ר. ל י נ ד ע. א, דאָס וואָלטע מיר שוין קענען לייכט פערריכטען. די בעפוצונג נור איז ערטערווייז לויז־געוואָרען. האָסטו א נאָדעל מיט באוועל? א, היער! אט איז עס דאָך, גוט.

נ א ר א. א, ווי פריינדליך פון דיר.

פ ר. ל י נ ד ע. דו וועסט אלזא זיין מאסקירט מאָרגען? ווייסטו וואָס, נאָרא? איך מוז קומען אויף א ווייל דיך זעהן. אָבער, אָה! איך האָב גאָר אין גאנצען פערגעסען דיר צו דאנקען פער דעם אנגענעהמען אָוועגנ וואָס איך האָב דא נעכטען פער־בראכט.

נ א ר א. (שטעהט אויף און שפּאַצירט ארום איבער דער ביהנע) נעכטען? נו, אזוי אנגענעהם ווי אימער עס איז גאָר ניט גע־ווען. דו האָסט געזאָלט קומען א ביסעל פריהער, כריסטינע. קיינער קען אזוי ליכטיג און פרעהליך ניט מאכען א הויז ווי טאָרוואָלד.

פ ר. ל י נ ד ע. דו אליין, רעכען איך, קענסט דאָס אויך; דו ביזט געראָטען אין טאטען... אָבער זאג מיר, איז דאָקטאָר ראנק אימער אזוי מעלאנכאָליש ווי ער איז נעכטען אָוועגנ געווען?

נ א ר א. ניין, נעכטען איז ער געווען עפעס גאָר אונגע־וואוינליך מעלאנכאָליש. ער האָט, פערשטעהסטו, א שרעקליכע קראנקהייט. ער ליידט פון רוקען־מארך אויסצעהרונג. מען זאָגט אז זיין פאטער האָט געפיהרט א שרעקליך וויילדען לעבען... האָט געהאלטען מעטרעסען און נאָך אזעלכע זאכען... דערפון איז דער זוהן, פערשטעהסטו, געווען קראנק פון קינדווייז אויף.

פ ר. ל י נ ד ע. (לאָזענדיג איהר ארבייט אַראָפּפאַלען אויף די קניע) אָבער, טהייערע נאָרא! ווי קומסט דו צו וויסען פון אזעלכע זאכען?

נ א ר א. אָה, וועג מען איז א מאמע פון דריי קינדער, וועט

נ א ר א. איך מוז ארויסקריעכען פון מיין אנדער פערד־ דרעהענים, דאָס איז אויך הינטער זיין רוקען. עס מוז נעהמען אן ענד!

פ ר. ל י נ ד ע. געווים, נעווים! דאָס האָב איך דיר נאָך נעכטען געזאָגט! נו?

נ א ר א. (ארומגעהענדיג הין און צוריק) א, א מאן קען אזעלכע זאכען פיעל בעסער בעזאָרגען ווי א פרוי.

פ ר. ל י נ ד ע. אן איינענער מאן, אה יא!

נ א ר א. אונזין! (זי בלייבט שטעהן) הער, ווען די שולד איז בעצאָהלט, קריענט מען דעם פאפיערעל צוריק, ניין?

פ ר. ל י נ ד ע. געווים.

נ א ר א. און דאן קען מען דאָס צורייסען אויף הונדערט טויזענד קלייניע שטיקעלעך, און פערברענען, די מיאוס'ע שמוד־ ציגע סמאטע!

פ ר. ל י נ ד ע. (איהר שטאָר אנבליקענדיג, לעגט זי אוועק די אָרבייט און הויבט זיך לאַנגזאַם אויף) נאָרא, דו בעהאלסט פון מיר עטוואָס!

נ א ר א. קענסט דאָס זעהן אויף מיין געזיכט?

פ ר. ל י נ ד ע. עטוואָס האָט דאָ פאסירט פון נעכטען אין דער פריה אן. וואָס איז דאָס, נאָרא?

נ א ר א. (צוגעהענדיג צו איהר) כריסטינע... (זי האָרכט) ששש! טאָרוואָלד קומט אהיים. שנעל געה אריין אינ'ם קינדער־ צימער; טאָרוואָלד האָט פיינט צו זעהען דאָ שנייידעריי. לאָז אננא דיר העלפען.

פ ר. ל י נ ד ע. (צוזאמענגעהמענדיג די ענניי) זעהר גוט; אָבער איך וועל ניט אוועקגעהן וואו דו וועסט מיר ניט אלעס דערצעהלען. (זי געהט ארוים לינקס. העלמער קומט אריין פון פאָר־ דער צימער.)

נ א ר א. (צו איהם צולויפענדיג) אָח, ווי איך האָב נאָך דיר הייגט געבענקט, ליעבער טאָרוואָלד!

ה ע ל מ ע ר. איז די נייטערין היער געווען?

נ א ר א. יא, אבער אזעלכער, וואס איז, צום אונגליק, נאך ניט בעשאפען געווארען. אבער געגען וואס זאגסטו דאס?

פ ר. ל י נ ד ע. האט דאקטאר ראנק געלד?

נ א ר א. יא.

פר. ל י נ ד ע. און קיינעם ניט צו פערזארגען?

נ א ר א. קיינעם ניט.

פ ר. ל י נ ד ע. און ער קומט צו אייך אלע טאג?

נ א ר א. יא, יעדען טאג.

פ ר. ל י נ ד ע. דאן איז עס ניט פיין פון איהם.

נ א ר א. איך פערשטעה דיך ניט.

פ ר. ל י נ ד ע. פערשטעל זיך ניט, איך בעט דיך. מיינסטו איך פערשטעה ניט ווער דיר האט געליהען די צוועלף הונדערט טאלער?

נ א ר א. דו ביזט פון זינען אראב! דו גלויבסט דאס? ניט שלעכט, חלעבען, א פריינד, וועלכער קומט אהער יעדען טאג! דאס וואלט געווזען שרעקליך...

פ ר. ל י נ ד ע. אלזא, ווירקליך ניט ער?

נ א ר א. אה, ניין! דאס קען איך דיר פערזיכערן. עס וואלט מיר דאס אפילו אין טרויס ניט איינגעפאלען. א חוץ דעם, האט ער דענטסמאל גאר ניט געהאט וואס צו לייהען. זיין אייגענטהום האט ער נעקראגען פיעל שפעטער.

פ ר. ל י נ ד ע. דאן גלויב איך, איז דאס פאר דיר געווען א שטיק גליק, מיין ליעבע נאראַ.

נ א ר א. מיר וואלט, זיכער, קיינמאל ניט נעקומען אויף די נעראנקען איהם צו בעטען. אבער איך צוויייפל ניט, אז ווען איך וואלט...

פ ר. ל י נ ד ע. וואס דאס וואלסטו נאטירליך ניט טאן...

נ א ר א. גאנץ געווים ניט. עס איז אונדענקבאר אז דאס זאל ווען עס איז קענען נעטהיג זיין. אבער ווען איך זאל רעדען מיט דאקטאר ראנק...

פ ר. ל י נ ד ע. הינטער דיין מאן'ס רוקען?

פען, נים ארום דעם וועגען וואס דו האסט מיט מיר נעכטען נערעט?

נ א ר א. (צוגעהענדיג נעהאטער) יא, יא, טאַרוואלד... איך בעט דיך, טו דאס פאר מיר, מיין ליעבער!

ה ע ל מ ע ר. האסטו ווירקליך דעם מוטה ארום דעם פון דאס נייע אנצופאנגען?

נ א ר א. יא, יא, ליעבסטער, דו מוזט מיר פאלגען און לאזען קראנסטאד'ען אויף זיין שטעלע אין דער באנק. טו דאס, אה טו דאס!

ה ע ל מ ע ר. אבער, טייערע נאר, דאס איז דאך די שטעלע, וועלכע איך מיין צו געבען פרוי לינדע.

נ א ר א. נעווים, און דאס איז זעהר פריינדליך פון דיר. אבער אנשטאט קראנסטאדען זאל־אב וועמען-עס־איז אנאנדערן.

ה ע ל מ ע ר. וואס? דאס איז אן אונערהערטע שטיקעל אייננגעשפארטקייט, חלעבען! ווייל דו האסט אונבעדאכטערהייט פערשפראכען איהם בייצושטעהן, זאל איך?...

נ א ר א. ניט דאס, ניט דאס, טאַרוואלד. דאס איז פון דיינטוועגען. דער מאן שרייבט פאר אלערליי שמוציגע צייטונגען — דאס האסטו מיך אליין געזאגט — ער קען דיר טאן פיעל שאדען. איך האב פאר איהם שרעקליך מורא.

ה ע ל מ ע ר. א, איך פערשטעה; דיך שרעקען די אלטע עראינערונגען.

נ א ר א. וואס מיינסטו?

ה ע ל מ ע ר. דו טראכסט נאטירליך וועגען דיין פאטער...

נ א ר א. יא, נעווים, נעווים. דענק נור, וואס פאר שענד־ליכע זאכען בייזע צינגער פלעגען זאגען אין די צייטונגען וועגען מיין פאסער. מען וואלט איהם, רעכען איך, זיכער ענטזאגט פון דער שטעלע וועו די רעגיערונג וואלט ניט געשיקט א מאן ווי דיך אלעס נאכזוהן און וועו דו וואלסט צו איהם ניט אזוי גוט געווען.

ה ע ל מ ע ר. ליעבסטע נאר, דער אונטערשיעד צווישען דיין כאטער און מיר איז זעהר גרוים. דיין פאטער איז ניט

נ א ר א. ניין, כריסטינע. זי העלפט מיר צורעכטמאכען מיין קאסטיום. דו וועסט זעהן ווי שעהן איך וועל אין איהם אויסזעהן.

ה ע ל מ ע ר. יא, דאָס איז נעווען א גליקליכער אויספאל, ניין?

נ א ר א. בריליאנט! אָבער בין איך ניט אויך א גוטע וואָס איך פאַלג דיר?

ה ע ל מ ע ר. (איהר גלעטענדיג דאָס געזיכט) גוט וויל דו פאַלגסט? דיין אייגענעם מאן? זעהר שעהן, מיין צולאָזענע קעצעלע, איך וויים, דו מיינסט דאָס ניט. אָבער לאָמיך דיר זאָגן שטערען. דו מוזט וואהרשיינליך האלטען ביין אָנמעסטען...

נ א ר א. און דו געהסט געווים וויעדער צו דער ארבייט?

ה ע ל מ ע ר. יא. (איהר וויזענדיג א בעקעל פאפיערען) גיב א קוק. איך בין נאָר־וואָס געווען אין באנק. (ער וויל געהן צו זיך אין צימער אריין.)

נ א ר א. טאָרוואלד!

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז?

נ א ר א. וועז דיין וועבערקעלע וואָלט דיר עפעס שטאַרק, שטאַרק געבעטען...

ה ע ל מ ע ר. נו?

נ א ר א. וואָלסטו דאָס נעטאָן?

ח ע ל מ ע ר. איך מוז צוערסט וויסען וואָס דאָס איז.

נ א ר א. דיין וועבערקעלע וואָלט אזוי פיין ארומשפרינ־גען און דיר מאכען אלערליי קונצען, וועז דו וואָלסט נור זיין גוט צו איהר, און וואָלסט איהר געפאַלגט.

ה ע ל מ ע ר. גוט, נו! לאָמיך הערען וואָס דאָס איז.

נ א ר א. דיין פויגעלע וואָלט זינגען פון אין דער פריה ביז ניי דער נאכט.

ה ע ל מ ע ר. א, דאָס טוט זי סיי־ווי־סיי.

נ א ר א. איך וואָלט דיר...

ה ע ל מ ע ר. הער, נאָר א! דו טראכטסט דאָך, לאָמיך האָ־

פֿיינליך. דאָס וואָלט מאכען מיין לאגע אלס דירעקטאָר פון דער באנק אונערטרעגליך.

נ א ר א. טאָרוואלד, דו ביזט ניט ערנסט.

ה ע ל מ ע ר. ניין? ווארום ניט?

נ א ר א. דער גרונד דיינער איז אזא קליינליכער.

ה ע ל מ ע ר. וואָס, קליינליך? האלטסטו מיך פאר קליינליך?

נ א ר א. ניין, ניין, ליעבער טאָרוואלד, נעראָדע דאָס נעגענטהייל, אָבער טאקי וויל איך האלט דיך פאר...

ה ע ל מ ע ר. נענוג, נענוג! אויב מיינע מאָטיוון זיינען קליינליכע, בין איך וואהרשיינליך אליין ניט בעסער. קליינליך, נישט־קשה, חלעבען! זעהר גוט! נו, לאָמיר אויסמאָל פאר אלע מאָל מאכען א סוף דערפון. (ער געהט צום קאָרידאָר צו און רופט:) העלענע!

נ א ר א. וואָס דאָרפסטו?

ה ע ל מ ע ר. (זובענדיג צוויישען זיינע פֿאַפּיערען) א סוף מאכען. (העלענע ערשיינט) היער, נעהמט אָט דעם בריעף און גיט עס איבער צו א טרעגער אין גאס. זעהט, ער זאָל דאָס גלייך אוועקטראָגען. די אדרעסע איז אויפגעשריעבען אויפ'ן קאָנווערט. נאט אייך נעלד.

ה ע ל ע נ ע. זעהר גוט, מיין הערר. (זי גיהט אַרויס.)

ה ע ל מ ע ר. (צונויפלעגענדיג די פֿאַפּיערען) פארטיג, מאָדאָס עקשן!

נ א ר א. (אָהן אָן אַטהעם) טאָרוואלד, וואָס איז דאָס פאר א בריעף?

ה ע ל מ ע ר. קראָנסטאַד'ס קינדינונג.

נ א ר א. רוף דעם בריעף צוריק, טאָרוואלד! צוריק, צוריק, איידער עס ווערט צו שפעט. טו דאָס פון מיינטוועגען, טאָרוואלד! טו דאָס פון מיינטוועגען, פון דיינטוועגען, פאר אונזערע קינדערלעך. דו הערסט, טאָרוואלד? טו עס. דו ווייסט ניט וואָס דיעזער בריעף קען אויף אונז אלעמען ארויפברענגען פאר אן אונגליק.

נעווען גאָר אין נאַנצען פּריי פון פּערדאַכט. איך בין עס און האָף אזוי צו בלייבען.

נ א ר א. א, קיינער וויים ניט וואָס בייזע מענשען מענען אייכטראַכטען. מיר וואָלטען נעראדע איצט קענען אזוי גליקליך לעבען אין אונזער רוהיגע, לעבליכע הייזעלע, דו, איך און די קינ־דערלעך, טאַרוואַלד! דאַרום בעט איך דיך אזוי...

ה ע ל מ ע ר. אָבער נעראדע דיין אָננעהמען זיך פּאר איהם מאַכט זיין בלייבען אויף דער שטעלע אבסאָלוט אונמענליך. יע־דער אין דער באַנק וויים שוין, אז איך מיין צו ענטלאסען קראַנ־סטאַרען. לאָז איצט ארויסגעהן דער קלאַנג, אז דער נייער דירעק־טאָר האָט זיך געלאָזען איבערעדען פון זיין ווייב...

נ א ר א. וואָס וואָלט זיין?

ה ע ל מ ע ר. א, נאַרנישט... אזוי לאַנג ווי א קאפּריזנע פּרוי קען נור אויספיהרען אלץ וואָס זי ווילּ — זאָל מען טאקי פון מיר חוזק מאַכען, זאָלען טאקע מענשען ארומגעהן און זאָגען, אז איך ווער רעגירט פון א ספּאַדניצע. גלויב מיר, איך וואָלט זעהר באַלד דערפיהלט די פּאָלגען דערפון. און דאָן איז דאָ אַנאַנדער גרונד וואַרום קראַנסטאַד און איך זיינען קיין פּאָאר ניט.

נ א ר א. וואָס נאָך?

ה ע ל מ ע ר. איך וואָלט אפשר שוין ווי עס איז געקענט זיך מאַכען ניט זעהענדיג זיין בעפלעקטען כאַראַקטער...

נ א ר א. געווים, טאַרוואַלד, דו וואָלסט דאָס געקענט, ניין?

ה ע ל מ ע ר. און ווי איך הער, פערשטעהט ער גראָד זיין ארבייט. אָבער דו מוזט ניט פערגעסען, אז ער איז מיינער א גע־וועזענער חבר פון שוהל — צווישען אונז האָט אמאָל עקזיסטירט יענע אונבעזאָננענע קינדערשע פרייַנדשאפט, וועלכע עס פער־דריסט אָפט אין די עלטערע יאָהרען. איך דאַרף פון דיר ניט לייּ־קענען — מיר דוצען זיך זאָגאר און ער טוט דאָס ווי אויף להכעיס פאר אלעמען אין די אויגען. אָבער טאַרוואַלד און וויעדער טאַר־וואַלד, „דו" אהער און „דו" אהין. גלויב מיר, דאָס איז מיר זעהר

קלינגט אין טיר.) דאָס איז דאָקטאָר ראַנק — אַלץ, אַלץ, אַלץ אין דער וועלט, נור דאָס ניט!

(נאָרמאַ פערגלעט זיך דאָס געזיכט, גלייכט זיך אויס, און געהט עפענען די טיר. דאָקטאָר ראַנק שטעהט דרויסען אין קאָרידאָר, אויפהענגענדיג זיין מאַנטעל. וועהרענד די פאַלגענדע סצענע וועהרט עס ביסלעכווייז דונקעלער.)

נ א ר א. וואָס מאַכט איהר, דאָקטאָר ראנק? איך האָב דערקענט אייער קלונג. געהט ניט אריין צו טאָרוואַלדען איצט. עָר איז זעהר בעשעפטיגט.

ר א נ ק. און איהר אַליין?

נ א ר א. אָה, איהר וויסט זעהר גוט, אז פאר אייך האָב אַיך אימער צייט.

ר א נ ק. דאנקע. איך וועל אויסנוצען אייער פרייגרשאפט אזוי לאַנג ווי איך וועל קענען.

נ א ר א. וואָס מיינט איהר? אזוי לאנג ווי איהר וועט קענען?

ר א נ ק. אָה, יא! דערשרעקט דאָס אייך?

נ א ר א. איך האַלט דעם אויסדרוק אייערן פאר זאָנדער באר. ערוואַרט איהר דען, אז עטוואָס זאָל פאסירען?

ר א נ ק. יא, עטוואָס וואָס דאַרוף בין איך לאַנג געווען פאַרבערייטעט; האָב נור ניט גערעכענט, אז דאָס וועט קומען אזוי שנעל.

נ א ר א. (אַנגעהמענדיג זיין אָרעם) וואָס איז דאָס אזוינס, דאָקטאָר? איהר מוזט עס מיר זאָגען.

ר אנ ק. (זיך זעצענדיג בייז קאַמין) מיט מיר געהט עס זעהר האַסטיג בארג אראָפּ. דערצו איז קיין הילף ניטא.

נ א ר א. (אָפּציהענדיג דעם אָטהעם) איהר אַליין?

ר א נ ק. ווער דען? צו־וואָס זיך אַליין נאררען? איך בין פון מיינע אלע פאציענטען דער, וועמען מען דארף אם מייסטען בע־דויערן. איך האָב אָקאָרשט צונויפגעשטעלט דעם שלום־באַלאַנס פון מיין לעבען... די אונטערשטע שורה איז: איך בין באנ־

ה ע ל מ ע ר. עס איז שוין צו שפעט.

נ א ר א. צו שפעט!

ה ע ל מ ע ר. מיין טייערע נאָרא, איך פערצייה דיר דיין אויפרעגונג, אָבגלייך דאָס ווייזט ארויס וועניג אכטונג פאר מיר. איך האָב קיין זאך ניט געטאָן אזוינס, אז איך זאל מוזען מורא האָבען פאר שמוציגע שרייבער, וועלכע מען מוז פערשטיקען די מויל. אבער איך פערגיב דיר דיין פורכט, ווייל דאָס בעווייזט מיר ווי היים דו ליעבסט מיך. (זי אומארמענדיג) דאָס איז ווי עס בעראַרף צו זיין, ליעבסטע, זיסעסטע נאָרעלע! לאָז קומען וואָס ווייל — איך וועל צו יעדע צייט דערצו האָבען אי מוטה אי קראפט: מיינע שולטערן זיינען ברייט גענוג אויסצוהאלטען די נאנצע לאסט.

נ א ר א. (דערשראָקען) וואָס מיינסטו דערמיט?

ה ע ל מ ע ר. די נאנצע שווערע לאסט, זאָג איך.

נ א ר א. (מיט פעסטע ענטשלאָסענהייט) ניין! דאָס וועל איך קיינמאל ניט צולאָזען!

ה ע ל מ ע ר. נו, זעהר גוט. דאן וועלען מיר דעם פעקעל טראָגען צוזאמען, ווי מאן און ווייב. (זי גלעטענדיג) ביזטו איצט צופריעדען? קום, קום, זעה ניט אוים ווי א דערשראָקענע טיי־בעלע. דאָס אלעס איז ניט ווערט קיין אויסגעבלאָזענע איי. איינביילדונג, קינד, איינביילדונג! נעה בעסער צו דער רעפע־טיציע, דו מוזט טאנצען די טאראנטעלא, חאָב א ביסעל איבונג אויפ'ן טאמבורין. איך וועל אריינגעהן אהין אין מיין שרייב־צימער, וועל פערמאכען ביידע טירען אום גאָרנישט צו הערען. דו קענסט דאן מאכען אזוי פיעל גערויש, ווי פיעל דיין הארץ געלוסט. (גהט און קערט זיך אום) און וועז ראנק קומט, זאָג איהם וואו איך בין (ער גהט צוועק מיט זייגע פאפיערען, צומאכענדיג די טיר.)

נ א ר א. (אין הויל) שרעק, שטעהט ווי פערשטיינערט און זאָגט אין דער שטיל, שושקענדיג:) ער וועט דאָס טאָן! יא, ער איז פעהיג דאָס פאר מיר צו טאָן. טאָרוואלד — ניין!! ניעמאלס, ניעמאלס, ניעמאלס! אלץ נור דאָס ניט. אָה, ווי געפינט מען אן אויסוועג פון דיעזע שרעקליכע לאגע! וואָס טו איך? (מען

האָבער פון אספּאראגוס און פון סטראסבורגער פּאסטעטן, ניין?

ר א נ ק. און אַיסטערס, נאַטירליך.

נ אָ ר א. און דאָן די פּאַרטוויין און שאמפּאניער! עס איז טרויעריג, אז אזעלכע גוטע זאכן זאָלען אַנגרייפען דעם רוקען.

ר א נ ק. איבערהויפּט וועז דער אָננעמריפענער האָט קיין שום הנאה דערפון ניט געהאַט.

נ אָ ר א. יא, דאָס איז ערגער ווי אַלץ.

ר א נ ק. (זי געבוי בעטראַכטענדיג) הם...

נ אָ ר א. (נאָך א קורצע פויזע) וואַרום האָט איהר געשמייבעלט?

ר א נ ק. געלאַכט האָט איהר.

נ אָ ר א. ניין, איהר האָט געשמייבעלט, דאָקטאָר ראַנק.

ר א נ ק. (אויפשטעהענדיג) איהר זייט ווירקליך כיטרער ווי איך האָב געמיינט.

נ אָ ר א. איך בין אזוי פערריקט—אויפגערעגט היינט.

ר א נ ק. עס זעהט כמעט אזוי אוים.

נ אָ ר א. (ארויפלעגענדיג איהרע העגט אויף זיינע שולטערן) אָה, לייבער דאָקטאָר ראַנק, דער טויט טאָר אייך ניט אַוועקנעהמען פון טאַרוואַלדען און מיר.

ר א נ ק. נו, איהר וועט דעם פערלוסט לייכט אריבערטראָגען; וואָס די ערד דעקט צו, ווערט לייכט פערגעסען.

נ אָ ר א. (זעהט איהם אָן בעזאָרגט) מיינט איהר דאָס ווירקליך?

ר א נ ק. מענשען מאכען נייע בעקאַנטשאפטען און דאן...

נ אָ ר א. וואר מאכט נייע בעקאַנטשאפטען?

ר א נ ק. איהר און העלמער, וועז אויך וועל זיין טויט. איהר גרייט זיך שוין אָן בעצייטענס, דאכט זיך מיר. וואָס האָט פרוי לינדע דאָ נעכטען געטאָן?

נ אָ ר א. אָה, איהר זייט דאָך, לאָמיך האָפען, אויף איהר גיט אייפערזיכטיג.

ר א נ ק. יא, אויך בין. זי וועט פערגעהמען מיין ליידינען

קראָט. עס וועט ניט פערגעהן א מאָנאט, וועל איך שוין ליעגען אוּן פוילען אין קבר.

נ א ר א. אָה, ווי העפליך איהר דריקט זיך אויס!

ר א נ ק. נו, דער עסק גופא, פרוי העלמער, איז אזא העפלי־כער, פערשטעהט איהר! דאָס שלימסטע דערפון איז, אז פיעלע אנדערע פאסקודנע זאכען מוזען אָבגע'פטר'ט ווערען איידער עס קומט צו וואָס. נאָך איין לעצטע אונטערזוכונג מוז געמאכט וועּרען אוּן וועּן דאָס וועט זיין געטאָן, וועל איך וויסען נאָנץ געוּנוי וועּן דער אָנהויב פון סוף קומט אָן. איין זאָך ווייל איך אייך זאָגען: העלמער'ן עקעלט אלץ וואָס איז שרעקליך; איך ווייל איהם דער־פאר ניט האָבען ביי זיך אין מיין קראנקען־צימער.

נ א ר א. אָבער, דאָקטאָר ראנק!

ר א נ ק. ניין, איך ווייל איהם ניט האָבען, זאָג איך, אויף קיין פאל ניט! איך וועל פערשליסען מיין טיר וועּן איך וועל וויסען, אז ער קומט. אזוי גיך ווי איך וויים, אז עס האלט ביין סוף, וועל איך אייך שיקען א וויזיט־קארטע מיט א שווארצען צייכען דאַרויף. איהר וועט דאָן וויסען, אז דאָס שרעקליכע... האָט זיך אָנגעפאָנגען.

נ א ר א. אָה, איהר זייט נאָר ניט קלוג היינט, נעראדע וועּן איך וויל, אז איהר זאָלט זיין ווירקליך גוט געשטימט.

ר א נ ק. וועּן דער טויט שטעהט פאר די אויגען? אוּן וועּן מען געהט נאָך דערביי פאר פרעכדע זינד? וואו איז דער יושר דארין? אוּן דאָך געפינט איהר אזא פאל כמעט אין יערע פאמיליע.

נ א ר א. (זיך פערשטאָפענדיג די אויערן) אונזין, אונזין! זייט לוסטיג!

ר א נ ק. שעהן, זעהר שעהן. נאָך אלעמען איז די גאנצע מעשה ווירקליך צום לאכען: מיין אָרעמער אונשולדיגער רוקען מוז אָבקומען פאר די זינד וואָס מיין פאָטער האָט בעגאנגען אין דער יוגענד.

נ א ר א. ער איז וואהרשיינליך געווען א צו גרויסער ליעב־

ר א נ ק. און צו מוזען זיך שיידען דערפון...

נ א ר א. אונזין, איהר וועט אונז ניט פערלאָזען.

ר א נ ק. אפילו ניט צו קענען צוריקלאָזען דעם מינדעסטע צייכען פון דאנקבארקייט: צומאל ניט א שמערץ־אויסדרוק — נאָרנישט, חוץ א ליידיגען פּלאץ, וועלכער קען אויסגעפילט ווערען דורך דעם ערשטען בעסטען וואָס קומט.

נ א ר א. און ווי וואָלט געווען, וועז איך זאָל ביי אייך בעטען... ניין...

ר א נ ק. וואָס?

נ א ר א. א שטאַרקען בעווייז פון אייער פריינדשאפט.

ר א נ ק. נו, נו!

נ א ר א. איך מיין א זעהר, זעהר גרויסען דיענסט.

ר א נ ק. וואָלט איהר מיר ווירקליך וועלען וועניגסטענס איינמאל אזוי גליקליך מאכען?

נ א ר א. אָה, איהר וויסט ניט וואָס דאָס איז.

ר א נ ק. טו זאָגט־זשע.

נ א ר א. ניין, איך קען אייך ווירקליך ניט זאָגען... עס זיז פיעל, צו פיעל... ניט גור א געפאלען, זאָגדערן אויך חילף און ראטה נאָך דערצו...

ר א נ ק. געווים גוט! איך קען מיר ניט פאָרשטעלען וואָס איהר קענט מיינען. רעדט. טרויט איהר מיר דען ניט?

נ א ר א. מעהר ווי יערען אנדערן. איך וויים, אז איהר, זייט מיין בעסטער און טרייעסטער פרייגד. איך וועל אייך זאָגען. נו, גוט, דאָקטאָר, איהר מוזט מיר העלפען עטוואָס ניט דערלאָזען, איהר וויסט ווי טיעף, ווי אונענדליך טאָרוואָלד ליעבט מיך. ער וואָלט זיך אויף א מינוט ניט פערטראכטען, וועז איהם וואָלט אויסקומען אוועקצולעגען זיין קאָפּ פאר מיר.

ר א נ ק. (זיך צורוקעגדיג נעהנטער צו איהר) נאָרא, מיינט איהר, ער איז דער אייניציגער, וועלכער...?

נ א ר א. וועלכער, וואָס?

ר א נ ק. וועלכער וואָלט נערן אוועקגעגעבען זיין לעבען פאר אייך?

פּלאַץ אין אייער הויז. וועלן איך בין אוועק, וועט דיעזע פּרוי פּיעלייכט — —

נ א ר א. ש...ש! ניט אזוי הויך. זי איז היער אין הויז.

ר א נ ק. היינט אויך? נו, אָט זעהט איחר דאָך!

נ א ר א. נור צו פּערריכטען מיין קאָסטיום, — ווי אונגע־רעכט איהר זייט. (זי זעצט זיך אויפֿן זאָפּא) איצט זייט אָבער א מענש, דאָקטאָר ראַנק! איהר וועט זעהן מאָרגען ווי שענן איך וועל טאַנצען; און דאַן וועט איהר זיך קענען איינבילדען, אז איך טו אַלעס צוליעב אייך — און, נאַטירליך, צוליעב טאַרוואַלדען אויך. (זי נעהמט אַרויס זאַכען פון א קעסטל.) דאָקטאָר ראַנק, זעצט זיך אַהער, איך וועל אייך וואָס ווייזען.

ר א נ ק. (זיך זעצענדיג) וואָס איז עס?

נ א ר א. קומט אַהער, בליקט נור!

ר א נ ק. זיידענע זאַקען.

נ א ר א. לייב־קאָליר. זיינען זיי ניט ליעבליך, הא? אָה, היער איז איצט אזוי טונקעל; אָבער מאָרגען — ניין, ניין, ניין! איהר טאַרט מעהר ניט זעהן ווי די פּים... איבערינענס, וואַרום ניט?

ר א נ ק. ה...ם!

נ א ר א. וואָס בעזעהט איהר זיי אזוי? גלויבט איהר, זיי וועלען מיר ניט זיין צום מאָס?

ר א נ ק. איך קען וועגען דעם ניט נעבען א מיינונג וואָס זאָל עפּעס וועהרטה זיין.

נ א ר א. (איהם א ווייליגקע בעטראַכטענדיג) אָ, שעמט זיך! (זי גיט איהם בלומרשט א קלאַפּ מיט די זאַקען) נאַט אייך.

ר א נ ק. און וואָס נאָך פּאר וואונדערס וועל איך זעהן?

נ א ר א. מעהר וועט איהר נאָר נישט זעהן, נאָר נישט, איהר פּיהרט זיך ניט גוט געגנג אויף. (זי זוכט צווישען די זאַכען.)

ר א נ ק. וועלן איך זיץ היער און אונטערהאַלט זיך מיט אייך, קען איך זיך איינפּאַר ניט פּאַרשטעלען וואָס פון מיר וואָלט נע־וואַרען וועלן איך וואָלט קיינמאָל ניט אריינגעקומען דאָ אין הויז.

נ א ר א. (שמייכלענדיג) איהר פיהלט זיך דאָ צו־הויז, דאָס איז זיכער.

אויף דיעזע ארט. לאזט מיר אייך העלפען אין אלץ וואס איך קען.

נ א ר א. איצט קענט איהר פאר מיר גארנישט מעהר טאן. אויסערדעם, דארף איך ווירקליך גארנישט. דאס איז אין נאנצען גור נעווען א פאנטאזיע פון מיר. נעווים, נעווים! (זעצט זיך אין׳ם שויקעל־שטול, צושמייכלענדיג צו איהם) איהר זייט א שענער מענש, דאקטאר! שעמט איהר זיך נאר ניט איצט, ווען דער לאמפ איז אויפ׳ן טיש?

ר א נ ק. ניין, ניט זעהר... אבער פיעלייכט איז גלייכער, אז איך זאל נעהן... אויף אימער.

נ א ר א א, ניין, דאס טארט איהר ניט. איהר מוזט אונז בעזוכען ווי ביז איצט. איהר ווייסט אליין, אז טארוואלד קען אהן אייך ניט אויסקומען.

ר א נ ק. נו, און איהר?

נ א ר א. איך? איהר ווייסט נאנץ גוט, אז איך זעה אייך אימער היער זעהר נערן.

ר א נ ק. אט דאס האט מיך טאקע אריינגעפיהרט אין דעם אירטהום. איהר זייט א רעטענעם פאר מיר. עס האט זיך מיר אפט נעדאכט, אז איהר זייט מיט מיר פונקט אזוי נערן ווי מיט העלמער׳ן.

נ א ר א. איך? יא, אבער פערשטעהט איהר דען ניט? עס זיינען דא מענשען, וועלכע מען ליעבט, און אנדערע, מיט וועל־כע מען האט האלד צו רעדען.

ר א נ ק. יא, דאס לאזט זיך הערען.

נ א ר א. וועז איך בין נעווען א מיידעל האב איך נאטיר־ליך דעם פאטער מעהר נעליעבט ווי אלעמען. אבער עס האט מיר נעמאכט פערנניגען זיך אריינצו׳נגנב׳ענען אין דעם צימער פון די דיענסטלייט. ערסטענס, ווייל זיי האבען מיר קיינמאל קיין מוסר ניט נעזאנט, און צווייטענס, איז עס נעווועזען זעהר אמוזאנט צו הערען זיי רעדען.

ר א נ ק. א, איצט פערשטעה איך; זייער פלאץ פערנעהם איך דאס.

נ א ר א. (סערדריסליך.) אה!

ר א נ ק. איך האָב געשוואָרען אייך דאָס צו זאָגען איידער איך... געה... איך וועל קיין בעסערע געלעגענהייט ווי דיעזע ניט געפינען. יא, נאָרא, איצט ווייסט איהר דאָס; איצט ווייסט איהר אויך, אז איהר קענט מיר פערטרויען מעהר ווי יעדען אנדערן.

נ א ר א. (שטעהט אויף, רוהיג און געלאָסען) זייט אזוי גוט, לאָזט מיר דורך.

ר א נ ק. (לאָזט זי דורך, אָבער בלייבט זיצען) נאָרא — —

נ א ר א. (צוגעהענדיג צו דער טיר) העלענע, ברענגט אריין דעם לאָמפּ. אה, ליעבער דאָקטאָר ראנק, דאָס איז געווען ניט שעהן פון אייך.

ר א נ ק. (אויפשטעהענדיג) וואָס איך האָב אייך געליעב? אזוי היים ווי... ווי אנאנדערער? איז דאָס געווען שלעכט פון מיר?

נ א ר א. ניין, אָבער דאָס, וואָס איהר האָט עס מיר געזאָגט. דאָס איז אויך געווען אזוי אונגעטהיג...

ר א נ ק. וואָס מיינט איהר? האָט איהר דען געוואוסט?... (העלענע ברענגט אריין דעם לאָמפּ אוּן געהט אַרויס.)

ר א נ ק. נאָרא... פרוי העלמער... איך פרעג אייך, האָט איהר דאָס געוואוסט?

נ א ר א. א, ווי קען איך אייך זאָגען צו איך האָב געוואוסט, צו ניט. איך קען דאָס ווירקליך ניט... אָבער אז איהר זאָלט זיין אזוי אונגעלומפערט, דאָקטאָר ראנק! אלעס איז ביז איצט געווען אזוי שעהן.

ר א נ ק. נון, אויף יעדען פאל ווייסט איהר איצט, אז איך בין אייערער מיט לייב און זעעלע. זאָגט איצט וואָס איהר האָט פון מיר געוואָלט.

נ א ר א. (איהם אָנזעהענדיג) זאָגען איצט?

ר א נ ק. איך בעשוואר אייך, זאָגט וואָס איהר דאַרפט.

נ א ר א. א, ניין! איצט גאָרנישט מעהר...

ר א נ ק. דאָך, דאָך!! איהר טאָרט מיך נישט בעשטראָפען

נ א ר א. עם קומט! עם קומט! עם קומט נאָך אלעמען דאָך! ניין, ניין, ניין, דאָס טאָר קיינמאָל ניט געשען, טאָר ניט, טאָר ניט, טאָר ניט!

(זי געהט און פערויגעלט העלמער'ס טיר. העלענע לאָזט אריין קראָג־סטאָדען און פערמאַכט די אַנדערע טיר. ער טראָגט א רייזע־מאַנטעל, חויכע שטיוועל און א פעלצענע היטעל.)

נ א ר א. רעדט ניט הויך, מיין מאן איז אין דער־היים.

ק ר א ג ס ט א ד. גוט, אָבער וואָס אַרט דאָס מיר?

נ א ר א. וואָס וויל איהר?

ק ר א ג ס ט א ד. וויל זיך ביי אייך איבער עטוואָס ער־קונדיגען.

נ א ר א. שנעל, וואָס איז עס?

ק ר א ג ס ט א ד. איך האָב בעקומען מיין ענטלאָסונג, דאָס וויסט איהר.

נ א ר א. איך האָב דאָס ניט געקענט פערוועהרען, הערר קראָגסטאד. איך האָב געקעמפפט פאר אייך ביז צום ענד, אָבער אומזיסט.

ק ר א ג ס ט א ד. ליעבט אייך אייער מאן אזוי וועניג? ער ווייס וואָס איך קען אויף אייך ברענגען און דאָך וואָגט ער...

נ א ר א. ווי פאָלט אייך גאָר איין, אז איך וואָלט איהם זאָגען?...

ק ר א ג ס ט א ד. אז איהר האָט דאָס ניט געטאָן וויים איך. צו ווייזען אזוי פיעל מוטה איז ניט אין מיין פרוינד טאָרוואָלד העלמער'ס נאטור.

נ א ר א. הערר קראָגסטאד, רעדט, איך בעט אייך, מיט מעהר רעספעקט פון מיין מאן, איהר הערט?

ק ר א ג ס ט א ד. נעווים מיט אלל דעם רעספעקט וואָס איהם קומט. אָבער אזוי ווי פאר אייך איז אזוי וויכטיג צו האל־טען די זאך געהיים, מוזט איהר איצט פערשטעהן א ביסעל קלע־רער ווי נעכטען דאָס וואָס איהר האָט געטאָן.

נ א ר א. קלערער קענט איהר מיך שוין ניט מאכען.

נ א ר א. (צולויפענדיג צו איהם) מיין ליעבער דאקטאר ראנק, ניט דאס מיין איך, אבער איהר פערשטעהט דאך אז מיט טאוואלדען פיהל איך זיך געוני ווי מיט'ן פאטער...

(חעלענא קומט אריין, גיט נאר'ן א קארטע, וועלכע זי בעהאלט אין קעשענע, אויסזעהענדיג אונאנגענעהם איבערראשט.)

ר א נ ק. האט עטוואס אונאנגענעהמעס פאסירט?

נ א ר א. אה, ניין, גאר נישט! דאס איז נור... נור וועגן מיין נייעם קאסטיום.

ר א נ ק. דער קאסטיום? אן איז ער דאך?

נ א ר א. אה, דער... יא, אבער וואס איך מיין איז אנאנדער דער, וועלכען איך האב בעשטעלט... טאוואלד טאר דערמון ניט ווייסן...

ר א נ ק. אהא! דאס איז אלזא דער גרויסער סעקרעט.

נ א ר א. געווים, געווים. אט געהט טאקי אריין צו איהם ער איז אין דעם הינטערסטען צימער. האלט איהם בעשעפטיגט ווי לאנג ווי איהר קענט.

ר א נ ק. זייט אונבעזאָרגט; ער וועט פון מיר ניט ענטרינען. (ער גיעהט.)

נ א ר א. (צו חעלענען) וואָרט ער אין קיך?

ה ע ל ע נ ע. יא, ער איז אריינגעקומען דורך די טרעפ פון חויף.

נ א ר א. האסטו איהם ניט געזאגט, אז איך בין בשעפטיגט?

ה ע ל ע נ ע. יא, אבער דאס האט גאר ניט געהאלפען.

נ א ר א. ער מיינט טאקי ניט אוועקצוגעהן?

ה ע ל ע נ ע. ניט פריהער איידער ער וועט האבען גערעדט מיט אייך.

נ א ר א. דאן לאז ער אריינקומען, אבער אין דער שטיל. און — העלענע — רייד ניט ארום דעם; דאס איז אן איבערראשונג פאר מיין מאן.

ה ע ל ע נ ע. זעהר גוט, מאדאם, איך פערשטעה. (זי גיעהט.)

נ א ר א. וואָס־זשע מיינט איהר דערמיט צו טאָן?

ק ר א ג ס ט א ד. איך מיין עס נור צו האַלטען און צו בעהאַלטען ביי זיך. קיין פרעמדער זאָל דערפון גאָרנישט הערען. אויב איהר האָט דאָרום עפעס א פערצווייפעלטען פלאָן אין מוח...

נ א ר א. און וואָס אויב איך האָב?

ק ר א ג ס ט א ד. טאָמער מיינט איהר אוועקצואווארפען אייער מאָן מיט די קינדער...

נ א ר א. וואָס דאן?

ק ר א ג ס ט א ד. אָדער איהר טראכט נאָך ארום אן ערגערע זאך.

נ א ר א. פון וואַנען ווייסט איהר דאָס?

ק ר א ג ס ט א ד. דאָן זאָג איך אייך: שלאָגט זיך דאָס ארויס פון די גערַאנקען.

נ א ר א. פון וואַנען האָט איהר געוואוסט וואָס פאר גע־דאנקען איך האָב?

ק ר א ג ס ט א ד. די מיינטע פון אונז טראכטען ארום דעם פריהער ווי אלץ. איך אליין האָב ארום דעם געטראכט, נור איך האָב ניט געהאט דעם קוראזש דערצו.

נ א ר א. (מיט א דערשטיקטען קול) איך אויך ניט.

ק ר א ג ס ט א ד. (בערוהיגט) ניין, מען האָט ניט. איהר האָט אויך ניט דעם מוטה דערצו, ניין?

נ א ר א. איך האָב ניט, האָב ניט...

ק ר א ג ס ט א ד. דאָס וואָלט אויסערדעם געווען זעהר דום... ווען דער ערסטער שטורם איז איבערגעגאנגען... איך האָב אין קעשענע א בריעף פאר אייער מאן...

נ א ר א. אין וועלכען איהר זאָגט אלץ אויס?

ק ר א ג ס ט א ד. אייך בעהאַנדלענדיג אזוי דעליקאט ווי נור מעגליך.

נ א ר א. (שנעל) דעם בריעף אייערן טאָר ער קיינמאָל ניט קריגען. צוריייסט איהם! איך וועל דאָס יעלד שוין ווי עס איז קריגען.

ק ר א ג ס ט א ד. יא, און, דאכט זיך, אזא שלעכטער יו־דיסט ווי איך.

נ א ר א. וואס אייגענטליך ווילט איהר?

ק ר א ג ס ט א ד. נור זעהן וואס איהר מאכט, פרוי העלמער. איך האב ארום אייך געטראכט א גאנצען טאג. א פראסטער פרא־צענטניק, א רעפארטער פאר גאלד, בקיצור, א פערעכטליכע בעשע־פענים, ווי איך, האב אויך א שטיקעלע פון דאס וואס לייט רופען א „הארץ".

נ א ר א. דאן בעווייזט עס; דענקט וועגען מיינע קליינע קינדערלעך.

ק ר א ג ס ט א ד. האט זיך אייער מאן געקימערט וועגען מיינע? אבער לאז זיין... איך האב נור געוואלט אייך זאגען, אז איהר דארפט די זאך ניט נעהמען צו ערנסט. איך וועל פארלויפיג קיין דאנאם ניט דערלאנגען.

נ א ר א. ניין, געווים ניט. איך האב נעוואוסט, אז איהר וועט דאס ניט טאן.

ק ר א ג ס ט א ד. די זאך קען וועלען געענדיגט זעהר רוהיג. קיינער ברויכט דאס ניט צו וויסען. עס קען בלייבען צווישען אונז דרייען.

נ א ר א. מיין מאן טאר דערפון ניט וויסען, ניעמאלס!

ק ר א ג ס ט א ד. ווי קען דאס פערמיידען וועלען? קענט איהר דען אבצאהלען דעם חוב?

נ א ר א. ניין, ניט גלייך אויפ'ן שטעל.

ק ר א ג ס ט א ד. אדער האט איהר א מיטעל ווי אזוי צו קריענען דאס גאלד אין די נעכסטע עטליכע טעג?

נ א ר א. יעדענפאלס ניט א מיטעל, וועלכען איך וואלט וועל־לען בענוצען.

ק ר א ג ס ט א ד. און אפילו וען איהר וואלט אזעלכע מיטעל האבען, וואלט דאס אייך נאר ניט העלפען. וויפיעל בארג גאלד איהר זאלט מיר ניט אנבאטען, וועט איהר אלץ ניט צוריקקריענגען אייער וועקסעל.

ק ר ָא ג ס ט ָא ד. אונטערן אייז פיעלייכט? ארונטער אין די קאלטע, שווארצע וואסער? און נעכסטען פריהלינג ארויפצו־שווימען העסליך, אהן האָאר, אונערקענבאר...

נ ָא ר ָא. איהר קענט מיר קיין מורא ניט אָנמאכען.

ק ר ָא ג ס ט ָא ד. איהר מיר אויך ניט. מענשען טוען אזעלכע זאכען ניט, פרוי העלמער. און נאָך אלעמען, וואָס פאר א נוץ וועט דאָס ברענגען? איך האלט אייער מאן אין מיין קע־שענע אויף יערען פאל.

נ ָא ר ָא. וואָס? נאכהער? וועו איך בין מעהר ניט...

ק ר ָא ג ס ט ָא ד. איהר פערגעסט אייער נאָמען בלייבט אין מיינע הענד. (נאָרָא שטעהט אָהן לשון, קוקענדיג אויף איהם.) נו, איצט ווייסט איהר אלעס. מאכט ניט קיין דומהייטען. אזוי ניך ווי העלמער ערהאלט מיין בריעף, וועל איך ערוואַרטען צו האָבען אן ענטפער פון איהם. און נעדענקט, אז אייער מאן אליין האָט מיך געצוואונגען צוריקצוגעהן אין אזעלכע וועגען. דאָס וועל איך איהם קיינמאל ניט פערצייהען. אדיע, פרוי העלמער! (ער געהט צום קאָרידאָר. נאָרָא לויפט צום טיר, עפענט אָ ביסעל אויף און האָרכט.)

נ ָא ר ָא. ער געהט. ער וואַרפט דעם בריעף ניט אין בריעפקאסטען אריין. ניין, ניין, דאָס וואָלט זיין אן אונמענ־ליכקייט. (עפענט די טיר מעהר און מעהר) וואָס איז דאָס? ער בלייבט שטעהן; ער געהט ניט אראָפ פון טרעפ. איבערלעגט ער זיך? איז ער?... (אָ בריעף פאלט אריין אין קעסטעל. מען הערט קראָגסטאָדען ארונטערגעהענדיג פון טרעפ. נאָרָא שרייט אוים מיט אָ פערשטיקטען קול. פויזע.) אין בריעפקאסטען! (געהט אויף די שפיץ פינגער צום טיר) אָן איז עס! טאָרוואלד, טאָר־וואלד... איצט זיינען מיר ביידע פערלאָרען!

(פרוי לינדע קומט אריין דורך די טיר לינקס מיט'ן קאָסטיום.)

פ ר. ל י נ ד ע. היער! איך דענק איצט וועט עס גוט זיין. זאלען מיר עס אָנמעסטען?

נ ָא ר ָא. (תייזעריג און שטיל) בריסטינע, קום אהער.

ק ר א ג ס ט א ד. ענטשולדיגט, פרוי העלמער, אבער איך האב אייך געזאגט...

נ א ר א. איך רייד ניט וועגען די געלר וואס אייך קומט. זאגט מיר, וויפיעל נאך פערלאנגט איהר פון מיין מאן — איך וועל עס קריגען.

ק ר א ג ס ט א ד. איך פערלאנג פון אייער מאן קיין שום געלד ניט.

נ א ר א. וואס־זשע דען פערלאנגט איהר?

ק ר א ג ס ט א ד. איך וועל אייך זאגען. איך וויל צוריק־ערווערבען מיין פאויציאן אין דער וועלט. איך וויל שטייגען. אייער מאן מוז מיר דערצו העלפען. אין די לעצטע אנדערהאלבען יאהר איז מיין לעבענסגעשיכטע געווען אונבעפלעקט; איך האב די גאנצע צייט געליטען ביטערע נויט. אבער איך בין געווען צו־פריעדען, קעמפענדיג ארויפצוקלעטערן העכער און העכער, שטופע ביי שטופע. פון דארטען האט מען מיך אראפגעשלייידערט און איצט וועל איך מיך ניט בענוגענען מיט'ן ארויפ'גנב'ענען זיך צוריק. איך מוז שטייגען העכער, זאג איך אייך. איך מוז צו־ריק אריין אין באנק און אויף א העכערע שטעלע. אייער מאן מוז עקסטרא פאר מיר מאכען א שטעלע.

נ א ר א. ער וועט דאס קיינמאל ניט טאן.

ק ר א ג ס ט א ד. ער וועט, ער וועט! איך קען איהם — ער וועט ניט האבען דעם מוטה צו ענטזאגען. און קוים בין איך אינעוועניג, דאן וועט איהר זעהן! דאן וועל איך זיין דעם די־רעקטאר'ס רעכטע האנד. נילס קראגסטאד, ניט טארוואלר העל־מער וועט פערוואלטען די אקציענבאנק.

נ א ר א. דאס וועט אין לעבען ניט געשעהן!

ק ר א ג ס ט א ד. פיעלייכט וועט איהר?...

נ א ר א. א י צ ט האב איך דעם מוטה דערצו.

ק ר א ג ס ט א ד. אה, איהר דערשרעקט מיך ניט. א פער־צוויינע, אויסגעבאלעוועטע יונגע פרוי, ווי איהר...

נ א ר א. איהר וועט זעהן, איהר וועט זעהן.

פ ר. ל י נ ד ע. איך וועל נעדענקען. אָבער איך פּעך שטעה ניט וואָס דו מיינסט.

נ א ר א. אָה, ווי קענסט דו דאָס פערשטעהן? דאָ וועט נעשעהן א נס.

פ ר. ל י נ ד ע. א נס?

נ א ר א. יא, א נס, א וואונדער־טהאט. אָבער דאָס איז אזוי שרעקליך; עס טאָר ניט קומען דערצו, ניט צוליעב די גאנצע וועלט!

פ ר. ל י נ ד ע. איך גלייב צו קראָנסטאדען און וועל מיט אייהם רעדען.

נ א ר א. טו דאָס ניט; ער וועט דיר אָנטאָן עפּעס בייז.

פ ר. ל י נ ד ע. אין אמאליגע יאָהרען וואָלט ער פּאר מיט פּיעל געטאָן.

נ א ר א. ער?

פ ר. ל י נ ד ע. וואו וואוינט ער?

נ א ר א. א, ווי קען איך דאָס וויסען? דאָך האלט! (זי־כענדיג אין קעשענע) אָט איז זיין וויזיט־קאָרטע; אָבער דער בריעף, דער בריעף...

ה ע ל מ ע ר. (קלאפט פון יענער זייט טיר) נאָרא!

נ א ר א. (שרייט אויס דערשראָקען) וואָס איז, וואָס וויל־סטו?

ה ע ל מ ע ר. שרעק זיך ניט; מיר קומען נאָך ניט אריין; די טיר איז פערמאכט. פּאסטו אָן דיין קלייד?

נ א ר א. יא, יא, איך פּאס איהר אָן. קליידט מיר אזוי גוט, טאָרווואלד!

פ ר. ל י נ ד ע. (האָבענדיג געלעזען די קאָרטע) ער וואוינט נאָהנט פון דאנען.

נ א ר א. אָבער וואָס העלפט דאָס? דער בריעף איז אין קעסטעל.

פ ר. ל י נ ד ע. און דיין מאן האָט דעם שליסעל?

נ א ר א. אימער.

פ ר. ל י נ ד ע. דאן מוז קראָנסטאד צוריק־פערלאָנגען זיין

פ ר. ל י נ ד ע. (אראָפּוואַרפֿענדיג די קלייד אויפֿן זאָפֿא) וואָס? וואָס איז דאָס? דו זעהסט אוים בלייך ווי דער טויט.

נ א ר א. קום אהער. דו זעהסט דעם בריעף? קוק דאָר־טען! דורכ'ן גלאָז פון דעם בריעף־קאַסטען.

פ ר. ל י נ ד ע. יא, יא, איך זעה.

נ א ר א. דער בריעף איז פון קראַנסטאַד...

פ ר. ל י נ ד ע. נאָרא, דאָס איז אלזא קראַנסטאַד, וועל־כער האָט דיר געבאָרגט דאָס נעלד!

נ א ר א. יא, און איצט וועט טאָרוואלד אלעס אויסגעפינען.

פ ר. ל י נ ד ע. גלויב מיר, דאָס איז דאָס בעסטע פאר אייך ביידען.

נ א ר א. דו וויסט נאָך ניט אלעס, איך האָב געפעלשט א נאָטען.

פ ר. ל י נ ד ע. גרויסער גאָט!

נ א ר א. נון, הער מיך אוים, כריסטינע; דו מוזט זיין מיין עדות...

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס מיינסטו: דיין עדות? וואָס זאָל איך?...

נ א ר א. טאָמער וואר איך וואהנזיניג—דאָס קען פאַסירען...

פ ר. ל י נ ד ע. אָבער, נאָרא!

נ א ר א. אָדער עס טרעפט זיך מיט מיר אנאנדער זאָך און איך זאָל ניט קענען אליין זיין דערביי...

פ ר. ל י נ ד ע. נאָרא, נאָרא — דו ביסט אויסער זיך.

נ א ר א. טאָמער וויל וואר עס איז נעהמען די שולד איף זיך, די גאנצע שולד, פערשטעהסטו...

פ ר. ל י נ ד ע. יא, אָבער ווי קען דיר גאָר אייפאַלען?...

נ א ר א. דאן מוזטו זיין אן עדות, אז עס איז ניט וואהר. כריסטינע, איך בין גאָר ניט אראָפּ פון זינען; איך וויים וואָס איך רייד און זאָג דיר, אז חוץ מיר האָט קיינער אין דעם ניט נעשטעקט; איך אליין האָב דאָס אלעס געטאָן. איך און וויטער קיינער ניט. פערגעס דאָס ניט.

בען צו מיר. דו טאָרסט ניט טאָן א שטאָך ארבייט. זאָג מיר דאָס צו, ליעבער טאָרוואָלד.

ה ע ל מ ע ר. גוט. צוגעזאָגט. דעם נאָנצען אָוונט וועל איך זיין דיין שקלאַף. קלייניע, אונבעהאָלפענע בעשעפענים! דאָך האַלט! ניט צו פערגעסען, איך מוז צוערסט... (נעהמט געהן צום קאַררידאָר־טיר.)

נ א ר א. וואָס דאַרפסטו דאָרטען?

ה ע ל מ ע ר. מעהר נישט זעהן אויב דאָרטען זיינען ניטא קיין בריעף.

נ א ר א. ניין, ניין — טאָרוואָלד, טו דאָס ניט!

ה ע ל מ ע ר. וואַרום ניט?

נ א ר א. איך בעט דיך, טו דאָס ניט! דאָרטען איז קיין שום בריעף ניטא.

ה ע ל מ ע ר. זעהר גוט. איך וועל נור זעהן. (געהט נעהענטער. נאָרא, ביין פּיאַנא, שפּיעלט די ערסטע נאָטען פון די טאַראַנטעלא.)

ה ע ל מ ע ר. (זיך אָבשטעלענדיג ביין טיר) אהא!

נ א ר א. איך וועל מאָרגען ניט קענען טאַנצען אויב מיר מאכען היינט ניט קיין פּראָבע.

ה ע ל מ ע ר. (קומענדיג צו איהר) ביזטו ווירקליך אזוי נערוועז, ליעבסטע נאָרא?

נ א ר א. יא, שרעקליך נערוועז. לאָמיר גליך אָנפאַנגען די רעפּעטיציע. מיר האָבען צייט פּאר מיטאָג־עסען. א, זעץ זיך און אקאָמפּאַניר מיר, טייערער טאָרוואָלד. דו מוזט מיט מיר לערנען ווי אין די אַלטע צייטען.

ה ע ל מ ע ר. מיט'ן גרעסטען פערגניגען, אויב דיר איז עס ליעב. (זעצט זיך ביין פּיאַנא; נאָרא באָפּט אָרויס פון קעסטעל די טאַמבורין, טוט זיך האָסטיג אָן אין א לאָנגען האַלב קאַליורטען שאָל; מיט איין שפּרונג איז זי אין מיטען צימער.)

נ א ר א. איצט שפּיעל פּאר מיר; איך וועל טאַנצען!

(ער שפּיעלט און זי טאַנצט. ראַנק שטעהט ביין פּיאַנא חינטער העלמער'ן און זעהט צו.)

בריעף, אונגעפענט. ער מוז געפינען עפעס אן ענטשולדיגונג.

נ א ר א. אבער דאס איז גראד די צייט, וועז טאָרוואלד געהט געוואויכליך צום...

ב ר. ל י נ ד ע. לאָז איהם ניט. האלט איהם בעשעפטיגט. איך וועל צוריקקומען אזוי גיך ווי איך וועל קענען. (זי געהט דורכ'ן קאָרידאָר.)

נ א ר א. (עפענדיג חעלמער'ס טיר) טאָרוואלד!

ה ע ל מ ע ר. מעג מען ענדליך אריינגעהן צו זיך אין צימער? קום, ראנק, לאָמיר גוט בעזעהן... אבער וואס האט דאס צו בעטייטען?

נ א ר א. וואס, טאָרוואלד?

ה ע ל מ ע ר. ווי ראנק האט מיר די זאך פאָרגעשטעלט, האב איך ערוואַרטעט דיך צו זעהן גרויסאַרטיג אויסגעפוצט.

ר א נ ק. (אויפ'ן שוועל) אזוי האט מען מיר געגעבען צו פערשטעהן. האב זיך, ווי עס שיינט, געאיררט.

נ א ר א. ניין. קיינער וועט מיך ניט זעהן אין מיין גאנצע פראכט ביז מאָרגען אוונט.

ה ע ל מ ע ר. אבער, ליעבסטע נאָרא, דו זעהסט אוים אזוי אנגעשטרענגט. ניט שוין האסטו אזוי שטאַרק פראקטיזירט?

נ א ר א. ניין, פראקטיזירט האב איך דערווייל נאך גאָר ניט.

ה ע ל מ ע ר. אבער דו וועסט מוזען...

נ א ר א. געווים, געווים וועל איך דאס מוזען טאָן. אבער, טאָרוואלד, אהן דיין הילף וועל איך גאר־נישט קענען מאכען: האב אלץ פערגעסען.

ה ע ל מ ע ר. א, מיר וועלען דאס גיך וויעדער אייינשטודירען.

נ א ר א. יא, העלף מיר, העלף מיר, טאָרוואלד. דו מוזט דאס מיר צוזאָגען. א, איך בין אזוי אויפגערעגט דערפון... פאר אזא פובליקום... חיינט אוועג מוזטו זיך אין גאנצען איבערגע־

נ א ר א. דו זעהסט ווי נעטהיג דאָס איז, און נון מוזטו מיט מיר פראקטיזירען ביז די לעצטע מינוט. זאָגסטו מיר דאָס צו, טאָרוואלד?

ה ע ל מ ע ר. געווים, געווים.

נ א ר א. דו טאָרסט ניט טראכטען ארום קיין שום אנדערע זאך ניט היינט און ניט מאָרגען. טאָרסט ניט עפענען ניט איין אייגיגען בריעף. טאָרסט ניט אריינבליקען אין בריעף־קאסטען, הערסטו?

ה ע ל מ ע ר. איך זעה, דו שרעקסט זיך נאָך אימער פאר יענעם מאן.

נ א ר א. זעהר, זעהר!

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, איך קען זעהן אין דיינע אויגען — עס איז דא א בריעף פון איהם.

נ א ר א. גלויב מיר, איך וויים ניט. אבער דו טאָרסט קיין זאך ניט לעזען איצט. עס זאל צווישען אונז קיין שטער ניט זיין ביז די גאנצע זאך איז צו־ענד.

ר א נ ק. (צו העלמער'ן געלאָסען) ווידערשפרעך איהר ניט.

ה ע ל מ ע ר. (איהר ארומנעהמענדיג) דאָס קינד וועט אלעס אויספיהרען היינט. אבער מאָרגען נאָכ'ן טאנץ...

נ א ר א. וועסטו זיין וויעדער פריי.

ה ע ל ע נ ע. (אריינקומענדיג) מאדאם, דאָס מיטאג־עסען איז פארטיג.

נ א ר א. גרייט אן שאמפאניער, העלענע.

ה ע ל ע נ ע. זעהר גוט, מאדאם! (געהט ארויס.)

ה ע ל מ ע ר. וואָס איך הער? א גאנצער מאהלצייט!

נ א ר א. יא, און מיר וועלען הולענען ביז אין דער פריה. (שרייענדיג אין טיר) און מאקאראָנען, העלענע, פיעל צוקערקעס, נור דעם מאל.

ה ע ל מ ע ר. (איהר נעהמענדיג פאר'ן האנד) קום, קום. איך קען ניט זעהען דיזע וויילדע אויפרעגונג. זיי מיר וויעדער אמאל די אלטע זיסע זינג־פיינעלע.

ה ע ל מ ע ר. (שפּיעלענדיג) לאַנגזאַמער, לאַנגזאַמער!

נ אָ ר א. איך קען ניט טאַנצען לאַנגזאַם.

ה ע ל מ ע ר. ניט אזוי אויפגערעגט, ניט אזוי האַסטיג, נאָרא!

נ אָ ר א. איך מוז, איך מוז!

ה ע ל מ ע ר. (אויפהערענדיג צו שפּיעלען) נאָרא, דאָס וועט נאָר ניט טויגען.

נ אָ ר א. (לאַכט און וואַרפט אַרום אין דער לופט דעם פּייקעל) האָב איך דיר ניט געזאָגט?

ר א נ ק. לאָז מיר שפּיעלען פּאַר איהר.

ה ע ל מ ע ר. טאַקי. דאַן וועל איך בעסער קענען איהר דיריזשירען.

(ראַנק זעצט זיך ביין פּיאַנאָ און שפּיעלט; נאָרא טאַנצט אַלץ ווילדער און ווילדער. העלמער, שטעהענדיג ביין קאַמין, מאַכט איהר רק בעמערקונגען, וועלכע זי שיינט ניט צו הערען. איהרע האָאָר פּאַנאַנדער און לאָזט זיך אַראָפּ אויף די שולטערן. זי מערקט ניט און טאַנצט. פּרוי ליבדע ערשיינט און בלייבט שטעהן פּערוואונדערט).

פ ר. ל י נ ד ע. (אין טיר) אָה!

נ אָ ר א. (טאַנצענדיג) אי, האָבען מיר דאָ שפּאַס, כריסטינע!

ה ע ל מ ע ר. ליעבע נאָרא, דו טאַנצסט אזוי ווי דאָס וואָלט געווען א פּראָגע פון לעבען און טויט.

נ אָ ר א. עס איז, עס איז!

ה ע ל מ ע ר. ראַנק, האַלט איין! דאָס איז אייגפּאַך פּערריקט! האַלט איין, זאָג איך!

(ראַנק האַלט איין און נאָרא בלייבט פּלוצלונג שטעהן שטיל.)

ה ע ל מ ע ר. איך וואָלט דאָס ניט געגלויבט. דו האַסט נאָנץ אייגפּאַך אַלץ פּערגעסען וואָס איך האָב דיר געלערנט.

נ אָ ר א. (אוועקוואַרפענדיג די טאַמבורין) איצט זעהסטו אליין, אליין.

ה ע ל מ ע ר. דו בעדאַרפסט ווירקליך א לעקציאָן.

דריטער אַקט.

(דאָזעלבע ציממער. אין מיטען — דער טיש, מיט די שטולען אַרום, אָן אָנגעצונדענער לאָמפּ אויפ'ן טיש. די טיר וואָס פיהרט צום קאָרי־דאָר שטעהט אָפען. טאָנץ־מוזיק הערט זיך פון דעם אויבערשטען עטאַזש. פרוי לינדע מיט אַ בוך אין האַנד וויל לעזען און קען ניט. זי קוקט זיך אַלע ווייליע אום צו דער אָפענער טיר צו, אויף עטוואָס וואַרטענדיג.)

פר. לינדע. (קוקענדיג אויף איהר אוהר) ער איז נאָך ניטאָ און די צייט איז שוין באַלד אויס. וועלן ער האָט נור ניט... (זי געהט אין קאָרידאָר אַריין, עפענט זעהר שטיל די טיר; טריט הער־רעז זיך) קומט אריין, דאָ איז קיינער ניטאָ.

קראָגסטאד. (אויפ'ן שוועל) איך האָב געפונען א צע־טעלע פון אייך ביי מיר אין הויז. וואָס זאָל דאָס בעדייטען?

פר. לינדע. איך מוז מיט אייך רעדען.

קראָגסטאד. ווירקליך? און דאָ אין הויז?

פר. לינדע. מיר קענען זיך ניט זעהן אין מיין וואוי־נונג. דאָרטען איז ניטאָ קיין בעזונדערער אייגאַנג. קומט נעהנטער אהער. מיר זיינען דאָ גאַנץ אליין. די דיענסטלייט שלאָפען און די העלמערס זיינען אויבען אויפ'ן באל.

קראָגסטאד. (אריינקומענדיג) אה! די העלמערס טאַנצען אלזאָ היינט אָוועגד! ווירקליך?

פר. לינדע. אָ, יא! וואַרום ניט?

קראָגסטאד. גאַנץ געווים. וואַרום טאַקע ניט?

פר. לינדע. און איצט לאָמיר זיך א ביסעלע דורכרעדען.

קראָגסטאד. וואָס האָבען מיר דעם איינער דעם אַנדערן צו זאָגען?

פר. לינדע. זעהר פיעל.

קראָגסטאד. איך וואָלט ניט גערעכענט...

נ א ר א. א, יא, דאס וועל איך זיין. איצט אבער געהט אייהר אריין, איהר ביידע, אין שפייזע־צימער. כריסטינע, דו העלף מיר צורעכט־מאכען די האאר.

ר א נ ק. (אין געהן) עס האט דאך ניט עפעס פאסירט? איך מיין... גארנישט... הא?

ה ע ל מ ע ר. אה, ניין! גארנישט, גארנישט. דאס איז נור איהר קינדערשע בעזארגטקייט, פון וועלכע איך האב מיט דיר גערעדט. (זיי געהען ארויס, פון די רעכטע זייט.)

נ א ר א. (צו פרוי לינדע) נו?

פ ר. ל י נ ד ע. ער איז אוועקגעפאהרען פון שטאדט.

נ א ר א. דאס האב איך געלעזען אין דיינע אויגען.

פ ר. ל י נ ד ע. מארגען אוועג קומט ער צוריק. איך האב פאר איהם געלאזען א בריעף.

נ א ר א. דו האסט דאס ניט געדארפט טאן. לאז אלץ געהן ווי עס געהט. און נאך אלעמען איז דא א וואונדערבארער צויבער אין דעם וואלד אויפ'ן נס.

פ ר. ל י נ ד ע. וואס איז דאס אייגענטליך אויף וואס דו וואלסט?

נ א ר א. אה, דו קענסט דאס ניט פערשטעהן. געה אריין צו זיי אין שפייזע־צימער. איך קום באלד נאך. (זי שטעהט א וויילע נאכדענקענדיג, דאן קוקט זי אויף די אוהר) פינף א זייגער! ביז האלבע נאכט — נאך זיעבען שטונדען. ביז די נעכסטע מיט־טער־נאכט — נאך 24. דאן איז די טראגעדיע אבגעטאנצט. פיער און צוואנציג און זיעבען? נאך גאנצע איין־און דרייסיג שעה צו לעבען!

ה ע ל מ ע ר. (ערשיינענדיג ביין טיר) וואו איז מיין זינג־פייגעלע?

נ א ר א. (צולויפענדיג און איהם ארומנעהמענדיג) אט, אט איז זי.

(פ א ר ה א נ ג)

פ ר. לינדע. הילף קען זיין זעהר נאָהנט.

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. עס איז געווען נאָהנט, זייט איהר נע־קומען און האָט מיר פערשטעלט דעם וועג.

פ ר. לינדע. אונשולדיגער־הייט, נילס. איך האָב בין נעכטען ניט געוואוסט, אז איך דארף פערנעהמען א פלאץ אין באנק, וועלכער איז אייערער.

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. גוט, איך גלויב אייך. אָבער איצט, אזוי ווי איהר וווייסט שוין, וועט איהר ארויסגעהן פון וועג אָדער ניט?

פ ר. לינדע. ניין, ווייל דאָס וועט אייך ניט העלפען.

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. העלפען, העלפען! וועז איך בין איהר, וואָלט איך דאָס געטאָן, צו עס וועט העלפען צו ניט.

פ ר. לינדע. איך בין געקומען צום שכל. מיין פינס־טערער לעבען און די ביטערע נויט האָבען מיך אויסגעלערנט.

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. און ערפאהרונג האָט מיך וויערער נע־לערנט ניט גלויבען אין פיינע רייד.

פ ר. לינדע. דאן האָט אייך די ערפאהרונג געלערנט א זעהר פערנינפטיגע זאך. אָבער טהאטען וועט איהר יא גלויבען?

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. וואָס מיינט איהר?

פ ר. לינדע. איהר האָט נאָר־וואָס נעזאָגט, אז איהר זייט א געשטראָנדעטער מענש, וועלכער כאפט זיך אָן א שטרוי.

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. איך האָב א גוטען גרונד פאר דאָס וואָס איך זאָג.

פ ר. לינדע. הערט! איך בין א געשטראָנדעטע פרוי. איך האָב קיינעם ניט פאר וועמען צו לעבען.

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. איהר האָט נעהאָט די וואהל און האָט ענטשלאָסען...

פ ר. לינדע. איך האָב קיין שום ברירה ניט נעהאט.

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. גוט, נו! וואָס ווילט איהר אויספיהרען!

פ ר. לינדע. ווי וואָלט נעווען וועז מיר ביידע געשטראנ־דעטע וואָלטען זיך נעגעבען די הענד?

ק ר אָ ג ס ט אָ ד. וואָ—אָס?

פ ר. ל י נ ד ע. ווייל איהר האָט מיך קיינמאָל ריכטיג ניט פערשטאַנען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. וואָס איז דאָרטען געווען צו פערשטעהן? די איינפאַכסטע זאַך אין דער וועלט — א הערצלאָזע פרוי וואָרפט אַוועק א ליעבהאָבער וועז עס מאכט זיך איהר א בעסערע פּאַרטי.

פ ר. ל י נ ד ע. האָלט איהר מיך ווירקליך פאר אזוי הערצלאָז? גלויבט איהר, אז די שיידונג איז מיר אָנגענעמען אזוי לייכט?

ק ר אָ ג ס ט א ד. וואָרום וואָס, ניין?

פ ר. ל י נ ד ע. איז עס מעגליך, אז איהר זאָלט אזוי טראַכטען?

ק ר אָ ג ס ט א ד. וועז ניט, טאָ וואָרום האָט איהר מיר דעמאָלט געשריעבען אזא בריעף?

פ ר. ל י נ ד ע. איז עס ניט געווען בעסער אזוי? קוים בין איך געווען געצוואונגען צו שיידען זיך פון אייך, איז עס ניט געווען רעכט, אז איך זאָל פרובירען מאכען אן ענד פון אייער ליעבע צו מיר?

ק ר אָ ג ס ט א ד. אלזאָ דאָס איז עס געווען? און דאָס אלץ צוליעב גאָלד?

פ ר. ל י נ ד ע. איהר טאָרט ניט פערגעסען, אז איך האָב געהאט א שוואכע מוטער און צוויי קליינע ברידערלעך. ווי אייערע אויסזיכטען זיינען דאן געשטאַנען, האָבען מיר אויף אייך ניט געקענט וואַרטען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. האָט דאָס אייך געגעבען א רעכט מיך אויסצוביטען אויף אנאנדערן?

פר. ל י נ ד ע. דאָס וויים איך ניט. איך האָב אָפט געצווייפעלט וועגען די עהרליכקייט פון מיין האַנדלונגסווייזע.

ק ר אָ ג ס ט א ד. (איז א מילדערן טאָן) וועז איך האָב אייך געהאט פערלאָרען, האָט די ערד אונטער מיינע פים געשוינט צו זינקען. זעהט מיך יעצט אָן: איך בין א געשטראַנדעטער מאן, וועלכער כאפט זיך אָן אָן א שטרוי.

מיך און איך — איך בעדארף דיך. נילס, איך גלויב אין די בע־סערע זייט פון דיין נאטור. צוזאמען מיט דיר האָב איך פאר קיין זאך קיין פורכט ניט.

קראָגסטאד. (איהר אָננעהמענדיג פאַר'ן האַנד) א דאנק דיר, א דאנק דיר, כריסטינע! איך וועל אזוי לעבען, אז אנרירע זאָלען מיר אָנזעהן מיט אזוינע אויגען ווי דיינע... אה, איך האָב אין גאנצען פערגעסען...

פה. לינדע. שש... די טאראנטעלא. איצט מוזטו געהן.

קראָגסטאד. ווארום? וואָס איז דאָס?

פה. לינדע. הערסטו ניט דעם טאנצען אויבען? אזוי גיך ווי דאָס איז צו ענד וועלען זיי ארונטערקומען אהער.

קראָגסטאד. אה, יא, איך געה... אָבער איינס איז שוין צו שפעט איצט צוריקצורופען. דו וויסט געווים וואָס פאר א שריט איך האָב געמאכט געגען די העלמערס.

פה. לינדע. יא, נילס, איך וויים.

קראָגסטאד. און דאָך האָסטו קוראזש געגוג?...

פה. לינדע. איך וויים צו וואָס פערצווייפלונג קען א מענשען טרייבען.

קראָגסטאד. אָ, וועז איך וואָלט דאָס נור געקענט פער־מיידען!

פה. לינדע. דאָס קענסטו... דיין בריעף איז נאָך אין קאָסיזען.

קראָגסטאד. ווירקליך?

פה. לינדע. יא, אָבער...

קראָגסטאד. (וואַרפענדיג אויף איהר א שאַרפען בליק) אה, איצט פערשטעה איך. דו ווילסט רעטען דיין פרייגדין עס מעג קאָסטען וואָס עס וויל! רייד קלאָרע וועדטער... איז דאָס דיין אידעע?

פה. לינדע. נילס, א פרוי, וועלכע האָט זיך איינמאָל אויפגעאָפפערט פאר אנדערע, טוט דאָס ניט קיין צווייטעס מאָל.

קראָגסטאד. דאן וועל איך צוריק פערלאנגען מיין

פ ר. ל י נ ד ע. צווייי אויף א פליט האבען א גרעסערען שאנס אויף רעטונג ווי ווען יעדער האלט זיך אן א בעזונדערן באלקען.

ק ר א ג ס ט א ד. כריסטינע!

פ ר. ל י נ ד ע. וואס מיינסטו האט מיך געבראכט אהער אין שטאדט אריין?

ק ר א ג ס ט א ד. האסטו ווירקליך געטראכט וועגען מיר?

פ ר. ל י נ ד ע. איך מוז האבען אן ארבייט, אניט קען איך ניט לעבען. אזוי ווייט ווי איך געדענק האב איך געארבייט און דאס איז געווען מיין אייגציגע פרייד. איצט שטעה איך נאנץ אליין אין דער וועלט אזוי שרעקליך צוועקלאז און פערלאזען. אין ארבייטען פאר זיך אליין איז ניטא קיין וואהרעם גליק. נילס, גיב מיר אן ארבייט און איינעם פאר וועמען צו לעבען.

ק ר א ג ס ט א ד. ניין, ניין — — דאס קען ניט זיין. דאס איז איינפאך א פרוי'ס ראמאנטישע אידעע פון זעלבסט־אויפאפפערונג.

פ ר. ל י נ ד ע. בין איך דיר וועז עס איז פארגעקומען ראמאנטיש?

ק ר א ג ס ט א ד. וואלסטו ווירקליך?... זאג מיר, ווייסטו מיין פערגאנגענהייט?

פ ר. ל י נ ד ע. יא.

ק ר א ג ס ט א ד. און דו ווייסט וואס מען רעדט פון מיר?

פ ר. ל י נ ד ע. האסטו ניט נאר־וואס געזאגט, אז מיט מיר וואלסטו געווען אנאנדער מענש?

ק ר א ג ס ט א ד. דאס איז זיכער.

פ ר. ל י נ ד ע. איז עס דען צו שפעט?

ק ר א ג ס ט א ד. כריסטינע, ווייסטו וואס דו טוסט? יא, דו ווייסט; איך לעז דאס אויף דיין געזיכט. האסטו דעם מוטה?...

פ ר. ל י נ ד ע. איך בעדארף אימעצען אום איהם אויפ־צופאסען און דיינע קינדער ברויכען א מוטער. דו בעדארפסט

זיך אין קאָרידאָר; אַ שליסעל דרעהט זיך אום אין שלאָס, און העלמער שלעפּט אריין נאָראַ'ן כמעט איבער געוואַלט. זי טראָגט איהר איטאַליע־נישען קאָסטיום מיט אַ שאַל איבער די שולטערן. ער איז אין אַ פּראָק און טראָגט אַ שוואַרצען דאָמינאָ.)

נ א ָ ר א. (זיך וועהרענדיג) ניין, ניין, ניין! איך וועל נאָך ניט אריינגעהן! איך מוז צוריקגעהן צום באַל. איך וויל ניט אוועקגעהן אזוי פריה.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, מיין זיסע מיידעלע!

נ א ָ ר א. לִיעבער, לִיעבער טאָרוואַלד, זעה, נור נאָך איין אייניציג שטונדע!

ה ע ל מ ע ר. ניט איין מינוט מעהר, טייערע נאָרא! דו נעדיינקסט אונזער אָבמאַך. קום, קום אריין אין צימער. דו וועסט זיך דאָ פערקיהלען. (זי וועהרט זיך, אָבער ער פיהרט זי צערטליך אריין אין צימער.)

פ ר. לִי נ ד ע. גוטען אָוונד אייך.

נ א ָ ר א. כריסטינע!

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז דאָס? איהר, פרוי לינדע? אזוי שפּעט היער?

פ ר. לִי נ ד ע. יאָ, ענטשולדיגט. איך האָב געוועלט זעהן נאָרע'ן אין איהר באַל־קלייד.

נ א ָ ר א. ביזטו היער געזעסען וואַרטענדיג אויף מיר?

פ ר. לִי נ ד ע. יאָ; איך בין לִיידער געקומען צו שפּעט. איהר זייט שוין געוועזען אַרויפגענגען אויבען. האָב ניט געוואָלט אויסגעהן אהנע דיך צו זעהן.

ה ע ל מ ע ר. (ארונטערנעהמענדיג נאָרא'ס שאַל) זעהר גוט. דאָן בעטראַכט איהר. איך גלויב, זי איז ווערטה, אז מ'זאָל איהר בעזעהן... איז זי ניט לִיעבליך, פרוי לינדע?

פ ר. לִי נ ד ע. יאָ, איך מוז זאָגען...

ה ע ל מ ע ר. איז זי ניט שארמאַנט? דאָס האָט יעדער געזאָגט. אָבער זי איז שרעקליך האַרטנעקיג, די טייבעלע. וואָס

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, ניין!

ק ר א נ ס ט א ד. יא, געווים! איך וועל ווארטען ביז העל־מער קומט ארונטער, וועל איהם זאגען, אז ער מוז עס מיר צוריק־געבען, אז דאס איז נור געווען וועגען מיין ענטלאסונג, אז איך וויל ניט ער זאל איהם לעזען...

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, נילס, דו טארסט דעם בריעף ניט צו־ריק־פערלאנגען.

ק ר א נ ס ט א ד. אבער זאג מיר, האסטו מיך ניט צוליעב דעם אהער גערופען?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, נעכטען. אין דעם ערשטען שרעק. אבער דערווייל איז פערגאנגען א גאנצער טאג און אין דעם טאג צייט האב איך געזהען אונגלויבליכע זאכען היער אין הויז. העלמער מוז אלעס וויסען; עס מוז געמאכט ווערען א סוף צו דיעזען אונ־גליקליכען סעקרעט. זיי ביידע מוזען קומען צו א פערשטענדיגונג. זיי קענען ניט אייביג שפיעלען אין בעהעלטענעם.

ק ר א נ ס ט א ד. זעהר גוט, אויב דו ווילסט עס ריזיקירען. אבער איין זאך קען איך יא טאן און דאס באלד...

פ ר. ל י נ ד ע. (הארכענדיג) שנעל, שנעל, גאה! דער טאנץ איז צו ענדע. מיר זיינען ניט זיכער איין אויגענבליק מעהר.

ק ר א נ ס ט א ד. איך וועל אויף דיר ווארטען אין גאס.

פ ר. ל י נ ד ע. גוט, גוט. און דו וועסט מיך בעגלייטען אהיים.

ק ר א נ ס ט א ד. איך האב ניט געהאט אזא גליקליכען טאג אין מיין גאנצען לעבען! (ער גיבט ארוים. די טיר צווישען צימער און קארידאר בליבט אפען.)

פ ר. ל י נ ד ע. (ברענגענדיג אין ארדנונג די מעבעל און נעהי־מענדיג איהר הוט און מאנטעל) וואס פאר א פערענדערונג! וואס פאר א פערענדערונג! צו האבען אימעצען פאר וועמען צו לעבען! א היים צו בעגליקען! איך וועל מוזען ארבייטען אין ערנסט. א, וועז זיי וואלטען שוין קומען! (הארכט) אה, זיי גענהען, איך מוז זיך אנטאן. (זי טוט זיך אן. העלמער און נארא'ס שטימען הערען

פ ר. ל י נ ד ע. דאן וועט דער בריעף רעדען.

נ א ר א. דאנק דיר, כריסטינע. איצט וויים איך וואס איך האָב צו טאָן. ששש...

ה ע ל מ ע ר. (צוריקקומענדיג) נון, פרוי לינדע, האָט איהר זי בעוואונדערט?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, און איצטווינש איך אייך א גוטע נאכט.

ה ע ל מ ע ר. וואס, שוין? געהערט דיעזע שטריקערייַ צו אייך?

פ ר. ל י נ ד ע. א, יא! איך דאנק אייך. האָב'ס בייגאָטע פערגעסען.

ה ע ל מ ע ר. איהר שטריקט אלזא?

פ ר. ל י נ ד ע. יא.

ה ע ל מ ע ר. וווּסט איהר, איהר האָט נעראַרפט אויס־נעהען אויף קאנווא.

פ ר. ל י נ ד א. ווירקליך? וואַרום?

ה ע ל מ ע ר. ווייל עס איז פיעל שענער. בליקט אהער! איהר האלט די אויסגענעהטע זאַך אין דער לינקער האנד, אט אזוי, און ארבעט מיט דער נאָדעל אין דער רעכטער האנד אין א לאנגען לייכטען שוואונג, ניין?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, גלויב איך.

ה ע ל מ ע ר. אבער שטריקען איז אימער העסליך. זעהט נור צו: אייערע הענט זיינען ענג ביי די זייטען; די נאָדלען נעהען ארויף און אראָפּ, עס האָט עפעס א כינעזישען אָנבליק... זיי האָבען אונז ווירקליך גענעבען א פיינעם שאמפאניער היינט אָוונד.

פ ר. ל י נ ד ע. נו, גוטע נאכט, נאָרא! און זיי מעהר ניט הארטנעקיג.

ה ע ל מ ע ר. א קלוגעם וואָרט, פרוי לינדע.

פ ר. ל י נ ד ע. גוטע נאכט, הערר העלמער!

ה ע ל מ ע ר. (זי בעגלייטענדיג ביז'ן טיר) גוטע נאכט, גוטע נאכט! איך האָף, איהר וועט קומען זיכער אהיים. איך וואלט

טוט מען מיט איהר? דענקט נור! איך האָב איהר כמעט מיט געוואלט אוועקגעריסען.

ג א ר א. אָ, טאָרוואלד! דיר וועט נאָך א מאל פערדרי־סען ווארום דו האָסט מיר ניט גענאָזט בלייבען; וועניגסטענס נאָך א האלבע שטונדע.

ה ע ל מ ע ר. נו, אט האָט איהר דאָס. איהר הערט, פרוי לינדע? זי ווערט ווילד אפּפּלאָדירט פאר'ן טאנצען די טאראנ־טעלא און איך מוז זאָגען, זי פערדיענט די אפּפּלאָדיסמענטען — אָבגלייך זי האָט פיעלייכט ארויסגעלאָזט צופיעל נאטור אין דער אויספיהרונג פון די אידעע, מעהר וויפיעל די קונסט האָט פיעלייכט פערלאָנגט. — אָבער יערענפאלס האָט זי געהאט א גרויסען ער־פאָלג, און דאָס איז די הויפּט־זאך. קען איך איהר דען לאָזען אין זאל, אז זי זאל אליין אבשוואכען דעם עפעקט? אויף קיין פאל ניט! איך האָב געזומען מיין זיסע קאפּרי־מיידעלע, מיין קאפּריזנע קלייגע קאפּריאנערקע — האָב איך כמעט געזאָגט — אונטערן אָרעם; איין האסטיגער קעהר ארום, א קניקס פאר אלעמען אין זאל און — ווי זאָגען זיי אין די ראָמאנען? די ליעבליכע ערשיינונג איז פערשוואונדען! אן אויסגאנג מוז אי־מער זיין עפּפעקטפאל, פרוי לינדע; אָבער נאָרא וויל דאָס ניט איינזעהן. ביי גאָט! דאָ איז ווארם! (ער ווארפט אראָפּ זיין מאסקע און עפענט די טיר פון זיין צימער) ווהם? גאָר קיין ליכט ניטא היער? אָ, נאטירליך, ענטשולדיגט! (ער גיהט אריין צו זיך און צינט אן א ליכט.)

נ א ר א. (רויידענדיג מיט א פערשמיקטען אטהעם) נו?

פ ר. ל י נ ד ע. איך האָב מיט איהם גערעדט.

נ א ר א. און?

פ ר. ל י נ ד ע. נאָרא, דו מוזט דיין מאן אלעס אויסזאָגען.

נ א ר א. (כמעט שפּראַכלאָז) דאָס האָב איך געוואוסט.

פ ר. ל י נ ד ע. פאר קראָגסטאדען האָסטו ניט וואָס מורא צו האָבען. אָבער דו מוזט אלעס קלאָר ארויסרעדען.

נ א ר א. דאָס וועל איך ניט טאָן.

ה ע ל מ ע ר. ווייסטו, מיין שאץ? וועז מיר זיינען צווי־
שען פרעמדע — ווייסטו ווארום איך רעד מיט דיר אזוי ווייניג?
ווארום איך האלט זיך אן א זייט? ווארום איך גיב נור אויף דיר
וועז־ניט־וועז א פער'גנב'עטען בליק, — ווייסטו ווארום איך טו
דאס? ווייל איך בילד זיך איין, אז מיר ליעבען איינס דאס אנ־
דערע אין געהיים, אז איך בין סעקרעטנע פערלאבט מיט דיר אוז
אז קיינער קלערט ניט וואס צווישען אונז געהט פאר.

נ א ר א. יא, יא, יא! איך וויים אלע דיינע געדאנקען זוי־
נען מיט מיר.

ה ע ל מ ע ר. אוז דאן, וועז מיר דארפען אוועקגעהן, אוז איך
וויקעל די שאל ארום דיינע גלאטע, צערטליכע שולטערן, ארום
דיעזען הערליכען האלז, שטעל איך מיר פאר, אז דו ביסט מיין
כלה, אז אונזער האכצייט איז נאר־וואס אבגעשפיעלט, אז איך
נעהם דיך צום ערסטען מאל אהיים, אז איך בין דאס ערסטע מאל
אליין מיט דיר, גאנץ אליין מיט דיר — מיט דיר אין דיין פורכט־
זאמע ליעבליכקייט. — דעם גאנצען אוועג היינט האב איך מיך גע־
באנגט נאך דיר, דיר אליין. וועז איך האב דיך בעטראכט שוע־
בענדיג אוז זיך ראש בעוועגענדיג אין דער טראנטעלא — מיין
בלוט האט געקאכט — איך האב עס ניט געקענט לענגער אוים־
האלטען; דאס איז דער גרונד ווארום איך האב דיך געצוואונגען
אוועקצוגעהן.

נ א ר א. געה איצט, טראוואלד! געה אוועק פון מיר!
איך קען דאס אלעס היינט ניט אריבערטראגען.

ה ע ל מ ע ר. וואס מיינסטו? אה, איך פערשטעה. דו
ווילסט זיך מיט מיר רייצען! „וויל ניט, וויל ניט!" בין איך דען
ניט דיין מאן?

(א קלאפ אין טיר.)

נ א ר א. (שפרינגט אויף) האסטו געהערט?

ה ע ל מ ע ר. (צוגעהענדיג צום קאררידאר) ווער איז
דארטען?

איך נערן... אָבער, ווירקליך, איהר האָט ניט ווייט צו געהן. גוטע נאכט, גוטע נאכט! (ער פערמאכט די טיר) ענדליך זיינען מיר פון איהר לויז. זי איז שרעקליך לאנגווייליג.

נ א ר א. ביזטו ניט מיער, טאַרוואלד?

ה ע ל מ ע ר. ניט אזוי מינדעסטענס. איך פיהל מיך זעהר פריש. אָבער דו? דו זעהסט אויס פערמאטערט און שלעפעריג.

נ א ר א. יא, זעהר מיד. איך וועל באלד שלאָפען.

ה ע ל מ ע ר. נו, זעהסטו? בין איך דאָך גערעכט געווען דיך ניט צו לאָזען דאַרטען בלייבען לענגער.

נ א ר א. א, אלץ וואָס דו טוסט איז גערעכט.

ה ע ל מ ע ר. (קוסט איהר אויפ'ן שטערן) איצט רעדט מיין פייגעלע ווי א פערנינפטיגער מענש. האָסטו בעמערקט ווי פרעה־ליך ראנק איז היינט אָוועק געווען?

נ א ר א. ווירקליך? איך האָב ניט געהאט קיין געלעגענ־היים מיט איהם צו רעדען.

ה ע ל מ ע ר. איך אויך ניט איבריגענס; אָבער אין אזא גוטע שטימונג האָב איך איהם שוין לאנג, לאנג ניט געזעהן. (זעהט נאַרא'ן אָן און קומט נעהנטער צו) עס איז דאָך שעהן צוריק צו זיין אין דער־היים, צו זיין נאָר אין נאַנצען אליין מיט דיר. א, דו שארמאנטע ווייבעלע!

נ א ר א. זעה מיך אזוי ניט אָן, טאַרוואלד.

ה ע ל מ ע ר. ווּאָס? ניט אָנזעהן מיין טייערסטען שאַץ? די ליעבליכקייט, וועלכע איז מיינע, נור מיינע, אייגציג און אליין מיינע.

נ א ר א. (אַוועקגעהענדיג צו די אַנדערע זייט פון טיש) היינט אָוועק טאַרסט דו מיר אזעלכע זאכען ניט זאָגען.

ה ע ל מ ע ר. (געהט איהר נאָך) איך פערשטעה! דו האָסט נאָך די טראַנטעלע אין דיינע אַדערן... אָבער דאָס מאכט דיך נאָך רייצענדער. האַרף! די נעסט געהען איצט אוועג. (מיל־דער) נאַרא, באלד וועט די גאַנצע הויז זיין שטיל.

נ א ר א. ך האָף אזוי.

ה ע ל מ ע ר. מיין גאָט! נאָרעלע רעדט וועגען וויסענשאפטליכע אונטערזוכונגען!

נ אָ ר א. מעג איך אייך גראָטולירען מיט'ן רעזולטאט?

ר א נ ק. אָ, יא!

נ אָ ר א. איז דאָס רעזולטאט גוט?

ר א נ ק. דאָס בעסטע אין דער וועלט אי פאר'ן ארצט, אי פאר'ן פאציענט: גענוים היט.

נ אָ ר א. (שנעלל און פֿאַרשענדיג) גענויסהייט, זאָגט איהר?

ר א נ ק. פאָלקאָמענע גענויסהייט. בין איך ניט גערעכט געווען, וועו איך האָב נאכהער געהולפען?

נ אָ ר א. יא, גאנץ גערעכט, דאָקטאָר ראנק.

ה ע ל מ ע ר. דאָס זאָג איך אויך, אזוי לאנגזאם ווי דאָס קאָסט ניט צו טייער דעם קומענדיגען טאָג.

ר א נ ק. נו, — אין דיעזעם לעבען קריעגט מען קיין זאך ניט אומזיסט.

נ אָ ר א. דאָקטאָר ראנק! האָט איהר ניט ליעב מאסקאראדען?

ר א נ ק. יא, וועו עס זיינען דאָ פיעל לוסטיגע מאסקעס.

נ אָ ר א. זאָגט מיר, וואָס זאָלען מיר ביידע זיין אויף דעם נעקסטען מאסקען־באל?

ה ע ל מ ע ר. אָה, דו, קלייגע אונערזעטליכע! טראכטט שוין וועגען דעם נעקסטען באל?

ר א נ ק. מיר ביידע? איך וועל אייך זאָגען. איהר מוזט געהן אלס גוטער ענגעל.

ה ע ל מ ע ר. וואָס פאר א מאסקיום אָבער, וואָלט זי דערפען אום אזוי אויסצווהען?

ר א נ ק. זי דארף נור טראָגען איהר וואָכעדיגע קלייד.

ה ע ל מ ע ר. בריליאנט! אָבער וווּסטו שוין וואָס דו אליין וועסט זיין?

ר א נ ק. יא, מיין פרויינד, דאָס איז קלאָר בערעכענט ביי מיר.

ר א נ ק. (פון דרויסען) דאָס בין איך. מען איך אריינ־קומען אויף א מינוט?

ה ע ל מ ע ר. (פערדריסליך) וואָס קען ער דאָ בעראַרפען? (אין דער הויך) וואַרט א ווייליקע! (עפענט) קום אריין. עס איז שעהן פון דיר זיך צו וויזען ביי אונז.

ר א נ ק. מיר האָט זיך געראַכט איך הער דיין שטימע; דאָס האָט מיר געגעבען די פאַנטאַזיע אריינצוקומען. (קוקט זיך ארום) אָ, דאָס ליעבע, אַלטע הייזעלע! ווי געמיטהליך איהר ביידע זייט דאָ!

ה ע ל מ ע ר. דו האָסט פון דעסטוועגען געפונען געגונג נע־מיטהליכקייט אויבען אויף.

ר א נ ק. זעהר פיעל. וואַרום ניט? וואַרום ניט אַרויס־קריעגען פון דעם לעבען אַלץ וואָס מען קען? אַלץ וואָס מען קען אַזוי לאַנג ווי מען קען. דער וויין איז געווען גרויסאַרטיג...

ה ע ל מ ע ר. איבערהויפט דער שאַמפאַניער.

ר א נ ק. האָסטו דאָס בעמערקט? עס איז גאָר ניט צו גלויבען וויפיעל איך האָב געטרונקען...

נ א ר א. העלמער האָט אויך געגונג שאַמפאַניער געטרונקען.

ר א נ ק. האָט ער, ווירקליך?

נ א ר א. יא, און דאָס מאַכט איהם אימער אזוי גוט נע־שטימט.

ר א נ ק. נו, און וואַרום זאָל מען ניט האָבען א פרעהליכען אָוונד נאָך א גוט־פערבראַכטען טאָג?

ה ע ל מ ע ר. גוט פערבראַכט? נו, איך האָב ניט מיט וואָס צו שטאַלצירן.

ר א נ ק. (איהם צערטליך קלאַפענדיג אויפ'ן שולטער) אָבער איך האָב יא, פערשטעהסטו.

נ א ר א. איהר זייט וואַהרשיינליך געווען בעשעפטיגט מיט א וויסענשאַפטליכע אונטערזוכונג, ניין דאָקטאָר ראנק?

ר א נ ק. געטראָפען.

ער איז פול געפאקט. עס וועט דאָרין ניט זיין קיין פּלאַץ פאַר די צייטונגען מאָרגען פרי.

נ א ר א. מיינסטו נאָך היינט ביי נאכט צו ארבייטן?

ה ע ל מ ע ר. אָה, ניין! האַלט, וואָס איז דאָס? אימיצער האָט דאָ גערופּעט דעם שלאָם.

נ א ר א. דעם שלאָם?

ה ע ל מ ע ר. דאָס איז זיכער. וואָס זאָל דאָס בעטייטן? איך קען מיר ניט פאָרשטעלן, אז פון די דיענסטלייד וועט... ? היער איז א צובראָכענע האָאר־נאָדעל. נאָרא, דאָס איז איינע פון דיינע.

נ א ר א. (האסטיג) וואהרשיינליך די קינדער...

ה ע ל מ ע ר. דאָן מוזטו זיי פון אזעלכע שפּעסער אָבגע־וואוינען. הם... הם... נא, ענדליך איז עס אָפּען. (ער נעהמט ארויס דעם גאנצען פּאק און רופט צו דער קיך צו) העלענע! העלענע, לעש אויס דעם לאמפּ אין קאָרידאָר! (ער קומט צוריק, פערמאַכט די צימער־טיר) גיב נור א בליק! וויפיעל דאָ האָט זיך אָנגעזאַמלט. — וואָס איז דאָס?

נ א ר א. (בייז פּענסטער) דער בריעף! א, ניין, ניין, טאָר־וואַלד.

ה ע ל מ ע ר. צוויי וויזיט־קאָרטען — פון ראנק.

נ א ר א. פון ראנק?

ה ע ל מ ע ר. (זיי בעטראַכטענדיג) „דאָקטאָר ראנק". זיי זיינען געווען גאנץ פון אויבען. ער האָט זיי געווים נאָר־וואָס אריינ־געווארפען.

נ א ר א. עטוואָס דאָ אויף זיי?

ה ע ל מ ע ר. א שווארצער שטריך איבער'ן נאָמען. זעה נור וואָס פאר א שוידערהאפטער איינפאל. עס זעהט אויס אזוי ווי ער וואלט וועלען אָנצייגען זיין אייגענעם טויט.

נ א ר א. יא, דאָס בעטייט עס.

ה ע ל מ ע ר. ווי? דו וויסט עטוואָס דערפון? האָט ער דיר געזאָגט?

ה ע ל מ ע ר. נו?

ר א נ ק. צום נעקסטען מאסקאראד וועל איך זיין „דער אונזיכטבארער".

ה ע ל מ ע ר. וואם פאר א קאמישע אידעע!

ר א נ ק. עס איז דאָ א גרויסער שווארצער הוט — האסט דאך געהערט פון דעם אונזיכטבארען הוט. ער בעדעקט א גאנצען פון אויבען אראָב און קיינער קען איהם מעהר ניט זעהן.

ה ע ל מ ע ר. (אונטערדריקענדיג א שמייבעל) אין דעם ביסטו גערעכט.

ר א נ ק. אָבער איך האָב דערווייל פערגעסען נאך וואם איך בין צו דיר געקומען. העלמער, גיב מיר א ציגאר, איינעם פון דיינע דונקעלע האוואנאס.

ה ע ל מ ע ר. מיט דעם גרעסטען פערגניגען. (גיט איהם נס ציגאַרעטטאַשע.)

ר א נ ק. (אבשניידענדיג דעם שפיץ) דאנקע.

נ א ר א. (אנרייבענדיג א וועקסענע שווועבעלע) אט איז א ליכט!

ר א נ ק. דאנק, א טויזענד מאל. (ער צינדט זין איהם חאנד.) און איצט גוט נאכט!

ה ע ל מ ע ר. א גוטע נאכט דיר, מיין ליעבער יונגע!

נ א ר א. שלאפט זאנפט, דאקטאר דאנק!

ר א נ ק. דאנק אייך פאר'ן וואונש.

נ א ר א. ווינשט מיר דאסזעלבע.

ר א נ ק. אייך? זעהר גוט, ווי איהר ווילט! שלאפט גוט זונד; און דאנק אייך פאר דאס ליכט! (ער פערבויגט זיך און געהט).

ה ע ל מ ע ר. ער האט פיעל געטרונקען.

נ א ר א. (פערטראכט) וואהרשיינליך.

(העלמער נעהמט די שליסלען און געהט צום בריעף־קאסטען).

נ א ר א. טארוואלד, וואס טוסטו דארטען?

ה ע ל מ ע ר. איך מוז אויסליידיגען דעם בריעף־קאסטען

נ א ר א. (איהרע ארעמס ארום זיין האלז) טאַרוואלד, א גוטע, גוטע נאכט דיר!

ה ע ל מ ע ר. (מיט א קוס) גוט נאכט, מיין פייגעלע. שלאף געזונד, נאר א! איצט גיי איך לעזען מיינע בריעף. (ער גיהט אריין צו זיך אין צימער און פערמאכט די טיר).

נ א ר א. (מיט א ווילדען בליק, טאפט זי ארום זיך, נעהמט חלל־מער'ס דאמינא, ווערפט עס ארויף אויף זיך, און רעדט שנעל, הייזעריג מיט געבראכענע ווערטער:) איהם קיינמאל מעהר ניט צו זעהן! קיינמאל, קיינמאל, קיינמאל ניט צו זעהן! (זי פערדעקט זיך דעם קאפ מיט'ן שאל) קיינמאל מעהר ניט צו זעהן די קינדער! קיינ־מאל ניט? א, די שווארצע, אייז־קאלטע וואסער! דער אבגרונד... וועו דאס וואלט נור געווען אבגעטאן... איצט האט ער דעם בריעף... ער לעזט איהם... א, ניין, ניין, ניין, נאך ניט! טאַרוואלד, זיי גע־זונד!... זייט געזונד, קינדערלעך... (זי לויפט ארוים אין קארידאר. אין דעם זעלבען אויגענבליק רייסט העלמער אויף די טיר און בליבט שטעהן מיט'ן בריעף אין דער האנד).

ה ע ל מ ע ר. נאר א!

נ א ר א. (מיט א געשריי) אה!

ה ע ל מ ע ר. וואס איז דאס? ווייסטו וואס אין דעם בריעף שטעהט?

נ א ר א. יא, איך וויים. לאז מיך געהן. לאז מיר דורך.

ה ע ל מ ע ר. (איהר צוריקהאלטענדיג) וואוהין געהסטו?

נ א ר א. (זיך רייסענדיג) דו טארסט מיך ניט רעטען, טאר־וואלד!

ה ע ל מ ע ר. (צוריקפאלענדיג) וואהר? איז עס וואהר וואס ער שרייבט? ניין, עס קען ניט זיין וואהר!

נ א ר א. עס איז וואהר. איך האב דיך געליעבט איבער אלעס אין דער וועלט.

ה ע ל מ ע ר. ע... פעררייד מיר ניט די ציינער!

נ א ר א. (א טריט נעהנטער) טאַרוואלד!...

ה ע ל מ ע ר. אונגליקליכע פרוי! וואס האסטו געטאן?

נ א ר א. יא, דיזע קאַרטען בעטייטען, אז ער האָט פון אונז געגומען דעם לעצטען אָבשיעד. ער מיינט זיך צו פערשליעסען און... שטאַרבען.

ה ע ל מ ע ר. אַרעמער קערל! איך האָב, נאַטירליך, געוואוסט, אז מיר וועלען איהם לאַנג ניט האָבען ביי זיך. אָבער אזוי שנעל... און דאַן צו געהן און פערקריכען אין זיין הויל ווי א פערוואונדעטע חיה...

נ א ר א. דאָם וואָם מוז זיין, מוז זיין און וואָם וועניגער געדעט, אַלץ בעסער. איז דאָם ניט דיין מיינונג אויך, טאַרוואַלד?

ה ע ל מ ע ר. (שפרייזענדיג איבער'ן צימער) ער איז געווען אזוי איינגעוואקסען אין אונזער לעבען, אז איך קען מיר ניט פאָרשטעלען, אז ער איז מעהר ניטא. ער, מיט זיינע ליידען, מיט זיין איינזאמקייט, האָט פאַרגעשטעלט אן ארט הינטערגרונד פון שאָטטען צו דעם זונענשיין פון אונזער גליק. איבריגענס, פיעלייכט איז עס צום בעסטען אזוי, — איבערהויפט פאר איהם. (בלייבט שטעהן) פיעלייכט פאר אונז אויך, נאַרא. איצט זיינען מיר ביידע אין גאַנצען אָבהענגיג איינער פון דעם אַנדערען. (ער נעהמט איהר ארום) מיין ליעבסטע, הערצליכסטע וווייבעלע! איך פיהל אזוי, ווי איך וואַלט דיך קיינמאָל ניט קענען האַלטען פעסט גענוג. ווייסטו, נאַרא, אָפטמאָלס ווינש איך, אז דו זאָלסט זיין אין א גאַנץ פאַהר אום אז איך זאָל קענען פאר דיך ריזיקירען לייב און לעבען.

נ א ר א. (רייסט זיך אַרויס פון זיין אומאַרמונג און זאָגט פעסט ענטשלאָסען.) איצט מעגסטו לעזען דיינע בריעף, טאַרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. ניין,ניין! ניט היינט-ביי-נאכט. איך ווילל זיין מיט דיר, זיסע וווייבעלע.

נ א ר א. וואָם? מיט א פרייגד, וואָם שטאַרבט, אין די גענקען?

ה ע ל מ ע ר. דו ביסט גערעכט. דאָם האָט אונז בויידען א שרעקליכען טרייסעל געטאָן. אונליעבע איז געקומען צוויישען אונז, — גאַנקען וועגען טויט און פערניכטונג. מיר מוזען זוכען זיי אָבצושאָקלען. ביז דאַן בלייבען מיר אָבגעזונדערט.

טער האָט זיי אויך אימער געהאָט אויפֿן צונג. וואָס פֿאַר א נוצען קען מיר ברענגען דיין „ניט מעהר זיין אין וועג" ווי דו רופֿסט דאָס? קיין ברעקעלע נוצען ניט. ער קען אימער בעקאָנט מאַכען די געשיכטע. מען וועט זאָגאָר מיך פֿערדעכטיגען, אז איך האָב אין דעם געהאַט א האַנד. מענשען וועלען דענקען, אז דאָס איז נעוועז מיין קאָפּ, אז איך האָב דיך אָנגערעדט. און דאָס אַלעס האָב איך דיר צו פֿערדאַנקען, — דיר, וועלכע איך האָב געבאַלעוועט די גאַנצע צייט זינט מיר זיינען פֿערהיראָטהעט. פֿערשטעהסטו איצט, וועניגסטענס, וואָס דו האָסט געטאָן?

נ א ר א. (קאַלטבלוטיג און רוהיג). יא.

ה ע ל מ ע ר. אונמענליך! איך קען מיר דאָס ניט פֿאַרשטעלען! אָבער מיר מוזען קומען צו א טאַלק. נעהם אראָב דעם שאַל, נעהם עס אראָב, זאָג איך דיר! ... איך מוז זעהן איהם ווי עס איז צו פֿערשטאָפּען די מויל... א געהיימנים מוז דאָס בלייבען, וואָס דאָס זאָל ניט קאָסטען. וואָס אונז אנבעטרעפֿט, מיר מוזען לעבען צוואַמען ווי פֿריהער, אָבער נור פֿאַר דער וועלט... דו וועסט נאָטירליך בלייבען דאָ וואוינען, אָבער די קינדער וועסטו ניט ערציהען. איך וואָג ניט דיר זיי אָנצוטרויען. — א, דאָס צו מורזען זאָגען א פֿרוי, וועלכע איך האָב אזוי צערטליך געליעבט, ליעב פֿיעלייכט איצט נאָך... אָבער דאָס מוז איצט פֿערגעסען ווערען. פֿון היינט אָן אוו ווייטער קען מעהר קיין רייד ניט זיין פֿון וואַהרע גליק; רעטען, קען מען, העכסטענס, פֿיעלייכט נאָך די רואינען, די ברעקלעך, דעם אויסזעהן דערפֿון. מען קלינגט. (ער שפרינגט אויף) וואָס איז דאָס? אזוי שפּעט? קען דאָס זיין דאָס שלימסטע? קען ער...? בעהאַלט זיך נאָר; זאָג דו ביסט קראַנק.

(נאָר ריהרט זיך ניט פֿון אָרט; העלמער געהט און עפֿענט די טיר).

ה ע ל ע נ ע. (האַלב אויסגעטאָן, אין קאָרידאָר) א בריעף פֿאַר אייך מאדאם!

ה ע ל מ ע ר. גיב עס אהער. (כאַפּט דעם בריעף צו און פֿערמאַכט די טיר.) יא, דאָס איז פֿון איהם. דו וועסט דעם בריעף ניט האָבען, איך לעז איהם אליין!

נ א ר א. לאָז מיך נעהן. דו טאָרסט מיך ניט רעטען! דו טאָרסט מי שולד אויף זיך ניט נעהמען, הערסטו?

ה ע ל מ ע ר. איך דארף ניט דיינע טהעאטראַלישע מיענען! (שליסט צו די טיר) היער זאָלסטו בלייבען און אָבגעבען רעכענשאפט! פּערשטעהסטו וואָס דו האָסט געטאָן? ענטפער! פערשטעהסט דו? הא?

נ א ר א. (איהם שטאר אָנבליקענדיג און מיט א פּעסטערע שטימע) יא, איצט... איצט הויב איך אָן אין נאַנצען צו פערשטעהן.

ה ע ל מ ע ר. (שפּרייזענדיג איבער'ן צימער) א, וואָס פאר א שרעקליכע ענטוישונג! נאַנצע אכט יאָהר איז זי געווען מיין שטאָלץ, מיין תּריסט — די גאַנצע צייט א פערשטעלטע, א לינגערקע... ערנער, פיעל ערנער, א פערבערעכערין. א, די העסליכקייט דערפון, אוי!

(נאַרא מליבט שטיל און בליקט איהם אָן אימער שאַרפער.)

ה ע ל מ ע ר. איך האָב געדאַרפט פאַראוים וויסען, אז עטוואָס אזוינס קען קומען. דיין פאָטער'ס נאַנצע אונעהרליכקייט איז צו דיר איבערגענאַנגן בירושה: קיין מאָראל, קיין רעליגיאָן, קיין פּפליכט־נעפיהל! ווי איך ווער איצט בעשטראָפט פאר'ן אָננעהמען זיך פאר איהם. איך האָב דאָס געטאָן פון דיינטוועגען און אזוי בעלוינסטו מיך.

נ א ר א. יא, אזוי.

ה ע ל מ ע ר. דו האָסט פערניכטעט מיין גאַנצען גליק. דו האָסט רואיניירט מיין גאַנצע צוקונפט. א, עס איז שרעקליך ארום דעם צו דענקען. איך בין אין א לומפּ'ס האַנד; ער קען מיט מיר טאָן אלץ וואָס ער וויל, פערלאַנגען, פאָדערן וואָס זיין האַרץ גלוסט און איך מוז נאָכגעבען! און דאָס אלעס קומט אויף מיר דורך א געווויסענלאָזע פרוי.

נ א ר א. ויי! איך ווייס מעהר ניט זיין אין ווענ, וועסטו זיין פריי.

ה ע ל מ ע ר. קיינע פיינע פראַזען, איך בעט דיך! דיין פאַ־

ה ע ל מ ע ר. דו האָסט מיך געלויבט ווי אַ פֿרוי דאַרף לייענען איהר מאַן. דו האָסט זיך נור געאיררט אין די מיטלען צום צוועק. אָבער מיינסטו, איך לויב דיך וועניגער, ווייל דו האָסט ניט געוואוסט ווי זיך צו העלפען? אָה, ניין! שפּאָר זיך נור אָן אַן מיר. איך וועל דיר ראַטהען און פיהרען. איך וואָלט ניט זיין קיין וואהרער מאַן וועז דיינע הילפלאָזיגקייט אליין זאָל דיך ניט מאכען דאָפּפּעלט טייער אין מיינע אויגען. טראכט ניט וועגען די הארטע וועדטער, וועלכע איך האָב געזאָגט אין די ערסטע מינוטען פון מיין שרעק, וועז מיר האָט זיך אבגעדוכט, אַז די וועלט פאלט איין איבער מיין קאָפּ. איך האָב דיר פערגעבען, נאָרא, איך שווער עס דיר.

נ אָ ר א. א דאַנק דיר פאר דיין פערצייהונג. (זי גיהט פֿרוים רעכטס).

ה ע ל מ ע ר. ניין, בלייב! (בליקט אריין.) וואָס געהסטו טאָן?

נ אָ ר א. (פון אינערן) נור אויסטאָן מיין לאלקע-קלייד.

ה ע ל מ ע ר. גוט, טהו זיך אוים. בעוהיג זיך, מיין דער-שראָקענע זינג-פויגעלע. זיי גאַנץ רוהיג. (שפּאַצירענדיג אַרום טיר.) אָ, ווי ליעבליך, ווי ניעדליך אונזער היים איז, נאָרא! היער ביזטו זיכער; היער קען איך דיך בעשיצען ווי א פערפאָלגטע טויב וואָס איך האָב געראטעט פון דעם יאַסטרעב'ס גריף. איך וועל באלד, זעהר באלד בעוהיגען דיין אָרעמע אויפגעראָגטע הערצעלע; גלויב מיר, נאָרא, זעהר באלד, מאָרגען וועט דאָס אלעס אויסזעהן גאַנץ אנדערס — אלעס וועט וויעדער זיין ווי געוועזען. איך וועל דיר ניט דערפען וויעדער זאָגען, אז איך פערצייה דיר; דו וועסט אליין פיהלען, אז דאָס איז וואהר. ווי וואָלט איך גאָר קענען ג-פינען ביי זיך אזוי פיעל גרויזאמקייט דיך צו פערשטויסען, זאָגאר דיר צו מאכען פאָרווירפע. אָ, דו פערשטעהסט זיך שלעכט אויף אן עהרליכען מאַן'ס הארץ, נאָרא. עם איז דאָ עטוואָס אונבע-שרייבליך זיסעס און קיהלענדעס פאר א מאן אין זיין פערצייהען זיין ווייב, — אין פערצייהען איהר אויפריכטיג, פון גאַנצען הער-

נ א ר א. לעז, לעז.

ה ע ל מ ע ר. (בייז לאמך) מיר פעהלט כמעט דער מיט דערצו. עס קען זיין, אז מיר זיינען ביידע פערלאָרען, אי דו, אי איך. אח, איך מוז וויסען! (רייסט אויף האַסטיג דעם קאַנווערט, לעזט אַ פּאָאָר שורות, בעטראַכט אַ וועקסעל אינווענציג און שרייט אויס מיט פרוידע) נאָרא! (זי וואַרפט אויף איהם אַ פּאַרשעמדען בליק אָן, שווייגט.) אָ, איך מוז דאָס פון דאָס נייע לעזען. יא, יא, [illegible] ריכטיג. איך בין געוועטעט. נאָרא, איך בין געוועטעט.

נ א ר א. און איך?

ה ע ל מ ע ר. נאטירליך, דו אויך, מיר ביידע זיינען געוועטעט, ביידע! בליק נור אהער! ער שיקט דיר אַפּ דיין וועקסעל. ער שרייבט אז עס טהוט איהם לייד, ער ענטשולדיגט זיך. א גליקליכע ענדערונג אין זיין לעבען, זאגט ער, האָט... אבער וואָ[illegible] עס אויס וואָס ער זאגט? מיר זיינען געוועטעט, נאָרא[illegible] נער קען דיר קיין בייז מעהר ניט טאָן. אה, נאָרא, נאָרא [illegible] צוערסט מוז פון די אויגען אוועק דאָס פערהאַסטע פּאַפּיע[illegible] מיך נור זעהן... ניין, איך וועל בעסער ניט אַנזעהן; עס [illegible] בען ניט מעהר ווי א בייזער טרוים פאר מיר... (עד צורי[illegible] וועקסעל מיט בוידע ברוסט; וואַרפט זיי אַרויס אין פייער און [illegible] זיי ברענען) פאַרטיג, אוועק! אה, נאָרא, וואָס פאר דרייי [illegible] האַסט נעמוזט איבערלעבען!

נ א ר א. שווער האָב איך געקעמפּפט די לעצטע דריי טעג.

ה ע ל מ ע ר. און אין דיין פערצווייפלונג האַסטו ניט געזעהן קיין אַנדער וועג ווי... אבער מיר וועלען מיט פרייד וויעדערהוילען: עס איז אריבער, אלעס אריבער! הערסטו ניט, נאָרא? דו קענסט דאָס, ווי עס שיינט, ניט בעגרייפען. יא, עס איז אלעס אוועק! וואָס האָט צו בעטייטען דער בליק אויף דיין געזיכט? דו זעהסט אויס ווי פערשטיינערט! אה, מיין אַרעמע נאָרעלע! דו קענסט ניט גלויבען, אז איך האָב דיר פערגעבען. איך וויים דו האַסט דאָס געטאָן אויס ליעבע צו מיר.

נ א ר א. דאָס איז וואהר.

מערקסטו ניט, אז דאָס איז דאָס ערסטע מאָל וואָס מיר ביידע, דו און איך, מאַן און ווייב, רעדען צוזאמען אין ערנסט?

ה ע ל מ ע ר. אין ערנסט? וואָס רופסטו אין ערנסט?

נ אָ ר א. דורך די גאַנצע אכט יאָהר, נאָך לענגער, זינט מיר זיינען בעקאַנט געוואָרען, האָבען מיר ווען עס איז צווישען זיך גערעדט איין אייניציג ערנסט וואָרט וועגען אן ערנסטע זאַך?

ה ע ל מ ע ר. האָב איך דיר געזאָלט דרעהען א קאָפּ וועגען זאָרגען, וועלכע דו האָסט ניט געקענט מיר פערלייכטערען?

נ אָ ר א. איך רעד ניט פון זאָרגען, איך זאָג, אז מיר ביידע צוזאמען האָבען קיינמאָל ניט פרובירט עטוואָס גרינדליך בעקלערן, קיין ערנסטע זאַך ניט.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, ליעבסטע נאָרא, וואָס האָבען ערנסטע זאכען צו דיר?

נ אָ ר א. אָט האָבען מיר עס! דו האָסט מיך קיינמאָל ניט פערשטאַנען. מען האָט מיר געטאָן פיעל אונרעכט, טאָרוואָלד; צוערסט דער פאָטער, דאן דו.

ה ע ל מ ע ר. וואָס, דער פאָטער און איך? מיר, וועלכע האָבען דיך גענליעבט מעהר ווי אלץ אין דער וועלט?

נ אָ ר א. (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) דו האָסט מיך קיינמאָל ניט גענליעבט. דו האָסט עס נור גענאָלטען פאר א שפּאס צו זיין פערליעבט אין מיר.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, וואָס רעדסטו פאר וועדטער?

נ אָ ר א. יא, דאָס א י ז אזוי, טאָרוואָלד. וועו איך בין געוועו אין דער־היים ביין פאָטער, פלענט ער מיר איבערגעבען אלע זיינע מיינונגען און איך האָב געהאַלטען די זעלביגע מיינונגען. האָב איך געהאט אנדערע, האָב איך זיי בעהאַלטען כדי איהם ניט צו ערגערן. ער פלענט מיך רופען לאַלקע־טאָכטער און פלענט מיט מיר שפּיעלען ווי איך מיט מיינע ליאַלקעס. דאן בין איך געקומען וואוינען אין דיין הויז....

ה ע ל מ ע ר. וואָס פאר אן אויסדרוק וועגען אונזער היראטה?!

צען, זי ווערט זיין אויגענטהום אין א דאָפּעלטען זינן. זי איז איהם אזוי ווי פון דאָס־נייע געבאָרען; זי ווערט, עפּעס אי זיין ווייב, אין זיין קינד. דאָס איז עס, וואָס דו ווּעסט פון היינטמאָל אָן זיין צו מיר, דו דערשראָקענער, הילפלאָזער ענגעל מיינער. קיי־מער זיך אַרום גאָר נישט, נאָרא, עפּען נור דיין האַרץ פאַר מיר, איך ווּעל דיר זיין אי א ווילען, אי א געוויסען (נאָרא קומט אַריין אין וואָכעדיגע קלייַדער און שטעלט זיך פון יענער זייט טיש) אָבער וואָס איז דאָס? ביזט ניט געגאַנגען צום בעט? האָסט זיך אי־בערגעטאָן?

נ א ר א. יא. טאַרוואָלד, איצט האָב איך מיך איבערגעטאָן.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, ווארום איצט? אזוי שפּעט?

נ א ר א. איך ווּעל ניט שלאָפען היינטיגע נאכט.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, ליעבע נאָרא...!

נ א ר א. (קוקענדיג אויף איהר אוהר) עס איז נאָך גאָר ניט אזוי שפּעט. זעץ זיך אַנידער, טאַרוואָלד; דו און איך האָבען איינער מיט דעם אַנדערן פיעל צו רעדען. (זי זעצט זיך ביי איין זייט טיש.)

ה ע ל מ ע ר. וואָס האָט דיין קאָלטער, שטייפער אויסזעהן צו בעטייטען?....

נ א ר א. זעץ זיך. עס ווּעט נעהמען א צייט, איך האָב מיט דיר פיעל צו רעדען. (העלמער זעצט זיך אַנטקעגען איהר.)

ה ע ל מ ע ר. דו שרעקסט מיך. איך פערשטעה דיך ניט.

נ א ר א. ניין, און דאָס איז די צרה. דו פערשטעהסט מיך ני[illegible] וי איך האָב דיך ניט פערשטאַנען — ביז היינטיגען אוועגד. ני[illegible] נטערברעך מיך ניט. הער אויס וואָס איך רעד מיט דיר. מי[illegible] וזען קומען צו א טאָלק, טאַרוואָלד.

ה ע ל מ ע ר. ווי מיינסטו דאָס?

נ א ר א. (נאָך א קורצע פויזע) פאַלט דיר ניט עטוואָס איין אָט ווי מיר זיצען דאָ ביידע?

ה ע ל מ ע ר. וואָס זאָל מיר איינפאַלען?

ג א ר א. מיר זיינען געווען פערהיראַטהעט אכט יאָהר.

ה ע ל מ ע ר. און דאָס זאָגסטו דו?

נ א ר א. און איך — בין איך פעהיג צו ערציהען די קינדער?

ה ע ל מ ע ר. נאָרא!

נ א ר א. האָסטו ניט נאָר־וואָס אליין געזאָגט, אז דו וואגסט ניט זיי מיר אָנצופערטרויען?

ה ע ל מ ע ר. אין אן אויגעבליקליכע אויפרעגונג. ווי קענסטו דאָס איבערערדען?

נ א ר א. ניין, דו ביסט געווען גאָנץ נערעכט. דאָס איז אן אויפגאבע ניט נאָך מיינע קרעפטען נאָך; דאָן מוז איך זיך נעהמען צו אנאנדער אויפגאבע. איך מוז זיך אליין אויסבילדען, ערציהען — מיר אין דעם צו העלפען ביזטו ניט דער מאן. איך מוז זיך אליין דערצו נעהמען. דאָס איז דער גרונד וואָרום איך נעה איצט אוועק פון דיר.

ה ע ל מ ע ר. (אוישפרינגענדיג) וואָס? דו זאָנסט אז...?

נ א ר א. אז איך מוז שטעהן גאָנץ אליין צו קריגען א בעגריף פון אלץ וואָס ארום מיר איז. דערפאר מוז ען כיר זיך שיידען.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, נאָרא!

נ א ר א. איך נעה גליך, כריסטינע וועט מיך אריינעהמען איבער־נאכט...

ה ע ל מ ע ר. דו ביסט וואהנזיניג. איך וועל דאָס ניט ערלויבען. איך פערבאָט דיר עס.

נ א ר א. דיין פערבאָטען וואָס־עס־איז וועט מעהר ניט העלפען. איך וועל מיטנעהמען אלץ וואָס מיר נעהערט. פון דיר נעהם איך קיין זאך ניט אן. ניט איצט, ניט שפעטער.

ה ע ל מ ע ר. וואָס פאר וואהנזין!

נ א ר א. מאָרגען נעה איך אהיים.

ה ע ל מ ע ר. אהיים?

נ א ר א. איך מיין אהין וואו מיין היים איז א מאל נעווען דאָרטען וועט מיר זיין לייכטער צו נעפינען וואָס צו טהאָן.

נ א ר א. (אונגעשטערט) איך מיין איך בין איבערגעאנגען פון דעם פאטערס הענד אין דיינע. דו האסט אלעס געארדנעט נאך דיין געשמאק; איך האב צוגעשטימט אדער האב זיך גע־מאכט, אז איך שטים צו, — איינס פון די ביידע, א מאל אי דאס, אי יענעס; איך וויס אליין ניט. וועג איך בערעכען דאס אלעס איצטער, שיינט מיר, אז איך האב די גאנצע צייט געלעבט ווי א בעטלער פון האנד — צום מויל. איך האב געלעבט פון מאכען קונ־צען — פאר דיר, טארוואלה. אבער אזוי האסטו געוואלט. דער פא־טער און דו — ביידע האט איהר מיר פיעל אונרעכט געטאן. דו ביסט שולדיג אין דעם וואס מיין לעבען איז געווען אהן א צוועק.

ה ע ל מ ע ר. נארא, ווי אונגערעכט, ווי אונדאנקבאר דו ביסט! ביזטו דען ניט געווען גליקליך?

נ א ר א. ניין, קיינמאל ניט! איך האב נעמיינט, אז איך בין, אבער געווען גליקליך בין איך ניט.

ה ע ל מ ע ר. ניט.... ניט גליקליך?

נ א ר א. ניין, נור לוסטיג. און דו ביסט אימער געווען גוט צו מיר. אבער אונזער הויז איז נור געווען א שפיעל־צימער. היער בין איך געווען דיין לאלקע־וויב אזוי ווי איך בין אין דער־היים געווען דעם פאטער'ס לאלקע־טאכטער. און די קינדער, וויערער, זיינע געווען מיינע לאלקעס. איך האב עס געהאלטען פאר א לוסטיגען שפאס וועג דו האסט מיט מיר געשפיעלט, גערעדט ווי די קינדער וועג איך האב מיט זיי געשפיעלט. דאס איז געווען אונזער מאן־און־וויב־לעבען, טארוואלה.

ה ע ל מ ע ר. אין דעם וואס דו זאגסט איז דא וואהרהייט, וועג אויך איבערטריבענע וואהרהייט. אבער פון היינט אן מוז דאס אנדערס ווערען. די שפיעל־צייט איז אווק, די צייט פון ערציהונג קומט אן.

נ א ר א. וועמעס ערציהונג? מיינע אדער די קינדער'ס?

ה ע ל מ ע ר. אלעמענס, ליעבע נארא.

נ א ר א. אה, טארוואלה, ניט דו קענסט מיך לערנען צו טויגען פאר א וויב פאר דיר.

וועז איך וועל אוועקגעהן פון דאנען, און וועל זיין זעלבסטשטענריג, וועל איך אין דעם טיעפער אריינבליקען. איך וועל זעהן צו דאס וואס מען האט מיר געלערנט איז וואהר, וועניגסטענס צו פאר מיר איז דאס וואהר.

ה ע ל מ ע ר. א, דאס איז אונערהערט! אבער אויב רעליגיאן קען דיר ניט צוריקהאלטען אויפן געראדען וועג, לאמיך אויפוועקען דיין געוויסען אין דיר — דו חאסט דאך וואהרשיינליך א זיטליכען געפיהל... אדער — ענטפער מיר! — פיעליפט חאסטו דאס אויך ניט?

נ א ר א. נו, טארוואלד, עס איז שווער צו זאגען. איך וויים ווירקליך ניט... איך בין אזוי ווי אין א טומאן וועגען די אלע זאכען. אלץ וואס איך וויים איז נור, אז מיר דענקען דאריבער ניט ביידע גליך. אט הער איך אויך, אז די געוועצע זיינען אנדערס ווי איך האב געמיינט; דאס בעווייזט מיר אבער ניט, אז די געוועצע זיינען גערעכט. עס שטעלט זיך ארויס, אז א טאטער האט ניט קיין רעכט צו שאנעווען א פאטער, וועלכער האלט ביין שטארבען אן א ווייב — צו ראטעווען איהר מאן'ס לעבען. איך גלויב דאס ניט.

ה ע ל מ ע ר. דו רעדסט ווי א קינד. דו פערשטעהסט ניט די געוועלשאפט, אין וועלכע דו לעבסט.

נ א ר א. ניין, איך פערשטעה ניט. איך וועל זעהן צו מעראשטעהן. איך מוז קומען צו א בעשלום: וואר איז גערעכט — די געוועלשאפט אדער איך.

ה ע ל מ ע ר. נארא, דו ביזט קראנק, דו ביזט פיבעריש. מיר דאכט זיך ביינאהע, אז דו ביזט ניט ביין קלאָרען זינען.

נ א ר א. איך האב אין זיך קיינמאל ניט געפיהלט אזוי פיעל קלאָרהייט און זיכערהייט ווי איצט.

ה ע ל מ ע ר. איז ביי דיר קלאָר און זיכער, אז דו מעגסט פערלאָזען דיין מאן און דיינע קינדער?

נ א ר א. יא.

ה ע ל מ ע ר. דאן קען זיך דיין האנדלונג נור ערקלערען אויף איין ארט.

ה ע ל מ ע ר. אָה, אין דיין בלינדע אונערפאהרענהייט...

נ א ר א. איך מוז זעהן צו קריגען ערפאהרונג.

ה ע ל מ ע ר. פערלאָזען דיין היים, דיין מאן און דיינע קינדער? דו בערעכענסט ניט וואָס די וועלט וועט זאָגען.

נ א ר א. דאָרוף קען איך ניט אכטען. איך וויים נור, אז איך מוז דאָס טהאָן.

ה ע ל מ ע ר. דאָס קען דעם אָטהעם אוועקנעהמען. איז ביי דיר רעכט צו פעראכטען דיינע הייליגסטע פליכטען?

נ א ר א. וואָס רופסטו מיינע הייליגסטע פליכטען?

ה ע ל מ ע ר. פרעגסטו דאָס? דיינע פליכטען צו דיין מאן און קינדער.

נ א ר א. איך האָב פליכטען, וועלכע זיינען ניט וויניגער הייליג.

ה ע ל מ ע ר. אונמענליך, וואָס קענסטו מיינען?

נ א ר א. מיינע פליכטען גענען זיך אליין.

ה ע ל מ ע ר. דו ביסט פריהער ווי אלץ א ווייב און א מוטער.

נ א ר א. דאָס גלויב איך ניט מעהר. איך מיין, אז פריהער ווי אלץ בין איך א מ ע נ ש,—אזוי גוט ווי אנאנדערער, אָדער וועניט, וועל איך זעהן עס צו ווערען. איך וויים, אז די מייסטע מענשען האלטען מיט דיר און דאָס שטעהט אויך אזוי אין די ביכער. אבער פון איצטערָאן הער איך אויף צו זיין צופריעדען נור דערמיט וואָס מ'זאָגט און וואָס שטעהט געשריעבען: איך מוז דאָס אליין גוט בעקלערען, אליין פערשטעהן.

ה ע ל מ ע ר. איז ביי דיר ניט קלאָר וואָס דיין האלץ איז אין דיין אייגענע הויז? האסטו ניט אן אונפעהלבארען פיהרער אין אזעלכע זאכען? האסטו קיין רעליגיאָן ניט?

נ א ר א. אָה, טאָרוואלד, גוט בעטראכט, וויים איך ניט וואָס רעליגיאָן איז.

ה ע ל מ ע ר. וואָס מיינסטו?

נ א ר א. איך וויים נור וואָס איך האָב געהערט פון דעם פאסטאָר. ער האָט ערקלעהרט, אז רעליגיאָן הייסט דאָס און יענס.

ג א ר א! דו **מיינסט** איך וואלט אוא'ן אפפער ניט קענ־ נומען? **נאטירליך ניט!** אבער נענלויבט וואלט מען דיר, ניט מיר און **אוא ליעבע צו בעווייזען** — האב איך פון דיר ער־ער־ טעט. דאם איז געווען דער נם, וועלכער איז מיר געווען אזוי ליעב און שרעקליך. און דאם ניט צוצולאזען בין איך געווען ענטשלאסען צו שטארבען.

ה ע ל מ ע ר. גערן וואלט איך פאר דיר ארבייטען טאג און נאכט, נארא, ליידען נויט און שמערצען פון דיינטווענען, אבער קיין מאן אפפערט ניט אויף זיין עהרע פאר די פערזאן, וועלכע ער ליעבט.

ג א ר א. מילליאנען פרויען האבען דאם געטאן.

ה ע ל מ ע ר. א, דו דענקסט און רעדסט ווי א קינד.

ג א ר א. זעהר מעגליך. אבער דו דענקסט און רעדסט ניט ווי דער מאן, מיט וועלכען איך קען טהיילען מיין לעבען. וועז דיין שרעק איז געווען פערגאנגען, — דיין שרעק פאר זיך, ניט פאר מיר, — וועז דו האסט שוין פאר די אויגען קיין פורכט ניט געהאט, דאן איז ביי דיר אלעם געווען ווי גאר ניט געשעהן. איך בין ווידער געווען דיין זינג־פיגעלע, דיין לאלקע, וועלכע דו וועסט צווי מאל אזוי פיעל בעשיצען אין צוקונפט, ווייל זי איז, נעבאך, אזוי שוואך. (זי שטעהט אויף) טארוואלד, אין יענעם אויגענבליק איז מיר קלאר געווארען, אז איך האב אכט יאהר געלעבט מיט א פרעמדען מאן און האב איהם געבארען דריי קינדער. — אה, איך קען דעם גע־ דאנקען ניט אריבערטראגען. איך וואלט זיך זעלבסט צורייסען אויף שטיקער.

ה ע ל מ ע ר. (ברוויעריג) איך זעה, איך זעה עס איין. אן אבנרונד האט זיך געעפענט צווישען אונז. אבער, נארא, קען ער קיינמאל ניט פערמאכט ווערען?

ג א ר א. ווי איך בין איצט, טויג איך ניט צו זיין א ווייב צו דיר.

ה ע ל מ ע ר. איך האב קראפט צו ווערען אנאנדער מאן.

ג א ר א. פיעלייכט, וועז דו פעלייערסט דיין לאלקע.

נ א ר א. אויף וועלכע?

ה ע ל מ ע ר. אז דו ליעבסט מיך ניט מעהר.

נ א ר א. דו האָסט ריכטיג געטראָפען.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, קענסטו דאָס זאָגען?

נ א ר א. עס טוט מיר זעהר לייד, טאָרוואַלד, דען דו ביזט צו מיר אימער גוט געוועזען. אָבער וואָס העלפט דאָס? איך ליעב דיך ניט מעהר.

ה ע ל מ ע ר. (זיך מיט שוויערִיגקייט צוריקהאַלטענדיג.) איז דער פּונקט אויך ביי דיר קלאָר און זיכער?

נ א ר א. יא, פאָלקאָמען. דאָרום קען איך לעננער דאָ ניט בלייבען.

ה ע ל מ ע ר. און קענסטו מיר אויך ערקלערען ווי אזוי איך האָב פערלאָרען דיין ליעבע?

נ א ר א. אָ, יא! איך קען. דאָס איז געווען היינט אבענד וועז דער נס איז ניט געשעהן; ווייל דאָן האָב איך מיך איבערצייגט, אז איך האָב מיך אין דיר שטאַרק געאיררט.

ה ע ל מ ע ר. רייד קלאָרער, איך פערשטעה ניט.

נ א ר א. אויף דעם וואונדער האָב איך געדולדיג געווארט אכט יאָהר; האָב נאָטירליך געוואוסט, אז נסים געשעהן ניט יעדען טאָג. וועז דיעזער פערניכטענדער קלאפ איז געהאַנגען איבער מיין קאָפּ, האָב איך געזאָגט צו זיך מיט בעשטימטהייט: „איצט וועט געשעהן דער נס!" וועז קראָגסטאַד'ס בריף איז געלעגען אין קעסטל, האָב איך גערעכענט, אז דו וועסט זיין צו שטאַלץ זיך אונטערצוגעבען אויף גנאָדע. האָב גערעכענט, אז דו וועסט זאָגען. „געה און מאַך עס בעקאַנט פאר די גאַנצע וועלט!" און אז דאָן...

ה ע ל מ ע ר. נו? און וועז איך האָב שוין איבערגענגעבען מיין אייגענע ווייב'ס נאָמען צו שאַנדע — וואָס דאָן?

נ א ר א. דאָן האָב איך פעסט געגלויבט, אז דו וועסט ארויס־קומען און נעהמען אלץ אויף זיך און זאָגען: „דער שולדיגער בין איך!" —

ה ע ל מ ע ר. נאָרא!

אלעם דאָ אין חויז. מאָרגען, נאָך מיין פערריזען, וועט כריסטינע קומען צום וועט איינפאַקען מיינע זאכען, מען וועט זיי מיר נאָכשיקען.

ה ע ל מ ע ר. אלעם, אלעם אוים! נאָרא, וועסטו מיך אין נאנצען פערגעסען?

נ א ר א. אָה, איך וועל אָפט דענקען וועגען דיר, וועגען די קינדער און דאָם חויז.

ה ע ל מ ע ר. מעג איך דיר שרייבען, נאָרא?

נ א ר א. ניין. קיינמאָל ניט, דאָם זאָלסטו ניט טהאָן.

ה ע ל מ ע ר. אָבער איך מעג דיר דאָך שיקען...

נ א ר א. קיין שום זאך ניט.

ה ע ל מ ע ר. איך מעג דיר העלפען אין א נויט.

נ א ר א. פון פרעמדע נעהם איך גאָר נישט.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, קען איך קיינמאָל ניט זיין פאָר דיר מעהר ווי א פרעמדער?

נ א ר א. (נעהמענדיג דעם פּאָרט־מאנטא) א, טאָרוואלד, דאָן וואָלט האָבען צו פאסירען דער וואונדער פון אלע וואונדער.

ה ע ל מ ע ר. וואָם איז דאָם?

נ א ר א. מיר וואָלטען זיך ביידע מוזען אזוי פערענדערן, אז... אָבער, טאָרוואלד, איך גלויב ניט מעהר אין נסים.

ה ע ל מ ע ר. א, איך וועל גלויבען. מיר מוזען זיך אזוי פערענדערן, אז...

נ א ר א. אונזער צוזאמענלעבען זאָל זיין א וואהרע הייראטה. אריע! (זי געהט אראוס.)

ה ע ל מ ע ר. (אַניעדערפאַלענדיג אין לעהנשטול, דאָם געזיכט אין די הענד) נאָרא, נאָרא! (ער זעהט זיך אָרום) לייריג, זי איז מעהר ניטא! (פויזע. ער שפרינגט אויף מיט א געשריי:) אה! דער נרעסטער וואונדער!

(אונטען חערט זיך דער צומאַבען פון די גאַס־טיר.)

(פ א ר ה א נ ג.)

ח ע ל מ ע ר. זיך שיידען — פון דיר שיידען! ניין, נאָרא, ניין! איך קען דאָס ניט בעגרייפען.

נ א ָ ר א. (ארויסגעהענדיג אין צימער נאָך רעכטס) אַלץ מעהר גרונד איז דאָ פאַר אונזער שיידונג. (זי קומט צוריק מיט קלוידער צום אויסגעהן, מיט א פאַרט־מאַנטאָ אין דער האַנד, וועלכען זי לעגט אַנידער אויף א שטוהל.)

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, נאָרא, ניט איצט! וואַרט ביז מאָרגען!

נ א ָ ר א. (אַנטהוענדיג דעם מאַנטעל) איך קען ניט צוברענגען די נאכט אין א פרעמדען מאן׳ס חויז.

ה ע ל מ ע ר. אָבער קענען מיר דען ניט וואוינען חיער ווי ברודער און שוועסטער?

נ א ָ ר א. (אויפזוצענדיג דעם הוט) דו ווייסט נאָנץ גוט, אז דאָס וואָלט לאַנג ניט אנהאַלטען. זיי נעזונד, טאַרוואַלה. ניין, איך וועל צו די קינדער ניט געהן. זיי זיינען אין בעסערע הענד ווי מיינע, דאָס ווייס איך. ווי איך בין איצט, קען איך צו זיי נאָר נישט זיין.

ה ע ל מ ע ר. אָבער א מאָל, נאָרא, שפּעטער־אַמאָל....

נ א ָ ר א. ווי קען איך דאָס ווייסען? וואר ווייס וואָס פון מיר וועט ווערען?

ה ע ל מ ע ר. אָבער דו ביזט מיין ווייב, איצט און אויף אימער?

נ א ָ ר א. הער, טאַרוואַלה! איך האָב נעהערט, אז ווען א ווייב נעהט אוועק פון איהר מאן — ווי איך פון דיר — איז ער אין די אויגען פון דעם נעזעץ פרעי פון אלע פליכטען צו איהר. צו דאָס איז אזוי, צו ניט — איך בעפריי דיך פון זיי. פיהל זיך ניט מעהר נעבונדען, ווי איך וועל זיך אליין ניט פיהלען. עס מוז זיין פאַל־קאַמענע פרייהייט פון ביידע זייטען. היער איז דיין ריגג, גיב מיר פיינעם.

ה ע ל מ ע ר. דאָס אויך?

נ א ָ ר א. דאָס אויך. זעהר גוט. איצט איז אלעס צו־ענד. היער, נעהם די שליסלען! די דיענסטלייט ווייסען מעהר ווי איך

די ווילדע ענטע.

איבערזעצט פון א. פרומקין.

ערשטער אקט.

ביי וועלע'ן אין הויז. א רייך און בעקוועם אוינגעאַרדענט אַר־
בייטס־צימער; ביכער־שאפעס און טאַפעצירטע מעבעל; אין מיטען צי־
מער א שרייב־טיש מיט דאַקומענטען און פּראַטאַקאַלען; ברענענדע לאַמ־
פּען מיט גרינע אַבאַזשורען, אזוי אז אין צימער הערשט א מאַטעם ליכט.
ביי דער הינטערשטער וואַנד אַן אָפענע פֿליגעל־טיר מיט פערוואַרפענע
פּאַרהאַנגען. דורך די דאַזיגע טיר זעהט מען א גרויס, עלעגאַנט צימער.
וואַס איז העל בעלויכטען פון לאַמפּען און לייכטער. פּאַרענט רעכטס
אין אַרבייטס־צימער פיהרט א קליינע טאַפעטען־טיר אין קאַנטאַר. פּא־
רענט לינקס א קאַמין מיט א גליהענדען פייער פון קויהלען; ווייטער
הינטען א דאַפּעל־טיר, וועלכע פיהרט ארין אין עסס־זאַאל.

פּעטערסען. אין א ליוורעע, און יענסען, אין א פּראָק, מא־
כען אַרדנונג אין אַרבייטס־צימער. אין דעם גרעסערן צימער געהען ארום
א צווייי, דריי אַנדערע משרתים, ראַמען אויף און צינדען אַן מעהר ליכט.
פון עסס־זאַאל הערט זיך א גערויש פון א געשפּרעך און א געלעכטער פון
א סך שטימען; מען גיט א קלאפ מיט א מעסער אַן א גלאַז; ס'וועלט רו־
היג; א טאַאסט וועלט געהאַלטען; ברַאַוואַ־גערייען, דערנאַך וויעדער
א גערויש פון געשפּרעך.

פּעטערסען (צינדט אַן א לאַמפּ אויף'ן קאַמין און זעצט אַרויף
אַן אַבאַזשור דערויף): איהר, יענסען, הערט זיך צו; איצט שטעהט
דער אלטער בייַם טיש און האלט א לאַנגען טאַאסט וועגען פּרוי
סערבי.

יענסען (רוקט אַרויס א לעהן־שטוהל אין פּראָנט): זאַל דאַס
אמת זיין, וואַס לייט זאגען, אז צווישען זיי ביידען איז עפּעס פּאַר־
האַן?

פּעטערסען: וויים דער טיוועל.

פערזאָנען:

וועלע, גרויסהענדלער, פאבריקאַנט א. א. וו.
גרעגערס, זיין זוהן.
דער אלטער עקדאל.
יאלמאר עקדאל, זיין זוהן, ע פאטאגראף.
גינא, יאלמאר'ס פרוי.
העדווינ, זייער טאכטער, 14 יאהר אלט.
פרוי סערבי, הויזפיהרערין ביי וועלע'ן.
רעלליגנ, ע דאקטאר.
מאלווינ, געוועזענער טהעאלאג.
גראבערג, בוכהאלטער.
פעטערסען, וועלע'ס דיענער.
יענסען, לוינ־דיענער.
א דיקער הערר.
א הערר מיט א פליד.
א קורצזיכטיגער הערר.
זעקס אנדערע העררען, וועלע'ס געסט.
עטליכע משרתים.

דער ערשטער אקט קומט פאר ביי וועלע'ן אין הויז, די פיער אנדערע אקטען ביי יאלמאר עקדאל.

טיר.) אבער פערגעסט אקארשט ניט אויף ארויסצוקומען מיט דעם ריכטיגען וועג. מיר האבען געסט.

ע ק ד א ל: כ'ווייס, כ'ווייס — הם! א דאנק, ליעבער פּעטערסען! אלטער, גוטער פריינד. א שהנעם דאנק. (מורמלט שטיל־ערהויט) עזעלאפּ! (ער גהט אוועק אין קאנטאר, פּעטערסען פערשליסט די טיר הינטער איהם).

י ע נ ס ע ן: איז ער אויך איינער פון די קאנטאר־לייט?

פּ ע ט ע ר ס ע ן: ניין, דאס איז אזוי איינער, וואס שרייבט אויסער'ן הויז, וועו זיי דארפען האבען, מען זאל זיי ארויסהעלפען. אבער ער איז אמאל געווען א גאנץ וואשנער קערל, דער אלטער עקדאל.

י ע נ ס ע ן: יא, מען קען עס אנזהן אויף איהם.

פּ ע ט ע ר ס ע ן: נו יא; ער איז געווען א לייטענאנט, פער־שטעהט איהר מיך!

י ע נ ס ע ן: צום טייוועל — אט דער א לייטענאנט!

פּ ע ט ע ר ס ע ן: יא, יא. אבער דאן האט ער זיך געגומען צום האלץ־האנדעל אדער עטוואס עהנליכעם. מען זאגט, ער האט ווערקלעך אמאל אזוי גוט אריינגעלייגט. וואריס דאמאלס האבען זיי ביידע בשותפות געהאלטען די האדיאל־פאבריק, פערשטעהט איהר מיך. אה, איך קען איהם גאנץ גוט, דעם אלטען עקדאל. מיר טרינ־קען אפטמאל א ביטערען און אויך א פלאש בייריש צוזאמען — ביי מאדאם עריקסען.

י ע נ ס ע ן: דער קען דאך ניט האבען קיין סך אויף צו ספּענ־דען.

פּ ע ט ע ר ס ע ן: הערט איהר, יענסען, איהר זאלט עס זאגען! איהר קענט זיך דאך פארשטעלען, אז איך בין דאס דער כפענדער. כ'מיין, ס'איז גאר קיין עולה ניט זיך אביסל אומצוקו־קען אויף אזעלכע לייט, וואס האבען אמאל געהאט בעסערע צייטען.

י ע נ ס ע ן: ער האט, הייסט עס, געמאכט באנקראט?

פּ ע ט ע ר ס ע ן: ניין, נאך ערגער ווי דאס. ער איז אריין איז געפענגניס.

י ע נ ס ע ן : ער איז דאך אמאל געווען א לעבעדיגער חברה־מאן, זאגט מען.

פ ע ט ע ר ס ע ן : ס'קען מעגליך זיין.

י ע נ ס ע ן : און די היינטיגע מאהלצייט, דאס מאכט ער לכבוד דעם זוהו, הייסט עס.

פ ע ט ע ר ס ע ן : יא. דער זוהן איז נעכטען געקומען אהיים.

י ע נ ס ע ן : כ'האב גאר ביז אהער ניט געוואוסט, אז הערר ווערלע האט א זוהן.

פ ע ט ע ר ס ע ן : יא, — ער האט א זוהן. אבער ער לייענט שטענדיג דארט אויבען איז דער אידאל־פאברים. אין די אלע יאהרען, וואס איך דיען דא, איז ער קיינמאל ניט געווען איז דערהיים.

א מ ש ר ת (אין דער טיר צום אנדערן צימער) : הערט איהר. פעטערסען, דא איז עפעס דא אן אלטער חברה־מאן, וואס —

פ ע ט ע ר ס ע ן (מורמלט) : צום טייוועל, וואס פאר א נאסט קומט איצט אהער?

דער אלטער עקדאל בעווייזט זיך אין צימער רעכטס. ער גהאט אין א אבגעטראגענעם מאנטעל מיט א הויכען קאלנער; וואלענע פויסט־האנדשוה; אין דער האנד האלט ער א שטעקען און א פעלצען היטעלע; אונטער'ן ארם א פאקעט און פאק־פאפיר. ער האט א רויט־ברוינעם, שמוציגען פאריק און א פאר קליינע גראע וואנציעס.

פ ע ט ע ר ס ע ן (גהאט איהם אנטקעגען) : הערר גאט! — וואס טהוט א י ה ר דא?

ע ק ד א ל (אין דער טיר) : כ'מוז נעטהיג ארייננעהן אין קאנטאר, פעטערסען.

פ ע ט ע ר ס ע ן : דער קאנטאר איז שוין צוגעמאכט פון א שטונדע, און —

ע ק ד א ל : כ'האב עס שוין געהערט אונטען, פרייגדע! אבער גראבערג איז נאך אינעווייניג. זייט אזוי גוט, פעטערסען, און לאזט מיך אריין דורך די טיר דא. (ווייזט אן אויף א טאפעטען־טיר.) כ'בין שוין אמאל געגאנגען מיט דעם וועג.

פ ע ט ע ר ס ע ן : נא, פון מיינעטוועגען! (עפענט איהם די

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט איהם אָן): וואָס?

ו ו ע ר ל ע: דו האָסט עס אויך ניט בעמערקט?

ג ר ע ג ע ר ס: וואָס האָב איך דען געזאָלט בעמערקען?

ו ו ע ר ל ע: מיר זיינען געווען דרייצעהן ביים טיש.

ג ר ע ג ע ר ס: אזוי? דרייצעהן?

ו ו ע ר ל ע (מיט אַ בליק אויף יאָלמאַר עקדאָל): געווענהנליך זיינען מיר בלויז צוועלף. (צו די איבעריגע) ביטע, מיינע הערען! ער און די איבערגעבליבענע, מיט אויסנאַהם פון יאָלמאַר און גרעגערס געהען דורך'ן הינטער־גרונד רעכטס אָב.

י א ל מ א ר (וועלכער האָט געהערט דעם געשפּרעך): דו האָסט מיך ניט געדארפט איינלאדען, גרעגערס.

ג ר ע ג ע ר ס: וואָס! ס'הויסט דאָך, אז די מאהלצייט ווערט געגעבען לכבוד מיר. און איך זאָל ניט קענען פערבעטען מיין איינציגען און בעסטען פרײַנד —

י א ל מ א ר: אבער איך גלויב, אז דיין פאָטער איז ניט צופריעדען דערפון. איך קום דאָך אזוי קיינמאָל ניט אהער אין הויז.

ג ר ע ג ע ר ס: יאָ, דאָס הער איך. אבער איך האָב דאָך דיך געמוזט זעהען און זיך דורכרײַדען מיט דיר; וואָרים איך וועל דאָך דאָ לאנג ניט בלייבען, כ'פאָהר דאָך באלד צורוק. — אָה, מיר צוויי אלטע שוהל־קאמעראדען — מיר זיינען דאָך אזוי לאנג געווען געשיידען אין איינער פון אנדערן. שוין אודאי זעכצעהן, זיבצעהן יאָהר, אז מיר האָבען זיך ניט געזעהן!

י א ל מ א ר: איז דאָס שוין אזוי לאנג?

ג ר ע ג ע ר ס: יאָ, געוויס. נאָ, ווי געהט עס דיר? דו זעהסט גאנץ גוט אויס. דו ביסט געווארען זעהר שטארק.

י א ל מ א ר: הם, שטארק קען מען עס אייגענטליך ניט אנרופען. אבער נאטירליך זעה איך אויס מענליכער ווי דאמאָלסט.

ג ר ע ג ע ר ס: ווירקליך. דיין אויסערליכעם האָט גארנישט געליטטען.

י א ל מ א ר (מיט אַן אומעטיגען טאָן): אבער דאָס אינערליכע! דאָס זעהט גאנץ אנדערש אויס, מענסט מיר גלויבען! דו

י ע נ ס ע ז : אין געפענגניס?

פ ע ט ע ר ס ע ז : אדער פילייכט אין צוכט־הויז. (הערט זיך צו) שטיל! זיי הויבען זיך שוין אויף פון טיש.

א פאר דיענער עפענען די טיר צום עסס־זאל פון אינווענציג. פ ר ו י כ ע ר ב י ר יידענדיג מיט א פאר העררען, קומט אריין. נאך איהר פאלגט די גאנצע טיש־געזעלשאפט. צווישען זיי ו ו ע ר ל ע. צולעצט קומען י א ל מ א ר עקדאל און ג ר ע ג ע ר ם ו ע ר ל ע.

פ ר ו י ס ע ר ב י : (פערבייגעהענדיג, צום דיענער) : פעטערסען, הייסט מען זאל דערלאנגען דעם קאפע אין מוזיק־זאל.

פ ע ט ע ר ס ע ז : זעהר גוט, פרוי סערבי.

זי און די צווייי העררען גיהען אריין אין גרויסען צימער און פון דארט רעכטס אב. פעטערסען און יענסען גיהען ארויס מיט דעם זעלבען ווענ.

א ד י ק ע ר (צו א פליכעוואטען) : אייי־אייי, — א דינער! — דאס איז געווען א רעכט שטיקעל ארבייט!

ד ע ר פ ל י כ ע ו ו א ט ע ר : אה, מיט אביכעל גוטען ווילען קען מען אין דריי שטונדען בערג איבערקעהרען.

ד ע ר ד י ק ע ר : יא, אבער נאכהער, מיין ליעבער קאמערהערר!

א ד ר י ט ע ר ה ע ר ר : איך הער, אז דער קאפע און דער מא־ראסקינא ווערען סערווירט ווערען אין מוזיק־זאל.

ד ע ר ד י ק ע ר : בראוא! דאן ווען אונז פרוי סערבי פי־ליכט גאר עפעס פארשפיעלען.

ד ע ר פ ל י כ ע ו ו א ט ע ר (שטילערהייט) : כ'האב בעסער מורא, פרוי סערבי זאל אונז גאר אין גיכען ניט אבשפיעלען עפעס א שטיקעל.

ד ע ר ד י ק ע ר : אי, גאט בעהיט. בערטהא ווען איהרע אלטע פרויינד ניט לאזען זיצען.

זיי לאבען און געהען אריין אין הינטערשטען צימער.

ו ו ע ר ל ע (מיט א שטילען און אומעטיגען טאן) : איך מיין, קיינער האט עס ניט בעמערקט, גרעגערס.

הם. — אוז נור דערפאר, הייסט עס, האסטו זיך גאר ניט געלאזט הערן די גאנצע צייט? — קיין איין ווארט ניט?

י א ל מ א ר: יא.

ג ר ע ג ע ר ס: אפילו ניט אין דער צייט, ווען דו האסט בעשלאסען צו ווערן א פאטאגראף?

י א ל מ א ר: דיין פאטער האט געזאגט, אז ס'איז בעסער, איך זאל דיר גאר ניט שרייבען; ווענען קיין זאך ניט.

ג ר ע ג ע ר ס: (קוקט גלייך פאר זיך): נייז, נייז — ס'קען זייז, אז ער איז געוועכט געווען. אבער זאג מיר אקאראט, יאלמאר — ביסט כאטש אינגעראמאסען בעפרידיגט מיט דיין איצטיגער לאגע?

י א ל מ א ר (מיט א ליכטען זיפץ): אה, יא, פארוואס דען ניט; כ'קען זיך איינגענטליך ניט בעקלאגען. אין דער ערשטער צייט איז דאס מיר נאטירליך פארגעקומען אביסל פרעמד, ווי דו קענסט זיך פארשטעלען. איך בין דאך ארויסגעקומען אין גאנץ אנדערע פערהעלטניסען. אבער דערפאר האט זיך דאך אויך אלעס אנדערע, דאס גאנצע לעבען מיינס, פאלשטענדיג געוואנדערט. דאס גרויסע אונגליק, דער חורבן, וואס איז געקומען איבער מיין פאטער, — די שאנדע אוז דער סקאנדאל — גרעגערס —

ג ר ע ג ע ר ס: (געריהרט): נו יא, יא.

י א ל מ א ר: בלייבען ביים שטודירען, דערפון האב איך דאך ניט געקענט דענקען. פונ'ם גאנצען געלד איז ניט געבליבען קיין איין שילינג; אין געגענטהייל, מען איז געווג שולדיג געבליבען, — מייסטענס דיין פאטער, גלויב איך —

ג ר ע ג ע ר ס: הם —

י א ל מ א ר: אלזא האב איך גערעכענט, אז דאס בעסטע וואס איך קען טהאן, איז זיך אזוי מיט איין מאל, ווייסטו, ארויסצורייסען פון אלע אלטע פערהעלטניסען אוז פערבינדונגען. בעזונדערס האט מיך דיין פאטער צוגערעדט דערצו; אוז אזוי ווי ער האט זיך אזוי שטארק אינטערעסירט מיט מיר אוז מיר געהאלפען —

ג ר ע ג ע ר ס: ווי, מיין פאטער האט עס געטהאן?

י א ל מ א ר: נו יא, דו ווייכט עס דאך? וואו האב איך דאז

וויסט דאך, וואסערע שרעקליכע צרות עס זיינען געקומען איבער מיר און מיין פאמיליע, זינט מיר האבען זיך דאס לעצטע מאל געזעהן.

ג ר ע ג ע ר ס (שטילער): ווי געהט עס איצט דיין פאטער?

י א ל מ א ר: מיין ליעבער, לאמיר בעסער גארנישט רעדען דערפון. מיין ארעמער, אונגליקליכער פאטער לעבט נאטירליך ביי מיר. ער האט דאך אויך דער גאנצער וועלט קיין אנדערן ניט, צו וועמען זיך צו וועגדען. אבער וויסט דו, ס'איז מיר שרעקליך שווער וועגען דעם צו רעדען. — זאג מיר בעסער, ווי איז דאס דיר געגאנגען אויבען אויף דער פאבריק?

ג ר ע ג ע ר ס: הימליש איינזאם האט זיך מיר געלעבט — כ'האב געהאט א סך ליידיגע צייט זיך צו גריבלען און נאכצודענקען איבער פערשיעדענע זאכען. — קום אהער, מיר קענען זיך דאך מאכען בעקוועם דא. (ער זעצט זיך אריין אין א לעהן־שטוהל ביים פייער און ציהט ארונטער יאלמאר'ן אין אן אנדער שטוהל ביי זיין זייט.)

י א ל מ א ר (ווייך): נאך אלעם דעם דאנק איך דיר, גרעגערס, וואס דו האסט מיך פערבעטען ביי דיין פאטער צום טיש; דען איצט וויים איך וויניגסטענס, אז דו האסט גארנישט געגען מיר.

ג ר ע ג ע ר ס (פערוואונדערט): ווי קומסטו גאר אויף'ן גענאנק, אז איך האב עפעס געקענט האבען געגען דיר?

י א ל מ א ר: אין די ערשטע יאהרען איז עס דאך אזוי געווען.

ג ר ע ג ע ר ס: איז וועלכע ערשטע יאהרען?

י א ל מ א ר: נאכדעם ווי דאס גרויסע אונגליק האט פאסירט. אוז עס איז דאך אויך געווען גאנץ נאטירליך. ס'האט דאך געהאנגען אויף א האר, אוז דיין פאטער וואלט אריינגעצויגען גענוארען אין אט די — אה, אט די שרעקליכע געשיכטען!

ג ר ע ג ע ר ס: אוז דערפאר האב איך געוואלט האבען עפעס געגען דיר? וואר האט עס דיר איינגעדרעט?

י א ל מ א ר: איך וויים, אז דו האסט עפעס געהאט געגען מיר, גרעגערס; דיין פאטער אליין האט עס מיר געזאגט.

ג ר ע ג ע ר ס (ערשטוינט): מיין פאטער! יא ווירקליך.

י א ל מ א ר : דאס לעבעו, פערשטעהסט דו מיך, ערציהט. דער טעג־ליכער אומגאנג מיט מיר — ; אוו דאו קומעו דאך גאנץ אפט אריין א פאר בעקאנטע מענשעו צו אונז אין הויז. כ׳פערזיכער דיר, דו וואלסט גינא׳ן גאר ניט דערקענט.

ג ר ע ג ע ר ס : גינא ?

י א ל מ א ר : יא, מיין ליעבער ; דו האסט גאר פערגעסעו, אז זי הייכט גינא ?

ג ר ע ג ע ר ס : וועו הייסט גינא ? כ׳וויים דאך גארנישט —

י א ל מ א ר : אבער געדיינקסט דו דעו ניט, אז זי איז א צייט לאנג געווען אנגעשטעלט דא ביי אייך אין הויז ?

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט איהם אן) : איז דאס ניט אקאורשט גינא האנסעו — ?

י א ל מ א ר : יא, נאטירליך — גינא האנסעו.

ג ר ע ג ע ר ס : — וועלכע האט געפיהרט דאס הויז ביי אונז, א יאהר פאר דעם, איידער מיין מוטער איז קראנק געווען ?

י ל מ א ר : יא, געווים. אבער, ליעבער פריינד, איך וויים דאך גאנץ בעשטימט, אז דיין פאטער האט דיר געשריבעו, אז איך האב התונה געהאט.

ג ר ע ג ע ר ס (וועלכער איז אויפגעשטאנעו) : יא, ער האט עס מיר געשריבעו ; אבער ניט אז — (געהט ארום איבער׳ן צימער ארויף אוו ארא.) וואלט אקאורשט ; — פילייכט האט ער עס דאך געטהאו — וועו איך דיינק גוט נאך וועגעו דעם. מיין פאטער שרייבט מיר אימער אזעל כע קורצע בריעף. (זעצט זיך אוועק א העלפט אויף דעם ארם פוו שטוהל) הער אויס, יאלמאר, זאג מיר אקאורשט — ; דאס איז דאך אינטערעסאנט — ; ווי איז דאס צוגעגאנגעו, וואס דו ביסט בעקאנט געווארעו מיט גינא׳ן — מיט דיין פרוי ?

י א ל מ א ר : דאס איז געווען זעהר אייגפאך. גינא איז דאך ניט לאנג געבליבעו דא אין הויז ; ס׳איז דא געווען אזא איבערקעה־רעניש אין יענער צייט, צולייעב דיין מוטער׳ס קראנקהייט — ; דאס אלעס האט גינא ניט געקענט אריבערטראגעו אוו דערום האט זי גע־

געוואלט נעהמען דאס געלד זיך צו לערנען פאטאגראפירען, זיך אייני־צוארדנען א סטודיא און זיך עטאבלירען? דו פערשטעהסט דאך, או דאס קאסט עפעס!

ג ר ע ג ע ר ס: און די קאסטען פאר דעם אלעם האט מיין פא־טער בעצאהלט?

י א ל מ א ר: יא, מיין ליעבער; דו ווייסט עס דען ניט? איך האב פערשטאנען, או ער האט דיר וועגען דעם געשריבען.

ג ר ע ג ע ר ס: קיין איין ווארט ניט וועגען דעם, או ער האט געגעבען דאס געלד דערצו. ער האט זיך אודאי געמוזט פערגעסען או דעם. מיר פלעגען זיך אימער שרייבען בלויז טרוקענע געשעפטס־בריעף. אזוי — איז דאס אלזא געווען מיין פאטער, וועלכער —

י א ל מ א ר: יא, געווים. ער האט נור ניט געוואלט, מען זאל זיך דערוויכען דערפון; אבער ער איז דאס געווען. און ער איז דאס אויך געווען, וואס האט מיר געגעבען די מעגליכקייט צו היראטהען. אדער פילייכט ווייסטו דאס אויך ניט?

ג ר ע ג ע ר ס: ניין, געווים האב איך דאס ניט געוואוסט. (ער כאפט איהם אן בים ארם.) אבער, ליעבער יאלמאר, כ'קען דיר נאר ניט זאגען, ווי דאס אלעם פרעהט מיך — און טהוט מיר אויך לייד. פי־לייכט האב איך מיין פאטער דאך געטהאן אן אונרעכט — אין גע־וויסע פרטים. וואהרים, דאס אלעם, זעהסטו, צייגט דאך, או ער האט א הארץ. ס'איז דאך ווי א מין געווייסען. —

י א ל מ א ר: געווייסען —?

ג ר ע ג ע ר ס: יא, יא, אדער רוף עם ווי דו ווילסט. ניין, איך געפין נאר קיין וועדטער ניט פאר מיין פרייד, אזוי וואס צו הערען וועגען מיין פאטער. — דו ביסט אלזא פערהייראט, יאלמאר. אזוי ווייט וועל איך עס קיינמאל ניט ברייגען. נא, איך האף, או דו פיהלסט זיך גליקליך אלס פערהייראטער מאן?

י א ל מ א ר: א, נאטירליך. זי איז אזא טיכטיגע און בראווע פרוי, ווי א מאן קען זיך נור ווינשען. און אויסערדעם איז זי אויך ניט נאר אונגעבילדעט.

ג ר ע ג ע ר ס (אביסעל ערשטוינט): ניין — דאס געווים ניט.

ג ר ע ג ע ר ס : יא, דאס מוז איך צוגעבען. מיין פאטער איז פאר דיר געווען א מין פארזעהונג, א השגחה פון הימל.

י א ל מ א ר (געריהרט) : ער האט ניט פערלאזען זיין אלטען פרייגד'ס זוהן איז די טעג פון זיין נויט. וואהרים ער האט א הארץ, פערשטעהסטו מיך.

פ ר ו י ס ע ר ב י (קומט אריין, ארם און ארם מיט וועלע'ן) : קיינע איינוועגדונגען, מיין ליעבער הערר וועלע ; איהר טארט ניט בלייבען לענגער דא אינעווייניג אוז קוקען אין די אלע ליכט. עס טהוט אייך ניט גוט.

ו ע ל ע (לאזט אב איהר ארם און פיהרט אריבער די האנד אי־בער די אויגען) : ס'קען זיין, איהר זייט נערעכט.

פ ע ט ע ר ס ע ן און י ע נ ס ע ן טראגען ארום מאנטען מיט ג ע־טרענקע.

פ ר ו י ס ע ר ב י (צו די געסט אין אנדערן צימער) : זייט אזוי גוט, מיינע העררען ; וועט עס וויל א גלאז פונש, מוז זיך בעמי־העז אוז אריינקומען אהער.

ד ע ר ד י ק ע ר (קומט צו צו פרוי סערבי) : מיין גאט, איז דאס ווירקליך וואהר, אז איהר האט צוגענומען ביי אונז די הערלי־כע פרייהייט צו רויבערן?

פ ר ו י ס ע ר ב י : יא, הערר קאמערהערר. דא איז הערר וועלע'ס פריוואט־צימער איז פערבאטען צו רויבערן.

ד ע ר פ ל י כ ע ו א ט ע ר : פון וועז אז האט איהר דאס איינגעפיהרט אזעלכע שארפע פונקטען איז דעם ציגאר־געזעץ, פרוי כערבי?

פ ר ו י ס ע ר ב י : נאך דעם לעצטען דינער, הערר קאמער־הערר ; וואהרים דאז האבען זיך געוויסע פערזאנען ערלויבט ארי־בערצוטרעטען די גרענעץ.

ד ע ר פ ל י כ ע ו א ט ע ר : אוז עס איז גאר ניט ערלויבט א קליין ביסעלע אריבערצוטרעטען די גרענעץ, פרוי בערטהא? ווירקליך ניט?

פ ר ו י ס ע ר ב י : איז קיין בעציהונג ניט, הערר באלע.

קינדיגט אוך איז אוועק. דאס איז געווען א יאהר פאר דיין מוטער'ס טויט — אדער פילייכט איז דאס געווען דעם זעלבען יאהר.

ג ר ע ג ע ר ס: ס'איז געווען דעם זעלבען יאהר. אוך איך ביז דאמאלסט געווען אויבען אין דער פאברוק. אבער דאן —?

י א ל מ א ר: גינא האט געוואוינט אין דער היים ביי איהר מוטער, מאדאם האנסען, אז אויכגעצייכענטע אוך ארבייטסזאמע פרוי, וועלכע האט געהאלטען א קליינע רעסטאראציע. זי האט אויך געהאט א צימער צו פערדינגען; א זעהר שעהן אוך בעקוועם צימער.

ג ר ע ג ע ר ס: אוך דו ביסט וואהרשיינליך געווען אזוי גליק־ליך עם צו קריגען?

י א ל מ א ר: יא; אויך דערוויך האט מיך דיין פאטער אויפ־מערקזאם געמאכט. אוך דארט, — זעהסטו, — ד א ר ט האב איך זיך אייגענטליך ריכטיג בעקענט מיט גינא'ן.

ג ר ע ג ע ר ס: אוך דאן זייט איהר פערליבט געווארען?

י א ל מ א ר: יא. יונגע לייט פערליעבען זיך דאך אזוי לייכט אייגע אין די אנדערע —; הם —

ג ר ע ג ע ר ס (שטעהט אויף אוך געהט ארום פתין אוך אהער): זאג מיר: נאכדעם ווי דו האסט זיך פערלאבט, ערשט ד א ן האט דיך מיין פאטער —; כ'מיין, ד א ן ערשט האסטו זיך אנגעהויבען נעהמען צו פאטאגראפיע?

י א ל מ א ר: יא, פונקט דאן. איך האב געוואלט וואס גיכער צוקומען דערצו צו האבען א היים. אוך דיין פאטער אוך איך האבען געפונען, אז די פאטאגראפיע איז דער בעסטער אוך לייכסטער וועג דערצו. דאס איז אויך געווען גינא'ס מיינונג. יא, אוך אנב איז ג־ווען נאך א גרונד. גליקליכערווייזע האט זיך גראד געמאכט, אז גינא האט זיך אויסגעלערנט רעטושירען.

ג ר ע ג ע ר ס: דאס האט זיך דאך אזוי וואונדערבאר צוגוים־געפאסט.

י א ל מ א ר (צופריעדען, שטעהט אויף): יא, ניט וואהר? דענקסטו ניט, אז דאס האט זיך אויף א וואונדערבארען אופן צו־נויפגעפאסט?

טאקאיער ווייז קען בעטראכט ווערען אלס א פערהעלטנישמעסיג גע־זונדער געטראנק פאר'ן מאגען?

ו ו ע ר ל ע (ביים פייער): פאר דעם טאקאיער, וואס איהר האט היינט געטרונקען, קען איהּ ווייניגסטענס גארנישט זאגען; דאס איז אייגער פון די גאר, גאר פיינסטע יאהרגענג. נו, דאס האט איהר דאך געווים אלייז בעמערקט.

ד ע ר ד י ק ע ר: יא, ער האט גענשמעקט מערקווירדיג דעלי־קאט.

י א ל מ א ר (אונזיכער): איז דען פארהאן אן אונטערשיעד צווישען די יאהרגענג?

ד ע ר ד י ק ע ר (לאכט): נייז, — דאס איז ניט שלעכט!

ו ו ע ר ל ע (שמייכעלט): ס'לוינט זיך ווירקליך ניט אוועק־צושטעלען פאר אייך איידעלען וויין.

ד ע ר פ ל י כ ע ו ו א ט ע ר: מיט דעם טאקאיער וויין איז פונקט ווי מיט די פאטאגראפיעס, הערר עקדאל: זיי דארפען בייי־דע האבען זונען־שיין. אדער איז עס פילייכט ניט אזוי?

י א ל מ א ר: יא, לייכט איז אהן צווייפעל וויכטיג דערביי.

פ ר ו י ס ע ר ב י: אבער דאן איז דאס דאך אקוראט ווי מיט די קאמערהעררען. אויך זיי נויטיגען זיך שטארק אין זונען־שיין, ווי מען זאגט.

ד ע ר פ ל י כ ע ו ו א ט ע ר: אי, אי, דאס איז א צו אלטער וויץ!

ד ע ר ק ו ר צ ז י כ ט י ג ע ר: פרוי סערבי גיט זיך ארוים —

ד ע ר ד י ק ע ר: — און דערצו נאך אויף אונזערע קאסטען.

(הויבט אויף דעם פינגער, סטראשענדיג:) פרוי בערטהא! פרוי בער־טהא!

פ ר ו י ס ע ר ב י: יא, אבער דאס איז דאך זיכער, אז די יאהרגענג קענען זיין זעהר פערשיעדען. די אלטע יאהרגענג זיינען די פיינסטע.

ד ע ר ק ו ר צ ז י כ ט י ג ע ר: רעכענט איהר מיך צו די אלטע?

די מעהרצאָהל פון די געסט האָבען זיך פערזאמעלט אין דעם ארבייטס־צימער; די משרתים טראָגען ארום גלעזער מיט פונש.

וועלש (צו יאָלמאַר'ן, וועלכער שטעהט ביי א טיש): וואָס שטודירט איהר דאָרט אזוי, עקדאָל?

יאָלמאר: נור אז אלבום, הערר וועלש.

דער פלייכעוואטער (ארומגעהענדיג איבער'ן צימער): אה, פאטאגראפיעס! יא, דאָס איז וואס פאר אייך, נאטירליך.

דער דיקער (אין א לעהן־שטוהל): האָט איהר ניט מיט־געבראכט א פאר פון אייערע אייגענע?

יאָלמאר: נייז, טהוט מיר לייד.

דער דיקער: איהר האָט עס געדארפט טהאָן; ס'איז אזוי גוט פאר די פערדייאונג צו זיצען אוז קוקען אויף בילדער.

דער פלייכעוואטער: אוז דאז טראָגט דאָך דאָס אביסעל ביי צו דער אונטערהאלטונג, ניט וואהר?

דער קורצזיכטיגער: אוז יעדער בייטראָג וועלט מיט דאנק אָנגענומעז.

פרוי סערבי: די קאָמערהערען מיינען, אז וועז מען וועלט אייגענאדעז צו א דינער, מוז מען וואָס טהאָן פאר'ן עסען, וואָס מען קריגט, הערר עקדאָל.

דער דיקער: אין א הויז, וואו מען עסט אזוי גוט, איז דאָס אז אמת'ער פערגניגען.

דער פלייכעוואטער: דו ליעבער גאָט, וועז עס האנ־דעלט זיך וועגען דעם קאָמפּף אום'ס דאזיין, דאז —

פרוי סערבי: יא, דאָס זייט איהר געוועכט. (זיי זעצען פאָרט דאָס געשפּרעך אונטער גענלעכטער אוז שפּאָס.)

גרעגערס (שטילערהייט): דו מוזט אויף עפעס רייד־ען, יאָלמאר.

יאָלמאר (מיט א פערקרימטער מיענע): פון וואָס זאָל איך דען רייד־ען?

דער דיקער: דענקט איהר ניט, הערר וועלש, אז דער

יאַלמאַר וועט פערציטערט, דערזעהענדיג זיין פאַטער, שטעלט אוועק זיין גלאָז און דרעהט זיך אויס מיט'ן פנים צום פויער.

ע ק ד א ל (חויבט ניט אויף די אויגען, נאָר פערניגט זיך פער־ביגעהענדיג אויף בוידע זייטען און מורמלט) : כ'בעט פערצייהונג. בין געקומען מיט א פאלשען וועג. די טיר איז געווען פערשלאָסען. כ'בעט פערצייהונג.

ער און גראָבערג געהען ארויס דורך'ן הינטערגרונד רעכטס.

ו ו ע ר ל ע (צוויישען די ציין) : דער פערדאָמטער גראָבערג!

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט אויף יאַלמאַר'ן מיט אַן אָפענעם מויל) : דאָס איז דאָך ניט געווען —!

ד ע ר ד י ק ע ר : וואָס איז דאָס? וואָר איז דאָס געווען?

ג ר ע ג ע ר ס : א, קיינער ניט. נור דער בוכהאלטער און נאָך אימיצער.

ד ע ר ק ו ר צ ז י כ ט י ג ע ר (צו יאַלמאַר'ן) : קענט איהר דעם מאן?

י א ל מ א ר : כ'וויים ניט —; כ'האָב זיך ניט צוגעקוקט —

ד ע ר ד י ק ע ר (שטעהט אויף) : צום טיוואָל, וואָס טהוט זיך דאָ? (ער גענהט צו צו עטליכע אַנדערע, וועלכע רויידען שטיל צווי־שען זיך).

פ ר ו י כ ע ר ב י (מיט א שעפטשענדען טאָן צו דעם דיענער) : גיט איהם עפעם מיט; עפעם רעכטס.

פ ע ט ע ר ס ע ן (שאָקעלט מיט'ן קאָפ) : זאָל געשעהן! (אב.)

ג ר ע ג ע ר ס (שטיל און געריהרט צו יאַלמאַר'ן) : ס'איז אלזא ווירקליך געווען ער!

י א ל מ א ר : יא.

ג ר ע ג ע ר ס : און דאָך ביסטו געשטאנען דא און געליקענט, אז דו קענסט איהם!

י א ל מ א ר (מיט א שעפטשענדיג, העפטיגען טאָן) : אבער ווי אזוי האָב איך ג ע ק ע נ ט —!

ג ר ע ג ע ר ס : — אנערקענען דיין אייגענעם פאטער?

פ ר ו י ס ע ר ב י : אה, נאָך לאנג ניט.

ד ע ר פ ל י כ ע ו ו א ט ע ר : אט האָט איהר אייך! אבער מ י ך, לייבע פרוי סערבי?

ד ע ר ד י ק ע ר : יאָ, און מיך, צו וועלכע יאהרגענג רעכענט איהר אונז צו?

פ ר ו י ס ע ר ב י : צו די זיסע יאהרגענג, מיינע העררען.

זי זופט פון א גלאָז פונש. די קאָמערהערען לאָכען און שפּאָסען מיט איהר.

ו ו ע ר ל ע : פרוי סערבי עפּינט אימער אן אויסוועג — וועז זי וויל. אבער איהר טרינקט דאָך גארנישט, מיינע העררען! — פּע־טערסען, זעהט די גלעזער זאלען זיין פול! — גרעגערס, כ'מיין, מיר וועלען טרינקען א גלאָז צוזאמען. (גרעגערס ריהרט זיך ניט.) וויל איהר ניט מיטהאלטען, עקראל? איך האב ניט געהאט קיין געלע־גענהייט צו טרינקען מיט אייך ביים טיש.

בוכהאלטער ג ר א ב ע ר ג קוקט ארין דורך די טאָפּעטען־טיר אין צימער.

ג ר א ב ע ר ג : פּארדאָן, הערר ווערלע, אבער איך קען ניט אַרויסגעהן.

ו ו ע ר ל ע : מען האָט אייך שוין וויעדער אייניגעשלאָסען דא אינעווייניג?

ג ר א ב ע ר ג : יאָ, און פלאָקסטאָר האָט מיטגענומען די שלים־לען —

ו ו ע ר ל ע : נא, דאן געהט דורך דורך דאנען.

ג ר א ב ע ר ג : אבער דא איז נאָך אימיצער —

ו ו ע ר ל ע : נו, קומט נור, קומט נור, איהר ביידע; זשענירט זיך ניט.

ג ר א ב ע ר ג און דער א ל ט ע ר ע ק ד א ל קומען ארויס פון קאָנטאָר.

ו ו ע ר ל ע (ניט ווילענדיג) : אוף!

דאָס גלעזעטער און דער גשפּרעך צווישען די געסט הערט אויף.

י א ל מ א ר : א דאנק.

פ ר ו י ס ע ר ב י : און זאגט איהר, אז איך וועל די טעג אריינקומען צו איהר.

י א ל מ א ר : בעסטען דאנק. (צו גרעגערס) : בלייב דא, איך וועל פערשווינדען אונבעמערקטערהייט.

ער גיהט לאנגזאם אריין אין הינטערשטען צימער און פון דארט רעכטס ארויס.

פ ר ו י ס ע ר ב י (שטילערהייט צו דעם דיענער, וועלכער איז צוריקגעקומען) : נו, האט איהר דעם אלטען עפעס מיטגענעבען?

פ ע ט ע ר ס ע ן : יא, כ'האב איהם מיטגענעבען א פלאש קא־ניאק.

פ ר ו י ס ע ר ב י : נא, איהר האט געקענט אויכזוכען עפעס בעסערעס פאר איהם.

פ ע ט ע ר ס ע ן : אה, ניין, פרוי סערבי. קיין בעסערס ווי קאניאק איז פאר איהם ניטא.

ד ע ר ד י ק ע ר (אין דער טיר, מיט א נאטען־העפט אין דער האנד) : זאלען מיר פילייכט שפיעלען א דועט, פרוי סערבי?

פ ר ו י ס ע ר ב י : יא! לאמיר עס טהאן.

ד י ג ע ס ט : בראוא! בראוא!

זיי און אלע גיהט געהען דורך דאס צימער רעכטס אב. גרעגערס בלייבט שטעהן ביים קאמין. וועלע זוכט עפעס אויפ'ן שרייב־טיש און עס זעהט אויס, אזוי ווי ער וואלט וועלען, גרעגערס זאל אוועקגעהן; אזוי ווי גרעגערס ריכטט זיך אבער ניט, לאזט זיך וועלע גיהן צו דער טיר.

ג ר ע ג ע ר ס : פאטער, ווילסטו ניט בלייבען א ווייל?

ו ו ע ל ע (בלייבט שטעהן) : וואס איז?

ג ר ע ג ע ר ס : איך מוז עפעס רעידען מיט דיר.

ו ו ע ל ע : האט עס ניט צייט, ביז מיר וועלען זיין אליין?

ג ר ע ג ע ר ס : ניין; וואריס עס קען זיך מאכען, אז מיר זא־לען נראד ניט בלייבען אליין.

ו ו ע ל ע (קומט צו נעהענטער) : וואס הייסט דאס?

י א ל מ א ר (שמערצליך): אָ, וועז דו וואלסט געווען אויף מיין פלאץ —

דאָס געשפּרעך צווישען די געסטן, וואָס איז ביז אַהער אַנגעגאַנגען שטילערהויט, געהט פלוצלונג איבער אין א געצוואונגענעם הויכען טאָן.

ד ע ר פּ ל י כ ע ו ו א ט ע ר (געהט צו נאָהענט צו יאַלמאַר און גרעגערס, מיט אַ פּרוינדשאפטליכען טאָן): אַהאַ! דאָ ווערן אַבגעפרישט אלטע עראינערונגען פון דער שטודיר־צייט? וואָס? איהר רויכערט נאָר ניט, הערר עקדאל? זאל איך אייך געבען פּייער? אָ, כ'האָב נאָר פערגעסען, מיר טאַרעז דאָך ניט —

י א ל מ א ר: א דאנק, איך רויכער ניט —

ד ע ר ד י ק ע ר: האָט איהר ניט א קליין, שעהן געריכטעל צו דעקלאַמירען, הערר עקדאל? איהר פלעגט דאָך אמאל דעקלאַמירען אזוי פיין.

י א ל מ א ר: ליידער געדיינק איך איצט קיין זאָך ניט.

ד ע ר ד י ק ע ר: אַך, א שאד. וואָס זשע טהוט מען פאַרט. באלעל?

בוידע העררען געהען אוועק אין הינטערשטען צימער.

י א ל מ א ר (אומעטיג): גרעגערס, איך געה אוועק! וועז א מענש האט געפיהלט אויף זיין קאָפּ די צודרייקענדע האנד פון דעם שיקזאל, זעהסטו — זאג דיין פאַטער אַדיע אין מיין נאָמען.

ג ר ע ג ע ר ס: יאָ, יאָ, דו געהסט גלייך אהיים?

י א ל מ א ר: יאָ. פארוואָס פרעגסטו?

ג ר ע ג ע ר ס: ווייל איך וועל פיליכט שפּעטער קומען צו דיר.

י א ל מ א ר: נייז, טהו עס ניט. ניט צו מיר אהיים. מיין וואוינונג איז אומעטיג און אייגזאם, גרעגערס, — בעזונדערס נאָך אזא גרוסאַרטיגען באנקעט ווי דער דאָ. מיר קענען זיך דאָך טרעפען ערגעץ אנדערסוואו איז שטאדט.

פ ר ו י ס ע ר ב י (וועלכע איז צוגעקומען נאָהענט צו זיי, שטילערהויט): איהר געהט שוין, עקדאל?

י א ל מ א ר: יאָ.

פ ר ו י ס ע ר ב י: גרויסט נינאַ'ן.

צייט? וועגען דעם האסטו דאס אט די אלע יאהרען דארט אויבען נאכגענעריבעלט? איך קען דיר פערזיכערן, גרעגערס, דא איז שטאדט זיינען די געשיכטען שוין לאנג פערגעסען — אזוי וויט ווי דאס איז מיר נוגע.

גרעגערס: אבער די אונגליקליכע פאמיליע עקדאל —!

וועלע: וואס האב איך אייגענטליך געזאלט טהאן פאר די לייט? אז עקדאל איז ארוים פון געפענגנים, איז ער געווען א גע־בראכענער, פערלארענער מאן, ניט כשהר צום רעטען. עס זיינען דא מענשען אויף דער וועלט, וועלכע געהען צו גרונד, וועז זיי קריגען בלויז א פאר שראט־קערנער אין לייב, און זיי הויבען זיך שוין מעהר קיינמאל ניט אויף. דו קענסט מיר גלויבען אויף'ן ווארט, גרעגערס, איך בין געגאנגען אזוי וויט ווי איך האב נור געקענט, הגם איך האב עס ניט געטהאן אפעז, כדי ניט צו געבען קיין גרונד פאר אלער־לייי פערדעכטיגונגען און פלאפלעריי־ען —

גרעגערס: פערדעכטיגונגען —? נו יא, פערשטעהט זיך.

וועלע: איך האב געזהען עקדאל זאל קריגען זאכען אי־בערצושרייבען פאר'ן קאנטאר, און איך בעצאהל איהם א כהד, א סך מעהר ווי זיין ארבייט איז ווערטה —

גרעגערס (ניט קוקענדיג אויף איהם): הם; דערי־ין צוויפעל איך ניט.

וועלע: דו לאכסט? גלויבסט אפשר ניט, אז איך זאג דעם אמת? ביי מיר אין די ביכער שטעהט יעדעננאלם גארנישט וועגען דעם; וואהרים אזעלכע אויסגאבען טראג איך קיינמאל ניט אריין אין בוך.

גרעגערס (מיט א קאלטען שמייכעל): נייז; פארהאן נעווייסע אויסגאבען, וועלכע עס איז בעסער ניט אריינצוטראגען איז בוך.

וועלע (איבערראשט): וואס מיינסטו דערמיט?

גרעגערס (מיט ערקעמפפטען מוטה): האסטו איינגעשרי־בען אין די ביכער דאס, וואס עס האט דיך געקאסט צו מאכען יאל־מאר עקדאל פאר א פאטאגראף?

אין דער ציט, וואס דאס וויטערע געשפּרעך געהט אן, הערט מען שוואכע פּיאנא־טענער פון דעם מוזיק־זאל.

ג ר ע ג ע ר ס: ווי איז דאס מעגליך געווען צו לאזען די פּאמי־ליע אזוי שרעקליך פּראריטט ווערען?

ו ו ע ר ל ע: דו מיינסט דאך וועהרשיינליך די עקדאלס.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, איך מיין די עקדאלס. לייטענאנט עקדאל איז דאך אמאל געשטאנען זעהר נאהענט צו דיר.

ו ו ע ר ל ע: ליידער, צ ו נאהענט. דאס האב איך יאהרע־לאנג געמוזט פיהלען און ליידען דערפון. דאס האב איך דאך א י ה ם צו פּערדאנקען, וואס אויך מ י י ן גוטער נאמען, מיין רעפוטאציע האט געקריגען א סארט פלעק אויך זיך.

ג ר ע ג ע ר ס (שטילערהיט): איז ע ר ווירקליך געווען דער איינציגער שולדיגער?

ו ו ע ר ל ע: ווער נאך דען?

ג ר ע ג ע ר ס: ער און דו, איהר האט דאך דאן ביידע בשותפות געמאכט דעם גרויסען וואלד־מסחר.

ו ו ע ר ל ע: אבער איז דאס ניט געווען עקדאל, וועלכער האט אויפגעצייכענט די קארטע פון דער געגנד, יענע פאלשע קארטע! דאס האט ע ר דאס אויך אן אונגעזעליכען אופן אויסגעהאקט דאס נאנצע האלץ אויך דעם שטאאט'ס באדען. ער אליין האט דאך געפיהרט דאס נאנצע געשעפט דארט אויבען. איך האב קיין אה־נונג ניט געהאט, וואס לייטענאנט עקדאל האט געטהאן.

ג ר ע ג ע ר ס: לייטענאנט עקדאל האט וואהרשיינליך אליין קיין אהנונג ניט געהאט, וואס ער האט געטהאן.

ו ו ע ר ל ע: דאס קען זיך זיין. אבער עס איז דאך א טהאט־זאך, אז ע ר איז פּראפּורטהיילט אוז א י ך בין בעפּרייט גע־ווארען.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, איך ווייס נאנץ גוט, אז עס האבען גע־פעהלט די בעווייזע דערצו.

ו ו ע ר ל ע: בעפּרייט איז בעפּרייט. נאך וואס ריהרסטו אויך אט די אלטע געשיכטען, וועלכע האבען מיך נראדע געמאכט פאר דער

ו ו ע ר ל ע : וואס מיינסטו דערמיט? (צוקאכט) דו מיינסט דאך אקארשט ניט מיך?

ג ר ע ג ע ר ס (שטיל, אבער פעסט) : יא, איך מיין דיך.

ו ו ע ר ל ע : און דאס וואגסטו —! דאס אונטערשטעהסט דו זיך! — ווי קען ער, אט דער אונדאנקבארער מענש — דער פאטאגראף — ווי קען ער האבען די העזה צו קומען מיט אזעלכע אינסינואציעס!

ג ר ע ג ע ר ס : יאלמאר האט קיין איין ווארט ניט דערמאנט פון דעם אלעם. איך גלויב, אז ער האט גאר קיין אהנונג ניט דערפון.

ו ו ע ר ל ע : אבער פון וואנען דעו האסטו עס גענומען? ווער האט דיר געקענט זאגען אזעלכע זאכען?

ג ר ע ג ע ר ס : דאס האט מיר מיין ארעמע אונגליקליכע מוטער געזאגט. דאס לעצטע מאל, וואס איך האב זי געזעהן.

ו ו ע ר ל ע : דיין מוטער! דאס האב איך זיך גלייך געקענט פארשטעלען. זי און דו — איהר האט זיך אימער געהאלטען צוזאמען. דאס האט זי באלד אין אנפאנג פערביטערט דיין הארץ געגען מיר.

ג ר ע ג ע ר ס : ניין, ס'איז געקומען פון דעם אלעם, וואס זי האט דא געהאט צו ליידען און צו דולדען, ביז זי איז צוזאמענגעבראכען און אזוי יאמערליך צו גרונד געגאנגען.

ו ו ע ר ל ע : א, זי האט גארנישט געהאט צו ליידען און צו דולדען, יעדענפאלס ניט מעהר ווי פיעל אנדערע. אבער מיט קראנקע, איבערשפאנטע מענשען איז דאך ניט אויסצוקומען. דאס האב א י ך נעגוג און איבער גענוג געהאט צו פיהלען. — און איצט קומסטו נאך מיט אזא פערדאכט — קומכט און ראיעסט זיך אין אלערליי קלאנגען און פערליימדונגען געגען דיין אייגענעם פאטער. ווייסטו, גרעגערס, איך מיין, אז אין דיינע יאהרען וואלסטו זיך ווירקליך נעקענט אבגעבען מיט עטוואס ניצליכערעס.

ג ר ע ג ע ר ס : יא, ס'איז די העכסטע צייט דערצו.

ו ו ע ר ל ע : דאן וואלט דיר פילייכט אויך לייכטער געווארען אויף'ן הארצען, ווי עס שיינט איצט צו זיין. וואס קען ווערען דער-

ווערלע: איך? וואס הייסט איינגעשריבען אין די ביכער?

גרעגערס: איך וויים איצט, אז דו האסט דאס בעצאהלט דערפאר. און איך וויים אויך, אז דו האסט איהם געגעבען די מעגליכקייט זיך צו עטאבלירען.

ווערלע: נו, און דאך זאגסטו, אז איך האב נארנישט געטהאן פאר די עקדאלס! איך קען דיר פערזיכערן, אז אט די מענשען האבען מיר פערשאפט גענוג אויסגאבען.

גרעגערס: האסטו גאר קיינע פון אט די אויסגאבען ניט אריינגעטראגען אין די ביכער?

ווערלע: פארוואס פרעגסטו דאס?

גרעגערס: א, איך האב מיינע אורזאכען דערצו. זאג מיר, איך בעט דיך — ווען דו האסט זיך אזוי ווארם אנגענומען פאר דיין אלטען פריינד'ס זוהן — איז דאס ניט געווען גראד דאז, ווען ער האט געוואלט הייראטהען?

ווערלע: יא, צום טייוועל — ווי זאל איך נאך אזויפיעל יאהרען —?

גרעגערס: דו האסט מיר דאמאלסט געשריבען א בריף — א געשעפטס־בריף נאטירליך, און אין א נאכשריפט איז געשטאנען גאנץ קורץ, אז יאלמאר עקדאל האט חתונה געהאט מיט א פריילין האנסען.

ווערלע: יא, און דאס איז דאך אויך געווען נאנץ ריכטיג; אזוי האט זי געהייסען.

גרעגערס: אבער דו האסט קיין ווארט ניט דערמאנט דעריבער, אז דאס דאזיגע פרויליין האנסען איז געווען גינא האנכען — אונזער געוועזענע הויז־פיהרערין.

ווערלע (מיט א שפאטישען אבער געצוואונגענעם געלעכטער): נייז, איך האב ווירקליך ניט געדיינקט, אז דו זאלסט זיך האבען אזוי שטארק אינטערעסירט מיט אונזער געוועזענער הויז־פיהרערין.

גרעגערס: דאס האב איך טאקע ניט געטהאן. אבער — (לאזט אראב די שטימע) עס זיינען געווען דא אין הויז אנדערע, וועלבע זיינען געווען גאנץ שטארק פעראינטערעסירט אין איהר.

ג ר ע ג ע ר ס : דאס וואלט מיר קיינמאל ניט ארויף אויף'ן זינעז.

ו ו ע ר ל ע : הער מיך אויס, גרעגערס. עס זיינען דא גענוג זאכען, וואס שיידען אונז פונאנדער — געוויס. אבער מיר זיינען דאך פארט פאטער אזוי זוהז. איך מיין, מיר וואלטען דאך געדארפט קענען קומען צו וואסער עס איז פערשטענדיגונג.

ג ר ע ג ע ר ס : אויסערליך מיינסטו דאך געוויס ?

ו ו ע ר ל ע : נא, זאגאר דאס וואלט שוין געווען עפעס. דענק נאך וועגען דעם, גרעגערס. גלויבסטו ניט, אז עס וואלט זיך געלאזט מאכען ? וואס ?

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט איהם אן מיט קאלטע בליקען) : דא שטעקט עפעס הינטער דעם אלעם.

ו ו ע ר ל ע : וואס הייסט ?

ג ר ע ג ע ר ס : דו דארפסט מיך געווינס האבען צו וואס עס איז.

ו ו ע ר ל ע : אין אזעלכע נאהענטע פערהעלטניסען ווי אונזערע, דארף איינער אימער אנקומען צום אנדערן.

ג ר ע ג ע ר ס : יא, אזוי זאגט מען.

ו ו ע ר ל ע : איך וואלט דיך איצט נערן געוואלט האבען אויף א צייט לאנג ביי מיר אין הויז. איך בין אן איינזאמער מאן, גרעגערס, כ'האב זיך אימער געפיהלט איינזאם—מיין גאנץ לעבען לאנג ; אבער אם מייסטען איצט, וען איך הויב אן וועדן אלט. איך מוז האבען וועמען עס איז ארום מיר.

ג ר ע ג ע ר ס : דו האסט דאך פרוי סערבי.

ו ו ע ר ל ע : יא, איך האב איהר ; אוז זי איז מיר, אזוי צו זאגען, געוואדען אונענטבעהרליך ; כ'קען כמעט ניט אויסקומען אהן איהר. זי איז מונטער, האט ניט קיין קאפריזען ; זי בריינגט אריין לעבען אין הויז ; — אוז דאס דארף איך אזוי נייטיג האבען .

ג ר ע ג ע ר ס : נו, יא ; דאן האסט דו דאך אלעם, וואס דיין הארץ גלוסט.

ו ו ע ר ל ע : יא, אבער איך האב מורא, אז דאס קען ניט בלייבען אזוי. א פרוי איז אזעלכע פערהעלטניסען קען לייכט אויס-

פון, וואס דו זיצסט אזוי יאהר איין יאהר אוים דארט אויבען איז דער פאבריק און פלאגסט זיך ווי אן איינפאכער קאנטאר־שרייבער און ווילסט ניט אננעהמען קיין איין שילינג איבער דיין געוועהנלי־כען לוין? דאס איז דאך א ריינער שנעון.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, ווען איך וואלט נור געווען זיכער איז ד ע ם!

ו ו ע ר ל ע: איך פערשטעה דיך גאנץ גוט. דו ווילסט זיין אונאבהיינגיג, ווילסט מיר גארנישט שולדיג זיין. אבער איצט איז גראד דא א געלעגענהייט פאר דיר צו זיין אונאבהיינגיג, צו ווערען דיין אייגענער בעל הבית אין יעדער בעציהונג.

ג ר ע ג ע ר ס: ווירקליך? און אויך וואס פאר אן אופן?

ו ו ע ר ל ע: ווען איך האב דיר געשריבען, אז דו מוזט אונ־בעריננט גלייך אריבערקומען אהער — הם —

ג ר ע ג ע ר ס: יא, וואס ווילסטו אייגענטליך פון מיר? איך האב געווארט דעם גאנצען טאג דערויף, דאס אויסצוגעפינען.

ו ו ע ר ל ע: איך ווייל דיר פארשלאגען אריינצוטרעטען אלס שותף אין מיין פירמא.

ג ר ע ג ע ר ס: איך? אין דיין פירמא? אלס שותף?

ו ו ע ר ל ע: יא, דאס הייסט דאך ניט, אז מיר וועלען מוזען שטענדיג זיין צוזאמען. דו וואלכט געקענט איבערנעהמען די גע־שעפטען דא אין שטאדט, און איך וואלט זיך אריבערגעצויגען אויבען אויף דער פאבריק.

ג ר ע ג ע ר ס: דאס האסטו געוואלט?

ו ו ע ר ל ע: יא, זעהסטו, איך בין שוין מעהר ניט אזוי פעהיג צו דער ארבייט, ווי פריהער, איך בין געצוואונגען צו שוינען מיינע אויגען, גרעגערס. זיי הויבען אן ווערען שוואך.

ג ר ע ג ע ר ס: שוואך זיינען זיי דאך אימער געווען.

ו ו ע ר ל ע: ניט אזוי ווי איצט — און דאס, אויסער דעם — די אומשטענדען קענען עס פילייכט מאכען ווינשענסווערטה פאר מיר צו וואוינען דארט אויבען — ווייניגסטענס פאר א שטיקעל צייט.

דאס געמוזט אונבעדינגט אראבקומען אהער אין אייגענער פערזאן. דער פרוי סערבי'ן צוליעב ווערט דא געשטעלט א פאמיליען־לעבען אויף דער סצענע. אלס דעקאראציע א בילד צוויישען פאטער און זוהן! דאס וועט ווירקליך זיין עטוואס נייעס!

ו ו ע ר ל ע: ווי קענסטו רייד־ען צו מיר אין אזא טאן!

ג ר ע ג ע ר ס: וועז האבען מיר דא געהאט א פאמיליען־לעבען? קיינמאל ניט, אזוי לאנג ווי איך קען זיך עראינערן. אבער א י צ ט קען מען שוין דארפען אביסעל דערפון. ווארים עס וועט אהן צוויפעל האבען אן אויסגעצייכענטע ווירקונג, וועז מען וועט קענען דערצאהלען, אז דער זוהן איז אויף די פליגלעז פון ליעבע אוז רעספעקט אראבגעקומען צום אלטען פאטער אויף דער חתונה. וואס וועט דאז בלייבען פון די אלע קלאנגען וועגען דעם, וואס די ארעמע פערשטארבענע האט געמוזט ליידען און דולדען. קיין שפור. איהר זוהן אליין פערניכטעט זיי דאך.

ו ו ע ר ל ע: גרעגערס, — איך גלויב, קיין מענש אויף דער וועלט איז דיר ניט אזוי דערווידער ווי איך.

ג ר ע ג ע ר ס (שטילערהויט): איך האב דיך צו גוט געוואהן פון דער נאהענט.

ו ו ע ר ל ע: דו האסט מיך געוואהן מיט די אויגען פון דיין מוטער. (לאזט ארא אביסעל די שטימע.) אבער דו דארפסט ניט פערגעסען, אז איהרע אויגען זיינען צייטענווייז געווען ארומגענומען מען מיט א נעבעל.

ג ר ע ג ע ר ס (ציטערענדיג): איך וויים, וואס דו מיינסט דערמיט. אבער ווער איז שולדיג אין מיין מוטער'ס אונגליקליכער שוואכקייט? ווער, אויב ניט דו און אלע די —! די לעצטע פון זיי איז געווען יענעם פרויענצימער, מיט וועמען יאלמאר עקדאל איז צונויפגעפארט געווארען, וועז דו האסט שוין ניט מעהר — א!

ו ו ע ר ל ע (ציהט מיט די אקסלען): ווארט פאר ווארט, — אקוראט ווי דיין מוטער וואלט דאס נערעדט.

ג ר ע ג ע ר ס (זיך ניט אומקוקענדיג אויף זיינע רייד): — און דא זיצט ער אלזא, מיט זיין גרויסער, צוטרויליכער קינדער־זעע־

געפינען, אז די וועלט קוסט קרום אויף איהר. יא, איך מיין, אז פאר א מאן איז דאס אויך ניט קיין אנגענעהמע זאך.

ג ר ע ג ע ר ס: א, וועז א מאן גיט אזעלכע באנקעטען ווי דו, קען ער שוין פיעל ריזיקירען.

ו ו ע ר ל ע: יא, אבער ז י, גרעגערס? איך האב מורא, אז זי וועט לאנג ניט וועלען בלייבען אין דער לאגע. אוז זאגאר וועז זי זאל עס טהאן — וועז זי זאל זאגאר, אויס צוגעבונדענקייט צו מיר, ניט קוסען אויף דער פלאפלעריי אוז אויף די פערליימדונג־גען אוז אלע עהנליכע זאכען — דענקסטו ניט, גרעגערס, דו מיט דיין שטארקען געפיהל פאר גערעכטיגקייט —

ג ר ע ג ע ר ס (אונטערברעכט איהם): קורץ אוז גוט — זאג מיר איינס: דו דענקסט חתונה צו האבען מיט איהר?

ו ו ע ר ל ע: אוז וועז איך זאל דענקען פון אזוי וואס? וואס דאז?

ג ר ע ג ע ר ס: יא, דאס פרעג איך אויך. וואס דאז?

ו ו ע ר ל ע: וואלט עס דיר געווען שטארק דערווידער?

ג ר ע ג ע ר ס: נייז, גארנישט. אבסאלוט ניט.

ו ו ע ר ל ע: איך בין דאך ניט געווען זיכער, פילייבט צוליעב דער עראינערונג אז דיין פערשטארבענער מוטער —

ג ר ע ג ע ר ס: איך בין ניט איבערשפאנט.

ו ו ע ר ל ע: ווי עס זאל ניט זיין, — יעדענפאלס האסטו מיר ארבענומען א שווערען שטיין פון הארצען. ס'איז מיר זעהר, זעהר ליעב, וואס איך קען אין אט דער זאך רעכענען אויף דיין צושטי־מונג.

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט איהם אן מיט שפאנענדע בליקען): איצט וויים איך צו וואס דו ווילסט מיך אויסנוצען.

ו ו ע ר ל ע: דיך אויסנוצען? וואס איז דאס פאר אן אויסדרוק?

ג ר ע ג ע ר ס: א, לאמיר ניט זיין אזוי אויסקלייבעריש מיט אונזערע ווערטער — וועניגסטענס ניט אונטער פיער אויגען. (מיט א קורצען געלעכטער) נו יא! צום טיוועל! דערפאר האב איך

צווייטער אקט.

יאַלמאַר עקדאַל׳ס סטודיאָ. אַ צימליך גרויסע שטוב. מען דערקענט גלייך, אז דאָס איז אַ דאַך־צימער. רעכטס געפינט זיך אַ משופּע׳דיגער דאַך מיט גרויסע גלעזערנע שויבען, האַלב פערדעקט דורך א בלויען פּאַר־האַנג. הינטען אין עק רעכטס איז די אריינגאַנגס־טיר, פּאַרנט אויף דער זעלבער זייט אַ טיר, וואָס פיהרט צו דער וואוין־שטוב. אין דער וואַנד לינקס זייענען אויך דאָ צוויי טירען און צוויישען זיי אַן אייזערנער אוועזן. אין דער הינטערשטער וואַנד א בריייטע דאַפּעל־טיר, וועלכע קען אַבגערוקט ווערען אַן א זייט. די סטודיאָ איז אויפאַר אַבער גע־מיטליך אויסגעאַרדענט און מעבלירט. צווישען די טירען רעכטס, אַבי־כעל אַבגערוקט פון דער וואַנד, שטעהט אַ זאָפּאַ מיט אַ טיש און עטליכע שטוהלען; אויף׳ן טיש אַן אַנגעצונדענער לאָמפּ מיט אַן אַבאַזשור; ביים אוועזן אַן אַלטער לעהן־שטוהל. פערשיידענע פאַטאַגראַפישע אַפּאַ־ראַטען און אינסטרומענטען זייענען אויפגעשטעלט דאָ און דאָרט אין צי־מער. ביי דער הינטערשטער וואנד לינקס פון דער דאַפּעל־טיר אַ שאַפע, וואו עס געפינען זיך עטליכע ביכער, שאַכטלען און פלעשער מיט כעמישע שטאָפען, אינסטרומענטען, געצייג און אנדערע זאַכען. פאַטאַגראַפיעס און קליניגקייטען, ווי פינזלען, פּאַפּירען, א. א. וו. ליעגען אויף׳ן טיש.

ג י נ א זיצט אויף א שטוהל ביים טיש און נעהט. ה ע ד ו ו י ג זיצט אויף דער זאַפּא, די העגד פאר די אויגען און די גראַבע פינגער אין די אויערן; זי לייענט א בוך.

ג י נ א (קוקט אַן העדוויג׳ן אַ פּאָר מאָל, ווי אין געהיימער זאַרג, דאן זאָגט זי): העדוויג! (העדוויג הערט זי ניט און גינא זאָגט העכער): העדוויג!

ה ע ד ו ו י ג (נעהמט אוועק די העגד און הויבט אויף די אויגען פון בוך): יאָ, מוטער?

לע אין רעכטען מיטען פון דעם בעטרוג, — לעבט אונטער איין דאך מיט אזא פערזאן און ווייסט ניט, אז דאס, וואס ער רופט זיין היים, איז געבויט אויף א ליגען! (געהט צו א טריט נעהענטער) אז איך בליק צוריק אויף דיין גאנצער פערגאנגענהייט, דוכט זיך מיר אב. אזוי ווי איך וואלט געזעהן א שלאכט־פעלד, פול מיט ערמאדעטע מענשען־שיקזאלען.

ו ו ע ר ל ע: איך הויב אן צו גלויבען, אז דער שפאלט צוויישען אונז ביידען איז צו ברייט.

ג ר ע ג ע ר ס (פערניגט זיך, מיט זעלבסט־בעהערשונג): דאס האב איך אויך בעמערקט. און דערום נעהם איך מיין הוט און גיה.

ו ו ע ר ל ע: דו גיהסט? — אוועק פון הויז?

ג ר ע ג ע ר ס: יא. ווארים איצט זעה איך ענדליך אן אויפ־גאבע, פאר וועלכע איך קען לעבען.

ו ו ע ר ל ע: וואס איז דאס פאר אן אויפגאבע?

ג ר ע ג ע ר ס: דו וואלסט נור געלאכט, וועז דו הערסט עס.

ו ו ע ר ל ע: אן איינזאמער מאן לאכט ניט אזוי לייכט, גרע־גערס.

ג ר ע ג ע ר ס (ווייזט אן אויף דעם הינטערגרונד): זעה, פא־טער — דארט שפיעלען די קאמערהעררען „בלינדע קוה" מיט דער פרוי סערבי — גוטע נאכט! — אדיע! (געהט ארויס דורך'ן הינטער־גרונד רעכטס. מען הערט דעם פרעהליכען געשפרעך און דעם געלעכטער פון דער געזעלשאפט, וועלכע בעווייזט זיך אין דעם אויסערליכען ציימער)

ו ו ע ר ל ע (מורמעלט מיט א שפאטישען טאן הינטער גרעגערס): הע —! דער שוטה! — און ער זאגט נאך, אז ער איז ניט אי־בערשפאנט!

אז פאפא איז ביי דעם רייכען הערר וועלע אויף א גרויסארטיגען מיטאג?

ג י נ א: דו קענסט דאך ניט זאגען, אז ער איז ביי דעם רייכען הערר וועלע. אייגענטליך האט דאך איהם דער זוהן אייננעלאדען. (נאך א קורצער פויזע): מיט דעם אלטען וועלע האבען מיר דאך גארנישט וואס צו טהאן.

ה ע ד ו ו י ג: איך וואלט אזוי וועלען, דער פאפא זאל שוין קומען אהיים. ער האט מיר פערשפראכען, אז ער וועט בעטען ביי פרוי כערבי עפעס א גוטע זאך פאר מיר.

ג י נ א: יא, אין ד ע ם הויז איז דאס פון אלעם גוטען, דאס איז שוין איינמאל זיכער.

ה ע ד ו ו י ג (צייכענט וויייטער): אביסעלע הונגעריג בין איך דאך אויך.

דער א ל ט ע ר ע ק ד א ל, מיט א פאק פאפירען אונטער'ן ארם און אן אנדער פאקעט אין דער רעק־טאש, קומט אריין דורך די קאריידאר־טיר.

ג י נ א: ווי שפעט איהר קומט עס היינט אהיים, זיידע!

ע ק ד א ל: זיי האבען פערשלאסען דעם קאנטאר. כ'האב געמוזט ווארטען ביי גראבערג'ען. און דאן האבען זיי מיך דורכגע־לאזט — ה'ם.

ה ע ד ו ו י ג: האבען זיי דיר וויעדער געגעבען עפעס צום איבערשרייבען, זיידע?

ע ק ד א ל: דעם נאנצען פאק, זעה נאר.

ג י נ א: דאס איז דאך גרויסארטיג.

ה ע ד ו ו י ג: און אין טאש האסטו נאך א פאקעט.

ע ק ד א ל: אזוי? ווייס איך וואס! דאס איז גארנישט. (שטעלט אוועק דעם שטעקען אין א ווינקעל.) דא האב איך ארבייט אויף א לאנגע צייט, גינא. (רוקט אוועק איין האלבע טיר אין הינטער־גרונד אביסעל אן א זיפט.) פסט! (קוקט א וויילע אריין אינעווייניג אין צימער און רוקט זארזיכטיג צוריק צו די טיר.) הע—הע! זיי

ג י נ א: לויבע העדוויג, נענוג דיר שוין זויצען אוז לעזען.

ה ע ד ו ו י ג: אה, מוטער, לאז מיר נאך אביסעלע! נור א קליין ביכעלע!

ג י נ א: נייז, נייז, דו מוזט איצט אוועקלענען דאס בוך. דייז פאטער קען דאס ניט לייד־ען; ער אליין לייענט קיינמאל ניט בייז נאכט.

ה ע ד ו ו י ג (מאכט צו דאס בוך): נייז, פאפא גיט זיך ווינציג וואס אב מיט לעזען.

ג י נ א (לעגט אוועק דאס גענעה אוז נעהמט א בליי־פעדער אוז א קליינעם העפט פון טיש): קענסט זיך פילייכט דערמאנען, וויפיעל מיר האבען הויינט אויסגעגעבען אויף פוטער?

ה ע ד ו ו י ג: א קראנע אוז פינף אוז זעכציג ערע.

ג י נ א: ריכטיג. (פערשרייבט.) ס'איז שרעקליך, וויפיעל פוטער דא נעהט אוועק אין הויז. — דאז אויף נערויכערטע וואורשט אוז קעז — לאמיך זעהן — (פערשרייבט.) אוז דאז אויף שינקען — הם (ציהט צונויף.) יא, דאס מאכט פונקט —

ה ע ד ו ו י ג: אוז דערצו דאס ביער.

ג י נ א: יא, פערשטעהט זיך. (פערשרייבט.) ווי דאס לויפט אויף! אבער דאס אלעס מ ו ז מען דאך האבען.

ה ע ד ו ו י ג: דערפאר האבען מיר ביידע דאך ניט גענארפט קיין ווארעמען מיטאג, ווייל פאפא איז ניט געווען אין דערהיים.

ג י נ א: יא, דאס איז זעהר גוט געווען. נא, אוז דאז האב איך דאך אויך אייגענומען אכט קראנען פופציג פאר די פאטאגראפיעס.

ה ע ד ו ו י ג: ווירקליך — אזוי פיעל האט דאס אויסגעמאכט?

ג י נ א: אקוראט אכט קראנען פופציג.

פויזע. ג י נ א נעהמט זיך וויעדער צום נעהזן. ה ע ד ו ו י ג נעהמט פאפיר אוז א בליי־פעדער אוז הויבט אן צייכענען, זיך פערשטעלענדיג מיט דער לינקער האנד.

ה ע ד ו ו י ג: איז עס ניט וואונדער־שעהן זיך פארצושטעלען,

ג י נ א (קוקט אריבער צו איהר): ביסטו צופריעדען, וועז דו האסט עפעס גוטעס צו דערצעהלען דעם פאפא, בשעת ער קומט אהיים אין אבענד?

ה ע ד ו ו י ג: יא; ער וועלט דאך דאן פרעהליכער.

ג י נ א (נאכדענקענדיג פאר זיך): יא, יא, ס'איז אויך וואהר. דער אלטער עקדאל קומט וויעדער אריין און ווייל ארויסגעהן דורך די פאַרדעשטע טיר לינקס.

ג י נ א (דרעהט זיך האלב אום אויף'ן שטוהל): זיידע, איהר דארפט עפעס האבען אין קיך?

ע ק ד א ל: כ'ווייל וואס, יא; בלייב נור זיצען. (געהט ארוים)

ג י נ א: ער פארעט זיך דאך ניט דארט ארום די גליהענדע קויהלען. (וואַרט א רגע.) העדוויג, גיב א קוק, וואס ער טהוט. עקדאל קומט אריין צוריק מיט אַ קריגעל פול מיט הייסען וואַסער.

ה ע ד ו ו י ג: האסט גענומען הייס וואסער, זיידע?

ע ק ד א ל: יא, כ'דארף עס האבען. איך מוז שרייבען, אוז די טינט איז געווארען גאריכט ווי קאשע.

ג י נ א: אבער, זיידע, עסט אפריהער אב נאכטמאהל. עס שטעהט דארט ווארם פאר אייך.

ע ק ד א ל: כ'קען זיך ניט פערנעהמען מיט קיין נאכטמאהל, גינא. כ'בין זעהר בעשעפטיגט, זאג איך דיר; קיינער דארף ניט אריינקומען צו מיר אין צימער — קיינער — הם! — — —

ער גענהט אריין צו זיך אין צימער. גינא און העדוויג וואַרפען זיך דורך מיט בליקען.

ג י נ א (שטילערהייט): האסטו אן אהנונג, וואו ער האט גענומען דאס געלד דערצו?

ה ע ד ו ו י ג: ער האט געמוזט קריגען עפעס ביי גראבערג'ן.

ג י נ א: ס'הויבט זיך ניט אן! גראבערג שיקט דאך אימער דאס געלד צו מיר.

ה ע ד ו ו י ג: דאן האט ער אודאי געמוזט קריגען ערגעז וואו א פלאש אויף בארג.

ג י נ א: ארעמער זיידע; איהם בארגט קיינער גארנישט.

שלאפען שוין, אלע צוזאמען, אוז ז י האט זיך ארויסגעלייגט אין קארב. הע—הע!

ה ע ד ו י ג: ביסטו זיכער, זיידע, אז עס איז איהר ניט קאלט אין דעם קארב?

ע ק ד א ל: וואס פאלט דיר אויס! קאלט? אין דער מאכע שטרוי? (לאזט זיך געהן צו דער אויבערשטער טיר לינקס.) די שוועלבעלאך זיינען דאך וואהרשיינליך אינעווייניג?

ג י נ א: די שוועלבעלאך שטעהען אויף'ן קאמאד. עקדאל געהט ארין צו זיך אין צימער.

ה ע ד ו י ג: ס'איז ווירקליך גוט, וואס דער זיידע האט וויע־דער געקריגען אזוי פיעל צו שרייבען.

ג י נ א: יא, דער ארעמער, אלטער פאטער! אזוי וועט ער זיך ווייניגסטענס פערדיענען אביסעל טאשען־געלד.

ה ע ד ו י ג: אוז דאן וועט ער ניט קענען זיצען דעם גאנצען פארמיטאג אין דעם עקעלדיגען שיינק, ביי מאראם עריקסען.

ג י נ א: יא, דאס אויך. (קורצע פויזע.)

ה ע ד ו י ג: ווי מיינסטו, זיי זיצען נאך ביים טיש?

ג י נ א: גאט וויים. מעגליך אז יא.

ה ע ד ו י ג: אך, די אלע גוטע זאכען, וואס דער פאפא קריגט דארט צו עסען. ער וועט געווים זיין צופריעדען אוז פרעה־ליך, וועז ער וועט קומען אהיים. דענקסטו ניט אזוי, מוטער?

ג י נ א: יא; אבער דו, וועז מיר וואלטען איהם נאך געקענט זאגען, אז מיר האבען פערדינגען דאס צימער.

ה ע ד ו י ג: אבער ד א ס איז דאך ניט נייטיג חיינט אבענד.

ג י נ א: נא, עס וואלט אונז גאנץ גוט צוגיץ געקומען, וויסטו אוז דאן שטעהט דאך דאס צימער סיי ווי סיי לזיידיג.

ה ע ד ו י ג: ניט דאס, איך מיין, ס'איז ניט נייטיג, וויל פאפא וועט שוין היינט אבענד אהן דעם אויך זיין גוט אויפגעלייגט. כ'איז דאך בעבער איבערצולאזען די מעשה מיט דעם צימער אויף אן אנדערסטמאל.

י א ל מ א ר: פארוואס ניט? האט ער געזאגט, אז ער וויל ניט, איך זאל אריינקומען?

ג י נ א: ער וויל היינט אבענד ק י י נ ע ם ניט האבען ביי זיך —

ה ע ד ו י ג (מאכט צייכענס): הם — הם!

ג י נ א (בעמערקט עס ניט): — ער איז געווען דא און האט זיך אריינגענומען היים וואסער —

י א ל מ א ר: אהא, ער זיצט און —

ג י נ א: יא, אזוי מוז עס זיין.

י א ל מ א ר: אך גאט! מיין ארעמער, אלטער, גרייז־גראער פאטער —! יא, לאזט איהם נור זיצען אוז זיך אמאל ווי געהעריג לאזען וואוילגעהן.

דער אלטער עקדאל, אין א הויז־ראק און מיט אן אנגעצונדענער פיפּקע, קומט ארויס פון זיין ציממער.

ע ק ד א ל: שוין דא צוריק? מיר האט זיך טאקע אבגעהרוכט, אז איך הער דיך ריידען.

י א ל מ א ר: איך בין נאר וואס געקומען.

ע ק ד א ל: דו האבט מיך, הייסט עס, ניט געזוהן?

י א ל מ א ר: נייז, נאר זיי האבען געזאגט, אז דו ביסט דורכגענאנגען — בין איך גלייך ארויס נאך דיר.

ע ק ד א ל: הם — פיין פון דיר, יאלמאר. — וואר זיינען זיי דאס געווען, אט די אלע הערדז דארט?

י א ל מ א ר: א, פערשיעדענע לייט; דארט איז געווען דער קאמערהערר פלאר און קאמערהערר באלליע און קאמערהערר קאספּארסען און קאמערהערר דער און דער, וואס וויים איך —

ע ק ד א ל (שאקעלט מיט'ן קאפּ): דו הערסט, גינא! ער האט פערבראכט מיט לויטער קאמערהעררען.

ג י נ א: יא, איצט זאגט מען, געהט עס צו גאר גרויסארטיג אין דעם הויז.

ה ע ד ו י ג: האבען די קאמערהעררען געזונגען, פאטער? אדער עפּעס דעקלאמירט?

יאַלמאַר עקדאַל, אין אויבער־רעק מיט א גראָען פילצהוט, קומט אריין פון רעכטס.

ג י נ א (טהוט א וואַרף דאָס געזעה און שטעהט אויף): וואָס עקדאַל, ביסט שוין דאָ צוריק?

ה ע ד ו ו י ג (גליוכצויטיג, שפרינגט אויף): ביסט שוין אזוי גיך צוריקגעקומען אהיים, פאטער?

י א ל מ א ר (טהוט אויס דעם הוט): יאָ, די מעהרסטע געסט זיינען שוין אוועק.

ה ע ד ו ו י ג: אזוי פריה?

י א ל מ א ר: ס'איז דאָך נור נעווען א מיטאָג. (וויל זיך אויסטהאָן דעם אויבערראָק.)

ג י נ א: לאָז, איך וועל דיר העלפען.

ה ע ד ו ו י ג: איך אויך. (זיי טהוען איהם אויס דעם רעק; גינא העגנט איהם אויף אויף דער הינטערשטער וואַנד.)

ה ע ד ו ו י ג: זיינען דאָרט געווען א סך מענשען, פאטער?

י א ל מ א ר: א נייז, ניט קיין סך. מיר זיינען געווען אזוי א צוועלף ביז פערצעהן פערזאָן בייס טיש.

ג י נ א: און מיט די אלע האָכטו געהרעט?

י א ל מ א ר: א יאָ, אביסעל; נאָר גרעסערס האָט מיסטענס פערבראכט מיט מיר.

ג י נ א: איז גרעסערס נאָך אלץ אזוי העסליך?

י א ל מ א ר: נאָ, שעהן זעהט ער נאָך אלץ ניט אוים. — איז דער אלטער נאָך ניט געקומען אהיים?

ה ע ד ו ו י ג: יאָ, דער זיידע זיצט אינעווייניג און שרייבט.

י א ל מ א ר: האָט ער עפעס געזאָגט?

ג י נ א: נייז, וואס האָט ער דען געזאָלט זאָגען?

י א ל מ א ר: האָט ער גארנישט דערמאָנט וועגען —? כ'מיין איך האָב געהערט, אז ער איז געווען ביי גראָבערג'ען. איך וועל אריינגעהן א ווייל צו איהם.

ג י נ א: נייז, נייז, בעסער ניט.

בעז זיי געקראָגעז צו ווייסעז, אז מיט די קאַמערהעררעז איז פֿונקט דאַסזעלבע. פֿון זיי זייגעז אויך ניט אַלע יאָהרגענג גלייך, — האָט מעז געזאָגט.

ג י נ א: נאָ, וואָס דיר קעז אַלעס איינפאַלעז!

ע ק ד א ל: הא — הא! אוז דאָס האָבעז זיי געקריגעז נאָר אהז צערעמאָניעס?

י א ל מ א ר: גלייך איז געזיכט אריין.

ע ק ד א ל: דו הערסט, גינא, ער האָט עס די קאַמערהעררעז אריינגעזאָגט גלייך איז געזיכט אריין.

ג י נ א: יאָ, מערקווירדיג, — גלייך איז געזיכט!

י א ל מ א ר: יאָ, אָבער איך וויל ניט, אז מעז זאָל וועגעז דעם ריידעז. אוועלכע זאכעז דערצעהלט מעז ניט. די גאַנצע געשיכטע איז דאָך נאַטירליך צוגעגאַנגעז אויף א פריינדשאַפטליכעז אופֿז. עס זייגעז דאָך געווען פֿיינע, געמיטהליכע לייט; נאָך וואָס זיי פערוואונדעז? נייז!

ע ק ד א ל: אָבער גלייך איז געזיכט —!

ה ע ד ו ו י ג (מיט א לאַסטשענדעז טאָן): ווי גרויסאַרטיג דו זעהסט אוים אין א פראַק! ער פאַסט דיר אזוי גוט, פאַטער!

י א ל מ א ר: יאָ, ניט וואָהר? אוז אָט דער פאַסט מיר ווירקליך אויסגעצייכענט גוט. ער לייגט ווי אויסגעגאָסעז; — פילייכט אביסעלע צו ענג אונטער די אַרעמס; — העלף מיר, העדוויג. (טהוט זיך אויס דעם פראַק.) כ'מיין, איך וועל בערעם אַנטאָז מיין יאַק. וואו איז ערגעץ מיין יאַק, גינא?

ג י נ א: דאָ איז זי. (ברינגט די יאַק אוז העלפט איהם אַנטהאָן.)

י א ל מ א ר: נאָ! פערגעס אקאַרשט ניט גלייך מאַרגעז אין דער פריה אראַבשיקעז דעם פראַק צו מאַלוויק'ן.

ג י נ א (לעגט אוועק דעם פראַק): וועט בעזאַרגט ווערז.

י א ל מ א ר (גלייכט זיך אויס די ביינער): אה, דאָס איז דאָך פיעל בעקוועמער. אזא לויזער אוז פרייער הויז־ראָק פאַסט זיך אויך בעסער פאר מיין נאַנצער פיגור. ניט וואָהר, העדוויג?

ה ע ד ו ו י ג: יאָ, פאַטער.

י א ל מ א ר : נייז, זיי האבען נור געפֿלוידערט איבער אלער־
לײ נארישקייטען. דאן האבען זיי געוואלט, א י ך זאל זיי וואס
עס איז דעקלאמירען, נאר דאס האבען זיי ביי מיר ניט געקענט
פּועל'ן.

ע ק ד א ל : זיי האבען עס ביי דיר ניט געקענט פּועל'ן?

ג י נ א : אבער דאס האכטו דאך זיי געקענט צוליעב טאן.

י א ל מ א ר : נייז, מען דארף דאך ניט גלייך יערעז איינעם
צוליעב טהאן. (שפּאציירט ארום איבער'ן צימער.) א י ך וועניג־
סטענס טהו עס ניט.

ע ק ד א ל : נייז, נייז; יאלמאר'ן קען מען אזוי לייכט ניט
קריגען.

י א ל מ א ר : איך וויים ניט, פּארוואס מיז א י ך דאס גראד
זארגען פּאר די אונטערהאלטונג, וועז איך קום אמאל אין א נאווענע
צווישען מענשען. זאלען זיך די אנדערע אביסעל אנשטרענגען!
אט די חברה־לייט געהען ארום פּוז איין הויז אין אנדערז. טאג אויס,
טאג איין, אוז פּרעסען אוז זויפען. זיי מעגען זיך אלזא בעראנקען
אוז ניצליך מאכען פּאר דאס נאנצע גוטע עסען, וואס זיי קריגען.

ג י נ א : אבער דאס האסטו דאך געווים ניט געוואגט?

י א ל מ א ר (זינגענדיג) : הא — הא — הא —; זיי האבען
געקריגען אלערלייי זאכען צו הערען.

ע ק ד א ל : די קאמערהעררען זאגאר?

י א ל מ א ר : נו, וואס דען? (מיט א לייכטען טאן.) אוז דאז
האבען מיר געהאט א קלייניעם וכוח איבער דעם טאקאיער.

ע ק ד א ל : טאקאיער? הערסטו, דאס איז א פּיינער וויין!

י א ל מ א ר (בליבט שטעהן) : ער ק ע ז זיך זיין פּיין.
אבער איך וויל דיר וואס זאגען: ניט אלע יאהרגענג זיינען גלייך;
עס וועגדט זיך אן דעם, וויפיעל זונעניסיין די וויינטרויבען האבען
געהאט.

ג י נ א : זעה נאר, דו וויסט דאך אלעס, עקדאל.

ע ק ד א ל : אוז וועגען דעם האבען זיי דיסקוטיריט?

י א ל מ א ר : זיי האבען עס פּרוביירט טאן; אבער דא הא־

ה ע ד ו ו י נ: ד א ס ד א? דאס איז דאך בלויז א שטיקעל פאפיר.

י א ל מ א ר: דאס איז דער שפייז־צעטל. דער נאנצער שפייז־צעטל. דא שטעהט „מענו"; דאס הייסט שפייז־צעטל.

ה ע ד ו ו י נ: ווייטער האסטו גארנישט?

י א ל מ א ר: דו הערסט דאך, די אנדערע זאכען האב איך פערגעכען. אבער דו קענסט מיר גלויבען אויף'ן וואָרט: אט די נאשערייען זיינען ניט מעהר ווי א נארישעס פערגניגען. זעץ זיך אקאראט אנידער דארט ביים טיש און לייען דעם שפייז־צעטל, וועל איך דיר דערנאך בעשרייבען, וואס פאר א טעם די נעריכטען האבען. נא, — העדוויג.

ה ע ד ו ו י נ (שלינגט ארונטער די טרעהרען): א דאנק! (זי זעצט זיך אנידער, אבער לייענט ניט; גינא מאכט צו איהר מיט די הענד; יאלמאר בעמערקט עס.)

י א ל מ א ר (געהט איבער'ן ציממער ארויף און אראָב): א פא־מיליען־פאטער מוז נאטירליך אין זיינען האבען די לעכערליכסטע, די אונגלויבליכסטע זאכען; און טאמער פערגעסט ער די מינדעס־טע קלייניגקייט — גלייך קריגט ער צו זעהן זויערע נעזיכטער! נא, מען וועט צו אלצדינג צוגעוואוינט. (בלייבט שטעהן ביים אויו־וועז לעבען דעם אלטען.) האסטו שוין הוינט אבענד אריינגעקוקט אהין, פאטער?

ע ק ד א ל: יא, נעווים האב איך אריינגעקוקט אהין. זי איז אריין אין קארב.

י א ל מ א ר: ווירקליך? אין קארב? זי הויבט אלזא דאך אן זיך צוגעווהנען דערצו.

ע ק ד א ל: יא, דאס האב איך דאך פאראויסגעזאגט. אבער, ווייסטו, עס זיינען נאך דא עטליכע קלייניע זאכען —

י א ל מ א ר: עטליכע פערבעסערונגען, יא.

ע ק ד א ל: אבער זיי מ ו ז ע ן נעמאכט ווערן.

י א ל מ א ר: יא, לאמיר רייזען אביסעל ווענען די פערבע־

י א ל מ א ר : וועז איך פערשליימ נאך דערצו דעם האלזטוך אזוי אין צוויי פלאטערענדע עקזעז — זעה נור! וואכ?

ה ע ד ו ו י ג : יא, דאס פאסט זיך זעהר גוט צו דיינע וואנ־ציעם אוז צו דיינע געדיכטע, געגרייזעלטע האר.

י א ל מ א ר : געגרייזעלט וואלט איך עס ניט געוופעז, איך וואלט גיכער געוואגט לאקעז.

ה ע ד ו ו י ג : יא, וויל די קרייזעלאך זיינען צו גרוים.

י א ל מ א ר : דאס הייסט לאקעז.

ה ע ד ו ו י ג (נאך א קורצער פויזע, צופט איהם ביי דער יאק) : פאטער!

י א ל מ א ר : נו, וואס איז?

ה ע ד ו ו י ג : א, דו וויסט נאנץ גוט.

י א ל מ א ר : ניין, כ'וויים ווירקליך ניט.

ה ע ד ו ו י ג (צווישען לאכען אוז וויינען) : א יא, פאטער, דו דארפסט זיך מעהר ניט רייצען מיט מיר.

י א ל מ א ר : אבער וואס איז דיר דעז?

ה ע ד ו ו י ג (טרויסעלט איהם) : אונזיז! גיב עס מיר שוין, פאטער! דו וויסט דאך — די גוטע זאכעז, וואס דו האסט מיר פערשפראכעז.

י א ל מ א ר : אך! מיין גאט — אז איך האב ד א ס געקענט פערגעכעז!

ה ע ד ו ו י ג : ניין, דו ווילסט זיך נור רייצען מיט מיר, פאטער! דאס איז ניט שעהז פוז דיר! וואו האסטו עס אהינגעטהאז?

י א ל מ א ר : איך האב עס ווירקליך פערגעסעז. אבער וואוט אקאוושט! איך האב עפעס אנדערש פאר דיר, העדוויג. (געהט אוז זוכט אין די טאשעז פוז פראק.)

ה ע ד ו ו י ג (שפרינגט ארום אוז פאטשט מיט די העגד) : א, מוטער, מוטער!

ג י נ א : זעהסטו, וועז דו האסט נור אביסעל געדולד, דאז — י א ל מ א ר (מיט א פאפיר) : זעה — דא איז ער.

וועט זיך ניט אומקומען, דאז — מען מוז זיך ווירקליך א נעהם טהאז, גינא!

ה ע ד ו ו י ג (לאַזט זיך געהן צו איהם): זאל איך דיר ברייננגען די פלייט, פאטער?

י א ל מ א ר: נייז, קיין פלייט; איך דארף ניט קיין פרייד אויף דער וועלט. (געהט ארום איבער'ן צימער.) יא, מארגען וועל איך זיך ווירקליך נעהמען צו דער ארבייט. אין ד ע ם זאל קיין מאנגעל ניט זיין. איך וועל ארבייטען, אזוי לאנג ווי מיינע קרעפטען וועלען מיר דיענען —

ג י נ א: אבער ליעבער, גוטער עקדאל, ד א ס האב איך דאך איבערהויפט ניט געמיינט.

ה ע ד ו ו י ג: פאטער, זאל איך פיליכט ארוינברייננגען א פלאש ביער?

י א ל מ א ר: נייז, גארנישט. איך דארף גארנישט פאר מיר — ((בליבט שטעהן.) ביער? — האסטו גערעדט פון ביער?

ה ע ד ו ו י ג: יא, פאטער; שעהן, פריש ביער.

י א ל מ א ר: נא, — וועז דו ווילכט ניט אנדערש, קענסטו יערענפאלס ארייננברייננגען א פלאש.

ג י נ א: יא, טהו עס; וועלען מיר זיך מאכען היימליך אבי־סעל.

העדוויג לויפט צו דער טיר פון קיך.

י א ל מ א ר (ביים אויוועז, האלט זי אויף, קוקט זי אן, נעהמט ארום איהר קאפ און דריקט זי צו צו זיך): העדוויג! העדוויג!

ה ע ד ו ו י ג (פרעהליך, מיט טרעהרען אין די אויגען): א ליעבער, ליעבער פאטער!

י א ל מ א ר: נייז, רוף מיך ניט אזוי! אט בין איך געזעסען ביי דעם רייכען מאנ'ס טיש און געהאט נור זיך אין זינען, — געזעסען און זיך געלאזט וואויגעהן ביי דעם פולען רייכען טיש! — און איך האב זאגאר ניט געקענט —!

ג י נ א (ביים טיש זיצענדיג): אך, אונזינז, אונזינז, עקדאל!

י א ל מ א ר: ס'איז ניט קיין אונזינז! נאר איהר דארפט ניט

סערונגען, פאטער. קום אהער, לאמיר זיך אנידערזעצען אויף דער זאפא.

ע ק ד א ל: יא. הם! — כ'וויל אבער אפריהער אנשטאפען מיין פיפקע; — כ'מוז זי אויך אויסרייניגען. הם.

ער געהט אריין צו זיך אין צימער.

ג י נ א (מיט א שמייכעל צו יאלמאר'ן): די פיפקע אויסרייניגען, די —

י א ל מ א ר: אה, יא, יא, גינא, לאז איהם צורוה — דעם ארעמען, געבראכענעם אלטען. — יא, די פערבעסערונגען, — דאס בעסטע וועט זיין זיי צו מאכען גלייך מארגען.

ג י נ א: מארגען וועסטו דאך ניט האבען קיין צייט דערצו, עקדאל.

ה ע ד ו י נ (פאלט איהר אריין אין די רייד): א יא, געווים, מוטער.

ג י נ א: — ווארים דו דארפסט ניט פערגעסען די קאפיעס, וועלכע מוזען רעטושירט ווערן. זיי האבען שוין אזויפיעל מאל געשיקט נאך דעם.

י א ל מ א ר: נא! אלזא וויעדער די קאפיעס! זיי וועלען שוין פארטיג ווערן. זיינען פילייכט אריינגעקומען נייע בעשטעלונגען?

ג י נ א: ליידער ניין; מארגען האב איך בלויז די צוויי פארטרעטען, ווי דו ווייסט.

י א ל מ א ר: וווייטער גארנישט? נאטירליך, אז מען סטארעט זיך ניט, דאן —

ג י נ א: אבער וואס קען איך דען מעהר טהאן? איך אנאנסיר דאך אין די צייטונגען אזוי ווייט ווי איך קען נור.

י א ל מ א ר: אה, אין די צייטונגען, אין די צייטונגען! דו זעהסט דאך, צו וואס דאס נוצט. אוז דאס צימער איז אודאי אויך קיינער ניט געקומען אנקוקען?

ג י נ א: ניין, נאך ניט.

י א ל מ א ר: דאס איז דאך געווען צו ערווארטען. וועז מען

ג י נ א: יאָ.

י א ל מ א ר (געהט צו צו דער טיר): גרעגערס? דו ביסט דאָ? נו, קום נור אריין!

ג ר ע ג ע ר ס (קומט אריין): איך האָב דאָך דיר געזאָגט, אז איך וועל אריינקומען צו דיר.

י א ל מ א ר: אַבער היינט אַבענד —? דו האָסט פערלאָזען די געזעלשאפט?

ג ר ע ג ע ר ס: די געזעלשאפט אוז מיין פאַטער'ס הויז. — גוטען אַבענד, פרוי עקדאל. איך ווייס ניט, אויב איהר דערקענט מיך?

ג י נ א: א יאָ; דעם יונגען הערר ווערל'ע איז ניט אזוי שווער צו דערקענען.

ג ר ע ג ע ר ס: נייז, איך בין עהנליך צו מיין מוטער; אוז איהר געדענקט איהר דאָך נאָך געווייס.

י א ל מ א ר: דו ביסט אוועק פון הויז, זאָגסטו?

ג ר ע ג ע ר ס: יאָ, כ'האָב זיך אריינגעצוינגען אין א האָטעל.

י א ל מ א ר: ווירקליך. נאָ, אז דו ביסט שוין דאָ, טהו זשע אויס דעם רעק אוז זעץ זיך אנידער.

ג ר ע ג ע ר ס: א דאנק!

טהוט אויס דעם אויבער־רעק. ער איז איבערגעטהאָן אוז טראָגט איצט אַן אויפאכען גראָען אנצוג פון דאַרפישען שניט.

י א ל מ א ר: קום אהער אויף דער זאָפא. מאך זיך בעקוועם. גרעגערס זעצט זיך אויף דער זאָפא, יאָלמאָר אויף א שטוהל ביים טיש.

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט זיך ארום אין צימער): דאָ האָלטסטו זיך אלזאָ אויף, יאָלמאָר. דאָ וואוינסטו, הייסט עס.

י א ל מ א ר: דאָס דאָ איז די סטודיא, ווי דו זאָהסט —

ג י נ א: דאָ איז נעראָמער, אוז דערום זיצען מיר נעווענהנ־ליך דאָ.

י א ל מ א ר: מיר האָבען פריהער געהאט א בעסערע וואוי־

קיין פאראיבעל האבען אויף מיר. איהר ווייסט דאך, אז איך האב אייך זעהר ליעב.

ה ע ד ו ו י נ (אומאַרמט איהם): און מיר האבען דיך אזוי ליעב, אזוי אונענדליך ליעב, פאטער!

י א ל מ א ר: און אז עס מאכט זיך אמאל, איך בין אויפגע־רעגט — נאט, — פערגעסט ניט, אז איך בין א מאן, וואס ווערט פערפלייצט פון א ים פון זארגען. נא! (ווישט זיך אויס די אויגען.) קיין ביער אין אזא מאמענט. גיב מיר די פלייט.

העדוויג לויפט צו צו דער שאפע און ברייגט זי.

י א ל מ א ר: א דאנק! דאס איז גוט. מיט דער פלייט איז דער האנד און איהר ביידע לעבען מיר — אה —!

העדוויג זעצט זיך אנידער ביים טיש לעבען גינאַ'ן; יאַלמאַר שפּאַנט ארויף און אראָב, טהוט א שטאַרקען פייף און שפּיעלט א בעהמי־שען פאַלקס־טאַנץ, אַבער אין א לאנגזאַמען, טרויעריגען טעמפּאָ און מיט א געפיהלפולען אויסדרוק.

י א ל מ א ר (האַקט אַב אין מיטען שפּיעלען, שטרעקט אויס די לינקע האַנד צו גינאַ'ן און זאגט מיט א ריהרענדען טאָן): ווי ענג און אַרים עס איז אונטער אונזער דאך, גינא — ס'איז אַבער דאך א הייס. און איך זאג אייך: דא איז מיר גוט!

ער הויבט וויעדער אָן שפּיעלען; גלייך נאַכדעם הערט זיך א קלאַפּ אין דער קאַרידאָר־טיר.

ג י נ א (שטעהט אויף): שטיל, עקדאל, — כ'מיין, אימיצער קומט.

י א ל מ א ר (לעגט אוועק די פלייט אויף דער ביכער־שאפע): וואס איז שוין וויעדער!

גינא גיהט און עפענט די טיר.

ג ר ע ג ע ר ס ו ו ע ר ל ע (אין קאַרידאָר): ביטע אום פער־צייהונג —

ג י נ א (טהוט א טראַט צוריק): אַ!

ג ר ע ג ע ר ס: — וואוינט דא ניט דער הערר פאַטאַגראף עקדאל?

ג ר ע ג ע ר ס: ארים קינד! און וואס זאגט זי דערצו?

י א ל מ א ר: אה, דו קענסט זיך דאך פארשטעלען, אז מיר האבען קיין הארץ ניט איהר אזוי וואס צו זאגען. זי האט קיין אה־נונג ניט פון דער געפאהר. פרעהליך און זארגלאז ווי א קליין פוי־געלע פלאטערט זי אריין אין דעם לעבען׳ס אייבינע נאכט. (איבער־וועלטיגט.) אה, דאס איז אזוי שרעקליך שווער פאר מיר, גרעגערס.

העדוויג בריינגט אריין א טאץ מיט ביער און גלעזער און שטעלט עס אוועק אויף׳ן טיש.

י א ל מ א ר (גלעט איהר איבער די האר): א דאנק, א דאנק, העדוויג.

העדוויג לעגט איהר ארם ארום זיין האלז און שושקעט איהם עפעס ארין אין אויער.

י א ל מ א ר: ניין, איצט דארף מען ניט קיין ברויט מיט פוי־טער. (טהוט א קוק אויף גרעגערס) אדער פילייכט ווילן גרעגערס א בים טהאן?

ג ר ע ג ע ר ס (גיט א מאך מיט דער האנד): ניין, ניין, א דאנק.

י א ל מ א ר (נאך אלץ אומעטיג): נא, קענסט יעדענפאלס ארייגבריינגען עטליכע שטיקלאך. וועז דו האסט אן אקרייטשיק איז נאך בעכער. און זשאלעווע אקארשט ניט קיין פוטער.

העדוויג שאקעלט צופריעדען מיט׳ן קאף און גהט וויעדער ארוים אין קיך.

ג ר ע ג ע ר ס (וועלכער האט אויף איהר געקוקט): אזוי זהט זי, דוכט זיך, אויס נאנץ פריש און געזונד.

ג י נ א: אזוי פעהלט איהר, נאט צו דאנקען, גארנישט.

ג ר ע ג ע ר ס: זי וועט מיט דער צייט געווים ווערן עהנליך צו אייך, פרוי עקדאל. ווי אלט איז זי דען איצט?

ג י נ א: העדוויג איז געווי פערצעהן יאהר אלט; איבער־מארגען איז איהר געבורטסטאג.

ג ר ע ג ע ר ס: דאן איז זי צימליך גרוים פאר איהר עלטער.

נונג: אבער די דא האט אײן גרײסען פארטהײל: דא זיינען פאר־האן אויסגעצייכענטע נעבען־פלעצער —

ג י נ א: אוז דאן האבען מיר אויך דער אנדער זייט קאריאר נאך א צימער, וואס מיר קענען פערדינגען.

ג ר ע ג ע ר ס (צו יאלמאר'ן): אה,—קוואַרטיראַנטעז האסטו אויך?

י א ל מ א ר: ניין, נאך ניט. דאס געהט ניט אזוי שנעל. ווייסטו; מען מוז זיי אויפזוכען. (צו העדוויג'ן): וואס הערט זיך וועגען דעם ביער, העדוויג?

העדוויג מהוט א שאקעל מוט'ן קאפ און געהט ארײן אין קוך.

ג ר ע ג ע ר ס: ד א ס איז אלזא דיין טאכטער?

י א ל מ א ר: יא, דאס איז העדוויג.

ג ר ע ג ע ר ס: אוז זי איז אייער אײנציג קינד?

י א ל מ א ר: יא, דאכ אײנציגע. זי איז אונזער העכסטע פרײד אויך דער וועלט, אוז — (לאזט אראב די שטימע.) אויך אונזער טיעפסטער קומער, גרעגערס.

ג ר ע ג ע ר ס: וואס רעדסטו!

י א ל מ א ר: יא, גרעגערס; וואַרים זי איז אין אן ערנסטער געפאהר צו פערלירען איהר אויגענליכט.

ג ר ע ג ע ר ס: בלינד וועדן!

י א ל מ א ר: יא. ביז איצט האבען זיך נור געוויזען די ער־שטע סימפטאמען; אוז עס קען נאך אוועקגעהן א לאנגע צייט. אבער דער דאקטאר האט עס אונז פאראויסגעזאגט. עס איז ניט צו העלפען.

ג ר ע ג ע ר ס: דאכ איז דאך א שרעקליכעס אונגליק. ווי האט זי דאס געקריגען?

י א ל מ א ר (זיפצט): וואהרשיינליך דורך פערערבונג.

ג ר ע ג ע ר ס (איבערראשט): פערערבונג?

ג י נ א: עקדאל'ס מוטער האט אויך געהאט שוואכע אויגען.

י א ל מ א ר: יא, אזוי זאגט מיין פאטער; איך געדענק דאך איהר שוין ניט.

ג ר ע ג ע ר ס (געהט צו צו איהם): כ'האב איהּ נור געוואלט אבגעבען א גרוס פון די אלטע יאגד־פלעצער, הערר לייטענאנט.

ע ק ד א ל: יאגד־פלעצער?

ג ר ע ג ע ר ס: יא, דאָרט אויבען אין האידאל, ארום דער פאברוק.

ע ק ד א ל: אה, דאָרט אויבען. יא, דאָרט בין איהּ אמאל גע־ווען גוט בעקאנט.

ג ר ע ג ע ר ס: דאמאלסט זייט איהר געווען א געוואלטיגער יעגער.

ע ק ד א ל: כ'בין עס געווען. יא. ס'קען שוין זיין, יא. איהר קוקט אויהּ מיין מיליטער־מיץ. איהּ פרעג ביי קיינעם ניט, אויב איהּ מעג זי טראגען דא אין הויז. אזוי לאנג איהּ געה ניט ארוים דערמיט אין די גאסען —

העדוויג בריינגט ארויף א טעלער פוטער־ברויט און שטעלט עס אוועק אויהּ'ן טיש.

י א ל מ א ר: נו, זעץ זיהּ, פאטער, און טרינק א גלאז ביער. זיי אזוי גוט, גרעגערס.

עקדאל מורמעלט עפעס און געהט מיט וואקעלדיגע טריט אריבער צו דער זאפא. גרעגערס זעצט זיך אויהּ'ן שטוהל לעבען איהם. יאלמאר אויהּ דער אנדער זייט פון גרעגערס. גינא זיצט אבּיסעל אבּגערוקט פון טיש און נעהט; העדוויג שטעהט לעבען איהר פאטער.

ג ר ע ג ע ר ס: געדיינקט איהר נאה, הערר לייטענאנט, ווי יאלמאר און איהּ פלענען ארויפקומען אויבען צו אייהּ אויהּ בעזוהּ אין זומער און צו ווייהנאכטען?

ע ק ד א ל: איהר זייט דאס געווען? ניין, ניין, ניין, — כ'הויב ניט אן צו געדיינקען. אבער דאס מעג איהּ זאגען, כ'בין געווען א שארפער יעגער. כ'האב אויהּ בערעז געשאכטען. גאנצע ניין שטיק האב איהּ געשאסטען.

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט איהם אן מיט מיטגעפיהל): און איצט געהט איהר נאר קיינמאל ניט אויהּ די יאגד?

ע ק ד א ל: א, דאס קען איהּ ניט זאגען, מיין ליעבער. וועז

ג י נ א: יא, לעצטעס יאהר האט זי א שטארקען וואקס נע־טהאן.

ג ר ע ג ע ר ס: קוקענדיג אויף די, וועלכע וואקסען אויף, זעהט מען אם בעסטען ווי אלט מען ווערט אליין. — ווי לאנג איז שוין, אז איהר זייט פערהיראט?

ג י נ א: מיר זיינען שוין פערהיראט — יא, שוין באלד פופ־צעהן יאהר.

ג ר ע ג ע ר ס: זעהט נור, שוין אזוי לאנג!

ג י נ א (ווערט אויפמערקזאם, קוקט איהם אן): יא, ווירקליך, אזוי איז עס.

י א ל מ א ר: יא, נעווים. עס פעהלען א פאר מאנאטען צו פופצעהן יאהר. (בייט דעם טאן.) ד י ר האט די צייט געמוזט אויסזוהן זוהר לאנג דארט אויבען אויף דער פאבריק, נרעגערס.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, זי האט מיר אויסגעזוהן לאנג, כל זמן איך האב זי דורכגעלעבט; איצט וויים איך קוים, וואו די צייט איז אהינגעקומען.

דער א ל ט ע ר ע ק ד א ל קומט ארויין פון זיין צימער אהן זיין פיפקע, אבער מיט זיין אלטער מיליטער־מוץ אויף'ן קאפ; זיין גאנג איז אביסעל אונזיכער.

ע ק ד א ל: נא, יאלמאר, איצט קענען מיר זיך אנידערזעצען אוז רעידען וועגען — הם — וואס איז שוין דא וויעדער?

י א ל מ א ר (געהט איהם אנטקעגען): פאטער, אימיצער איז דא. גרעגערס וועלען—. כ'וויים ניט, אויב דו געדיינקסט איהם נאך.

ע ק ד א ל (קוקט אן גרעגערס'ן, וועלכער איז אויפגעשטאנען): וועלען? איז דאס דער זוהן? וואס וויל ער פון מיר?

י א ל מ א ר: גארנישט. ער קומט צו מיר אויף בעזוך.

ע ק ד א ל: נא, דאן איז אלזא קיין בעזונדערעס ניט געשעהן?

י א ל מ א ר: ניין, ניין, גארנישט ניט.

ע ק ד א ל (טהוט א מאך מיט די ארעמס): ניט דערפאר וויל איך האב מורא, וויסטו, נאר —

נישט אויף דער וועלט, וואס זאל אייך דערפרעהען און דערקוויקען.

ע ק ד א ל (קוקט איהם אן ערשטוינט): א י ך האב נאָרנישט אויף דער וועלט, וואס —?

ג ר ע ג ע ר ס: נו יא, איהר האט יאלמאר'ן; אבער דער האט דאך וויעדער זיין פאמיליע. און א מאן ווי איהר, וואס האט זיך שטענדיג געפיהלט צוגעצויגען צו דעם, וואס איז פריי און ווילד —

ע ק ד א ל (טהוט א קלאפ אויף'ן טיש): יאלמאר, ער מוז עס זעהן!

י א ל מ א ר: פאטער, לאז געמאך — צו וואס טויג עס איצט? ס'איז דאך פינסטער.

ע ק ד א ל: אונזינן! די לבנה שיינט דאך. (שטעהט אויף.) ער מוז זעהן, זאג איהר. לאז מיך דורך. קום און העלף מיר, יאלמאר.

ה ע ד ו ו י ג: א יא, טהו עס, פאטער!

י א ל מ א ר (חויבט זיך אויף): נא, פון מיינעטוועגען.

ג ר ע ג ע ר ס (צו גינא'ן): וואס האט ער דארט?

ג י נ א: א, מיינט נור ניט, אז דאס איז עפעס בעזונדערס.

עקדאל און יאלמאר זיינען צוגעגאנגען צו דער הינטערשטער וואנד און יעדער פון זיי רוקט אוועק אן א זויט אויף העלפט פון דער טיר; העדוויג העלפט דעם אלטען; גרעגערס בלייבט שטעהן ביי דער זאפא; גינא זיצט אויף אן ארט און נעהט. דורך די אפענע טיר זעהט מען א גרויסען, לאנג־געשטרעקטען בוידים פון אונרעגעלמעסיגער געשטאלט מיט ווינקלען און א פאר קוימענס, וואס קומען ארויף פון אונטען. דורך עמליכע דאך־פענסטער פאלט דאס קלארע ליכט פון דער לבנה אויף אייניצעלנע טיילען פונ'ם גרויסען בוידים; אנדערע ליעגען אין טיעפען שאטען.

ע ק ד א ל (צו גרעגערס): איהר קענט צוקומען נעהענטער, אויב איהר ווילט.

ג ר ע ג ע ר ס (געהט צו צו זיי): וואס איז דאס דען אויף געמטליך?

ע ק ד א ל: איהר קענט דאך א קוק טהאן. הם.

ניט וועז געה איך שוין אויף די יאגד. פערשטעהט זיך, ניט ווי אמאל. וואַרים דער וואלד, זעהט איהר, — דער וואלד, דער וואלד — ! (טרינקט) וואס מאכט דער וואלד? איז ער שעהן?

ג ר ע ג ע ר ס: ניט אזוי פיין ווי אין אייער צייט. ער איז זעהר שיטער געוואַרעז.

ע ק ד א ל: שיטער? (שטילער, און אזוי ווי ער וואלט זיך געשראַקען.) דאס איז א געפעהרליכע זאך. דערפון קומט קיין גוטס ניט ארויס. דער וואלד איז זיך נוקם.

י א ל מ א ר (פילט אַן זיין גלאַז): ביטע שעהן — נאך אבי־כעל, פאטער.

ג ר ע ג ע ר ס: ווי קען א מאן ווי איהר — אזא מאן פון דער פרייער לופט — לעבען אין א פעררויכערטער שטאדט, צוויישען פיער וועגד?

ע ק ד א ל (לאַכט שנעל און קוקט אריבער צו יאַלמאַר'ן): אה, דא איז ניט אזוי שלעכט, נאר ניט אזוי שלעכט.

ג ר ע ג ע ר ס: אבער וואו קענט איהר דאַ געפינען דאס אלעס, מיט וואס אייער הארץ איז אזוי צוזאמענגעוואקסען? די פרישע, דערקווויקענדע לופט, דאס פרייע לעבען אין וואלד און אויף די בערג, צוויישען טהיערען און פויגלען —?

ע ק ד א ל (שמייכעלט): יאלמאר, זאלען מיר עס איהם ווייזען?

י א ל מ א ר (שנעל און אביסעל אין פערלעגענהייט): א, ניין פאטער; ניט הייגט אבענד.

ג ר ע ג ע ר ס: וואס ווילסט ער מיר ווייזען?

י א ל מ א ר: אה, ס'איז נור אזוי עפעס — דו קענסט עס אן אנדערס מאל זעהן.

ג ר ע ג ע ר ס (זעצט פאַרט, זיך וועגדענדיג צום אַלטען): זעהט איהר, הערר לייטענאנט, איך האב געדיינקט, אז איהר וואלט איצט געדארפט מיטקומען מיט מיר ארויף אין דער פאבריק, וואַרים איך פאַהר דאך באלד צוריק. איהר קענט דאַרט אויך קריגען וואס צו טהאן, אביסעל שרייב־אַרבייט. דא האט איהר דאך אבכאַלוט גאר־

ע ק ד א ל (פערלעצט): נאטירליך אז ענטע.

י א ל מ א ר: אבער ו ו א ס פאר אן ענטע, דיינקסטו?

ה ע ד ו ו י ג: ס'איז ניט קיין געוועהנליכע ענטע.

ע ק ד א ל: ששׁ!

ג ר ע ג ע ר ס: און קיין טערקישע ענטע איז עס אויך ניט.

ע ק ד א ל: נייו, הערר — ווערלע, ס'איז ניט קיין טערקישע ענטע; ווארים דאס איז א ווילד־ענטע.

ג ר ע ג ע ר ס: ווירקליך? א ווילד־ענטע?

ע ק ד א ל: יא, יא, דאס איז עס. דער „פויגעל", ווי איהר האט געזאגט, — דאס איז די ווילד־ענטע, א ו נ ז ע ר ווילדע ענטע, מיין ליעבער.

ה ע ד ו ו י ג: מ י י ז ווילד־ענטע. ווארים זי געהערט מ י ר.

ג ר ע ג ע ר ס: און זי קען לעבען דא אויבען אויף'ן בוידים? און דא גערייהעט?

ע ק ד א ל: נאטירליך האט זי א קארעטע מיט וואסער, וואו זי קען זיך ארומפלוישקען.

י א ל מ א ר: זי קריגט פריש וואסער א טאג אויבער א טאג.

ג י נ א (זיך וועגדענדיג צו יאלמאר'ן): אבער ליעבער עקדאל, עס ווערט דאך דא אייז־קאלט.

ע ק ד א ל: הם — וועלען מיר בעסער צומאכען. ס'טויג טאקע ניט, זיי צו שטערען אין זייער נאכט־רוה. נעהם אז, העדוויג.

יאלמאר און העדוויג רוקען צו די טיר פון בוידים.

ע ק ד א ל: אז אנדערס מאל וועט איהר זי קענען זעהן ווי געהעריג איז, (זעצט זיך אין לעהן־שטוהל ביים אוויוען.) א, די ווילד־ענטען זיינען זעהר מערקווירדיג, קען איך אייך זאגען.

ג ר ע ג ע ר ס: אבער ווי אזוי האט איהר זי געפאנגען, הערר ליוטענאנט?

ע ק ד א ל: כ'האב ניט געפאנגען. דא אין שטאדט איז פאר־האן א געווייסער מאן, וועמען מיר האבען זי צו פערראנקען.

י א ל מ א ר (אַביסעל אין פערלעגענהויט): דאס געהערט דעם פאַטער, פערשטעהסטו מיך.

ג ר ע ג ע ר ס (ביי דער טיר, קוקט אריין אין בוידים): איהר האלט דאך היהנער, הערר לייטענאנט.

ע ק ד א ל: כ'מיין עפעס, אז מיר האלטען היהנער. זיי זיינען איצט ארויפגעפלויגען אויף דער שטאנג. אבער איהר זאלט אקאַרשט אנקוקען די היהנער בייטאג!

ה ע ד ו ו י נ: און דאן איז אויך דא —

ע ק ד א ל: ש—ש! זאג עס נאך ניט.

ג ר ע ג ע ר ס: און טויבען האט איהר אויך, ווי איך זעה.

ע ק ד א ל: א יא, עס ווייזט אוים, אז מיר האבען אויך טויבען. זיי האבען זייערע נעסט־קעסטלאך דארט אויבען אונטער'ן דאך־ווינקעל; ווארים די טויבען, פערשטעהט איהר מיך, האבען ליעב צו זיצען אין דער הויך.

י א ל מ א ר: דאס זיינען ניט אזוי געוועהנליכע טויבען.

ע ק ד א ל: געווענהנליכע! נו, כ'מיין עפעס אז ניט! מיר האבען טולמער; און א פאר קראפפ־טויבען האבען מיר אויך. אבער קומט אקאַרשט אהער! זעהט איהר דעם קאסטען דארט הינטען ביי דער וואנד?

ג ר ע ג ע ר ס: יא; צו וואס נוצט אייך דאס?

ע ק ד א ל: דא ליעגען די קראליקעס ביינאכט, מיין ליעבער.

ג ר ע ג ע ר ס: זעה נאר! קראליקעס האט איהר אויך?

ע ק ד א ל: יא, צום טייוועל! איהר קענט דאך אליין אויך פערשטעהן, אז מיר האבען קראליקעס! דו, יאלמאר, ער פרעגט. צי מיר האבען קראליקעס! הם! אבער איצט קומט דער עיקר, דאס ריכטיגע, מוז איך אייך זאגען. א י צ ט קומט עס! געה אוועק, העדוויג. שטעלט זיך דא; אט אזוי, — און איצט קוקט דארט ארונטער. — זעהט איהר דארט ניט א קאַרב מיט שטרוי?

ג ר ע ג ע ר ס: יא. און איך זעה, א פויגעל ליעגט אין קאַרב.

ע ק ד א ל: הם! — „א פויגעל" —

ג ר ע ג ע ר ס: איז דאס ניט אן ענטע?

דער פאטער אייערער. — און אט דער הונד — ער האט זיך אונטער־
געטונקט און צוריק ארויפגעבראכט די ענטע.

ג ר ע ג ע ר ס (צו יאלמאר'ן): און דאן האט מען זי אייך צו־
געשיקט אהער?

י א ל מ א ר: ניט גליך; צוערשט האט מען זי געבראכט צו
דיין פאטער אין הויז; אבער דארט האט זי ניט געקענט געדייהען;
און פעטערסען האט געקריגען א בעפעהל צו מאכען א סוף מיט
איהר.

ע ק ד א ל (האלב אין שלאף): הם — יא, פעטערסען — דער
עזעלקאפ —

י א ל מ א ר (רעדט שטילער): אזוי, זעהסטו, האבען מיר זי
בעקומען; דער פאטער איז אביסעל בעקאנט מיט פעטערסען;
און הערענדיג די געשיכטע מיט דער ווילד־ענטע, האט ער אויס־
געווירקט, אז מען זאל זי איהם איבערגעבען.

ג ר ע ג ע ר ס: און אט דא אויף'ן בוידים, היסט עס, געדייהט
זי גרויסארטיג?

י א ל מ א ר: יא, נאך ווי גוט! זי איז פעט געוואָרען. נו,
זי איז דאך שוין אזוי לאנג דא אינעווייניג, אז זי האט שוין פערגע־
סען דאס אלטע נאטירליכע ווילדע לעבען איהרס. און דאס איז
דאך די הויפט־זאך.

ג ר ע ג ע ר ס: דאס ביסטו געווים נערעכט, יאלמאר. גיב
אקארשט גוט אכטונג, זי זאל קיינמאל ניט קריגען צו זעהן קיין ים
און קיין הימעל —. אבער כ'מיין, ס'איז צייט, איך זאל געהן; דיין
פאטער שלאפט שוין.

י א ל מ א ר: א, צוליעב דעם —

ג ר ע ג ע ר ס: יא, ריכטיג — דו האסט געזאגט, אז דו האסט
א צימער צו פערדינגען, — א לייריג צימער?

י א ל מ א ר: יא; וואס איז דען? דו ווייסט פילייכט אי־
מיצען —?

ג ר ע ג ע ר ס: קען א י ך קריגען דאס צימער?

י א ל מ א ר: דו?

ג ר ע ג ע ר ס (אביסעל איבערראשט): דער מאן איז דאך נישט אקארשט מיין פאטער?

ע ק ד א ל: יא, כ'לעבען. אייער פאטער און ניט קיין אנ־דערער. הם.

י א ל מ א ר: ס'איז דאך קאמיש, גרעגערס, ווי דו האסט דאס געטראפען.

ג ר ע ג ע ר ס: דו האסט דאך מיר פריהער דערצעהלט, אז דו האסט מיין פאטער אלעס מעגליכע צו פערדאנקען; האב איך נערעכענט, פילייכט —

ג י נ א: אבער מיר האבען דאך די ענטע ניט נעקריגען פון הערר וועלע אליין —

ע ק ד א ל: דאך האבען מיר זי האקען וועלע צו פערדאנקען, גינא. (צו גרעגערס.) ער איז ארויסגעפאהרען אויף זיין שיפעל, און דארט האט ער געשאסען אויף איהר. אבער אייער פאטער האט דאך אזעלכע שוואכע אויגען. הם — איז זי נור פערוואונדעט גע־ווארען.

ג ר ע ג ע ר ס: נו יא; האט געמוזט קריגען א פאר שראט־שטיקלאך אין לייב.

י א ל מ א ר: יא, פילייכט צוויי אדער דריי שטיקלאך.

ה ע ד ו ו י ג: זי האט זיי געקריגען פונקט אונטער'ן פליגעל און דערפאר האט זי ניט געקענט פליהען.

ג ר ע ג ע ר ס: איז זי, הייסט עס, אריינגעפאלען איז וואסער?

ע ק ד א ל (שלעפעריג מיט א שווערער צונג): נו נאטירליך. טהוען אימער אזוי — די ווילד־ענטען. לאזען זיך אראב אויף'ן גרונד, — אזוי טיף ווי זיי קענען נור דערלאנגען, מיין ליעבער; בייסען זיך פעסט אויף אין ים־גראז און אין דעם גאנצען טייוועלס־צייג, וואס געפינט זיך דארט אונטען. און זיי קומען קיינמאל צו־ריק ניט ארויף.

ג ר ע ג ע ר ס: אבער א י י ע ר ווילד־ענטע איז דאך יא ארויפגעקומען צוריק, הער לייטענאנט.

ע ק ד א ל: ער האט געהאט אזא וואונדערבאר שארפען הונד,

(צו גרעגערס:) אבער זאג מיר, דו רעכענסט אלזא דערווייל בלויבען אין שטאדט?

גרעגערס (טהוט זיך אן דעם אויבערראק): יא, איצט דענק איך צו בלייבען דא.

יאלמאר: אבער ניט ביי דיין פאטער אין הויז? וואס דיינקסטו איצט צו טהאן?

גרעגערס: יא, הערסטו, וועז איך וואלט דאס גענוסט — דאז וואלט מיר גאר ניט געווען אזוי שלעכט. אבער אז מען האט דעם שלים־מזל צו הייסען גרעגערס —! „גרעגערס" — אוז נאך „וואלע" אויך דערצו; האסטו וועז געהערט אזוי וואס העסליכעס?

יאלמאר: אך, איך זעה ניט איין פארוואס.

גרעגערס: עה! פוי! איך פיהל, אז איך וואלט געקענט דעם קערל, וואס הייסט אזוי, איינפאך א שפיי טהאן אין געזיכט. אבער אז מען האט פארט דאס אונגליק צו זיין גרעגערס — ווערלע דא אויך דער וועלט, ווי איך —

יאלמאר (לאכט): הא הא! וועז דו וואלסט ניט געווען גרעגערס ווערלע, וואס וואלסטו א שטייגער געוואלט זיין?

גרעגערס: וועז עס ווענדט זיך אין מיר, וואלט איך אם ליעבסטען געוואלט זיין א פלינקער הונד.

גינא: א הונד!

העדוויג (ניט ווילענדיג): אך ניין!

גרעגערס: יא, א זעלטען פלינקער הונד; אזא, וואס לאזט זיך אראב אויף גרונד נאך ווילד־ענטען, וועז זיי טונקען זיך אונטער אוז בייסען זיך פעסט איין אין די ים־גראזען דארט אונטען אין שלייס.

יאלמאר: ווייסטו וואס, גרעגערס, — איך הויב ניט אן פערשטעהן, וואס דו ווילסט זאגען דערמיט.

גרעגערס: אה, עס ליעגט גאר ניט קיין בעזונדערעס דרויין. אלזא מארגען אין דער פריה — ציה איך אריין. (צו גינא): קיין פיעל ארבייט וועט איהר מיט מיר ניט האבען; איך

ג י נ א: א נייז, הערר וועלע, א י ה ר —

ג ר ע ג ע ר ס: קען איך האבען דאס צימער? דאן זיה איך גלייך מארגען אריין.

י א ל מ א ר: מיט'ן גרעסטען פערגניגען —

ג י נ א: אבער הער וועלע, דאס איז אבסאלוט ניט קיין צי־מער פאר א י ך.

י א ל מ א ר: אבער גינא, ווי קענסטו דאס זאגען?

ג י נ א: נו, וויל דאס צימער איז ניט גרויס גענוג אוז ניט ליכטיג גענוג, אוז —

ג ר ע ג ע ר ס: דאס מאכט גאר ניט אוים, פרוי עקדאל.

י א ל מ א ר: איך מיין, עס איז א גאנץ שעהן צימער, אוז גאר ניט אזוי שלעכט מעמבלירט.

ג י נ א: אבער דו פערגעסט די צוויי וואס וואוינען אונטען.

ג ר ע ג ע ר ס: וואס זיינען זיי דען פאר־ע מענשען?

ג י נ א: אה, אייגער איז געווען א הויז־לעהרער —

י א ל מ א ר: א גענויסער קאנדידאט מאלוויק.

ג י נ א: — אוז דאן א דאקטאר, מיט'ן נאמען רעלינג.

ג ר ע ג ע ר ס: רעלינג? דעם קען איך אביסעל; ער האט א צייט לאנג פראקטיצירט אויבען אין האידל.

ג י נ א: דאס זיינען א פאר ריכטיגע לעבע־יונגען. אין אבענד גהען זיי אפט ארויס בומלען, אוז קומען זעהר שפעט בייי־נאכט אהיים, אוז דאן זיינען זיי ניט אימער אזוי —

ג ר ע ג ע ר ס: צו אזעלכע זאכען גהוואוינט מען זיך באלד צו. איך האף, עס וועט מיר גהען, ווי דער וויל־ענטע —

ג י נ א: הם, איך מיין, עס וואלט ניט גשאדט, איהר זאלט זיך איבער נאכט בעדיינקען.

ג ר ע ג ע ר ס: איהר זייט, ווייזט אוים, ניט זעהר גערן מיך צו האבען בייי אייך אין הויז, פרוי עקדאל?

ג י נ א: אך גאט, ווי פאלט אייך איין אזוי וואס?

י א ל מ א ר: יא, כ'איז ווירקליך זאנדערבאר פון דיר, גינא.

פאר געגאנגען אין לעבען צו פערדינגען דאס ציטער; אוו איצט ווילסטו עס ניט.

ג י נ א: יא, עקדאל, — וועז עס וואלט נור געווען אן אנדער־רער —. אבער וואס, מיינסטו, וועט דער אלטער וועלע זאגען דערצו?

י א ל מ א ר: דער אלטער וועלע? וואס געהט דאס איהם אן?

ג י נ א: אבער דו קענסט זיך דאך פארשטעלען, אז עפעס האט דאך וויעדער געמוזט פארקומען צווישען זיי; זאנסט וואלט דאך דער יונגער ניט אווק פון הויז. דו וויסט דאך, ווי די ביידע פער־האלטען זיך איינער צום אנדערן.

י א ל מ א ר: יא, ס'קען זיין, אבער —

ג י נ א: נו, קען נאך דער אלטער דיינקען, אז דאס שטעקט דיין קאפ דערביי —

י א ל מ א ר: זאל ער דיינקען, וואס ער וויל! דער אלטער וועלע האט זעהר פיעל געטהאן פאר מיר. מיין גאט, — דאס לייקען איך גאר ניט. אבער דערפאר קען איך זיך דאך ניט אויף אייביג מאכען אבהענגיג פון איהם.

ג י נ א: אבער, ליעבער עקדאל, עס קען זיך מאכען, אז דער אלטער זיידע זאל ליידען דערפון; פילייכט וועט ער נאך דורך דעם פערלירען דאס קלייגע ביכעלע פערדיענסט. וואס ער האט ביי גראבערג'ן.

י א ל מ א ר: עס ווילט זיך מיר כמעט זאגען: וועז עס האלט שוין דערביי! איז עס ניט ערניידריגענד פאר א מאן ווי איך צו זעהן, ווי זיין גרייז־גראער פאטער וועלט בעהאנדעלט אזוי ווי אן ארויסגעשטויסענער? אבער איך מיין, די צייט איז באלד דערביי. (נעהמט נאך א שטיק ברויט מיט פוטער.) ה א ב איך אן אויפגאבע איז לעבען, דאז וועל איך זיך אויך דורכפיהרען!

ה ע ד ו ו י ג: אך יא, פאטער! טהו עס!

ג י נ א: שש! וועק איהם ניט אויף!

י א ל מ א ר (שטילער): איך ו ו ע ל זי דורכפיהרען, זאג

טהו אלעס אליין. (צו יאלמאר'ן): וועגען דאס איבעריגע וועלעז מיר רעידען מארגען. — גוטע נאכט, פרוי עקדאל. (שאקעלט טיט'ז קאפ צו העדוויג'ן.) גוטע נאכט.

ג י נ א: גוטע נאכט, הערר וועלע!

ה ע ד ו י ג: גוטע נאכט!

י א ל מ א ר (וועלכער האט אנגעצונדען א ליכט): וואלט א ווייב, איך וועל דיר צולייכטען; ס'איז נעווייס פינסטער אויף די טרעפ.

גרעגערס און יאלמאר געהען ארויס דורך די קאריאדאר־טיר.

ג י נ א (קוקט אזוי פאר זיך, דאס נעה־ציוג אין שוים): וואס פאר א מאדנע רייד, אז ער וואלט נערן נעוואלט זיין א הונד!

ה ע ד ו י ג: כ'וויל דיר וואס זאגען, מוטער — איך גלויב, אז ער האט נעמיינט עפעס אנדערש דערמיט.

ג י נ א: וואס האט ער דען נעקענט מיינען?

ה ע ד ו י ג: דאס וויים איך ניט; נאר מיר האט זיך אויסגעווייזען, אז ער האט איבערהויפט נעמיינט עפעס אנדערש אייבער דאס, וואס ער האט נעזאגט — די גאנצע צייט.

ג י נ א: מיינסטו אזוי? יא, ס'איז נעווען מאדנע.

י א ל מ א ר (קומט צוריק): דער לאמפ האט נאך נעברענט. (לעשט אויס דאס ליכט און שטעלט עס אוועק.) נא, ענדליך קען מען עפעס נעהמען אין מויל. (הויבט אן עסען ברויט מיט פוטער.) נא, זעהסטו, גינא, אז מען האלט נור אפעז די אויגען, דאן —

ג י נ א: וואס הייסט, מען האלט אפען די אויגען —?

י א ל מ א ר: יא, איז עס דען ניט א גליק, וואס מיר האבען ענדליך פערדונגען דאס צימער? אוז בערעכטען נור, — צו א מענשען ווי גרעגערס — אז אלטען, גוטען פרייגד.

ג י נ א: יא, איך — איך וויים ניט, וואס איך זאל זאגען דערצו.

ה ע ד ו י ג: אך מוטער, דו וועסט זעהן; ס'וועט זיין אזוי פרעהליך!

י א ל מ א ר: דו ביסט אויך מאדנע. אפריהער איז דיר אייג־

דריטער אקט.

יאלמאר עקדאל'ס סטודיא. אין דער פריה; דאס טאג־ליכט קומט אריין דורכ'ן גרויסען פענסטער פון דעם משופע'דיגען דאך; דער פאהר־האנג איז פערצויגען אן א זייט.

יאלמאר זיצט ביים טיש און רעטושירט א פאטאגראפיע; טעת־רערע אנדערע בילדער ליעגען פאר זיינע אויגען. גלייך נאכדעם קומט אריין גינא אין הוט און מאנטעל דורך די קארידאר־טיר; זי טראגט אויף'ן ארם א פערדעקטען קארב.

יאלמאר: ביסט שוין דא צוריק, גינא?

גינא: א יא, מען מוז זיך צואויילען. (שטעלט אוועק דעם קארב אויף א שטוהל און טוט זיך אויס).

יאלמאר: ביסטו געווען אינעווייניג ביי גרעגערס?

גינא: יא, כ'בין געווען. עס זעהט דארט אויס גרויסארטיג. קען איך דיר זאגען. ווי ער איז נור געקומען האט ער שוין געמאכט א גאנצע קאשע ביי זיך אין צימער.

יאלמאר: וואס הייסט?

גינא: ער האט דאך געוואלט אליין טאן אלצדינג, אזוי האט ער געזאגט. נו, האט ער אויך געוואלט אליין אינהייצען און האט צו־געמאכט די קלאפע פון אויוועז, אזוי אז דאס גאנצע צימער איז פול מיט רויך. אוף! דאס איז אביסעל געווען א געשטאנק, צום —

יאלמאר: ניט מעגליך!

גינא: אבער דאס שהנסטע קומט נאך. נו, ווילט זיך איהם פערלעשען דאס פייער, און ער גיסט ארויז דאס גאנצע וואש־וואסער אין אויוועז, אזוי אז די גאנצע פאדלאגע שווימט אין בלאטע.

יאלמאר: דאס איז דאך א פערדרוס.

איך. עס וועט אמאל קומען דער טאג, וועו —. אוו דערפאר איז גוט, וואס מיר האבען פערדונגען דאס צימער; ווארים דאס מאכט מיך אונאבהענגיגער. אוו דאס מ ו ז דער מאו, וואס האט אז אויפנאבע איז לעבען. (צום לעהן־שטוהל, מיט א ריהרענדע שטימע): ארעמער, אלטער, גרייז־נראער פאטער! — פערלאז זיך נור אויף דיין יאלמאר.—ער האט ברייטע פלייצעס;—שטארקע פלייצעס יע־דענפאלס. — איז א שהנעם טאג וועסטו זיך אויפכאפען אוו — (צו גינא'ן): דו גלויבסט עס פיליכט ניט?

ג י נ א (הויבט זיך אויף): יא, נעווים; אבער דערווייל לאמיר זעהו, ווי מיר זאלען איהם אריינברייגגען אין בעט.

י א ל מ א ר: יא, לאמיר עס טהאו.

זיי נעהמען פאַרזיכטיג אן דעם אלטען.

יאלמאר: ניין, געווים ניט; נעהם זיך נור צייט.

גינא: אך יא; אוז דערווייל קענסטו דאך נאך ארבייטען אביסעל.

יאלמאר: איך זיץ דאך אוז ארבייט! איך ארבייט דאך אזוי שווער, ווי איך קען נאר!

גינא: דאז וועסטו דאך זיין פריי דערפון. (זי געהט ארויס מיט'ן קאַרב אין קיך).

יאַלמאר זיצט אַ ווייליע אוז פענזעלט אויף די פאַטאַגראפיע, נאר אבגעלאזען אוז אהן חשק.

עקדאל (שטעקט ארויז דעם קאָפ דורך די טיר, קוקט זיך אום אין סטודיאָ אוז זאגט שטילערהייט): דו, האסט וואס צו טאן?

יאלמאר: יא, איך זיץ אוז פלאג זיך ביי די בילדער דא —

עקדאל: יא, יא, נאטירליך, — אז דו האסט אזוי פיעל צו טהאן, דאן — הם! (געהט ארויס, די טיר בלייבט אפען).

יאלמאר (ארבייט אַ רגע ווייטער, ניט אויסרייד־ענדיג קיין וואָרט; דאן לייגט ער אַוועק דעם פענזעל אוז געהט צו צו דער טיר): האסט דו צו טאן, פאטער?

עקדאל (ברומט פון אינעווייניג): אז דו האסט צו טאן, האב איך אויך צו טאן! הם!

יאלמאר: נו יא, יא. (געהט צוריק צו זיין ארבייט).

עקדאל (קומט גלייך נאכדעם ווידער צו צו דער טיר): הם; ווייסטו, יאלמאר, אזוי שטארק צו טאן האב איך נראד ניט.

יאלמאר: כ'האב געמיינט, דו זיצט אוז שרייבסט.

עקדאל: צום טייוועל! קען גראבערג ניט ווארטען אַ טאג אדער צוויי? ס'געהט דאך ניט אין לעבען, אזוי וויט ווי איך וויים.

יאלמאר: ניין, אוז דו ביסט דאך ניט קיין שקלאף.

עקדאל: אוז דאז די אנדער נעשיכטע דארט אינעווייניג —

יאלמאר: נאטירליך, יא. דו ווילסט פילייכט אריינגעהן? זאל איך דיר אויפמאכען?

עקדאל: דאס וואלט נאר ניט שלעכט געווען.

ג י נ א: כ'האב גלייך ארויפגערופען דעם הויז־דיענער'ס פרוי און איהר געהייסען ריין מאכען ביי דעם חזיר'ל; אבער ביז נאכמיטאג וועט מען היינט דארט ניט קענען אריינגעהן.

י א ל מ א ר: וואס זשע טוט ער דערווייל?

ג י נ א: ער האט געזאגט, אז ער געהט ארויס אביסעל אין גאס.

י א ל מ א ר: איך בין אויך אויף א ווייל ארויז צו איהם, — נאכדעם ווי דו ביסט אוועק.

ג י נ א: כ'האב געהערט. דו האסט דאך איהם איינגעלאדען צום פריהשטיק.

י א ל מ א ר: נור אזוי, א גאנץ קליינער אנבייסעלע, פערשטעהסטו. ס'איז דאך דער ערשטער טאג —; מיר קענען זיך דאך ניט העלפען. דו האסט דאך געוויס וואס עס איז אין הויז.

ג י נ א: איך וועל שוין מוזען זעהן געפינען עפעס.

י א ל מ א ר: אבער עס זאל נור ניט זיין צו וועניג, ווייל איך מיין, רעלליגג און מאלוויק קומען אויך ארויף. כ'האב גראד אנגעטראפען רעלליגג'ן אויף די טרעפ, פערשטעהסטו מיך, און איך האב דאך געמוזט — —

ג י נ א: וואס? זיי ביידען אויף?

י א ל מ א ר: מיין גאט — א פאר מעהר אדער וועניגער, דאס מאכט דאך גארנישט אוים.

ד ע ר א ל ט ע ר ע ק ד א ל (עפענט זיין טיר און קוקט ארויין): הער אקארשט, דו, יאלמאר — (דערזעהט גינא'ן) א!

ג י נ א: איהר ווילט וואס, זיידע?

ע ק ד א ל: אך ניין; שוין גוט. הם! (געהט ארויין צוריק).

ג י נ א (נעהמט דעם קארב): גיב אקארשט גוט אכטונג אויף איהם, ער זאל ניט ארויסגעהן.

י א ל מ א ר: יא, יא, כ'וועל עס טאן. — דו, גינא, אביסעלע הערינג־סאלאד וואלט געווען אויסגעצייכענט גוט; רעלליגג און מאלוויק האבען די נאכט שוין ווידער ארומגעבומעלט.

ג י נ א: וועז זיי זאלען מיר נור ניט אנקומען, איידער איך בין פארטיג —

יאלמאר: צום טייוועל! זיי האבען שוין ניט געקענט אויס־קלייבען קיין אנדערן טאג זיך צו פאטאגראפירען צוזאמען!

גינא: נייז, ליעבער עקדאל, איך האב זיי בעשטעלט אויף היינט נאכמיטאג, ווען דו שלאפסט.

יאלמאר: נו, איז דאך גוט! דאן עסען מיר דא.

גינא: נו יא, גוט, אבער ס'איז נאך צייט צו גרייטען צום טיש; דו קענסט איהם נאך בענוצען א היבשע ווייל.

יאלמאר: איך מיין, דו זעהסט דאך, אז איך זיץ דא און בענוץ דעם טיש אזוי פיעל ווי איך קען נור.

גינא: דאן וועסטו דערנאך קענען זיין פריי. (געהט וויעדער ארוים אין קיך).

קורצע פויזע.

עקדאל (בוי דער טיר פון בוידים, חינטער'ן נעץ): יאלמאר!

יאלמאר: נו?

עקדאל: כ'האב מורא, מיר וועלען דאך מוזען אוועקרוקען די קארעטע מיט וואסער.

יאלמאר: דאס האב איך דאך אימער געזאגט.

עקדאל: הם — הם — הם. (געהט אוועק פון טיר).

יאלמאר ארבייט א ווייל, כאפט א קוק צום בוידים און חויבט זיך האלב אויף.

העדוויג קומט אריין פון קיך.

יאלמאר (זעצט זיך שנעל אוועק צוריק): וואס ווילסטו?

העדוויג: כ'האב בלויז געוואלט ארייננעהן צו דיר, פאטער.

יאלמאר (נאר א קורצע פויזע): עפעס געהכטו מיר דא ארום און שמעקסט. פילייכט האט מען דיר אנגעזאגט, דו זאלסט אכטונג געבען אויף מיר?

העדוויג: אך נייז, ס'חויבט זיך נאר ניט אז.

יאלמאר: וואס טוט די מאמא איצט אין קיך?

העדוויג: א, מאמא האלט גראד אין מיטען מאכען דעם הערינג־סאלאד. (געהט צו צום טיש). וואלט איך דיר ניט געקענט העלפען מיט וואס עס איז, פאטער?

יאלמאר (חויבט זיך אויף): דאן וואלטען מיר דערפון לויז געוואָרען.

עקדאל: יא, ריכטיג. ס'מוז דאך זיין פאַרטיג בין מאַרגען אין דער פרי. עס איז דאך מאַרגען? הם?

יאלמאר: יא, געווים איז עס מאַרגען.

יאלמאר און עקדאל רוקען אַב יעדער איינער זיין העלפט פון דער פליגעל-טיר אַן אַ זויט. די מאַרגען-זונן שיינט אַריין דורך די דאַר-פענסטער; עטליכע טויבען פליהען אַרום הין און הער; אַנדערע זיצען און גירען אויף די שטאַנגען; וויימער אַריין אויף'ן בוידם הערט מען וועז ניט וועז, ווי די חיהנער קוואַקטשען.

יאלמאר: נו, געה דאך אריין, פאַטער.

עקדאל (געהט אריין): און דו? קומסט ניט מיט?

יאלמאר: יא, ווייסטו וואס, — איך מיין — (דערזעהט גינאַ'ן ביי דער טיר פון קיך) איך? ניין; איך האב קיין צייט ניט; איך מוז ארבייטען. — אַבער דער מעכאניזם איז דאך —

ער טוט אַ ציה אַ שנירעל; פון אינעוועניג לאַזט זיך אַראָב אַ פאַר-האַנג. דער אונטערשטער טייל זיינער בעשטעהט פון אַ פאַס אַלטען זעגעל-טוך; דער אויבערשטער טייל איז געמאַכט פון אַ שטיק אַנגעצויגענעם פישער-נעץ. די פאַדלאַגע פון'ם בוידם זעהט זיך איצט מעהר ניט ארויס.

יאלמאר (געהט צו צום טיש): נא; איצט קען איך פיליייכט זיצען אַ וויילע אונגעשטערט.

גינא: ער פאַרשט זיך שוין וויעדער דארט אינעווענינ.

יאלמאר: וואלט עס פיליייכט געווען בעסער, וועז ער געהט ארונטער צו מאדאם עריקסען? (זעצט זיך אַנידער). דו ווילסט עפעס? דו האסט דאך געזאגט —

גינא: כ'האב נור געוואלט פרעגען, אויב מיר קענען דא גרייטען צום טיש פאר'ן פריהשטיק?

יאלמאר: יא; פאר אזוי פריה האט זיך דאך קיינער ניט געמעלדעט?

גינא: נייז, איך ערווארט קיינעם ניט, אויסער די חתן-כלה, וועלכע ווילען זיך פאטאגראפירען צוזאמען.

די צוואנג, וואס ליענט דאָרט אויף דער פּאָליצע. און דעם האמער אויך. (וועגדעט זיך נאָך אינעווייניג). נאָ, איצט וועסטו באלד זעהן, פּאָטער. לאָז מיך, איך וועל דיר נור וויזען, וואס איך מיין!

העדוויג האָט אַרונטערגענומען דאָס פּערלאָנגעט ווערקציוג פון דער שאָפע און האָט עס איהם דערלאָנגט.

יאָלמאר: אה, א דאנק. א גליק, הערסטו, וואס איך בין געקומען.

געהט אַוועק פון הינטער דעם פּאָרהאָנג; זיי קלאָפען און רויידען אינעווייניג.

העדוויג בלייבט שטעהן און קוקט זיך צו צו זיי. גלייך נאָכדעם הערט זיך אַ קלאָפּ אין דער קאָרידאָר-טיר. זי בעמערקט עס ניט.

גרעגערס וועלע (מיט אַ חוילען קאָפּ און אָהן אַן אויבערראָק קומט אַריין און בלייבט שטעהן ביי דער טיר): הם — !

העדוויג (דרעהט זיך אום און געהט איהם אַנטקעגען): גוט מאָרגען. ביטע, קומט אַריין.

גרעגערס: דאנק אייך זעהר. (קוקט צום בוידים). איהר האָט, ווייזט אויס, אַרבייטער דא אין הויז.

העדוויג: נייז, ס'איז נור דער פּאָפּא און דער זוידע. איך וועל זיי זאָגען, אז —

גרעגערס: נייז, נייז, טוט עס ניט; איך וועל ליעבערשט וואַרטען א ווייל. (זעצט זיך אַנידער אויף דער זאָפּא).

העדוויג: ס'איז אזוי אַנגענוואַרפען דא. — (וויל אַוועקנעהמען די פּאָטאָגראפיעס).

גרעגערס: א, לאָזט זיי ליענען. זיינען דאָס בילדער, וואס דאָרפען אַרויסגעענדיגט ווערען?

העדוויג: יא, איך האָב עס גענאָלט דעם פּאָפּא צוהעלפען אביסעל.

גרעגערס: אָבער איהר דארפט זיך נור ניט שטערען צו ליעב מיר.

העדוויג: א נייז!

יאלמאר: א ניין. איך וועל ליעבערשט אלעס טאן אליין — אזוי לאנג ווי מיינע קרעפטען וועלען מיר דיענען. ס'איז ניט נייטיג, העדוויג; וועו דיין פאטער זאל נור זיין נעזונד, —

העדוויג: א ניין, פאטער! דו דארפסט ניט ריידען אזעלכע ווערטער. (זי גיהט ארום איבער'ן צימער, בליבט שטיין ביי דער אפענער טיר און קוקט אריין אין בוידים).

יאלמאר: דו, וואס טוט ער איצט?

העדוויג: כ'מיין, ער מאכט א נייעם וועג צו דער קארטע.

יאלמאר: דאס וועט ער קיינמאל אליין ניט קענען מאכען. און דא מוז איך זיין פאראורטיילט צו זיצען דא — !

העדוויג (גיהט צו צו איהם): גיב מיר דעם פענזעל, פאטער. איך קען עס מאכען.

יאלמאר: אה, אונזינן; דו וועסט זיך בלויז פערדארבען די אויגען דערמיט.

העדוויג: קיין הער אויך ניט. גיב מיר דעם פענזעל.

יאלמאר (שטעהט אויף): יא, עס וועט ניט נעהמען לאנג, בלויז א מינוט אדער צוויי.

העדוויג: נא, וואס זשע קען עס שאדען? (נעהמט דעם פענזעל). אט אזוי! (זעצט זיך אנידער). און דא האב איך איינס, אויף נאכצוקוקען.

יאלמאר: אבער גיב אכטונג, דו זאלסט זיך ניט פערדארבען די אויגען! הערסט, וואס איך זאג? איך וויל ניט זיין פעראנטוואָרטליך דערפאר; דו נעהמסט אליין אויף זיך די פעראנטוואָרטליכקייט — דאס זאג איך דיר.

העדוויג (רעטושירט): יא, יא, איך נעהם עס אויף זיך.

יאלמאר: דו ביסט זעהר פלינק, העדוויג. נור א פאר מינוטען, פערשטעהסט דו.

ער גליטשט זיך אריין צווישען דער טיר און דעם פאָרהאַנג אין בוידים. העדוויג זיצט ביי איהר אַרבייט. מען הערט, ווי יאַלמאַר און עקדאַל אַמפערן זיך אינעווענדיג.

יאלמאר (בעווייזט זיך חינטער'ן נעזיכט): העדוויג, גיב מיר

העדוויג: יא, גאנץ פאר זיך. און דאז זיינען דארט דא אזעלכע מערקווירדיגע זאכען.

גרעגערס: ווירקליך?

העדוויג: יא, דארט זיינען פארהאז גרויסע שאפעס מיט ביכער, און אין פיעל ביכער זיינען דא בילדער.

גרעגערס: אהא!

העדוויג: און דאז איז דארט דא אן אלטער קאמאד מיט שופלאדען און דעקלאך, און א גרויסער זייגער מיט פיגורען, וואס געהען אריין און ארויס. אבער דער זייגער געהט ניט מעהר.

גרעגערס: די צייט איז אלזא געבליבען שטעהן — דארט אינעוועניג ביי דער ווילד־ענטע.

העדוויג: יא. דאז איז דארט פארהאן אן אלטער פארבען־קאסטען און נאך אזעלכע זאכען. און די אלע ביכער.

גרעגערס: און די ביכער לעזט איהר דאך געווים?

העדוויג: א יא, ווען איך קען נור. אבער מיסטענס זיינען זיי ענגלישע ביכער, און דאס פערשטעה איך ניט. אבער דאז קוק איך דורך די בילדער. — דארט איז דא א זעהר גרויס בוך, דאס הייסט: „הערריסאנ'ס היסטארי אף לאנדאן". דאס איז געווים הונדערט יאהר אלט; און דארט איז פארהאן אזא מאסע בילדער! אויף'ן פאדער־בלאט שטעהט דער טויט מיט א שטונדען־גלאז, און א פרוי. דאס, דיינק איך, איז העפליך. אבער דאז זיינען איז דעם בוך דא נאך אנדערע בילדער מיט קירכען און שלעסער און גאסען און גרויסע שיפען, וואס פאהרען אויף'ן ים.

גרעגערס: אבער זאגט מיר, פון וואנען האט איהר אט די אלע זעלטענע זאכען?

העדוויג: א, דא האט אמאל געוואוינט אן אלטער שיפס־קאפיטאן, און ער האט זיי מיטגעבראכט מיט זיך. מען פלענט איהם רופען „דער פליהענדער האלענדער". און דאס איז קאמיש, וויל ער איז נאר ניט געווען קיין האלענדער.

גרעגערס: ווירקליך ניט?

זי רוקט צו די זאכען צו זיך און זעצט זיך צו דער ארבייט. גרעגערס קוקט אויף איהר, ניט רוידענדיג קיין וואָרט.

גרעגערס: האָט די ווילד־ענטע היינטיגע נאכט גוט גע־שלאפען?

העדוויג: א דאנק, איך מיין אז יא.

גרעגערס (דרעהט זיך אום צום בוידים): בייטאג זעהט עס גאר אנדערש אוים ווי נעכטען ביים שיין פון דער לבנה.

העדוויג: יא, ס'איז זעהר פערשיעדען. אין דער פריה זעהט עס אנדערש אויס ווי נאכמיטאג, אזן ווען עס רעגענט, וויעדער אנ־דערש, ווי דאן, ווען דאס וועטער איז שעהן.

גרעגערס: האָט איהר דאס בעמערקט?

העדוויג: יא, דאס זעהט מען דאך.

גרעגערס: האָט איהר אויך ליעב צו זיין דאָרט אינ־וועניג ביי דער ווילד־ענטע?

העדויג: יא, ווען איך קען עס נור אויספיהרען —

גרעגערס: אבער איהר האָט דאך געווים ניט אזוי פיעל פרייע צייט. איהר געהט דאך אין שולע.

העדוויג: נייו, איצט ניט מעהר. פאפא האָט מורא, איך זאל זיך ניט פערדארבען די אויגען.

גרעגערס: א; דאן לערנט ער געווים אליין מיט אייך?

העדוויג: פאפא האָט פערשפראכען, עפעס צו לערנען מיט מיר; אבער ער האָט נאך קיין צייט ניט געהאט דערצו.

גרעגערס: איז דען ניטא קיין אנדערער, וואס זאל אייך אביסעל צוהעלפען?

העדוויג: יא, קאנדידאט מאלווויק; אבער ער איז ניט אימער אזוי — אזוי נאנץ —

גרעגערס: ניכטער?

העדוויג: יא, ליידער!

גרעגערס: נו, דאן האָט איהר דאך גענוג צייט פאר אלעס. אזן דאָרט אינעוועניג, דאס איז דאך א וועלט פאר זיך, ניט וואהר?

גרעגערס: כ׳קען זיך פארשטעלען; ווארים די ווילד־ענטע איז דאך געווים די אנגעזעהענסטע דאַרט אינעוועניג.

העדווינג: יא, דאס איז זי; ווארים זי איז דאך אויך ווילדער פוינעל. און דאן איז דאך אוא רחמנות אויף איהר. די ארעמע, זי האט קיינעם ניט, פאר ווען זי זארגען.

גרעגערס: זי האט ניט קיין פאמיליע, ווי די קראליקעס —

העדווינג: ניין. די היהנער האבען דאך אויך אזוי פיעל, מיט וועמען זיי זיינען צוזאמען אלס היהנדעלאך געווען; אבער זי איז אין גאנצען אבגעריסען געווארען פון אלע איהריגע. און דאן איז דאך דאס אלעס וועגען איהר אזוי וואונדערליך. קיינער קען זי ניט, און קיינער ווייס ניט, פון וואנען זי שטאמט.

גרעגערס: און דאן איז זי דאך געווען אין דער טיעפע־ניש פון ים.

העדווינג (קוקט איהם אן מיט א שנעלען בליק, אונטערדריקט א שמייכעל און זאגט): פארוואס זאגט איהר אין דער טיעפענויש פון ים?

גרעגערס: ווי דען האב איך געזאלט זאגען?

העדווינג: איהר האט געקענט זאגען „אויף׳ן גרונד פון ים".

גרעגערס: קען איך ניט פונקט אזוי גוט זאגען: אין דער טיעפענויש פון ים?

העדווינג: יא; אבער מיר קלינגט עס אזוי מאדנע, וועז אנדערע רעידען וועגען דער טיעפענויש פון ים.

גרעגערס: פארוואס עפעס? זאגט מיר, פארוואס?

העדווינג: ניין, איך ווייס ניט; ס׳איז צו דום.

גרעגערס: אה נייז, גענוים ניט. זאגט מיר נור, פארוואס איהר האט געשמייכעלט.

העדווינג: ווייל אימער, וועז איך דערמאן זיך מיט אמאל — אזוי פלוצלונג — אן דער גאנצער געשיכטע דאַרט אינעוועניג, קומט מיר עפעס פאר, אז דער גאנצער בוידים אוז אלעס, וואס געפינט זיך אין איהם, וואלט געדארפט הייכען „די טיעפענויש פון ים". — אבער דאס איז דאך אזוי דום.

העדוויג: נייו. אבער מיט אמאל איז ער פערשוואונדען; און דאן זיינען די אלע זאכען איבערגעבליבען דא.

גרעגערס: אבער זאגט מיר אפארשט — וועו איהר ויצט דארט אינעווייניג און בעקוקט די בילדער, ווילט זיך אייך גאר ניט ארויספאהרען אביסעל אנקוקען די גרויסע, ווירקליבע וועלט?

העדוויג: א נייו! איך ווייל אימער בלייבען אין דערהיים און העלפען דעם פאפא און דער מאמא.

גרעגערס: רעטושירען פאטאגראפיעס?

העדוויג: נייו, ניט דאס אליין. אם ליעבסטען וואלט איך געוואלט זיך אויסלערנען גראווירען אזעלבע בילדער ווי די, וואס שטעהען אין די ענגלישע ביכער.

גרעגערס: הם, — און וואס זאגט אייער פאטער דערצו?

העדוויג: מיר דוכט, אז דער פאפא וואלט עס ניט וועלען; אין אזעלבע זאכען איז ער אזוי מאדנע. שטעלט זיך פאר, ער רעדט דערפון, איך זאל זיך אויסלערנען מאכען קערב און פלעכטען שטרוי! אבער איך מיין, אז דאס טויג דאך צו גארנישט.

גרעגערס: איך מיין אויך אזוי.

העדוויג: אבער דאס איז דער פאפא נערעכט: וועו איך וואלט זיך געלערנט פלעכטען קערב, וואלט איך דאך איצט געקענט מאכען דעם נייעם קארב פאר דער ווילד־ענטע.

גרעגערס: דאס וואלט איהר ווירקליך געקענט, יא; און דאס וואלט דאך געדארפט זיין אייער זאך, עס צו טהאן, ניט וואהר?

העדוויג: יא; וואהרים עס איז דאך מיין ווילד־ענטע.

גרעגערס: נו געווים.

העדוויג: יא, יא, מיר געהערט זי. אבער פאפא און דער זיידע קריגען זי אויסגעבארגט אזוי אפט ווי זיי ווילען.

גרעגערס: ווירקליך? וואס טוען זיי דען מיט איהר?

העדוויג: א, זיי פלעגען זי און בווען אלערליי בעקוועמע פלעצער פאר איהר, און אזוי ווייטער.

גינא: איהר פערשטעהט דאך געווים, הערר וועלע, אז עק־דאל איז ניט איינער פון די געווהנליכע פאטאגראפען.

גרעגערס: נו יא, אבער דאך —

פון בוידים הערט זיך א שאם.

גרעגערס (וועדט אויפגעטריסעלט): וואס איז דאס?

גינא: אוף! זיי שיסען שוין וויערער דארט!

גרעגערס: וואס, זיי שיסען אויף?

העדוויג: זיי געהעז אויף דער יאגד.

גרעגערס: וואס? (ביי דער טיר פון בוידים). דו גענסט אויף דער יאגד, יאלמאר?

יאלמאר (הינטער'ן נעץ): דו ביסט דא? כ'האב נאר נישט געוואוכט דערפון; איך בין געווען אזוי פערנומען — (צו העדוויגען) אוז דו זאגסט אונז גארנישט! (קומט ארייז אין סטודיא).

גרעגערס: דו גענסט ארום אויף בוידים אוז שיסט?

יאלמאר (ווייזט א דאפעל־רעהריגען פיסטויל): אה, נור מיט דעם דא.

גינא: יא, דו אוז דער זיידע, איהר וועט נאך אמאל אנמאכען עפעס א צרה מיט אייער פיקסטויל.

יאלמאר (מיט א טאן פון פערדרוס): איך מיין, איך האב דיר שוין געזאגט, אז אזא מין שים־געווהר הייסט פיסטויל.

גינא: אה, דאס איז אויך ניט פיעל בעסער.

גרעגערס: ביסטו, הייסט עס, געווארען א יענער אויף, יאלמאר?

יאלמאר: נור וועז ניט וועז א קליינע יאגד אויף קראליקעס. מיסטענס דעם פאטער צוליעב, פערשטעהסטו.

גינא: די מענער זיינען ווירקליך קאמיש. זיי מוזען אימער האבען עפעס. מיט וואס זיך צו פערשטרייען.

יאלמאר (אין כעס): יא, יא, מיר מוזען אימער האבען עפעס, מיט וואס זיך צו צערשטרייען.

גינא: נו יא, אט דאס זאג איך דאך טאקע.

יאלמאר: הם. (צו גרעגערס) דו פערשטעהסט, גליקליכער־

גרעגערס: א, זאגט עס ניט.

העדוויג: א יא, וואַרים ס'איז דאָך ניט מעהר ווי א בוידים.

גרעגערס: זייט איהר אזוי זיכער דערמיט?

העדוויג שווייגט און קוקט איהם אַן מיט אַן אָפענעם מויל.

גינא קומט אריין פון קיך מיט די טיש־זאַכען.

גרעגערס: איך בין נעווים צו פריה געקומען?

גינא: אָה, ערגעץ־וואו מוזט איהר דאָך זיין; און אויסער דעם בין איך אויך באלד פארטיג. — ראם אָב דעם טיש, העדוויג.

העדוויג נעהמט אַוועק איהרע זאַכען; זי און גינא גרייטען צום טיש. גרעגערס זעצט זיך אריין אין לעהן־שטוהל און בלעטערט אין אַן אַלבום.

גרעגערס: איך הער, אז איהר קענט רעטושירען, פרוי עקדאל.

גינא (מיט א זויפצן־בליק): יא, איך קען.

גרעגערס: דאם איז ווירקליך נעווען א גליקליכע צוואמענטרעפונג.

גינא: וואס הייסט א גליקליכע?

גרעגערס: וויל עקדאל איז נעווארען א פאטאגראף, מיין איך.

העדוויג: מאמא קען אויך פאטאגראפירען.

גינא: א יא, די קונסט האב איך אויך אויסגעלערענט.

גרעגערס: דאן פיהרט א י ה ר, הייכט עס, דאם נעשעפט?

גינא: יא, ווען עקדאל אליין האט קיין צייט ניט, דאן —

גרעגערס: ער איז זעהר אפט פערנומען מיט זיין אלטען פאטער, קען איך זיך פארשטעלען.

גינא: יא; און דאן קענט איהר דאָך ניט ערווארטען, אז א מאן ווי עקדאל זאל מאכען אייגנפאכע פארטרעטען פון אבי וועמען.

גרעגערס: דאם איז גאנץ ריכטיג; אבער קוים האט ער זיך גענומען דערצו, דאן —

ג י נ א (מאַכט אַרדנונג ביים טיש): די אייביגע ווילד־ענטע! וואָס פאר א וועזן מען מאכט דאָס דא פון איהר!

י א ל מ א ר: הם; — וועט באלד זיין געגרייט?

ג י נ א: יא, גלייך. העדוויג, קום, וועסט מיר העלפען אביסעל. גינא און העדוויג גיהן ארויס אין קיך.

י א ל מ א ר (מיט א נידעריגער שטימע): איך מיין, ס'איז בעסער דו זאלסט ניט שטעהן דארט און קוקען אויף מיין פאטער; ער וויל דאָס ניט ליידען.

גרעגערס גיהט אַוועק פון דער בוידים־טיר.

י א ל מ א ר: אויסערדעם דענק איך, עס וועט זיין אם בעסטען צו צומאכען די טיר, איידער די אנדערע קומען אריין. (פאַטשט מיט די הענד) הוש—הוש! אריין אינעוועניג! (ציהט ארויף דעם פאר־האַנג און רוקט צונויף די טירען). אט די אלע אינריכטונגען זיינען מיין אייגענע ערפינדונג. עס איז ווירקליך זעהר אמוזירענד צו האבען אזעלכע זאכען, מיט וועלכע מען קען זיך פערנעהמען און וועלכע מען קען פון צייט צו צייט ברייגען אין ארדנונג, וועז זיי ווערען קאליע. און דאז איז דאָס אבכאלוט נייטיג אויף, וויל גינא וויל אויף קיין פאל ניט האבען קיין קראליקעם און היהנער אין סטודיא.

ג ר ע ג ע ר ס: געווים; און דיין פרוי בעזארגט, הייסט עס, דא אלעם?

י א ל מ א ר: אין אלגעמיין לאז איך איבער די אלטענליכע קליניגקייטען פון דעם געשעפט אויף איהר; וואָרים דאז קען איך זיך אריינכאפען אין דער וואויין־שטוב און נאכדיינקען איבער זאכען, וועלכע זיינען וויכטיגער.

ג ר ע ג ע ר ס: וואסערע זאכען זיינען דאָס, יאלמאר?

י א ל מ א ר: מיך וואונדערט נור, וואָס דו האסט זיך ביז אהער ניט נאכגעפערעגט דערויף. אדער האסטו פיליייכט גאר ניט געהערט פון דער ערפינדונג?

ג ר ע ג ע ר ס: ערפינדונג? ניין.

י א ל מ א ר: ווירקליך? נאך ניט? נו נאטירליך, דארט אויבען אין די וועלדער אוז די וויסטענישען —

ווייזע לייגט דער בוידים אזוי, אז קיינער קען אונז ניט הערען, וועז מיר שיסען. (לויגט אַוועק דעם פיסטויל אויף דער אויבערשטער פּאַליצע פון דער ביכער־שאַפע). טשעפּע ניט דעם פיסטויל, העדוויג! איין רעהר איז געלאדען; גיב אכטונג.

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט אריין דורך'ן נעץ): א יאגד־געוועהר האסטו אויך, ווי איך זעה.

י א ל מ א ר: דאס איז דעם פאטער'ס אלטער ביקס. שיסען קען מען שוין דערמיט ניט; עפּעס איז דאָרט קאליע געוואָרען ביים שלאָס. אבער דאך איז גאנץ אינטערעסאנט עס צו האבען; מיר קענען עס צייטענווייז פונאנדערנעהמען און רייניגען און אויסשמירען מיט ביינער־פעטס און עס צוריק צונויפשטעלען — . פערשטעהט זיך, מיסטענס גיט זיך דער פאטער אַב מיט אזעלכע זאכען.

ה ע ד ו ו י ג (לעבען גרעגערס): איצט קענט איהר זעהן די ווילד־ענטע ווי געהעריג איז.

ג ר ע ג ע ר ס: איך קוק דאס גראד אויף איהר. מיר דוכט, איין פליגעל העננט איהר אביסעל אראב.

י א ל מ א ר: נא, דאס איז דאך קיין וואונדער ניט; זי איז דאך געשאסען געוואָרען אין דעם פליגעל.

ג ר ע ג ע ר ס: און דאן שלעפּט זיך ביי איהר איין פום אביסעל נאך. אדער איז דאס ניט אזוי?

י א ל מ א ר: פילייכט א קליין ביסעלע.

ה ע ד ו ו י ג: ביי דעם פוכ האט זי דער הונד אננענומען מיט זיינע צייהן.

י א ל מ א ר: אבער ווייטער האט זי אבסאלוט קיין פעהלער ניט. און דאס איז ווירקליך א וואונדער, נאכדעם ווי זי האט געקרירגעזן א היבש ביסעל שראט אין לייב און איז געווען ביים הונד צווישען די צייהן.

ג ר ע ג ע ר ס (מיט אַ בליק אויף העדוויג): — און געווען איז דער טיעפּעניש פון ים — אזוי לאנג.

ה ע ד ו ו י ג (שמייכעלט): יא.

שטורם האט איבער איהם אויכגעבראכעז. איז דער שרעקליכער צייט פון דער אונטערזוכונג, איז ער שוין ניט געווען ער אליין. דער פיס־טויל דארט — וואס מיר בענוצען איצט צו אונזער יאגד אויף די קראליקעם — הערסטו, אט דער פיסטויל האט שוין געשפיעלט א ראלע אין דער טראגעדיע פון דעם הויז עקראל.

גרע גערס: דער פיסטויל? ווירקליך?

יאלמאר: וועז דאס אורטהייל איז ארויסגעגעבעז געווא־רען, אוז ער האט געדארפט גההז אין געפענגנים, — האט ער נעהאט דעם פיסטויל אין דער האנד —

גרעגערס: ווירקליך — ?

יאלמאר: יא; אבער ער האט ניט געהאט קיין מוטה. ער איז געווען פייג. אזוי געבראכעז, אזוי רואינירט איז ער שוין דאמאלס געווען אין זיין זעלע. א, קענסטו דאס בעגרייפען? אז אפיציער — א מאז, וואס האט געשאסעז ניין בערעז, אוז וואס שטאמט אב פון צווויי אויבערסט־לייטענאנטס — נאטירליך פון דעם איינעם נאך'ן אנדערז — . קענסטו דאס בעגרייפען, גרעגערס?

גרעגערס: א, איך בעגרייף עס זעהר גוט.

יאלמאר: איך ניט. אוז צום צווייטען מאל האט דער פיס־טויל געשפיעלט א ראלע אין דער געשיכטע פון אונזער הויז. וועז מען האט איהם אנגעטאז אין די גראע קלייידער אוז ער איז געזעסעז הינטער שלאס אוז ריגעל, — א, מעגסט מיר גלויבעז, דאס זיינעז געווען שרעקליכע צייטעז פאר מיר. איך האב דאז געהאלטעז די פארהאנגעז איבער מיינע בוידע פענסטער ארונטערגעלאזעז. וועז איך האב ארויסגעקוקט אויף דרויסעז, האב איך געזעהז, אז די זונז שיינט ווי געווענליך. כ'האב עס ניט געקענט בעגרייפען. איך האב געזעהז, ווי מענשעז געהעז ארום אין די גאסעז, לאכעז אוז רויידעז איבער גלייכגילטיגע זאכעז. כ'האב עס ניט געקענט בעגרייפען. מיר האט זיך געדוכט, אז דאס גאנצע דאזיין, אלעס וואלט זיך געדארפט אבשטעלעז, ווי ביי א זונעז־פינסטערניש.

גרעגערס: פונקט דאסזעלבע האב איך געפיהלט. וועז מיין מוטער איז געשטארבעז.

גרעגערס: דו האָבט אַלזאָ געמאַכט אַן ערפינדונג?

יאָלמאַר: נאָך ניט אין גאַנצען געמאַכט; אָבער איך האָלט שוין דערבי. דו קענסט זיך דאָך פארשטעלען, אז וועז איך האָב בעסטאָגן זיך צו אָפּפערען פאר די פאטאגראפיע, איז דאָס ניט געווען מיט דער אבזיכט צו זיצען דא און ארבעהמען בילדער פון אלערליי געווהנליכע מענשען.

גרעגערס: ניין, דאָס האָט אויך דיין פרוי נור וואָס געזאגט.

יאָלמאַר: איך האָב געשווארען, אז אויב איך האָב שוין יא אבגענעבען מיינע קרעפטען אויף אזא האנדווערק, מוז איך עס אויפהויבען אזוי הויך, אז עס זאָל ווערן בוידע זאכען, אי א קונסט אי א וויסענשאפט. און דערפאר האָב איך בעשלאָסען צו מאכען די ערפינדונג.

גרעגערס: און אין וואָס בעשטעהט די ערפינדונג? וואָס בעצוועקט זי?

יאָלמאַר: נאָך אויסלכע איינצעלהייטען דארפסטו זיך נאָך ניט נאכפרעגען. דערצו, פערשטעהסטו מיך, פאַרערט זיך צייט. און דאָן דארפסטו ניט דענקען, אז דאָס טרייבט מיך די אייטעלקייט, דער פוסטער שטאָלץ דערצו. א ניין, ס'איז די לעבענס־אויפגאבע, וועלכע שטעהט מיר טאָג און נאכט פאר די אויגען.

גרעגערס: וואָס פאר א לעבענס־אויפגאבע?

יאָלמאַר: דו פערגעסט דעם גריז־גראָען מאן מיט די זיל־בער־האָר?

גרעגערס: דיין ארעמער פאטער? יא, אבער וואָס קענסטו דען טהאָן פאר איהם?

יאָלמאַר: איך קען דערוועקען זיין זעלבסט־געפיהל, מאכען עס פון טויט לעבעדיג, דערמיט וואָס איך וועל דעם נאמען עקדאָל צוריקבריינגען צו עהרע און אנזעהן.

גרעגערס: דאָס איז אלזאָ דיין לעבענס־אויפגאבע?

יאָלמאַר: יא. איך וויל דעטען דעם שיפבריכיגען מאן. וואָרים שיפבריכיג איז ער שוין געווען דאָ, וועז דער סאמע ערשטער

ג ר ע ג ע ר ס : אוז וועז אונגעפעהר דענקסטו, וועט דייז ער־
פינדונג פארטיג ווערן ?

י א ל מ א ר : אבער מיין גאט, ווי קענסטו זיך ביי מיר נאכ־
פרעגען נאך אזעלכע איינצעלהייטען ? אז ערפינדונג, דאס איז א
זאך, וואס מען האט נאר אליין ניט אין גאנצען ביי זיך אין די הענר.
עס הענגט צום גרעסטען טייל אב פון אינספיראציאז, — פון איינ־
געבונג, — אוז ס'איז אזוי גוט ווי אונמעגליך פאראוים צו בערעכע־
נען, וועז די אינספיראציאז וועט קומען.

ג ר ע ג ע ר ס : אבער עס געהט דאך פארווערטס ?

י א ל מ א ר : נאטירליך געהט עס פארווערטס. איך גיב זיך
יעדען טאג אב מיט דער ערפינדונג ; איך בין פול מיט איהר. יע־
דען נאכמיטאג, נאך'ן עסען, פערשפאר איך זיך אין דער וואוינ־
שטוב, וואו איך קען רוהיג אוז אונגעשטערט נאכדענקען. אבער מען
מוז מיך נור ניט צוטרייבען, דאס ברייגט קיין נוצען ; אזוי זאגט
רעלייג אויך.

ג ר ע ג ע ר ס : דענקסטו ניט, אז אט די אלע געשיכטען דארט
אויף'ן בוידם רייסען דיך אוועק אוז צושטרייען דיך צופיעל ?

י א ל מ א ר : נייז, נייז, איז געגענטייל. דאס דארפסטו ניט
זאגען. איך קען דאך ניט אימער אוז אייביג ארומגעהן מיט דיזעל־
בע אנשטרייגענדע געדאנקען. איך מוז דערבי האבען נאך עפעס,
אויסצופיליען די צייט פון ווארטען. די אינספיראציאז, די איינגע־
בונג, מוזטו וויסען, — אז זי ד א ר ף קומען, קומט זי.

ג ר ע ג ע ר ס : מיין ליעבער יאלמאר, מיר קומט כמעט פאר,
אז דו האסט עטוואס פון דער ווילד־ענטע איז דיר.

י א ל מ א ר : פון דער ווילד־ענטע ? וואס מיינסטו דערמיט ?

ג ר ע ג ע ר ס : דו ביסט אונטערגעגאנגען אוז האסט זיך
פעסט איינגעביסען אין דעם גראז דארט טיף אונטען.

י א ל מ א ר : מיינסטו פיליייכט דערמיט דעם שאס, וועלכער
האט נאך א הער געקענט זיין טוידטליך, וואס האט געטראפען מיין
פאטער אין פליגעל — אוז מיר אויך ?

ג ר ע ג ע ר ס : ניט דאס גראד. איך ווייל ניט זאגען, אז דו

יאלמאר: אין אזא שטונדע האט יאלמאר עקדאל אנגע־
שטעלט דעם פיסטויל געגען זיין אייגענער ברוסט.

גרעגערס: דו האסט אויך געוואלט — !

יאלמאר: יא.

גרעגערס: אבער דו האסט ניט אויסגעשאסען?

יאלמאר: נייז. אין דעם ענטשיידענדען מאמענט האב איך
געוואונען דעם זיעג איבער זיך אליין. איך בין געבליבען לעבען. אבער
גלויב מיר, מען מוז האבען מוטה, אונטער א ז ע ל כ ע אומשטענדען
אויכצוקלייבען דאס לעבען.

גרעגערס: נא, דאס הענגט אב, ווי מען קוקט דערויף.

יאלמאר: יא, וויזקליך, מען מוז האבען מוטה דערצו.
אבער דאס איז געווען אם בעסטען אזוי; וואהרים איצט וועל איך
באלד מאכען מיין ערפינדונג; אזוי דאן — דאס גלויבט דאקטאר
רעלליגג אזוי ווי איך — וועט דער פאטער קריגען די ערלויבניש,
וויעדער צו טראגען זיין מונדיר. איך וועל עס פאדערן אלס מיין
אויסציגען לוין.

גרעגערס: אלזא דאס האט ער עס געמיינט וועגען
זיין מונדיר —?

יאלמאר: יא, וועגען דעם טראכט ער אזוי נאך דעם
שטרעבט ער די גאנצע צייט. דו קענסט זיך גאר ניט פארשטעלען,
ווי מיין הארץ וועלט אין מיר צוריסען, קוקענדיג אויף איהם. יעדעם
מאל, וועז מיר האבען א שטיקעל יום טוב ביי אונז אין שטוב, א
קליינעם פאמיליען־פעסט — גינג'ס אזוי מיין חתונה־טאג אדער וואס
עם זאל ניט זיין — דאן קומט דער אלטער מאן אריין, אנגעטאן אין
זיין לייטענאנט־מונדיר פון די טעג פון גליק. אבער קוים הערט זיך
נור א קלאפ אין דער קארידאר־טיר, — וואהרים ער טאר זיך ניט וויי־
זען פאר פרעמדע — דאן לויפט ער אריין צוריק צו זיך אין צימער,
אזוי שנעל ווי זיינע אלטע פיס טראגען איהם. אז א זוהן דארף
דאס צוזעהן, — הערסטו, דאס הארץ קען איינפאך פלאצען פאר
שמערץ.

געהען ביידע אהן חוט און אויבערראק. מאלוויק איז אנגעטאהן אין שוואַרצען.

ג י נ א (שטעלט אוועק די זאכען אויף'ן טיש): נא, ד י ביי־דע קומען ריכטיג צו דער צייט.

ר ע ל י נ ג: מאלוויק האט זיך איינגערעדט, אז ער הערט דעם ריח פון העררינג־סאלאד, און עס איז איהם שוין ניט געווען אייגצוהאלטען. — נאך אמאל גוט מארגען, עקדאל.

י א ל מ א ר: גרעגערס, לאמיך דיר פארשטעלען דעם הערר קאנדידאט מאלוויק; דאקטאר — אך רעלינג, דעם קענסטו דאך.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, אביסעל.

ר ע ל י נ ג: א, הערר וועריל דער יונגער! יא, מיר ביידע פלעגען זיך אפט ארומרייסען דארט אויבען אין דער האידאל־פאב־ריק. איהר האט זיך נור וואס אריינגעצויגען אהער?

ג ר ע ג ע ר ס: היינט אין דערפריה.

ר ע ל י נ ג: און אונטער אייך וואוינען מאלוויק און איך; איהר האט אלזא ניט ווייט צו גיהן צום דאקטאר און צום פאסטאר, אויב איהר וועט זיך נייטיגען אין דעם.

ג ר ע ג ע ר ס: א שעהנעם דאנק. דאס קען זיך גראד מאכען; ווייל נעכטען זיינען מיר געווען דרייצהן ביים טיש.

י א ל מ א ר: א, דו הויבסט שוין ווידער אן מיט דיינע אונ־היימליכע געשיכטעז!

ר ע ל י נ ג: דו קענסט זיין גאנץ רוהיג, עקדאל; דיך וועט עס זיכער ניט טרעפען.

י א ל מ א ר: איך האף אז ניט, צוליעב מיין פאמיליע. אבער לאמיר זיך איצט זעצען צום טיש און עסען און טרינקען און פרעה־ליך זיין.

ג ר ע ג ע ר ס: זאלען מיר ניט ווארטען אויף דיין פאטער?

י א ל מ א ר: נייו, ער וויל, מען זאל איהם זיין עסען אריינ־טראגען שפעטער צו איהם אין צימער. אלזא קומט!

די מענער זעצען זיך צום טיש, עסען און טרינקען. גינא און הער־ווינ געהען אריין און ארויס און בעדיענען זיי.

האסט געקריגען א שאס, אבער דו ביסט אריינגעפאלען אין א גיפ־
טיגען זומפ, יאלמאר: א קראנקהייט וואס גנב'ט זיך אריין שטי־
לערהייט האסטו אין דיין קערפער, און דאן ביכט פערזונקען געוואר־
רען צו שטארבען אין דער פינסטער.

י א ל מ א ר: איך? שטארבען אין דער פינסטער! הער
אויס, גרעגערס, דו האסט ווירקליך געמעגט אויפהערען רוידען אזעל־
כע אונזיניגע רייד.

ג ר ע ג ע ר ס: זיי נור רוהיג; איך וועל דיר צוריק שטעלען
אויף די פיס. איך האב איצט אויך אן אויפנאבע אין לעבען; פון
נעכטען אן.

י א ל מ א ר: זעהר שעהן, — אבער איך בעט דיך, מ י ך
לאז צורוה. איך קען דיר פערזיכערן, אז אבגעזעהן פון מיין לייכט
ערקלערליכע מעלאנכאליע, נאטירליך — בין איך אזוי צופריעדען,
ווי א מענש קען זיך נור ווינשען צו זיין.

ג ר ע ג ע ר ס: אט דאס וואס דו ביסט צופריעדען, — דאס
קומט אויך פון דעם גיפט.

י א ל מ א ר: נא, נא, מיין ליעבער, גוטער גרעגערס, איך בעט
דיך, הער אויף צו רוידען פון קראנקהייט און גיפט; צו אזעלכע
געשפרעכען בין איך ניט געוואוינט. ביי מיר אין הויז רעדט מען
קיינמאל ניט צו מיר פון אונאנגענעהמע זאכען.

ג ר ע ג ע ר ס: אה, ד א ס קען איך זיך לייכט פארשטעלען.

י א ל מ א ר: יא, דען עס שאדעט מיר נור. און דא איז
נ י ט א קיין זומפ־לופט, ווי דו דריקסט זיך אויס. דאס הויז פון
דעם ארעמען פאטאגראף האט א נידעריגען דאך, — דאס וויים איך
גאנץ גוט — און מיינע מיטלעען זיינען בעשרענקט. אבער איך בין
אן ערפינדער, און איך בין אין דערזעלבער צייט א פאמיליען־פא־
טער. ד א ס הויבט מיך אויף איבער די קלעגליכע פערהעלטניסען.
— אך, אט קומט שוין דאס פריהשטיק!

ג י נ א און ה ע ד ו ו י ג ברינגען אריין פלעשער מיט ביער, א קא־
ראפין מיט בראנפען, גלעזער און אנדערע כלים. אין דערזעלבער צייט
קומען ר ע ל ל י נ ג און מ א ל ו ו י ק אריין פון דעם קארידאר; זיי

לעגט עטוואס, וואס ער האט אנגערופען „די אידעאלע פאדערונג".

ג ר ע ג ע ר ס: איך בין נאך דאמאלסט געווען יונג.

ר ע ל ל י נ ג: איהר זייט געוועכט; איהר זייט געווען זעהר יונג, און די אידעאלע פאדערונג, — די האט מען אייך קיינמאל ניט אויסגעצאהלט, אזוי לאנג ווי איך בין דארט געווען.

ג ר ע ג ע ר ס: שפעטער אויך ניט.

ר ע ל ל י נ ג: נא, מסתמא זייט איהר געווארען קליגער און איהר לאזט אראב עטוואס פון דער סומע.

ג ר ע ג ע ר ס: קיינמאל ניט, וועז אייך האב צו טהאן מיט אן עכטען, ריכטיגען מענשען.

י א ל מ א ר: נייז, דאס איז טאקע גאנץ פערנינפטיג. — אביסעל פוטער, גינא!

ר ע ל ל י נ ג: אוז א שטיקעל שפעק פאר מאלוויק'ן.

מ א ל ו י ק: אוה, ניט קיין שפעק!

עס הערט זיך א קלאפ אין דער בוידים־טיר.

י א ל מ א ר: עפענ די טיר, העדוויג; דער זיידע וויל ארויס־געהן.

העדוויג געהט צו און עפענט אביסעל די טיר. דער אלטער עק־דאל קומט אריין מיט א פרישען פעל פון א קראליק; זי פערמאכט די טיר הינטער איהם.

ע ק ד א ל: גוט מארגענז, מיינע העררען! כ'האב היינט גע־האט א גוטע יאגד. כ'האב געשאסען איינס פון די גרויסע.

י א ל מ א ר: אוז דו האסט עס אבגעשונדען, איידער אייך בין געקומען —!

ע ק ד א ל: כ'האב עס אויך איינגעזאלצען. ס'איז גוט, ווייך פלייש, דאס פלייש פון קראליקעס; אוז דערצו אזוי זיכ, ווי צו־קער. — גוטען אפעטיט, מיינע העררען. (געהט אריין צו זיך אין צי־מער.)

מ א ל ו י ק (הויבט זיך אויף): ענטשולדיגט —; איך קען ניט —; איך מוז שוין אהונטער געהן —

ר ע ל ל י נ ג: טרינק אביסעל סאדא־וואסער, מענש!

ר ע ל ל י נ ג : איהר האט געראדפט זעהן מאלוויק'ז נעכטעז, פרוי עקדאל ; ער איז געווען אין א שעהנעם צושטאנד.

ג י נ א : ווירקליך ? נעכטעז וויעדער ?

ר ע ל ל י נ ג : איהר האט איהם גאר ניט געהערט, ווען איך בין בייגאנגען מיט איהם אהיים נעקומען ?

ג י נ א : נייז, כ'האב גארנישט געהערט.

ר ע ל ל י נ ג : זעהר גוט ; ווארים מאלוויק איז געווען עקעל־האפט די נאכט.

ג י נ א : איז דאס אמת, מאלוויק ?

מ א ל ו י ק : לאמיר מאכען א שטריך אונטער די פאסירונ־גען פון דער נאכט. אזוי ווי דאס הענגט דאך ניט אב פון מיין בעסערז איך.

ר ע ל ל י נ ג (צו גרעגערס) : עס קומט איבער איהם ווי א מין כשוף, אוז דאן מוז איך ארויסגעהן מיט איהם הוליען. ווארים אונזער מאלוויק איז דעמאניש, פערשטעהט איהר מיך.

ג ר ע ג ע ר ס : דעמאניש ?

ר ע ל ל י נ ג : מאלוויק איז דעמאניש, יא.

ג ר ע ג ע ר ס : הם.

ר ע ל ל י נ ג : אוז דעמאנישע נאטורען זיינען ניט געשאפען דערצו, דורכצוגעהן די וועלט גראד אויף זייערע פים ; זיי מוזען ווען ניט ווען ארבגעהן אביסעל פון וועג. — נא, אוז איהר האלט עס נאך אלץ אויס דארט אויבען אין דער שרעקליכער, פערריוערטער פאב־ריק ?

ג ר ע ג ע ר ס : ביז איצט האב איך עס אויסגעהאלטען.

ר ע ל ל י נ ג : נו, אוז האט איהר אויך איינגעמאנט די פא־דערונג, מיט וועלכער איהר פלענט זיך ארומטראגען ?

ג ר ע ג ע ר ס : די פאדערונג ? (פערשטעהט איהם.) אך יא —

י א ל מ א ר : דו האסט איינגעמאנט פאדערונגען, גרעגערס ?

ג ר ע ג ע ר ס : אך, אונזינן.

ר ע ל ל י נ ג : יא, געווים האט ער דאס געטהאן ; ער איז ארומגענגען פון איין ארים הייזעל צום אנדערן אוז האט פארגע־

וועז איך דענק, אז עס וועט זיין אזוי וועניג; בלויז א קלייניגר יום־טוב דארט אויף בוידם —

העדוויג: אך, אבער דאס איז דאך גראד אזוי שעהן!

רעלליגג: דו וואלט נור ביז די מערקווירדיגע ערפינדונג וועט ארוים אויף דער וועלט, העדוויג!

יאלמאר: יא, דאן — דאן וועסטו זעהן — ! העדוויג, איך בין ענטשלאסען צו פערזיכערן דיין צוקונפט. עס וועט דיר גוט זיין, אזוי לאנג ווי דו וועסט לעבען. איך וועל פאדערן עטוואס פאר דיר— וואס עס זאל ניט זיין. דאס וועט זיין דעם ארעמען ערפינדער'ס אייניגער לוין.

העדוויג (לעגט ארום דעם ארם ארום זיין האלז און שעפט־שעט): א דו ליעבער, ליעבער פאטער!

רעלליגג (צו גרעגערס): נא, דענקט איהר ניט, אז עס איז נאניג שעהן, אלס אבווקסלונג אמאל צו זיצען ביי א גוט בע־זעצטען טיש אין קרייז פון א גליקליכער פאמיליע?

יאלמאר: יא, אט די שטונדען ביים טיש ווייס איך ווירק־ליך ווי צו שעצען.

גרעגערס: איך פאר מיין טייל פיהל זיך ניט גוט אין זומפ־לופט.

רעלליגג: זומפ־לופט?

יאלמאר: א, דו פאנגסט שוין וויעדער אן מיט דעם אונ־זינן!

גינא: דא איז, גאט ווייס, ניטא קיין זומפ־לופט, הערר ווערלע, ווארים דא ווערט יעדען ליעבען טאג געלופטערט.

גרעגערס: דעם געשטאנק, וואס איך מיין, לופטערט איהר געווים ניט אוים.

יאלמאר: געשטאנק?

גינא: יא, וואס זאגסטו דערצו, עקדאל?

רעלליגג: פארדאן, — זייט איהר עס ניט אקארשט אלייז, דער וואס ברייגגט ארונטער דעם געשטאנק פון די מינעז דארט אויבען?

מ א ל ו י ק (געהט שנעל אוועק): אוף — אוף! (אַב דורך די קאַרידאָר־טיר.)

ר ע ל ל י נ ג (צו יאַלמאַר'ן): לאָמיר טרינקען א שנעפסיל פאר דעם אלטען יעגער.

י א ל מ א ר (קלאַפּט אָן מיט איהם): פאר דעם אונערשרא־קענעם ספּאָרטסמאן בייט ראנד פון קבר.

ר ע ל ל י נ ג: פאר דעם גרייז־גראָען — (טרינקט.) יא, זאג מיר אקאָרשט, — האָט ער גראָע אדער ווייסע האָר?

י א ל מ א ר: ס'איז אזוי, מיטעלמעסיג; נאָר סיי ווי סיי האָט ער שוין קיין סך האָר ניט אויף'ן קאָפּ.

ר ע ל ל י נ ג: נא, מיט פאלשע האָר קומט מען אויך דורך די וועלט! הערסטו, עקדאל, אין גרונד גענומען ביסטו דאָך א גליק־ליכער מענש; דו האָסט דיין שעהנע לעבענס־אויפגאבע, פאר וועלכער דו קענסט שטרעבען —

י א ל מ א ר: אוו איך שטרעב אויך — דאָס קענכטו מיר גלויבען.

ר ע ל ל י נ ג: אוו דאן האָסטו דיין פלינקע פרוי, וועלכע געהט ארום אין איהרע פילצשיך, אזוי שטיל, מיט איהר שאקעלענדיגען גאנג אריין אוו ארויס, אוו היט דיך אב אוו מאכט דיר אלעס בעק־וועם.

י א ל מ א ר: יא, גינא. (שאקעלט איהר צו מיט'ן קאָפּ.) דו ביסט א גוטע חבר'טע אויף מיין לעבענס־וועג.

ג י נ א: א, צו וואס טויג איך זיצען דא אוו רעדען איבער מיר!

ר ע ל ל י נ ג: אוו דאן דיין העדוויג, עקדאל!

י א ל מ א ר (געריהרט): דאס קינד, יא! דאס קינד פאר אלצדינג! העדוויג, קום אהער צו מיר. (גלעט איהר איבער די האָר.) וואס פאר א טאג איז מארגען, הא?

ה ע ד ו י ג (צופט איהם בייט ראָק): א ניין, זאלסט נארנישט זאגען, פאטער!

י א ל מ א ר: איך שניידט מיר ווי מיט א מעסער אין הארצען,

וועדלע: א דאנק, איך וויל בלויז רעידען מיט מיין זוהן.

גרעגערס: יא, וואס איז געשעהן? דא בין איך.

וועדלע: איך האב צו רעדען עפעס מיט דיר, אין דיין צימער.

גרעגערס: אין מיין צימער? נו — (וויל גאהן).

גינא: נייז, נייז, אייער צימער איז ניט אין א צושטאנד —

וועדלע: נו, דאן זאל זיין אויך דרויסען אין קאריידאר; איך מוז רעידען מיט דיר עטליכע וועדטער אונטער פיער אויגען.

יאלמאר: דאס קען אויך דא געשעהן, הערר וועדלע. קום אריין אין דער וואוין־שטוב, רעלליגנ.

יאלמאר און רעלליגנ גאהען ארויס רעכטס. גינא נעהמט מיט העד־וויג'ן מיט זיך אין קיך.

גרעגערס (נאך א קורצער פויזע): נא, איצט זיינען מיר אליין.

וועדלע: דו האסט נעכטען אבענד גאלאזט פאלען עטליכע וועדטער — —. און אזוי ווי דו האסט זיך אריינגעצוויגען צו די עקראל'ס, מוז איך דערפון דרינגען, אז דו האסט וואס עס איז אין זינען געגען מיר.

גרעגערס: איך וויל עפענען יאלמאר עקראל'ן די אויגען,— דאס האב איך אין זינען. ער זאל זעהן זיין לאנע, ווי זי איז, — דאס־איז אלעס.

וועדלע: איז דאס די לעבענס־אויפגאבע, וועגען וועלכער דו האסט נעכטען גערעדט?

גרעגערס: יא. דו האסט מיר ניט איבערגעלאזט קיין אנדערע.

וועדלע: דאס האב איך, הייסט עס פערגיפטעט דיין מוח, גרעגערס?

גרעגערס: דו האסט פערגיפטעט מיין נאנצעס לעבען. איך רייד שוין ניט וועגען די אלע געשיכטען מיט דער מוטער — . אבער דיר האב איך דאס צו פערדאנקען, וואס איך גאה ארום, געיאגט און גאפלאגט פון א שולד־בעלאדענעם גאווייסען.

נרעגערס: פאר אײך פאסט טאקע צו רופען געשטאנק דאס, וואס אײך ברייגג אהער אין הויז.

רעלליגג (געהט צו צו אים): הערט אויס, הערר וועלע דער יונגער, אײך בין אײך שטארק חושד, אז אײהר טראגט נאך אלץ ארום אייער „אידעאל" פאדערונג" אונפערקירצט מיט זײך אין אייער הינטערשטער קעשענע.

נרעגערס: אין דער ברוסט טראג איך זי ארום!

רעלליגג: נא צום טייוועל, פון מיינעטוועגען מעגט אײהר זי טראגען וואו אײהר ווילט, — אבער איך ראטה אייך ניט צו שפיעלען דא דעם אייגמאהנער, אזוי לאנג ווי איך בין דא.

נרעגערס: און אויב איך וועל עס דאך טהאן?

רעלליגג: דאן וועל איך אייך ארונטערשלייערן פון אלע טרעפ, פערשטעהט אײהר מיך!

יאלמאר (הויבט זיך אויף): אבער רעלליגג!

נרעגערס: יא, וואפנט מיך נור ארויס —

גינא (שטעלט זיך צווישען זיי): דאס גענהט ניט, רעלליגג. אבער איך מוז אייך זאגען, הערר וועלע, אײהר האט ניט נעדארפט קומען ריידען פון געשטאנק, נאך דעם נאנצען שמוץ, וואס אײהר האט אנגעמאכט דארט אין אוויוועז.

עס הערט זיך א קלאפען אין דער קאריעדאר־טיר.

העדוויג: מוטער, אימיצער קלאפט.

יאלמאר: אט האסטו דיר, מיר וועלען נאך באלד האבען די נאנצע נאם דא!

גינא: לאז מיך נור — (געהט צו און עפענט די טיר, זוערט א פערציטערטע און טרעט אב צוריק.) א! נאט!

דער אלטער וועלע, אין א פעלץ, טהוט א טריט אריין אין ציממער.

וועלע: ענטשולדיגט, אבער מיר דוכט, מיין זוהן וואוינט דא אין הויז.

גינא (מיט א געדריקטער שטימע): יא.

יאלמאר (קומט צו נעהענטער): ווילט אײהר ניט זיין אזוי פרייגדליך, הערר וועלע — ?

נאך אלץ ניט מוחל זיין פאר וואס דו האסט א טעות געהאט אין חשבון, מיינענדיג, אז זי ברויגט מיט א פערמעגען מיט זיך?

וועלע: לאמיר ניט רעדען פון זאכען, וואס געהערען ניט אהער. — דו האלטסט זיך אלזא ביי דיין בעשלוס, ארויפצופיהרען דיין עקדאלץ אויף די שפור, וועלכע דו געפינסט פאר די ריכטיגע?

גרעגערס: איך האלט זיך פעסט דערביי.

וועלע: אויף אזא'ן אופן וואלט איך געקענט פערשפארען דעם גאנג אהער. וואס איצט איז דאך געווים נוצלאז צו פרעגען, אויב דו ווילכט צוריקקומען צו מיר אהיים?

גרעגערס: ניין.

וועלע: און אין די פירמא טרעטסטו אויך ניט אריין?

גרעגערס: ניין.

וועלע: גוט. אבער אזוי ווי איך דענק פון דאס ניי צו הייראטען, מוז דאס פערמעגען צוטיילט ווערן צווישען אונז.

גרעגערס (האסטיג): ניין, איך ווילּ עס ניט.

וועלע: דו ווילסט עס ניט?

גרעגערס: ניין, צוליעב מיין געוויכען טאר איך עס ניט.

וועלע (נאך א קורצער פויזע): פאהרסטו צוריק ארויף אין דער פאבריק?

גרעגערס: ניין; איך בעטראכט זיך פאר ארויסגעטרא־טען פון דיין דיענסט.

וועלע: אבער וואס דענקסטו דען צו טאן?

גרעגערס: דורכפיהרען מיין לעבענס־אויפגאבע — ווי־טער גארנישט.

וועלע: נו, און דאן? פון וואס וועסטו לעבען?

גרעגערס: איך האב אבגעשפארט עטוואס פון מיין גע־האלט.

וועלע: יא, ווי לאנג וועט דאס אנהאלטען?

גרעגערס: איך דענק, עס וועט אויסהאלטען מיין צייט.

וועלע: וואס מיינסטו דערמיט?

גרעגערס: איצט ענטפער איך מעהר אויף קיין זאך ניט.

ווערלע: אה! מיט דיין געוויכען הויסט עס, איז ניט גאר גלאט, ווי?

גרעגערס: איך האב געדארפט ארויסטרעטען געגען דיר, דאמאלס ווען ס'איז אוועקגעלעגט געווארען די פאסטקע פאר ליי־טענאנט עקדאל. איך האב איהם געדארפט ווארענען; ווארים איך האב געהאט אן אהנונג, וואוהין דאס וועט פיהרען.

ווערלע: יא, דאז איז געווען די צייט צו בייזען.

גרעגערס: איך האב ניט געהאט דעם מוטה דערצו; אזוי פייג אוז איינגעשראקען בין איך געווען. כ'האב אזוי מורא געהאט פאר דיר — דאמאלסט אוז נאך א לאנגע צייט נאכדעם.

ווערלע: ווייזט אוים, די מורא איז איצט אריבער.

גרעגערס: יא, גלייקליכערווייזע. דאס אונרעכט, ווען איז בעגאנגען געווארען געגען דעם אלטען עקדאל, פון מיר אוז פון — אנדערע, דאס קען קיינמאל ניט גוט געמאכט ווערען; אבער יאלמאר'ן קען איך בעפריידיגען פון דעם ליגען אוז דער נארעריי, דורך וועלכע ער גהט צו גרונד.

ווערלע: דענקסטו, אז דו וועסט דערמיט טאן א גוטע מהאט?

גרעגערס: איך בין פעסט איבערצייגט דערויז.

ווערלע: דו מיינסט, הייסט עס, אז פאטאגראף עקדאל איז דער מאן, דיר צו דאנקען פאר אזא פרייונדשאפט?

גרעגערס: יא, ער איז דער מאן דערצו.

ווערלע: הם, — מיר וועלען דאך זעהן.

גרעגערס: אוז אויסער דעם — אויב איך זאל נאך ווייטער לעבען, מוז איך זעהן געפינגען עפעס א רפואה פאר מיין קראנקען גווויסען.

ווערלע: דאס וועט קיינמאל ניט געוונד ווערן. דיין גע־ווויסען איז פון קינדווייז אן געווען קראנק. דאס איז א ירושה פון דיין מוטער, גרעגערס; — דאס אויניציגע, וואס זי האט דיר איבער־גלאזט.

גרעגערס (מיט א שפאטישען שמייכעל): דו קענסט איהר

גינא: גרויסער גאט! — פארוואס זאגט איהר דאס?

רעלינג (מורמלט): נו יא — איך האב מיר מיינע גרינ־דע דערצו

גינא: דענקט איהר, אז דער יונגער וועלט איז ווירקליך פערריקט?

רעלינג: נייז, לייבער ניט; ער איז ניט פערריקטער ווי די מייסטע אנדערע מענשען. נאר אייז קראנקהייט שטעקט זיבער אין איהם.

גינא: וואס פעהלט איהם דען?

רעלינג: יא, כ'וועל אייך זאגען, פרוי עקדאל. ער לייד־דעט פון א שארפען עהרליכקייטס־פיבער.

גינא: עהרליכקייטס־פיבער?

העדוויג: איז דאס אזא סארט קראנקהייט?

רעלינג: יא, ס'איז א נאציאנאלע קראנקהייט; נאר זי איז ניט עפידעמיש; ווייזט זיך נור אין איינצעלנע פעלע. (שאקעלט צו מיט'ן קאפ צו גינא'ן.) בעסטען דאנק פאר'ן פריהשטיק. (געהט ארוים דורך די קאריידאר־טיר).

גינא (געהט ארום אונרוהיג אהין און אהער): אוה, — אט דער גרעגערס וועלט — ער איז פון אימער אן געווען א מיאוס'ע בריאה.

העדוויג (שטעהט ביים טיש און קוקט אויף איהר מיט פאר־שענדע בליקען): עפעס קומט דאס מיר אלעס אזוי מאדנע פאר!

וועלט: אלזא אדיע, גרעגערס.

גרעגערס: אדיע.
וועלט אב.

יאלמאר: (קוקט אריין): איז ער שוין אוועק?

גרעגערס: יא.
יאלמאר און רעללינג געהען אריין. גינא און העדוויג קומען אויך אריין פון קיך.

רעללינג: דער פריהשטיק איז אלזא נעגאנגען קאפוט.

גרעגערס: טו זיך אז, יאלמאר; דו מוזט מאכען א לאנגען שפאציר מיט מיר.

יאלמאר: מיט פערגניגען. וואס האט דיין פאטער געוואלט? האט זיך דאס געהאנדעלט וועגען מיר?

גרעגערס: קום אקאראט. מיר וועלען רעדען אויף'ן וועג. איך גיה נור ארונטער זיך אנטאן מיין פאלטא. (גיהט ארויס דורך די קארידאר־טיר).

גינא: דו דארפסט ניט גיהן מיט איהם, עקדאל.

רעללינג: נייז, טו עס ניט; בלייב דא.

יאלמאר (נעהמט זיין הוט און אויבערראק): וואס הייבט? פארוואס ניט? וועז א יוגענד־פרייונד פיהלט דאס בעדירפניס אויס־צוגיכען פאר מיר דאס הארץ אונטער פיער אויגען — !

רעללינג: אבער צום טייוועל, — זעהסטו דען ניט, אז דער בחור איז צודרעהט, פערריקט אוז משוגע אויף טויט?

גינא: יא, אט הערסטו שוין. זיין מוטער האט אויך צייטען־וויז גיהאט אזעלכע פערריקטע אנפאלען.

יאלמאר: אלץ נויטיגער מוז ער האבען דאס וואכזאמע אויג פון א פרייונד. (צו גינא'ן.) זעה נור דער מיטאג זאל זיין פאר־טיג אין דער צייט. אדיע רערוויי!.

גיהט ארויס דורך די קארידאר־טיר.

רעללינג: עס איז וירקליך אז אונגליק, וואס דער מענש איז ניט געגאנגען צום טייוועל דארט אין איינער פון די האידאל־מינגען.

העדוויג: יא, כ'קען עס גאר ניט פערשטעהן. פאפא קומט דאך אימער אזוי פינקטליך אהיים צום עסען!

גינא: א, ער וועט גליך קומען, דו וועסט זעהן.

העדוויג: יא, וועז ער זאל שוין אמאל קומען; אלעס קומט מיר עפעס פאר אזוי מאדנע היינט.

גינא (רופט אויס): אט איז ער!

יאלמאר קומט אריין דורך די קאריד־טיר.

העדוויג (געהט איהם אנטקעגען): פאטער! אה, ווי לאנג מיר האבען געווארט אויף דיר!

גינא (קוקט איהם אן פון דער זייט): דו האסט זיך אבער נישקשה'דיג לאנג געזאמט, עקדאל.

יאלמאר (ניט א קוק טהוענדיג אויף איהר): כ'האב זיך לאנג געזאמט, יא.

ער טוט זיך אויס דעם אויבער־ראק; גינא און העדוויג ווילען איהם העלפען, ער טוט א מאך מיט דער האנד און לאזט זיי ניט.

גינא: דו האסט פיליכט געגעבען מיטאג מיט ווערלע'ן?

יאלמאר (הענגט אויף דעם ראק): נייז.

גינא (געהט צו דער טיר פון קיד): דאז וועל איך דיר ארויינבריינגען דאס עסען.

יאלמאר: נייז, לאז זיין. איך וויל גארנישט עסען.

העדוויג (קומט צו געהענטער צו איהם): פיהלסט ניט גוט פאטער?

יאלמאר: גוט? א יא, צו דערליידען. מיר האבען געמאכט אן אנשטרענגענדען שפאציר, גרעגערס און איך.

גינא: דו האסט ניט געדארפט געהן אזוי ווייט, עקדאל; דו ביסט ניט געווואוינט דערצו.

יאלמאר: הם! פארהאז געגוג זאכען אויף דער וועלט, צו וואס א מאן מוז געווואוינט ווערן. (געהט ארום איבער'ן צימער) איז דא ווער געווען אין דער צייט, וואס איך בין ניט געווען אין דערהיים?

גינא: קיינער ניט אויסער די חתן־כלה.

פיערטער אקט.

יאלמאר עקדאל'ס סטודיא. ס'איז נור וואס אראבגענומען געווארען א פאטאגראפיע; א קאמערא מיט א טוך דעריבער, א געשטעל, א פאר שטוהלען, א סאלאן-טיש און אנדערע זאכען שטעהען פארעמט אויף דער ביהנע. נאכמיטאגס-ליכט; די זונן האלט ביים אונטערגעהן, אביסעל שפעטער הויבט אן ווערען פינסטערלאך.

גינא שטעהט אין דער אפענער קארידאר-טיר, מיט א קעסטעל און א נאסער גלאז-פלאטע אין דער האנד, און רעדט מיט אימיצען אויף דרויסען.

גינא: יא, נאנץ בעשטימט. אז איך זאג צו, האלט איך ווארט. דער ערשטער טוץ וועט זיין פארטיג מאנטאג. — אדיע, אדיע!

מען הערט, ווי אימיצער געהט ארונטער די טרעפ. גינא פערמאכט די טיר, לויגט ארויף די פלאטע אין קעסטעל און רוקט עס ארויין אין דער צוגעדעקטער קאמערא.

העדוויג (קומט ארויף פון קיך): זיי זיינען שוין אוועק?

גינא (ראמט אויף): יא, גאט זיי דאנק, וואס איך בין ענדליך לויז פון זיי.

העדוויג: אבער קענסטו זיך ערקלערען, פארוואס דער פאפא איז נאך ניטא אין דערהיים?

גינא: ביסטו זיכער, אז ער איז ניט אונטען ביי רעלינג'ן?

העדוויג: ניין, דאדט איז ער ניטא; איך בין נאר וואס ארונטערגעלאפען מיט די הינטערשטע טרעפ אוז האב זיך נאכגעזרעגט.

גינא: אוז דא שטעהט זיין עסען אוז ווערט קאלט.

טאָ. איך וואָלט אונטער מיין דאך ניט געדארפט דולדען א בעשע־פענישׂ, וואס איז געווען אין ד י הענד.

ג י נ א: אבער, גאָט מיינער, דערפאר וואס דער זיידע האָט זי געקריגען פון דעם פראָסטען משרת פעטערסען —

י א ל מ א ר (געהט ארום איבער'ן צימער): עס זיינען פארהאן געווייסע פאדערונגען — ווי זאָל איך זיי אנרופען? לאמיך זאגען— אידעאָלע פאדערונגען, וועלכע א מאן קען ניט אוועקלעגען אז א זייט און ער זאָל דערביי ניט שעדיגען זיין זעלבע.

ה ע ד ו ו י ג (געהט איהם נאָך): אבער בערעכטע פארט, די ווילד־ענטע — די ארעמע ווילד־ענטע!

י א ל מ א ר (בליבט שטעהן): דו הערכט דאך, איך וועל זי שוינען, דיר צוליעב. קיין האר וועט איהר ניט געקרימט ווערען — נא, ווי געזאגט, איך וועל זי שוינען. פארהאן גרעסערע אויפגאבען צו ערפילען, ווי אט די דא. אבער איצט מוזט דו אביסעל ארויסגעהן שפאציערען, העדוויג, ווי געוועהנליך; ס'איז גראָר ענוג דונקעל פאר דיר.

ה ע ד ו ו י ג: ניין, איך האב איצט קיין לוסט ניט צו שפא־צירען.

י א ל מ א ר: יא, טו עס; דו פינטעלסט אזוי מיט די אויגען; אט די אלע דאמפפען זיינען ניט גוט פאר דיר. עס וועהט א שווערע לופט דא אונטער דעם דאך.

ה ע ד ו ו י ג: נו גוט; כ'וועל ארונטערלויפען מיט די הינ־טערשטע טרעפ און ארויסגעהן א ווייל שפאציערען. — מיין מאנ־טעל און מיין הוט? — א, זיי זיינען אינעוועניג ביי מיר אין צי־מער. אבער פאטער — דו וועסט דאך דער ווילד־ענטע נאָר קיין שלעכטס ניט טאָן, אין דער צייט וואס איך וועל זיין אין דרויסען?

י א ל מ א ר: קיין אייז פעדער פון איהר קאָפ זאָל ניט אנגע־ריהרט ווערען! (דריקט זי צו צו זיך) דו און איך, העדוויג — מיר בוידע! נא, געה שוין.

העדוויג טוט א שאקעל מיט'ן קאָפ צו איהרע עלטערן און געהט ארויס דורך די קיך.

יאלמאר: קיין נייע בעשטעלונגען?

גינא: נײן, היינט ניט.

העדוויג: דו וועסט זעהן, פאטער, מארגען וועט שוין אי־מיצער קומען.

יאלמאר: לאמיר האפען, אז יא! ווארים מארגען דענק איך זיך נעהמען ערנסט צו דער ארבייט.

העדוויג: מארגען! דו האסט זיך גאר פערגעסען, וואס פאר א טאג מארגען איז?

יאלמאר: א יא, ס'איז וואהר — . אלזא איבערמארגען. פון איצט אן ווייל איך אלצדינג טאן אליין; כ'ווייל די גאנצע ארבייט אליין בעזארגען.

גינא: אבער צו וואס טויג דאס דיר? דערמיט וועסטו זיך בלויז פעראומערן דאס לעבען. איך גלויב דאך אז מיט'ן פאטאגראפירען, און דו קענסט זיך אבגעבען מיט דיין ערפינדונג.

העדוויג: און דאן מיט דער ווילד־ענטע, פאטער, — און מיט אלע היהנער און קראליקעס און — !

יאלמאר: דערמאן מיר נאר ניט אט די אלע נארישקייטען! פון מארגען אן ווען איך מעהר קיין פוס ניט אריינשטעלען אין בוידים.

העדוויג: אבער פאטער, דו האסט דאך מיר פערשפראכען צו מאכען מארגען א קלייניעם יום טוב —

יאלמאר: הם, דאס איז וואהר. נא, דאן אלזא פון איבער־מארגען אן. דער פערדראמטער ווילד־ענטע וואלט איך אם ליעבסטען געוואלט אבדרעהען דעם האלז!

העדוויג (שרייט): דער ווילד־ענטע!

גינא: האט מען וועז געהערט אזוי וואס!

העדוויג (טרייסעלט איהם): אבער, פאטער, — ס'איז דאך מיין ווילד־ענטע!

יאלמאר: דערפאר טו איך דאך דאס ניט. איך האב ניט קיין הארץ דערצו, — כ'האב ניט קיין הארץ צוליעב דיר, העדווינ. אבער טיף ביי מיר אינוועניג פיהל איך, אז איך וואלט עס געמוזט

י א ל מ א ר: אוו ער קריגט עס פון וועלע?

ג י נ א: נו יא, זעהסטו, דער אלטער וועלע האט געזוכ, עס פעהלט איהם ניט.

י א ל מ א ר: צינד אן דעם לאמפ!

ג י נ א (צינדט אן): אוו דאן וויסען מיר דאך גאר ניט, אויב דאס איז וועלע אליין; עס קאן דאך פונקט אזוי גוט זיין גראבערג —

י א ל מ א ר: נאך וואס אט דער אויכרייד מיט גראבערג'ן?

ג י נ א: כ'וויים ניט; כ'האב נור געדענקט —

י א ל מ א ר: הם!

ג י נ א: ניט א י ך האב דאך דעם אלטען פערשאפט די שרייב־ארבייט. דאס איז געווען בערטא, וועז זי איז אנגעקומען אהין אין הויז.

י א ל מ א ר: מיר דוכט, דיין שטימע ציטערט.

ג י נ א (זעצט ארויף דעם אבאזשור אויף'ן לאמפ): מ י י ז שטימע?

י א ל מ א ר: אוו דיינע הענד טריסלען זיך. אדער פילייכט ניט?

ג י נ א (פעסט): זאג ארוים אפען, עקדאל. וואס האט ער וועגען מיר דערצעהלט?

י א ל מ א ר: איז עס אמת — ק ע ז עס אמת זיין, אז — אז צווישען דיר אוו וועלע'ן איז געווען א מין פערהעלטנים, בעת דו האסט געדינט דארט בייַ זיי אין הויז?

ג י נ א: דאס איז ניט וואהר. ניט דאמאלסט — דאס ניט. וועלע איז מיר נאכגעלאפען; דאס קען איך ניט לייקענען. אוו זיין פרוי האט געגלויבט, אז עפעס שטעקט הינטער דעם, אוו דער־פאר האט זי געמאכט א גאנצען האקוס־פאקוס אוו א גרויסען טא־ראראם אוו האט מיך געשלאגען אוו מיך געזידעלט אזוי לאנג, ביז וואנען איך בין אוועק פון הויז.

י א ל מ א ר: אבער דערנאך? שפעטער?

ג י נ א: יא, דאן בין איך געקומען אהיים. אוו די מוטער—

יאלמאר (געהט ארום, ניט אויפהויבענדיג די אויגען): גינא!

גינא: יא?

יאלמאר: פון מארגען אן — אדער לאמיר זאגען פון אי־ בערמארגען אן — וואלט איך וועלען אלייז פיהרען דאס ווירטה־ שאפטס־בוך.

גינא: דאס ווירטשאפטס־בוך ווילסטו איצט אויך פיהרען?

יאלמאר: יא, אדער וועניגסטענס האבען א בעגריפ פון די געלדער, וואס קומען אריין.

גינא: אך, מיין גאט, דאס קען דאך געמאכט ווערען איינס און צוויי.

יאלמאר: עס איז קוים צו גלויבען. מיר קומט פאר, אז דאס געלד האלט ביי דיר אן מערקווירדיג לאנג. (בלייבט שטעהן און קוקט זי אן). ווי קומט דאס?

גינא: דאס קומט דערפאר, ווייל הערווויג און איך דארפען אזוי וועניג האבען.

יאלמאר: איז אמת, אז דער פאטער קריגט אזוי גוט בע־ צאהלט פאר די שרייב־ארבייטען, וואס ער מאכט פאר דעם אלטען ווערלע?

גינא: איך ווייס ניט, אויב דאס איז גוט בעצאהלט אדער ניט. איך ווייס דאך ניט די פרייזען פון אזעלכע זאכען.

יאלמאר: נו, וואס קריגט ער, אונגעפעהר? לאמיך הע־ רען!

גינא: דאס איז זעהר פערשיעדען; עס וועט וואהרשיינליך אויסמאכען אזוי פיעל וויפיעל ער קאסט אונז, מיט אביסעל טא־ שען־געלד דערצו.

יאלמאר: וויפיעל ער קאסט אונז! און דאס האסטו מיר ביז אהער ניט געזאגט!

גינא: נייז, ווי האב איך דאס דיר געקענט זאגען? דו ביסט דאך געווען אזוי צופריעדען, מיינענדיג, אז ער בעקומט אלעס פון דיר.

דו האסט מיך ווי א שפּיז איינגעשפּונען אין א נעץ פּון ליגען אוז בעהעלטענישׂ? ענטפּער מיר דערויף! האסטו ניט געקרעכצט פּאר חרטה אוז געוויסענביסען?

גינא: אה, ליעבער עקדאל, איך האב געהאט גענוג אוז אי־ בער גענוג צו טהאון, זיך אבגעבענדיג מיט'ן הויז אוז מיט דער טעג־ ליבער ארבייט —

יאלמאר: דו האסט אלזא קיינמאל גאר ניט א קלער גע־ טאן וועגען דיין פּערנאנגענהייט?

גינא: נייז; איין גאט וויים, אז איך האב שוין כמעט פער־ געסען, די דאזיגע אלטע אינטריגעס.

יאלמאר: אה. אט די אבגעטעמפּטע, געפּיהלאזע רוה! דאס אליין רעגט מיך שרעקליך אויף. בערעכען נור — אפילו קיין געוויסענביסע ניט!

גינא: אבער זאג מיר נור, עקדאל, — וואס וואלט געווארען פּון דיר, וועז דו וואלסט ניט געקריגען אזא פרוי ווי איך?

יאלמאר: אזא —!

גינא: יא; ווארים דו וויסט דאך, אז איך בין אימער גע־ וועז אביסעל פּראקטישער אוז איינגעהאלטענער פּון דיר. נו, עס פּערשטעהט זיך פּון זיך אליין, איך בין דאך מיט א פּאר יאהר עלטער.

יאלמאר: וואס עס וואלט פּון מיר געווארען?

גינא: דו האסט זיך דאך דאז אווענטגעלאזט אויף אלערלייי שלעכטע וועגען, וועז מיר האבען זיך צום ערשטען מאל געטראפּען; דאס קענסטו דאך ניט אבלייקענען.

יאלמאר: אט דאס רופּסטו שלעכטע וועגען? אה, דו וויסט ניט, וואס א מאן מאכט דורך, וועז ער טרויערט אוז ווערט פּערצווייפעלט; — אוז בעזונדערס א מאן מיט מיין פּייערדיגען געמיטה.

גינא: נא נא, דאס קען זיך גאנץ מעגליך זיין. אוז איך האב גאר קיין טענות ניט צו דיר; ווארים דו ביסט דאך געווארען אזא הארציג גוטער מאן, אזוי באלד ווי דו האכט נור געהאט א

זי איז ניט געווען אזא ראיעלע פרוי, ווי דו האסט געדענקט, עק־דאל; און זי האט געדרעט און געדרעט איבער מיר און מיר פאר־געזאגט אלע גליקען; וואדים וועלע איז דאך שוין געווען אן אלמן דאן.

י א ל מ א ר: נו, און דאן?

ג י נ א: יא, ס'איז בעסער, דו זאלסט עס וויסען. ער האט מיך ניט אבגעלאזט, ביז וואנען ער האט אויסגעפיהרט וואס ער האט געוואלט.

י א ל מ א ר (גיט א פאטש מיט די הענד): און דאס איז די מוטער פון מיין קינד! ווי האסטו מיר געקענט פערשווייגען אזא זאך?

ג י נ א: יא, דאס איז געווען ניט ריכטיג פון מיר; איך האב עס דיר שוין לאנג געדארפט זאגען.

י א ל מ א ר: גלייך האסטו עס מיר געדארפט זאגען; — דאן וואלט איך דאך געוואוסט, וואס פאר א סארט פרוי דו ביסט געווען.

ג י נ א: אבער וואלסטו דאן דאך געהיראט מיט מיר?

י א ל מ א ר: ווי קענסטו גאר דענקען פון אזוי וואס?

ג י נ א: נייז, גראד דערפאר האב איך דיר דאמאלסט גארנישט געטארט זאגען. וואדים איך האב דאך שוין דאן אזוי פיעל געהאלטען פון דיר, ווי דו וויסט. און איך האב זיך דאך ניט געקענט אליין מיט מיינע הענד אונגליקליך מאכען —

י א ל מ א ר (געהט ארום): און דאס איז די מוטער פון מיין העדוויג! און צו וויכטיג, אז אלעס, וואס איך זעה דא פאר מיינע אויגען — (טוט א זעץ מיט'ן פוס אן א שטוהל) — מיין גאנצע היים — האב איך צו פערדאנקען א בענינסטיגטען פארגענגער! א, אט דער פערפיהרער וועלע!

ג י נ א: טוט דיר לייד פאר די פערצעהן, פופצעהן יאהר, וואס מיר האבען געלעבט צוזאמען?

י א ל מ א ר (שטעלט זיך אנטקעגען איהר): זאג מיר: האט דיך ניט יעדען טאג, יעדע שטונדע געפלאגט דאס געווייסען, פארוואס

גרעגערס וועלץ עפענט פאַרזיכטיג די קאַריאַר־טיר און קוקט אַריין.

גרעגערס: קען איך אריינקומען?

יאלמאר: יאָ, קום אריין.

גרעגערס (קומט אריין מיט אַ שטראַהלענדען, צופריעדענעם געזיכט און שטרעקט אויס זיינע ביידע הענד צו זיי): נו, איהר לייבע מענשען — ! (קוקט פון איינעם צום אַנדערן און שפּאַשעט צו יאַלמאר'ן) נאָך ניט געשעהן?

יאלמאר (אין דער תּוך): עס איז געשעהן!

יאלמאר: איך האָב איבערגעלעבט די ביטערסטע שטונדע פון מיין לעבען.

גרעגערס: אַבער אויך די שרעהאבענסטע, דענק איך.

יאלמאר: נאָ, פאַרלויפיג האָבען מיר עס אראבגע'פטר'ט.

גינאַ: זאָל אייך נאָט פערצייהען, הער וועלץ.

גרעגערס (שטאַרק פערוואונדערט): אַבער איך פערשטעה ניט.

יאלמאר: וואָס פערשטעהסטו ניט?

גרעגערס: אזא גרויסע אַבערעכונג, — אז אַבערעכונג, אויף וועלכער עס דארף געגרינדעט ווערן א גאנץ נייע לעבענס־פיהרונג, — א לעבענס־פיהרונג, א צוזאמענלעבען אין וואהרהייט אוז אויפריכטיגקייט —

יאלמאר: יאָ, כ'ווייס שוין; כ'ווייס עס גאנץ גוט.

גרעגערס: איההאָב זיכער ערווארטעט, אז ווען איך וועל אריינקומען אהער, וועט מיר אנטקעגענשטראהלען א ליכט פון אומ־געשטאלטונג פון מאן אוז פרוי. אוז איצט זעה איך קיין אנדערע זאַך ניט, נאר א טעמפּע, שווערע, מרה־שחורה'דיגע —

גינאַ: אה, דאָס איז דאָס?

נעהמט ארונטער דעם שאַזשור פון לאָמפּ.

גרעגערס: איהר ווילט מיך ניט פערשטעהן, פרוי עקדאל. נו יאָ; אייך מוז נאָך נעהמען א צייט — . אַבער דו, יאלמאר! דו

הויז אוז א היים. — אוז איצט האבעז מיר שוין אנגעהויבעז פיהלעז אזוי פיין אוז בעקוועם, העדוויג אוז איך; מיר האבעז שוין געוואלט אין גיכעז אנהויבעז פערוועגדעז אביסעלע מעהר אויף עסעז אוז קליידער פאר אונז —

י א ל מ א ר: אין דעם זומפ פוז די פערבאַרגענישעז, יא!

ג י נ א: אך, האט דער שווארץ יאהר געדארפט אנטראגעז אט דעם עקעלהאפטעז מענשעז אהער אין הויז!

י א ל מ א ר: אויף מיר האט זיך געדוכט, אז עס איז אזוי גוט דא אין אונזער היים. ס'איז געווען א טעות. פוז וואנעז זאל איך איצט נעהמעז די נייטיגע שפאנקראפט אריבערצופיהרעז די ערפינדונג אין די וועלט פוז דער וויר קליכקייט? פילייכט וועט זי שטארבעז מיט מיר. אוז דאז וועט דאס זיין דיין פערגאנגענהייט, גינא, וואס האט זי ערמארדעט.

ג י נ א (האלט ביי וויינעז): ניין, דאס דארפסטו ניט זאגעז, עקדאל. איך, וועלכע האב מיין לעבעז־לאנג נור געהאט אין זינעז דאס בעסטע פאר דיר —

י א ל מ א ר: איך פרעג — וואס וועט איצט ווערז פונ'ם טרויס פוז דעם פאמיליעז־פאטער? וועז איך בין געלעגעז אינעוועניג אויף דער זאפא אוז האב זיך געגריבעלט איבער דער ערפינדונג, האט מיר דאס הארץ געזאגט, אז זי וועט פערצעהרעז מיין לעצטע ביסעל לעבענס־קראפט. איך האב געפיהלט, אז דער טאג, וועז איך וועל האלטעז דעם פאטענט אין דער האנד, — אז אט דער טאג וועט זיין מיין — מיין אבשיעדס־טאג. אוז עס איז אימער גענוגז מיין טרויס, אז דו זאלכט בלייבעז אלס די רייכע אלמנה פוז דעם פער־שטארבענעם ערפינדער.

ג י נ א (ווישט זיך אויס די טרעהרעז): נייז, דו דארפסט ניט רייד־עז אזוי, עקדאל. זאל מיך גאט גאר ניט לאזעז דערלעבעז דעם טאג, וועז איך זאל בלייבעז אז אלמנה!

י א ל מ א ר: א, ס'איז דאך אלץ איינס; איצט איז דאך אלעס פערביי. אלעס!

גרעגערס: זיי ביידען מאכט מען ניט משוגע. הערר רעל־לינג. פון יאלמאר'ן ווייל איך גאר ניט רירידען. איהם קענען מיר. אבער אויך זי האט אין גרונד פון איהר וועזען עטוואס טרויר־האר־ציגעס, עטוואס פעסטעס —

גינא (האלב ווייגענדיג): הלואי וואלט איהר מיר געלאזט ווייטער זיין דאס, וואס איך בין!

רעללינג (צו גרעגערס): איז עס צו גראב אייך צו פרעגען, וואס איהר ווילט אייגענטליך דא אין הויז?

גרעגערס: איך וויל לעגען דעם גרונד צו א וואהרער הייראט.

רעללינג: איהר געפינט אלזא, אז עקדאל'ס הייראט איז ניט גוט געגוג, ווי זי איז.

גרעגערס: זי איז אהן צווייפעל פונקט אזא גוטע הייראט ווי, לידער, אזוי פיעל אנדערע. אבער א וואהרע הייראט איז זי נאך ניט.

יאלמאר: דו, רעללינג, דו האסט קיינמאל ניט געהאט קיין אויג פאר די אידעאלע פאדערונג.

רעללינג: דומהייטען, מיין ליעבער! אבער ענטשולדיגט, הערר וועלע: וויפיעל, — אזוי נור, אז ערך — וויפיעל וואהרע הויראטען האט איהר שוין געזעהען אין אייער לעבען?

גרעגערס: איך גלויב קוים, צי איך האב געזעהן איין איינציגע.

רעללינג: איך אויך ניט.

גרעגערס: אבער איך האב געזעהן אונצעהליגע הייראטען פון דעם פערקעהרטען סארט. און איך האב געהאט די גלעגענהייט זיך צו צוקוקען פון דער נאהענט אוו זעהען, וואס פאר א חורבן אזא מיז הייראט קען אנמאכען איז צוויי מענשליכע זעלען.

יאלמאר: דער גאנצער מארלישער גרונד קען פערשווינדען בייא מאן אונטער די פים; דאס איז שרעקליכער פון אלצדינג.

רעללינג: איך בין דאך קיינמאל ניט געווען וואס מען

מוזט דאך זיכער פיהלען א מיז העכערע אייגווייהנונג נאך דער גרויסער אברעכנונג.

יאלמאר: יא נאטירליך. דאס הייסט — נעווייסערמאסען.

גרעגערס: וואהרים קיין זאך אין דער וועלט קען דאך ניט פערגליכען ווערן דערמיט — צו פערגעבען א זינדערין און זי אויפהויבען צו זיך אין ליעבע.

יאלמאר: דענקסטו, אז א מאן קען אזוי לייכט איבערקומען די ווירקונג פון דעם ביטערן טראפען, וואס איך האב נור וואס אויסגעטרונקען?

גרעגערס: ניין, א גענועהנליכער מאן ניט; דאס קען זיך זיין. אבער א מאן ווי ד ו —!

יאלמאר: יא, ליעבער גאט, דאס וויים איך נאנץ גוט. אבער דו מוזסט מיך אויפמונטערן, גרעגערס. ס'נעהמט צייט, פערשטעהסטו מיך.

גרעגערס: דו האסט פיעל פון דער ווילד־ענטע אין דיר, יאלמאר.

רעללינג איז אריינגעקומען דורך די קארידאר־טיר.

רעללינג: זעה נאר; מען רעדט שוין וויעדער פון דער ווילד־ענטע?

יאלמאר: יא, פון דעם אלטען וועלע'ס יאגד־אפפער מיט דעם צובראכענעם פליגעל.

רעללינג: דעם אלטען וועלע'ס —? פון איהם רעדט איהר דאס?

יאלמאר: פון איהם און — פון אונז.

רעללינג (מיט א נידעריגער שטימע צו גרעגערס): כאפט אייך דער טיוועל!

יאלמאר: וואס זאגסטו דארט?

רעללינג: כ'האב בלויז אויסגעדריקט א וואונש פון טיפען הארצען, אז אט דער באבסקער דאקטאר דא זאל זיך אבטראגען פון דאנען אזוי גיך ווי מעגליך. בלייבט ער דא, איז ער דער ריכטיגער מאן אייך ביידען משוגע צו מאכען.

ג י נ א : שטיל, עקדאל; אימיצער איז אין קאריאדאר. (רופט:) אריין!

פ ר ו י ס ע ר ב י : אין א גאסטן־קאסטיום, קומט אריין.

פ ר ו י ס ע ר ב י : גוטען אבענד!

ג י נ א (געהט איהר אנטקעגען) : זעה נאר, דאס ביסטו, בער־טהא?

פ ר ו י ס ע ר ב י : נעווים בין איך עס. אבער איך קום פילייכט ניט אין א פאסענדער צייט.

י א ל מ א ר : א נייז; א שליח פון י ע נ ע ם הויז —

פ ר ו י ס ע ר ב י (צו גינא'ן) : דעם אמת געזאגט, האב איך ניט גערעכענט אין דער צייט צו טרעפען דיינע מענער אין דער־היים; דערפאר בין איך ארויפגענאפען, זיך אביסל דורכשמועסען מיט דיר און דיר זאגען זיי־גענוגד.

ג י נ א : זיי־גענוגד? דו פאהרסט אוועק?

פ ר ו י ס ע ר ב י : יא, מארגען אין דערפריה; — ארויף אין האידאל. הערר וועלע איז היינט נאכמיטאג אוועקגעפאהרען. (פון דער זייט צו גרעגערס.) כ'קען אייך זאגען אדיע אין זיין נאמען.

ג י נ א : איי, וואס דו זאגסט!

י א ל מ א ר : אזוי? הערד וועלע איז שוין אוועקגעפאהרען? און איצט פאהרט איהר איהם נאך?

פ ר ו י ס ע ר ב י : יא, וואס זאגט איהר ד ע ר צ ו, עק־דאל?

י א ל מ א ר : איך זאג: היט זיך!

ג ר ע ג ע ר ס : איך וועל עס דיר ערקלעהרען. מיין פאטער האט חתונה מיט כערבי.

י א ל מ א ר : האט חתונה מיט איהר!

ג י נ א : אה, בערטהא; אלזו דאך ענדליך!

ר ע ל ל י נ ג (מיט אביסל א ציטערענדער שטימע) : דאס איז דאך גענוים ניט וואהר?

פ ר ו י ס ע ר ב י : יא, מיין ליעבער רעלינג, דאס איז ווירק־ליך וואהר.

רופט פערהייראט; דערפאר קען איך ניט אורטיילען איבער אט די זאכען. אבער אזויפיעל וויים איך דאך, אז צו א הייראט געהערט אויך דאס קינד. און דאס קינד זאלט איהר צורוה לאזען.

יאלמאר: אה, — העדווינ! מיין ארעמע העדווינ!

רעללינג: יא, העדווינ'ן זאלט איהר אזוי גוט זיין ארויסלאזען פון דעם גאנצען עסק. איהר ביידע זייט דערוואקסענע מענשען; איהר מעגט זיך איך אין גאט'ס נאמען ארומרייסען אזוי טהאן מיט אייער פערהייראטען לעבען וואס איהר ווילט. אבער מיט העדווינ'ן מוזט איהר זיין פארזיכטיג, זאג איך אייך; זאנסט קענט איהר זי גאנץ לייכט אונגליקליך מאכען.

יאלמאר: אונגליקליך!

רעללינג: יא, אדער זי אליין קען זיך נאך אונגליקליך מאכען — און פיליייכט אנדערע מיט איהר.

גינא: אבער ווי אזוי קענט איהר דאס וויסען, רעללינג?

יאלמאר: ס'איז דאך ניט קיין באלדיגע געפאהר פאר איהרע אויגען?

רעללינג: דאס האט גארנישט צו טהאן מיט די אויגען. אבער הערווינ איז אין א קריטישען עלטער. זי קען זיך אריינגעהן מען אין קאפ אלע מעגליכע דומע געשיכטען.

גינא: יא, דאס איז וואהר, — איך האב עס שוין בעמערקט! אפט הויבט זי אן אזוי ווילד ארומצושארען מיט'ן פייער אין קיך, דאס רופט זי זיך שפיעלען אין א שרפה. צייטענווייז האב איך שטארק מורא, זי זאל ווירקליך ניט אונטערצינדען דאס הויז.

רעללינג: זעהט איהר שוין; איך האב עס געוואוסט.

גרענערס (צו רעללינג): אבער ווי ערקלעהרט איהר זיך דאס?

רעללינג (אונפריינדליך): זי געפינט זיך אין אן איבערגאנגס־צושטאנד; איהר קאנסטיטוציאן בייט זיך.

יאלמאר: אזוי לאנג ווי דאס קינד האט מיך —! אווי לאנג ווי איך בין נאך ניט פערפאלען —!

עס הערט זיך א קלאפ אין טיר.

ג ר ע ג ע ר ס (צו פרוי סערבי): עס ווייזט אויס, אז איהר אוז דאקטאר רעלליגנ קענט זיך צימליך גוט.

פ ר ו י ס ע ר ב י: יא, מיר קענען זיך שוין זייט יאהרען צוריק. ס'איז געווען א צייט, ווען עס האט עפעס געקענט ווערן צווישען אונז.

ג ר ע ג ע ר ס: א גליק פאר אייך, וואס עס איז גארנישט געווארען דערפון.

פ ר ו י ס ע ר ב י: יא, דאס מעגט איהר נאך אמאל זאגען. אבער איך האב זיך שטענדיג געהיט דערפאר צו האנדלען נאך בלויז אייגדריקע. א פרוי דארף זיך אויך ניט אזוי גלאט אוועקווארפען.

ג ר ע ג ע ר ס: האט איהר גאר קיין מורא ניט, אז איך קען געבען מיין פאטער א וואונק וועגען אט דער אלטער בעקאנטשאפט אייערער?

פ ר ו י ס ע ר ב י: וואס הייסט? איך האב עס איהם אלייז דערצעהלט!

ג ר ע ג ע ר ס: ווירקליך?

פ ר ו י ס ע ר ב י: אייער פאטער ווייכט יעדע קלענסטע קלייניגקייט, וואס מען קען נור מיט א שייז פון וואהרהייט זאגען איבער מיר. איך האב איהם אלעס דערצעהלט. דאס איז געווען די ערשטע זאך, וואס איך האב געטהאן, ווי איך האב נור בעמערקט וואס ער איז אויסען.

ג ר ע ג ע ר ס: דאן זייט איהר אפענהערציגער ווי דאס רוב מענשען, דענק איך.

פ ר ו י ס ע ר ב י: אפענהערציג בין איך שטענדיג געווען. דערמיט קומען מיר פרויען אם ווייטסטען.

י א ל מ א ר: וואס זאגסטו דערצו, גינא?

ג י נ א: אה, מיר פרויען זיינען דאך אזוי פערשיעדען. די אייגע האנדלט אזוי, די אנדערע אנדערש.

פ ר ו י ס ע ר ב י: יא, גינא, אבער איך מיין, עס איז אם קליגסטען צו טהאן, ווי איך האב געטהאן. און וועלע האט אויך

ר ע ל ל י נ ג : איהר האט אלזא וויעדער אמאל התונה ?

פ ר ו י ס ע ר ב י : יא, עס זעהט אוים אזוי. וועראלע האט ארויסגענומען א הייראטס־שייו, אוז מיר וועלען מאכען א גאנץ שטיל־ע האכצייט אויבען אין האידאל.

ג ר ע ג ע ר ס : דאז מוז איך אייך אלס גוטער שטיפווהז ווינשען גליק.

פ ר ו י ס ע ר ב י : איך דאנק אייך, — אויב איהר מיינט עס אויפריכטיג. אוז איך האף, אז עס וועט זיין מיט גליק אי פאר וועראלע'ן, אי פאר מיר.

ר ע ל ל י נ ג : דאס קענט איהר גאנץ בעשטימט האפען. הערר וועראלע שכור'ט זיך קיינמאל ניט אז — אזוי וויט וויי א י ך וויים ; אוז ער האט אויך זיכער ניט די געווואוינהייט זיינע פרויען צו שלאגען, ווי דער זעליגער פערד־דאקטאר פלענט טהאז.

פ ר ו י ס ע ר ב י : אך, לאזט כערבי'ן רוהען, וואו ער רוהט. ער האט דאך אויך געהאט זיינע גוטע זייטען.

ר ע ל ל י נ ג : אבער הערר וועראלע האט די בעסערע זייטען, — ניטוואהר ?

פ ר ו י ס ע ר ב י : ער האט יעדענפאלס ניט פערשוועגדעט דאס בעסטע אין זיך. דער מאן, וואס טהוט ד א ס, דער מוז אויך טראגען די פאלגען דערפון.

ר ע ל ל י נ ג : היינט אבענד גע־ה איך אוים מיט מאלוויק'ן.

פ ר ו י ס ע ר ב י : איהר טארט עס ניט טהאז, רעלינג. טהוט עס ניט ; — מיר צוליעב.

ר ע ל ל י נ ג : דאס קען שוין אנדערש ניט זיין. (צו יאל־מאר'ן) : אויב דו ווילסט נעהז מיט אונז, טא קום.

ג י נ א : נייו, א שעהנעם דאנק. עקדאל נעהט ניט מיט אויך א ז ע ל כ ע וואנדערונגען.

י א ל מ א ר (אין כעס, מיט א ניידעריגער שטימע) : א, האלט דאס מויל!

ר ע ל ל י נ ג : אריע, פרוי — וועראלע.

נעהט ארוים דורך די קארידאר־טיר.

ג י נ א : וועניג מענשען וועלען בלינד!

פ ר ו י ס ע ר ב י : אוז מען קען זיך פארשטעלען, וואס דאס בעטייט פאר א געשעפטסמאן. נו, איך וועל פרובירען צו בענוצען מיינע אויגען פאר איהם, אזוי גוט ווי איך וועל נור קענען. אבער איצט מוז איך שוין גיהן; איך האב נאך אזויפיעל צו טהאן. — יא, נאך עפעס; אייך, עקדאל, האב איך איבערצוגעבען, אז אויב וועלע קען אייך מיט וואס עס איז דיענען, דארפט איהר זיך בלויז וועגדען צו גראבערג'ן.

ג ר ע ג ע ר ס : דעם אנבאט וועט יאלמאר עקדאל געווים צוריקווייזען מיט דאנק.

פ ר ו י ס ע ר ב י : ווירקליך? מיר דוכט, פריהער איז ניט געווען אזוי —

ג י נ א : נייז, בערטהא, עקדאל דארף איצט גארנישט האבען פון הערר וועלע.

י א ל מ א ר (לאנגזאם און מיט בעטאנונג) : ווילט איהר אזוי גוט זיין אבגעבען אייער צוקינפטיגען מאן א גרוס פון מיר אוז איהם זאגען, אז איך האב בדעה גאר אין גיכען אריבערצוגעהן צו הערר גראבערג —

ג ר ע ג ע ר ס : וואס! דאס ווילסטו?

י א ל מ א ר : — אריבערצוגעהן צו הערר גראבערג, זאג איך, אוז פערלאנגען א רעכנונג פון דער סומע, וואס איך בין שולדיג זיין פרינציפאל. איך ווייל בעצאהלען אט דעם עהרען־חוב! אבער גענוג. איך ווייל בעצאהלען אלעם מיט פינף פראצענט צינזען.

ג י נ א : אבער, ליעבער עקדאל, איין גאט וווייסט דאך, אז מיר האבען ניט דאס געלד דערצו.

י א ל מ א ר : זייט אזוי גוט אוז זאגט אייער חתן, אז איך ארבייט פלייסיג אויף מיין ערפינדונג. זאגט איהם אויך, אז דאס, וואס האלט מיך אויף די פים ביי אט דער אנשטרענגענדער בעשעפטיגונג, איז דער וואונש לויז צו וועדען אוז א פיינליכער שולדען־לאסט. דערפאר מאך איך די ערפינדונג. דעם גאנצען פראפיט וועל

גארנישט בעהאלטען פון מיר, וואס זיין פערזאן אנבעלאנגט. זעהר כטו, ד א ס גראר האט אונז אם מיסטעז אזוי פעסט פערבונדעז. איצט קען ער זיצען און רייד‌ען מיט מיר אזוי אפען, ווי א קינד. דערצו האט ער פריהער קיינמאל קיין געלעגענהייט ניט געהאט. ער, דער געזונדער, לעבענס־קרעפטיגער־מאן, האט אין זיין גאנצער יוגענד און זיינע בעסטע יאהרען קיין אנדער זאך ניט געהערט ווי נור דרשות פון מיט מוסר און שטראף־רייד. און אפטמאל האבען זיך אט די דרשות געדרעהט בלויז ארום אייגערעדטע זאכען — וועניגסטענס, ווי איך קען אורטהיילען דערפון, וואס איך האב גע־הערט.

ג י נ א : יא, דאס איז ווירקליך וואהר.

ג ר ע ג ע ר ס : אויב די דאזיגע האבען בדעה אנצוגעהן מיט ד ע ם געשפרעך, דאן וועל איך בעסער אוועקגעהן.

פ ר ו י ס ע ר ב י : ניין, צוליעב דעם דארפט איהר ניט אוועקגעהן. איך וועל מעהר קיין ווארט ניט רייד‌ען. אבער איך האב אייך נור געוואלט קלאר מאכען, אז איך בין ניט אנגענאנגען מיט קיין בעהעלטענישען אדער מיט וואס פאר עס איז הינטערווענען. עס קען פילייכט אויסקומען, אז איך מאך דא אן אונגעהייער גרויס גליק; און אין א געוויסען זינן איז דאס ווירקליך אזוי. אבער איך מיין דאך, אז איך נעהם ניט מעהר אייד‌ער איך גיב. איך וועל איהם קיינמאל ניט פערלאזען. און איהם דיענען און ניצליך זיין, דאס קען איך בעסער ווי יערע אנדערע; בעזונדערס איצט, וועז ער וועט באלד זיין הילפלאז.

י א ל מ א ר : הילפלאז וועט ער זיין?

ג ר ע ג ע ר ס (צו פרוי סערבי) : נו יא, אבער רעדט דא ניט דערפון.

פ ר ו י ס ע ר ב י : עס האט קיין זינן ניט מעהר זיך צו בע־האלטען דערמיט, ווי גערז ער זאל עס ניט וועלען. ער וועט בלינד.

י א ל מ א ר (ציטערט אויף) : ער וועט בלינד? דאס איז דאך מארנע. — ער וועט אויך בלינד?

ג ר ע ג ע ר ס : ביסטו ניט צופריעדען, וואס דו ווייסט איצט דעם גאנצען אמת וועגען די אלע פערהעלטניסען ?

י א ל מ א ר (אביסעל אונגעדולדיג) : יא, נעווים. אבער איין זאך רייצט אויף מיין געפיהל פון גערעכטיגקייט.

ג ר ע ג ע ר ס : און וואס איז דאס אזוינס ?

י א ל מ א ר : דאס, וואס — אבער איך וויים ניט, אויב איך קען זיך אזוי פריי אויסדריקען וועגען דיין פאטער.

ג ר ע ג ע ר ס : אויף מיר דארפסטו גארנישט קוקען ; קענסט זאגען וואס דו ווילסט.

י א ל מ א ר : נו גוט. איך מיין, איז עס ניט פיינליך צו דענקען, אז ניט א י ה, נאר ע ר פערווירקליכט איצט די וואהרע הייראט ?

ג ר ע ג ע ר ס : אבער ווי קענסטו זאגען אזא זאך ?

י א ל מ א ר : עס איז דאך אזוי. דיין פאטער און פרוי סערבי געהען איצט איין איז א הייראטס־עבעז, וואס איז בעגרינדעט אויף פולען צוטרוי, אויף דער פולער און גאנצער אפענהערציגקייט פון ביידע זייטען. זיי בעהאלטען גארנישט איינער פון אנדערן ; זייער פערהעלטנים איז בעגרינדעט, אויב איך קען זיך אזוי אויסדריקען, אויף געגענזייטיגע פערגעבונג פון זייערע זינה.

ג ר ע ג ע ר ס : נו יא, און ווייטער ?

י א ל מ א ר : יא, וואס נאך ? איז דען דאס ניט אלעס, וואס מען דארף ? לויט דיינע אייגענע ווערטער דארף מען דאך נור אין־בערקומען אט די שוויריגקייט, אום צו גרינדען אן אמת'ע הייראט.

ג ר ע ג ע ר ס : אבער דאס איז דאך גאר עפעס אנדערש, יאלמאר. דו ווילסט דאך געווים ניט פערגלייכען דיך און דיין פרוי מיט אט די בוידע — ? דו פערשטעהסט דאך, וואס איך מיין.

י א ל מ א ר : קענסט זאגען וואס דו ווילסט, אבער איז אט דער גאנצער געשיכטע איז דא עפעס, וואס פערלעצט און קרענקט מיין געפיהל פון גערעכטיגקייט. עס זעהט עפעס אויס, אזוי ווי עס וואלט איבערהויפט ניט געווען קיין השגחה, קיין גערעכטע אנרדנונג אויף דער וועלט.

איך פערוועגדען דערויף, זיך צו בעפרייען פון מיינע געלדליכע פער־
פליכטונגען צו אייער צוקינפטיגען מאן.

פ ר ו י ס ע ר ב י : דאָ אין הויז איז שוין וואס עס איז פאר־
געקומען.

י א ל מ א ר : יאָ, אזוי איז דאס.

פ ר ו י ס ע ר ב י : נו אלזא, אדיע. איך וואלט נאך געוואלט
רעידען מיט דיר וועגען עפעס אנדערש, גינא; אבער מיר קענען עס
לאזען אויף אן אנדערס מאל. אדיע!

יאַלמאַר און גרעגערס פערנייגען זיך, ניט אויסרייד־ענדיג קיין
וואָרט. גינאַ בעגלייט פרוי סערבי'ן ביז דער טיר.

י א ל מ א ר : ניט אריבער די שוועל, גינא!

פרוי סערבי געהט אוועק; גינאַ פערמאַכט די טיר הינטער איהר.

י א ל מ א ר : נא, גרעגערס; ענדליך האב איך דאך אראבגע־
וואַרפען אט די דריקענדע שולדען־לאסט פון זיך.

ג ר ע ג ע ר ס : דו וועסט עס יערענפאלס אין גיכען קענען
טהאן.

י א ל מ א ר : איך דענק, מיין האלטונג קען אנגערופען וועדען
קאַרעקט.

ג ר ע ג ע ר ס : דו ביסט דער מאן, פאר וועלכען איך האב דיך
אימער געהאלטען.

י א ל מ א ר : אין געוויסע פעלע איז עס אונמעגליך ניט צו
קוקען אויף די אידעאלע פאַרדערונגען. דאך אבער אלס פאמיליען־
פאטער קומט עס מיר אן זעהר שווער. וואַרים דו מעגסט מיר גלויי־
בען, אס איז ניט קיין שפאס פאר א מאן אזהן מיטלעזן צו וועלען בע־
צאהלען א לאנג־יעהריגען חוב, אויף וועלכען עס לייגט, אזוי צו זאַ־
גען, דער שטויב פון דער פערגעסענהייט. אבער עס קען אנדערש
ניט זיין; דער מענש איז מיר פאדערט אויף זיין רעכט.

ג ר ע ג ע ר ס (לעגט ארויף זיין האנד אויף יאַלמאַר'ס שולטער) :
לייבער יאַלמאַר, — איז עס ניט גוט געווען, וואס איך בין געקומען?

י א ל מ א ר : יאָ.

דערן, אזוי ווי זי וואלט וועלען אויספארשען, אין וואס פאר א שטימונג זיי געפינען זיך.

ה ע ד ו ו י נ ג (קומט צו נעהענטער, מיט א לאשטשענדער מיענע): פאטער!

י א ל מ א ר: נו — וואס איז, העדוויג?

ה ע ד ו ו י נ ג: פרוי סערבי האט עפעס מיטגעבראכט פאר מיר.

י א ל מ א ר (בלייבט שטעהן): פאר דיר?

ה ע ד ו ו י נ ג: יא; עפעס פאר מארגען.

ג י נ א: בערטהא האט דיר אימער געבראכט עפעס א קליי־ניגקייט צו דיין געבורטסטאג.

י א ל מ א ר: וואס איז דאס?

ה ע ד ו ו י נ ג: א, דאס דארפסטו נאך איצט ניט וויסען. די מאמא וועט עס מיר מארגען אין דערפריה דערלאנגען אין בעט.

י א ל מ א ר: אך, אימער אט די בעהעלטענישען הינטער מיין רוקען!

ה ע ד ו ו י נ ג (שנעל): נייז, דו קענסט עס זעהן, אויב דו ווילסט. ס'איז א גרויסער בריעף. (נעהמט ארויס דעם בריעף פון דער מאנטעל־קעשענע.)

י א ל מ א ר: א בריעף אויך?

ה ע ד ו ו י נ ג: יא, נ ו ר א בריעף. דאס איבערינע קומט וואהרשיינליך שפעטער. אבער בערעכטן נור — א בריעף! איך האב נאך קיינמאל ניט געקריגען קיין בריעף. און דא אויף'ן קאנ־ווערט שטעהט „פרייליין". (לייענט) „פרייליין העדוויג עקראל". שטעל זיך פאר — דאס בין איך!

י א ל מ א ר: לאמיך זעהן דעם בריעף.

ה ע ד ו ו י נ ג (דערלאנגט איהם דעם בריעף): דא איז ער.

י א ל מ א ר: דאס איז וועראלע'ס האנדשריפט.

ג י נ א: ווייסטו עס זיכער, עקראל?

י א ל מ א ר: נא, זעה אליין.

ג י נ א: אך, דו מיינסט, איך פערשטעה זיך אויף אזעלכע זאכען?

ג י נ א: אום גאטעס ווילען, עקדאל, אזעלכע ווערטער דארפ־כטו ניט רויידען!

ג ר ע ג ע ר ס: הם; לאמיר בעסער לאזען צורוה די גאנצע פראגע.

י א ל מ א ר: פון דער אנדערער זייט וויעדער קומט מיר פאר, אזוי ווי איך וואלט געזוהן די גערעכטע האנד פון׳ם שיקזאל. ער ווערט בלינד.

ג י נ א: א, דאס איז דאך נאך ניט אזוי זיכער.

י א ל מ א ר: ס׳איז גאר קיין צווייפעל ניטא איז דעם. יע־דענפאלס, וואלטען מיר ניט געדארפט איז דעם צווייפלען; ווארים גראד איז דעם פאקט זעהט מען די גערעכטע בעלוינונג, די פערדיענ־טע שטראף. ער האט אמאל בלינד געמאכט א מענשען וואס האט זיך איהם פערטרויט.

ג ר ע ג ע ר ס: ליידער האט ער פיעלע בלינד געמאכט.

י א ל מ א ר: אוו איצט קומט דאס אונדערבארימדינגסטע, גע־היימניספולע שיקזאל אוו פאדערט ווערלע׳ס אייגענע אויגען.

ג י נ א: א, ווי קענסטו זאגען אזעלכע שרעקליכע זאכען! מיר נעהמט אן א שוידער.

י א ל מ א ר: עס שאדט ניט צו פערטיעפען זיך אמאל אין די טונקעלע זייטען פון דעם דאזיין.

ה ע ד ו ו י ג מיט הוט און מאנטעל, לויפט ארויס פרעהליך און אהן אן אטהעם דורך די קארידאר טיר.

ג י נ א: ביסט שוין דא צוריק?

ה ע ד ו ו י ג: יא, כ׳האב ניט געוואלט געהן ווייטער. אוו דאס איז גראד גוט געווען; ווארים איך האב געטראפען אימיצען ביי דער טיר.

י א ל מ א ר: געווים די פרוי סערבי.

ה ע ד ו ו י ג: יא.

י א ל מ א ר (געהט ארויף און אראב): איך האף, אז דו האסט זי געזוהן צום לעצטען מאל.

פויזע. העדוויג קוקט מיט אונרוהיגע בליקען פון אייגעם צום אנ־

קען פון איצט אן קריגען פון דעם קאנטאר הונדערט קראנען א מאנאט

גרעגערס: אהא!

העדוויג: הונדערט קראנען, מוטער! דאס האב איך געלעזען.

גינא: דאס איז דאך א גליק פאר'ן זיידען!

יאלמאר: — הונדערט קראנען א מאנאט, אזוי לאנג ווי ער וועט זיך נייטיגען איז דעם, — דאס הייסט נאטירליך, אזוי לאנג ער לעבט.

גינא: נא, דאן איז ער דאך פערזארגט, דער ארימער אלטער.

יאלמאר: אבער איצט קומט עס. דאס האסטו ניט געלייענט, העדוויג. דערנאך זאל אט דער געשענק אויבערגעהן צו דיר.

העדוויג: צו מיר? דאס גאנצע?

יאלמאר: דיזעלבע סומע איז דיר געוויכערט פאר דיין גאנצעם לעבען, שרייבט ער. דו הערסט, גינא?

גינא: יא, איך הער.

העדוויג: בערעכען נור — אזויפיעל געלד וועל איך קריגען! (טרייסעלט איהם.) פאטער, פאטער, ביסטו ניט צופריעדען—?

יאלמאר (ווייכט איהר אויס): צופריעדען! (געהט ארום אויבער'ן צימער.) א, וואס פאר א אויסזיכטען — וואסערע פערספעקטיוועז עפענען זיך אויף פאר מיר! ס'איז העדוויג; זי האט ער דאס אין זינען מיט אזא רייכער מתנה!

גינא: נו יא, ס'איז דאך העדוויג'ס געבורטסטאג —

העדוויג: אוז דו וועסט עס דאך סיי ווי סיי קריגען, פאטער! דו וועסט דאך גאנץ גוט, אז איך וועל דאס גאנצע געלד אבגעבען דיר אוז דער מוטער.

יאלמאר: דער מוטער! דא האבען מיר עס.

גרעגערס: יאלמאר, דאס איז א פאסטקע פאר דיר.

יאלמאר: דענקסטו, אז דאס איז וויעדער א פאסטקע?

גרעגערס: היינט אין דערפריה, וועז ער איז דא געווען,

י א ל מ א ר : מען איך עפענען דעם בריעף — אוו איהם לע־
זען ?

ה ע ד ו ו י ג : יא געווים, אויב דו ווילסט !

ג י נ א : נייז, ניט איצט, עקדאל ; ער איז דאך בעשטימט
פאר מארגען.

ה ע ד ו ו י ג (שטילערהייט) : אך, לאז איהם דורכלעזען דעם
בריעף ! ס'איז געווים עפעס גוטס ; אוו דאן וועט דער פאטער זייז
ציפריעדען, אוו עס וועט דא וויעדער ווערן לוסטיג.

י א ל מ א ר : איך קען איהם אלזא עפענען ?

ה ע ד ו ו י ג : יא, זיי אזוי גוט, פאטער. איך בין אזוי נייי־
גיעריג צו ווייסען, וואס עס איז.

י א ל מ א ר : גוט. (עפענט דעם בריעף, נעהמט ארויס א פאפיר,
לעזט עס דורך אוו ווערט שטארק צוטראגען.) וואס איז דאס — ?

ג י נ א : וואס שטעהט דען דא ?

ה ע ד ו ו י ג : א יא, פאטער — זאג עס אונז !

י א ל מ א ר : זיי שטיל ! (לעזט עס נאך אמאל דורך ; ער איז
געוואלרען בליך, נאר ער מאכט זיך מוטה אוו זאגט) : ס'איז א געשענק־
בריעף, העדוויג.

ה ע ד ו ו י ג : ווירקליך ! וואס קריג איך פאר א געשענק ?

י א ל מ א ר : לעז אליין.

העדוויג געהט צו צום לאמפ אוו ליינט א ווייל.

י א ל מ א ר (מיט א נידעריגער שטימע, דריקט צוניוף די פויס־
טען) : די אויגען ! די אויגען ! — אוו דערצו נאך דער בריעף !

ה ע ד ו ו י ג (הערט אויף לעזען) : יא, אבער מיר דוכט, דאס
איז נאר בעשטימט פאר'ן זיידען.

י א ל מ א ר (נעהמט צו ביי איהר דעם בריעף) : גינא, — פער־
שטעהסטו דאס ?

ג י נ א : איך הויב דאך ניט אן צו ווייסען, וואס דא טהוט
זיך ; לאמיך הערען, וואס דאס איז.

י א ל מ א ר : ווערלע שרייבט צו העדוויג'ן, אז איהר אלטער
זיידע דארף זיך מעהר ניט פלאגען מיט די שרייב־ארבייטען ; ער

ג י נ א (קוקט איהם אן מיט קאלטע, טראציגע בליקען): איך וויס ניט.

י א ל מ א ר (טהוט א ציטער): דו וויסט ניט!

ג י נ א: ווי קען א י ך דאס וויסען? אזא איינע ווי א י ך —

י א ל מ א ר (שטיל, קעהרט זיך אום מיט'ן רוקען צו איהר): דאן האב איך גאר ניט וואס צו טהאן מעהר דא אין הויז.

ג ר ע ג ע ר ס: בעדענק זיך, יאלמאר!

י א ל מ א ר (טהוט זיך אן דעם אויבער־ראק): דא איז זיך גאר־נישט דא וואס צו בעדענקען, פאר א מאן ווי איך בין.

ג ר ע ג ע ר ס: א, דא איז דא אונענדליך פיעל צו בעדענקען. איהר דריי מוזט זיך האלטען צוזאמען, אויב דו ווילסט זיך דער־שלאגען צו דער אפפער־שטימונג פון דער גרויסער פערגעבונג.

י א ל מ א ר: איך ווייל עס גארניט. קיינמאל, קיינמאל ניט! מיין הוט! (נעהמט דעם הוט.) מיין הויס ליעגט ארום מיר צושמע־טערט אויף שטיקער. (ברעכט אויס אין טרעהרען.) גרעגערס, איך האב מעהר קיין קינד ניט!

ה ע ד ו ו י ג (וועלכע האט אויפגעפענט די טיר פון קיך): וואס זאגסטו דא! (געהט צו צו איהם.) פאטער, פאטער!

ג י נ א: נא, זעהסטו!

י א ל מ א ר: קום ניט נאהענט צו מיר, העדוויג! נעה אוועק, — ווייט אוועק. איך קען דיין אנבליק ניט פערטראגען. א, די אוי־גען —! אריע. (לאזט זיך געהן צו דער טיר.)

ה ע ד ו ו י ג (הענגט זיך אן פעסט אן איהם און שרייט הויך אויף'ן קול): נייין! נייין! נעה ניט אוועק פון מיר!

ג י נ א (רופט): קוק אן דאס קינד, עקדאל! קוק אן דאס קינד!

י א ל מ א ר: איך ווייל ניט! איך קען ניט! איך מוז ארויס־נעהן; — אוועק פון דעם אלעם! (רייסט זיך אב פון העדוויג'ן און געהט ארויס דורך די קאריאר־טיר.)

ה ע ד ו ו י ג (מיט א פערצווייפעלטען בליק): ער געהט אוועק פון אונז! ער וועט שוין קיינמאל ניט צוריקקומען!

האט ער געזאגט: יאלמאר עקראל איז ניט דער מאן, פאר וועלכען דו האלטסט איהם.

י א ל מ א ר: ניט דער מאן — !

ג ר ע ג ע ר ס: דו ווערסט שוין זעהן, האט ער געזאגט.

י א ל מ א ר: דו ווערסט זעהן, הייסט עס, אז מען קען מיך אבקויפען מיט געלד — !

ה ע ד ו ו י נ ג: אבער מוטער, וואס איז דאס?

ג י נ א: געה און טהו אויס דעם מאנטעל און דעם הוט.

העדוויג געהט האלב ווייגענדיג ארויס דורך די קיך־טיר.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, יאלמאר, — איצט איז די צייט צו ווייזען ווער עס איז געראטען, ער אדער איך.

י א ל מ א ר (צוריסט לאנגזאם דאס פאפיר אין צוויען, לייגט אזוועק בוידע שטיקער אויף'ן טיש און זאגט): דאס איז מיין ענטפער.

ג ר ע ג ע ר ס: דאס האב איך ערווארטעט.

י א ל מ א ר (געהט צו צו גינא'ן, וועלכע שטעהט ביים אויוועז, און זאגט מיט א נידעריגער שטימע): אזוי איצט אפען ארויס מיט אלצדינג. אויב דאס פערהעלטנים צווישען דיר און איהם האט פאלשטענדיג אויפגעהרט דאו, וועז דו האסט אנגעהויבען אזוי שטארק האלטען פון מיר, ווי דו רופסט עס, — פארוואס האט ער אונז דאמאלסט געגעבען די מעגליכקייט צו הייראטען?

ג י נ א: ער האט אודאי גערעכנט, אז ער וועט קענען זיין אן אייגענהער ביי אונז אין הויז.

י א ל מ א ר: נור דאס? האט ער ניט קיין מורא געהאט פאר א געווייסער מעגליכקייט?

ג י נ א: איך פערשטעה ניט, וואס דו מיינסט.

י א ל מ א ר: איך וויל וויסען, אויב — דיין קינד האט א רעכט צו לעבען אונטער מיין דאך.

ג י נ א (טהוט זיך א שטעל אויף, איהרע אויגען בליצען): דו פרעגסט דאס!

י א ל מ א ר: דו זאלסט מיר נור ענטפערען אויף דער אירי־נ ע ר פראגע: געהערט העדוויג צו מיר — אדער —? נא!

ה ע ד ו ו י ג (שלוכצט): אבער איך קען דאך ניט אימער בלייבען אזוי שרעקליך פעראומערט, ביז איך וועל זיין גרויס אוו דערוואקסען. — איך וויים שוין, וואס דאס איז. — פילייכט בין איך ניט דעם פאפא'ס ריכטיג קינד.

ג ר ע ג ע ר ס (אונרוהיג): ווי האט ד א ס געקענט פאר־קומען?

ה ע ד ו ו י ג: די מאמא האט דאך מיך געקענט געפינען. אוו איצט האט זיך דער פאפא פילייכט דערוואוסט דערפון. כ'האב שוין געלייענט וועגען אזעלכע זאכען.

ג ר ע ג ע ר ס: נא, אוו אויב דאס זאל זיין אזוי —

ה ע ד ו ו י ג: איך מיין, ער וואלט מיך פונדעסטוועגען גע־קענט פונקט אזוי ליעב האבען. יא, פילייכט נאך מעהר. די ווילד־ענטע האבען מיר דאך אויך געקריגען אלס געשענק, אוו דאך האב איך זי אזוי שטארק ליעב.

ג ר ע ג ע ר ס (דרעהט אום דעם געשפרעך): יא, ריכטיג! די ווילד־ענטע! לאמיר שמועסען אביסעל פוו דער ווילד־ענטע, הער־ווינ.

ה ע ד ו ו י ג: די ארעמע ווילד־ענטע! די וויל ער איך ניט מעהר האבען פאר די אויגען. שטעלט זיך נור פאר, איהר אבצודרע־הען דעם האלז!

ג ר ע ג ע ר ס: א, ער וועט דאס ניט טהאן.

ה ע ד ו ו י ג: נייז, אבער ער האט עס געזאגט. אוו איך דענק, אז עס איז געווען אזוי העסליך פוו דעם פאפא, דאס צו זאגען; וואהרים יעדען אבענד דערמאן איך די ווילד־ענטע איז מיין געבעט אוו בעט גאט, ער זאל זי אבהיטען פוו טויט אוו פוו אלדאס בייז.

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט זי אן): זאגט איהר אייער געבעט יע־דען אבענד?

ה ע ד ו ו י ג: יא.

ג ר ע ג ע ר ס: וועט האט עס אייך געלערענט צו טהאן?

ג י נ א : ווייז ניט, הערווינג. דער פאטער וועט זיכער קומען צוריק.

ה ע ד ו ו י נ ג (וואַרפט זיך שלוכצענדיג אויף דער זאָפא) : נייז, נייז, ער וועט קיינמאל ניט קומען צוריק צו אונז אהיים.

ג ר ע ג ע ר ס : גלויבט איהר מיר, פרוי עקדאל, אז איך האב נור געמיינט דאס בעסטע?

ג י נ א : יא, איהר האט עס אודאי געמיינט; אבער פונדעסטוועגען זאל איך נאט מוחל זיין דערפאר.

ה ע ד ו ו י נ ג (ליעגט אויף דער זאָפא) : א, איך וועל עס ניט איבערלעבן! וואס האב איך איהם געטהאן? מיטער, דו מוזט איהם צוריקבריינגען אהיים!

ג י נ א : יא, יא; זיי נור רוהיג, וועל איך ארויסגעהן זעהן, וואו ער איז. (טהוט זיך אַן דעם מאַנטעל.) פילייכט איז ער אריין צו רעלעינג'ן. אבער דו מוזט ניט ליעגען דא און שרייען. זאגסטו מיר צו?

ה ע ד ו ו י נ ג (מיט א קראַמפפהאַפטען געוויין) : יא, איך וועל אויפהערען, כ'וועל אויפהערען; אבי דער פאטער זאל נור צוריקקומען!

ג ר ע ג ע ר ס (צו גינא'ן, וועלכע וויל געהן) : וואלט ניט בעסער געווען, איהר זאלט איהם אפריהער לאזען אויכצוקעמפפען זיין שמערצענס־קאמפף ביז'ן ענד?

ג י נ א : אך, דאס קען ער טהאן דערנאך. פריהער פון אלצדינג מוזען מיר בערוהיגען דאס קינד. (געהט אַרויס דורך די קארידאר־טיר.)

ה ע ד ו ו י נ ג (זעצט זיך אויף און ווישט זיך אַב די טרעהרען) : איצט מוזט איהר מיר זאגען, וואס דאס אלעס בעדייט. פארוואס וויל דער פאטער מעהר ניט וויסען פון מיר?

ג ר ע ג ע ר ס : איהר דאפט זיך ניט נאכפרעגען נאך דעם, ביז וואנען איהר וועט זיין גרויס און דערוואקסען.

ה ע ד ו ו י ג (שטילערהייט, מיט לייכטענדע אויגען): יא, איך וויל עס פֿרואווען.

ג ר ע ג ע ר ס: דענקט איהר, אז איהר האָט ווירקליך דעם קוראַזש דערצו?

ה ע ד ו ו י ג: איך וועל בעטען דעם זיידען, ער זאָל פֿאר מיר דערשיסען די ווילד־ענטע.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, טהוט דאָס. אָבער זאָגט אייער מוטער קיין וואָרט ניט וועגען דעם.

ה ע ד ו ו י ג: פֿארוואָס ניט?

ג ר ע ג ע ר ס: זי פֿערשטעהט אונז ניט.

ה ע ד ו ו י ג: די ווילד־ענטע? איך וועל עס פֿרואווען מאַר־גען אין דערפֿריה!

גינאַ קומט אַריין דורך די קאַרידאָר־טיר.

ה ע ד ו ו י ג (געהט איהר אנטקעגען): האָסטו איהם געפֿונען, מוטער?

ג י נ א: נייו, אָבער איך האָב געהערט, אז ער איז געווען ביי רעלליינג'ן און האָט איהם מיטגענומען.

ג ר ע ג ע ר ס: ווייסט איהר עס זיכער?

ג י נ א: יא, דעם הויז־דיענער'ס פֿרוי האָט עס מיר געזאָגט. מאַלווין איז אויך מיטגענאַנגען, האָט זי געזאָגט.

ג ר ע ג ע ר ס: און דאָס היינט אָבענד, וועט ס'איז אזוי נייטיג געווען פֿאר זיין זעלע צו קעמפּפֿען אין איינזאַמקייט —!

ג י נ א (טהוט אויס איהרע זאָכען): יא, די מענער זיינען אזוי פֿערשיעדען. נאָט וויים, וואו רעלליינג האָט איהם ערגעץ פֿער־שלעפּט! איך בין אריבערגעלאָפֿען צו מאַדאַם ערִיקסען; אָבער ד א ר ט זיינען זיי ניט געווען.

ה ע ד ו ו י ג (קעמפּפֿט מיט די טרעהרען): א, וואָס וועט זיין, אויב ער וועט מעהר נאָר ניט צוריקקומען אהיים!

ג ר ע ג ע ר ס: ער ו ו ע ט צוריקקומען אהיים. איך וועל איהם מאַרגען אין דערפֿריה אויפֿזוכען; און דאָן וועט איהר זעהן,

ה ע ד ו ו י ג: איך אליין. אויבמאל איז דער פאפא געווען א זוי קראנק און האט געהאט פיאווקעס אויף'ן האלז, און האט געזאגט, אז ער קעמפפט מיט'ן טויט.

ג ר ע ג ע ר ס: נו, און —?

ה ע ד ו ו י ג: דאן האב איך געבעטען גאט פאר איהם, ווען איך בין געלעגען אין בעט. און זייט דאן בין איך געבליבען דערביי.

ג ר ע ג ע ר ס: און איצט בעט איהר אויך פאר די ווילד־ענטע־?

ה ע ד ו ו י ג: איך האב געדענקט, עס איז אם בעסטען אריינ־צונעהמען די ווילד־ענטע אין דעם געבעט; ווארים זי איז דאך אין דער ערשטער צייט געווען אזוי קראנק.

ג ר ע ג ע ר ס: איז דערפריה זאגט איהר אויך א געבעט?

ה ע ד ו ו י ג: נייז, דאס ניט.

ג ר ע ג ע ר ס: פארוואס עפעס אין דערפריה ניט?

ה ע ד ו ו י ג: אין דערפריה איז דאך ליכטיג, און עס איז ניטא פאר וואס זיך צו שרעקען.

ג ר ע ג ע ר ס: און דער ווילד־ענטע, וועלכע איהר האט אזוי שטארק ליעב, האט אייער פאטער געוואלט אראבדרעהען דעם האלז?

ה ע ד ו ו י ג: נייז, ער האט געזאגט, עס וואלט געווען אם בעסטען פאר איהם, וועז ער טהוט עס. אבער מיר צוליעב וועט ער זי שוינען. און דאס איז דאך געווען פריינדליך פון דעם פאפא.

ג ר ע ג ע ר ס (אביסעל נעהענטער): אבער אשטייגער וועז א י ה ר זאלט א י ה ם צוליעב פרייוויליג אויפאפפערען די ווילד־ענטע?

ה ע ד ו ו י ג (שטעהט אויף): די ווילד־ענטע!

ג ר ע ג ע ר ס: וועז איהר זאלט אפפערוויליג אבגעבען פאר איהם דאס בעסטע, וואס איהר האט און וואס איהר קענט אויף דער וועלט?

ה ע ד ו ו י ג: גלויבט איהר, אז ד א ס וואלט געהאלפען?

ג ר ע ג ע ר ס: פֿרואווט עס, העדוויג.

פינפטער אקט.

יאַלמאַר עקדאַל'ס סטודיאָ. א קאַלטן, גראָה מארגען־ליכט. נאָסער שנעע ליעגט אויף די גרויסע שויבען פונ'ם דאַך־פענסטער.

ג י נ א, אנגעטאן אין א קיכען־פאַרטוך, קומט אריין פון קיך מיט א שטויב־בעזעם און א ווישׂ־טוך; זי געהט צו דער טיר פון דער וואוין־שטוב. אין דערזעלבער רגע קומט ה ע ד ו י ג שנעל אריין דורך די קארידאר־טיר.

ג י נ א (בלויבט שטעהן): נו?

ה ע ד ו י ג: א, מוטער, איך מיין, ער איז אונטען ביי רעל־לינג —

ג י נ א: זעהסטו שוין!

ה ע ד ו י ג: — וויל דעם הויז־דיענער'ס פרוי זאגט, זי האט געהערט, אז רעלליינג האט מיטגעבראכט צוויי מיט זיך, וועט ער איז ביינאכט אהיים געקומען.

ג י נ א: דאס האב איך טאקע געדענקט.

ה ע ד ו י ג: אבער וואס טויג עס, אז ער וויל ניט ארויפ־קומען צו אונז?

ג י נ א: וועל איך וועניגסטענס ארונטערגעהן אוז רעידען מיט איהם.

דער אלטער עקדאל איז א שלאַפראק און פאַנטאָפעל און מיט אַן אנגעצונדענער פיפקע, בעווייזט זיך ביי דער טיר פון זיין צי־מער.

ע ק ד א ל: דו, יאַלמאַר— איז יאַלמאר ניטא אין דערהיים?

ג י נ א: נייון, ער איז ארוים אין גאס.

ע ק ד א ל: אזוי פריה? און אין אזא פערריקטען שנעע־

ו ו י ער וועט אהיים קומען. איהר קענט זיך פערלאָזען דערויף, הערווייג, אוז שלאָפט רוהיג. גוטע נאכט.

ער גיעהט ארויס דורך די קאַרידאָר־טיר.

ה ע ד ו ו י ג (וואַרפט זיך שלוכצענדיג גינאַ'ן אויף'ן האַלז): מוטער, מוטער!

ג י נ א (קלאַפּט איהר אין פּליציע אוז זיפצט): אך יא, רעל־לינג האָט רעכט נעהאט. אזוי גיעהט עס, וועז פערריקטע לייט קומען אוז לייגען פאר זייער „אינטריקאטע" פאדערונג.

ג י נ א: וואס זאגט עקראל היינט?

ר ע ל ל י נ ג: ער זאגט גארנישט.

ה ע ד ו ו י נ ג: רעדט ער גאר ניט?

ר ע ל ל י נ ג: קיין אייניציג ווארט ניט.

ג ר ע ג ע ר ס: נו, יא; דאס קען איך זעהר גוט פערשטעהן.

ג י נ א: אבער וואס זשע טוט ער פארט?

ר ע ל ל י נ ג: ער ליעגט אויף דער זאפא און כראפעט.

ג י נ א: א, אזוי? יא, עקראל כראפעט זעהר שטארק.

ה ע ד ו ו י נ ג: ער שלאפט? קען ער שלאפען?

ר ע ל ל י נ ג: יא, עס זעהט אזוי אוים.

ג ר ע ג ע ר ס: דאס איז צו בעגרייפען; נאך דעם זעעלעז־קאמפף, וועלכער האט איהם פערמאטערט —

ג י נ א: און דאן איז ער דאך ניט געוואוינט דערצו, זיך ארומצוטרייבען ביינאכט אין דרויסען.

ה ע ד ו ו י נ ג: פילייכט איז דאס גוט, וואס ער קען שלאפען, מוטער.

ג י נ א: נאטירליך איז דאס גוט. און מען דארף זעהן איהם ניט צו פריה אויפצואוועקען. איך דאנק אייך, רעלליננ. איצט מוז איך אבער אביסעל צוראמען און ריין מאכען, און דאן — . קום, העלף מיר, העדוויג.

גינא און העדוויג געהען אריין אין וואוין־צימער.

ג ר ע ג ע ר ס (דרעהט זיך אום צו רעלליננ'ן): קענט איהר מיר ערקלערען די נייסטיגע אומוועלצונג, וואס קומט איצט פאר אין יאלמאר עקראל?

ר ע ל ל י נ ג: אסור אויב איך האב בעמערקט, אז איז איהם קומט איבערהויפט פאר א נייסטיגע אומוועלצונג.

ג ר ע ג ע ר ס: וואס! איז אזא קריזיס, וועז זיין גאנץ לעבעז בעקומט א נייע גרונדלאגע—? ווי קענט איהר גאר דענקען, אז אזא פערזענליכקייט ווי יאלמאר—?

ר ע ל ל י נ ג: אך, פערזענליכקייט — ער! אויב ער האט וועז געהאט וואסער עס איז נייגונג צו די אבנארמאלע ענטוויקלונגען,

שטורם? נו, יא; ווי ער ווילּ זיך; איך קען דאך אלייז מאכען מיין מארגען־שפאציר. (ער רוקט אב די טיר פון בוידם אן א זיוט; העדוויג העלפט איהם; ער גיהט אריין; זי מאכט צו די טיר הינטער איהם.)

ה ע ד ו ו י ג (מיט א נידעריגער שטימע): שטעלּ זיך פאר, מוטער, וועז דער אריטער זיידע וועט הערען, אז דער פאטער ווילּ אונז פערלאזען.

ג י נ א: אה, אונזינז. דער זיידע טאר קיין ווארט ניט הערען וועגען דעם. א גליק, וואס ער איז נעכטען ביי דעם גאנצען סקאנדאלּ ניט געווען אין דערהיים.

ה ע ד ו ו י ג: יא, אבער —

ג ר ע ג ע ר ס קומט אריין דורך די קארידאר־טיר.

ג ר ע ג ע ר ס: נא? האט איהר אויסגעפונען וואו ער איז?

ג י נ א: מען זאגט, ער איז אונטען ביי רעלּלינג.

ג ר ע ג ע ר ס: ביי רעלּלינג! איז ער ווירקליך אויסגעווען־זען מיט אט די צוויי מענשען?

ג י נ א: יא, וואהרשיינליך.

ג ר ע ג ע ר ס: יא, אבער ע ר, וואס האט זיך אזוי גע־נויטיגט איז ערנסטע עטלּיכע שטונדען פאר זיך, איז אייגזאמ־קייט —

ג י נ א: יא, איהר מעגט עס נאך אמאלּ זאגען.

ר ע ל ל י נ ג קומט אריין פון קארידאר.

ה ע ד ו ו י ג (געהט איהם אנטקעגען): איז דער פאטער ביי אייך אין צימער?

ג י נ א (גלייכצייטיג): איז ער דארט?

ר ע ל ל י נ ג: יא, געווים איז ער דארט.

ה ע ד ו ו י ג: אוו איהר זאגט אונז נארנישט!

ר ע ל ל י נ ג: יא, איך בין א בעסטיע. אבער צוערשט האב איך געמוזט די אנדער בעסטיע האלטען איז צוים,—דעם דעמאנישען נאטירליך; אוו דאז בין איך אזוי פעכט אנשלאפען געווארען, אז —

ריהרטען געמיטה און א הארץ־נעווינענדען טאן אין זיין שטימע, און ווייל ער האט אזוי שהן געקענט דעקלאמירען די פערזען און די גערענקען פון אנדערע —

ג ר ע ג ע ר ס: (מיט כעס): רעדט איהר ווירקליך פון יאלמאר עקדאל?

ר ע ל ל י נ ג: יא, מיט אייער ערלויבניש; ווארים אזוי זעהט ער אוים אינעוועניג, דער גוטע, פאר וועמען איהר ווילגערט זיך אין שטויב.

ג ר ע ג ע ר ס: כ'מיין, איך בין דאך אויך ניט אזוי שטאק־בלינד.

ר ע ל ל י נ ג: יא; יעדענפאלס ניט ווייט דערפון. איהר זייט א קראנקער מאן, איהר אויך, פערשטעהט איהר מיך.

ג ר ע ג ע ר ס: דאס זייט איהר גערעכט.

ר ע ל ל י נ ג: יא. אייער פאל איז א קאמפליצירטער. צו־ערשט קומט, ווי געוואגט, דאס פלאגענדע עהרליכקייטס־פיבער; און דאן, — וואס איז נאך ערגער, — געהט איהר אימער ארום אין א דעליריום פון פערגעטערונג; איהר מוזט אימער האבען עפעס צו בעוואונדערן אויסערהאלב אייערע אייגענע אנגעלעגענהייטען.

ג ר ע ג ע ר ס: פערשטעהט זיך, אז איך מוז עס זוכען אויסער־האלב מיין אייגענעם איך.

ר ע ל ל י נ ג: אבער איהר נארט זיך אזוי מיאוס אב אין די גרויסע וואונדער־חיות, וואס איהר זעהט אוז הערט כלומר'שט ארום אייך. דא זייט איהר וויעדער אמאל געקומען אין אז ארים הייזעל מיט אייער אירעאלער פאדערונג; אין דעם הויז וואוינען ניט קיין צאהלונגס־פעהיגע לייט.

ג ר ע ג ע ר ס: אויב איהר האט ניט קיין בעסערע מיינונג פון יאלמאר עקדאל, וואס פאר א פערגניגען קענט איהר האבען אימער אוז שטענדיג צו זיין צוזאמען מיט איהם.

ר ע ל ל י נ ג: מיין גאט, איך בין דאך, מיט רעספעקט צו מעלדען, א מין דאקטאר; נו, מוז איך דאך אויפפאסען אויך די ארעמע קראנקע, וועלכע וואוינען מיט מיר אין איין הויז.

וועלכע איהר רופט פערזענלעכקייט, קען איך אייך פערזיכערן, אז עס איז פאלשטענדיג אויסגעווארצעלט געווארען פון איהם נאך אין זיינע אינגעלשע יאהרען.

ג ר ע ג ע ר ס: ד א ס וואלט דאך געווען מערקווירדיג, — אז מען בערעכענט די לעבפולע ערציהונג, וואס ער האט בעקומען.

ר ע ל ל י נ ג: ביי יענע צוויי שטאלצע, היסטעריש וויכטיגפרוי־טאנטעז, מיינט איהר?

ג ר ע ג ע ר ס: איך קען אייך נור זאגען, אז דאס זיינען געווען פרויען, וועלכע האבען קיינמאל ניט פערגעסען די אידעאלע פאדערונג; נאר איהר וועט דאך אודאי וויערער חוזק מאכען פון מיר.

ר ע ל ל י נ ג: נייז, איך בין ניט אויפגעלעגט דערצו. איבריגענס וויים איך אלעס גאנץ גענוי; וואריים ער האט זיך נאר ניט געקענט גענוג אנדערצהלען וועגען אט די „צוויי זעלעז־מוטערס" זיינע. אבער איך דענק, אז ער האט ניט קיין סך, פאר וואס זיי צו דאנקען. עקדאל׳ם אונגליק איז, וואס ער איז זיין קריין אימער געהאלטען געווארען פאר א שיינעדעם ליכט —

ג ר ע ג ע ר ס: וון איז ער דאס פילייכט ניט? איז דער טיעפקייט פון זיין נשמה, מיין איך?

ר ע ל ל י נ ג: א י ך האב קיינמאל נאר נישט בעמערקט דערפון. אז זיין פאטער האט געגלויבט אין דעם, איז קיין וואונדער ניט; דער אלטער לייטענאנט איז דאך זיין לעבען לאנג געווען א דומקאפ.

ג ר ע ג ע ר ס: ער איז זיין לעבען לאנג געווען א מאן מיט א קינדערשער נשמה; אבער דאס פערשטעהט איהר דאך ניט.

ר ע ל ל י נ ג: נו, זאל זיין אזוי. אבער וועז דער לעבער, זיסער יאלמאר איז מיט מיה און נויט געווארען א סטודענט, דאז האט ער אויך צוויישען זיינע חברים אנגעהויבען שיינען אלס דאס גרויסע צוקונפטס־ליכט. שעהן איז ער דאך געווען, — דאס האט געצויגען, — רויט און וויים, — אזוי ווי די קליינע מיידלאך האבען גראד לעב צו זעהן די יונגע לייט; און וויל ער האט אויך געהאט א לייכט־גע־

שיסט קראליקעם! איך זאג אייך, ס'איז ניטא אויף דער וועלט קיין גליקליכער יענער, ווי אט דער אלטער מאן, וועו ער קען זיך דאַרט ארומיאגען צווישען די אלע אלטע שמאטעס. די פיער, פינף פער־טריקענטע ווייהנאכטס־בוימער, וועלכע ער האט אנגעקליבען, זיינען ביי איהם פונקט ווי דער גאנצער, גרויסער, פרישער האידאל־וואלד. דער האהן מיט די היהנער זיינען פאר איהם וואלד־העהנער אוו וואלד־היהנער אויף די שפיצען כון די טאנענבוימער; אוו די קראַ־ליקעס, וועלכע שפרינגען ארום איבער'ן בוידים, דאס זיינען די בע־רעו, מיט וועלכע ער ראנגעלט זיך — ער, דער מוטהיגער מאן פון דער פרייער לופט!

ג ר ע ג ע ר ס: יא, דער אונגליקליכער, אלטער לייטענאנט; ער האט זיך געמוזט אבזאגען פון פיעלע פון זיינע יוגענד־אידעאלען.

ר ע ל ל י נ ג: איידער איך פערגעס זיך אן דעם, יונגער הערר ווערלע, — בענוצט ניט דאס פרעמד־וואַרט: אידעאלען. מיר האַ־בען דאך דאס אויכגעצייכענטע נאציאנאלע וואַרט: ל י נ ע נ ס.

ג ר ע ג ע ר ס: דענקט איהר, אז די ביידע זאכען זיינען פער־וואנדט אייגע מיט דער אנדערער?

ר ע ל ל י נ ג: יא, אונגעפעהר ווי טיפום און פוילֿפיבער.

ג ר ע נ ע ר ס: איך וועל ניט רוהען, ביז וואנען איך וועל האַ־בען ארויסגעראטעוועט יאלמאר'ן פון אייערע לאפעם!

ר ע ל ל י נ ג: דאס וואלט געווען דאס ערגסטע פאר איהם. נעהמט אוועק ביי א מענשען דעם לעבענס־ליגען, אוו איהר נעהמט ביי איהם אין דערזעלבער צייט אוועק דאס גליק. (צו העדוויג'ן, וועלכע קומט ארויס פונ'ם וואוין־צימער.) נא, קלייגע וויילד ענטזו־מוטער, איצט וועל איך ארונטערגעהן אוו זעהן, אויב דער פאפא ליעגט נאך אוו דענקט נאך איבער דער מערקווירדיגער ערפינדונג זיינער.

געהט ארויס דורך די קאריאדאר־טיר.

ג ר ע ג ע ר ס (געהט צו נאהענט צו העדוויג'ן): איך קען זעהן אן אייך, אז עס איז נאך ניט געשעהן.

ה ע ד ו ו י ג: וואס? — אך, מיט דער ווילד־ענטע. נייו.

ג ר ע ג ע ר ס : אַ, ווירקליך ! יאָלמאר עקדאָל איז, הייסט עס, אויך קראַנק ?

ר ע ל ל י נ ג : דאָס רוב מענשען זיינען לייַדער קראַנק.

ג ר ע ג ע ר ס : אוּן וואָס פאַר אַ הייל־מיטעל ווענדעט איהר אָן אין יאָלמאר'ס פאַל ?

ר ע ל ל י נ ג : מיין געווען־הנליכען מיטעל. איך זעה אויפצו־האָלטען דעם לעבענס־ליגען איז איהם.

ג ר ע ג ע ר ס : דעם לעבענס־ליגען ? האָב איך ריכטיג גע־הערט —?

ר ע ל ל י נ ג : יאָ, איך האָב געזאָגט : דעם לעבענס־ליגען. ווארים דער לעבענס־ליגען, פערשטעהט איהר מיך, איז דער סטי־מולירענדער, רייצענדער פרינציפ.

ג ר ע ג ע ר ס : קען איך פרעגען, מיט וואָס פאַר אַ לעבענס־ליגען יאָלמאר איז אנגעשטעקט ?

ר ע ל ל י נ ג : נייַן, אַ דאַנק ; אויסלכע געהיימניסען זאָג איך ניט אויס קיין באַבסקע דאָקטוירים. איהר וואָלט געווען אימ־שטאַנד איהם נאָך מעהר צו פערפושען. אבער די מעטאָדע איז אונפעהלבאר. איך האָב זי אויך אנגעווענדעט ביי מאָלוויק'ן. איהם האָב איך געמאכט „דעמאָניש". ד א ס איז דער בלאָטער, וואָס איך האָב א י ה ם געמוזט ארויפזעצען אויפ'ן נאָקען.

ג ר ע ג ע ר ס : איז ער דען ניט דעמאָניש ?

ר ע ל ל י נ ג : וואָס, צום טייפעל, הייסט דען דעמאָניש ? דאָס איז דאָך ניט מעהר ווי א קוידערוועלש, א פוסט וואָרט, וואָס איך האָב ערפונען, אום איהם צו דערהאָלטען ביים לעבען. וועז ניב דאָס, וואָלט דער ארעמער, גוטער מענש שוין מיט יאהרען צוריק אונטער־געגאנגען איז זעלבסט־פעראכטונג אוּן פערצווייפלונג. אוּן דאָז דער אָלטער לייטענאנט ! אבער דער האָט זיך נאָטירליך אויסגעפונען זיין אייגען הייל־מיטעל.

ג ר ע ג ע ר ס : לייטענאנט עקדאָל ? וואָס איז מיט איהם ?

ר ע ל ל י נ ג : יאָ, שטעלט זיך נור פאַר אַט דעם אָלטען בע־רען־יעגער, וואָס לויפט ארום דאָרט אויך דעם פינסטערז בוידים אוּן

ה ע ד ו ו י ג : דו ווילסט גאר קיינמאל ניט שיסען עפעס אנ־דערש ווי די קראליקעס ?

ע ק ד א ל : די קראליקעס זיינען, הייסט עס, ניט גוט געווג ?

ה ע ד ו ו י ג : יא, אבער די ווילד־ענטע, צום ביישפיעל ?

ע ק ד א ל : הא—הא ! האסט מורא, אז איך וועל דיר דערשיי־סען די ווילד־ענטע דיינע ? קיינמאל אין לעבען ניט. קיינמאל ניט !

ה ע ד ו ו י ג : נייז, דו וואלסט עס וואהרשיינליך ניט געקענט ; ווילד־ענטען, זאגט מען, איז שווער צו שיסען.

ע ק ד א ל : כ'וואלט עס ניט געקענט ? כ'מיין עפעס, אז איך קען עס !

ה ע ד ו ו י ג : ווי וואלסטו געטאן, זיידע ; — איך מיין ניט מיט מיין ווילד־ענטע, נאר מיט אנדערע ?

ע ק ד א ל : כ'וואלט געזוכט, זיי צו טרעפען אונטער דער ברוסט, פערשטעהסטו מיך ; דאס איז דאס זיכערסטע. און דאן מוז מען שיסען א נ ט ק ע ג ע ן די פעדערז, ניט א ו י ף די פעדערז.

ה ע ד ו ו י ג : שטארבען זיי דאן, זיידע ?

ע ק ד א ל : יא, געווים שטארבען זיי — וועז מען שיסט נור ריכטיג. נא ; כ'מוז אריינגעהן אוז זיך אביסעל ארומוואשען. הם— כ'וויים שוין — הם.

געהט אריין צו זיך אין צימער.

העדוויג וואַרט א ווייליע, כאַפּט א קוק אויף דער טיר פון וואוין־צימער, דאַן געהט זי צו דער ביכער־שאַפֿע, שטעלט זיך אויף די שפּיץ פינגער, נעהמט אראָב דעם דאַפּעל־רעהריגען פיסטויל פון דער פאַליצע און בעטראכט איהם. ג י נ א, מיט'ן בעזעם און שטויב־טוך, קומט ארויס פון דער וואוין־שטוב. העדוויג לעגט שנעל און אונבעמערקט אוועק דעם פיסטויל.

ג י נ א : וואס שטעהסטו און ראיעסט זיך אין פאפא'ס זאכען, העדוויג ?

ה ע ד ו ו י ג (געהט אוועק פון דער ביכער־שאַפֿע) : כ'האָב בלויז געוואלט אביסעל צוראמען.

ג ר ע ג ע ר ס: דער מוטה האט איהּ פערלאזען, וועז עס איז געקומען די צייט צו האנדלען, ניט וואהר?

ה ע ד ו ו י ג: ניין, ד א ס ניט. נאר אז איהּ האב זיהּ היינט אין דערפריה אויפגעבאפט אוז זיהּ דערמאנט אז דעם, וואס מיר הא־בען גערעדט, איז מיר די זאהּ פארגעקומען אזוי מאדנע.

ג ר ע ג ע ר ס: מאדנע?

ה ע ד ו ו י ג: יא, איהּ וויים ניט — . נעכטען אבענד, גלייהּ אויפ'ן ערשטען מאמענט, איז מיר די זאהּ פערגעקומען אזוי וואונ־דער־שעהז; אבער וועז איהּ האב זיהּ איבערגעשלאפען אוז דאז וויע־דער נאכגעדענקט דעריבער, דוכט מיר, אז עס לוינט זיהּ ניט.

ג ר ע ג ע ר ס: נו יא; ווי האט איהר דען געקענט אויפוואק־סען דא אין דעם הויז, אוז גאר ניט זיין בעשעדיגט אינערליהּ!

ה ע ד ו ו י ג: דאס קימערט מיהּ ניט, וועז דער פאפא זאל נור ארויפקומען —

ג ר ע ג ע ר ס: אהּ, וועז איהר האלט נור אפען די אויגען אוז זעהט דאס, וואס גיט דעם לעבען זיין ווערטה, — וועז איהר האט נור דעם עכטען, פרעהליכען אפפער־מוטה, דאז וואלט איהר שוין געזעהז, ווי ער וואלט ארויפגעקומען צו איהּ. אבער איהּ גלויב נאהּ אין איהּ, העדוויג.

ער גיהט ארויס דורך די קאריידאר־טיר.

העדוויג גיהט ארום א ווייל אויבער'ן צימער; דאז וויל זי ארויס־גיהן אין קיך; אין דערזעלבער רגע הערט זיהּ א קלאפּ פון אינעוועניג אין דער טיר פון בוידים. העדוויג גיהט צו אוז עפענט אביסעל; דער א ל ט ע ר ע ק ד א ל קומט ארויס; זי רוקט צוריק צו די טיר.

ע ק ד א ל: הם, ס'איז א היבשעס פערגניגען צו מאכען דעם מארגען־שפאציר אליין.

ה ע ד ו ו י ג: האסט גאר ניט קיין לוכט צו גיהז אויף דער יאגד, זיידע?

ע ק ד א ל: ס'איז ניט קיין יאגד־וועטער היינט. ס'איז אזוי פינסטער דארט; מען זעהט קוים, וואס טוט זיהּ פאר די אויגען.

ג י נ א (זוכט אין דער ביכער־שאַפע) : זיינען עס אט די דאַ אַהן טאוולען?

י א ל מ א ר : יאָ, נעווים.

ג י נ א (לעגט אוועק אַ הויפען מיט העפטען אויפ'ן טיש) : זאל זיי העדוויג פאר דיר אויפשנייידען?

י א ל מ א ר : איך דארף ניט, מען זאל זיי פאר מיר אויפשנייידען.

קורצע פויזע.

ג י נ א : עס בלייבט אלזאַ דערביי, אז דו געהסט אוועק פון אונז, עקדאל?

י א ל מ א ר (ראיעט צווישען די ביכער) : דאס פערשטעהט זיך דאַך פון זיך אליין, שיינט מיר.

ג י נ א : נו, יאָ!

י א ל מ א ר (העפטיג) : איך קען דאַך ניט זיין דאַ מיין הארץ זאל יעדע שטונדע דורכגעשטאכען ווערען ווי מיט א מעסער.

ג י נ א : זאל דיר נאַט פערצייהען, וואס דו גלויבסט אויף מיר אויעלבע שלעכטע זאכען.

י א ל מ א ר : בעווייז מיר — !

ג י נ א : מיר דוכט, ד ו דארפסט בעווייזען.

י א ל מ א ר : נאַך אזא פערגאנגענהייט ווי דיינע? פארהאַן געוויסע פאדערונגען — איך וואלט זיי כמעט געקענט אנרופען אי־דעאלע פאדערונגען —

ג י נ א : אוז דער זיידע? וואס וועט ווערען פון דעם ארעמען מאן?

י א ל מ א ר : איך וויים אליין מיין פליכט; דער הילפלאזער געהט מיט מיר. איך וויל ארויסגעהן אין שטאדט אוז זעהן אראנ־זשירען — הם — (מיט א האלבען מויל.) האט אימיצער פיליייכט גע־פונען מיין הוט אויף די טרעפ?

ג י נ א : ניין. האסטו פערלארען דעם הוט?

י א ל מ א ר : איך האב איהם נאטירליך גענאט אויפ'ן קאפ בייגאכט, ווען איך בין אהיים געקומען; אין דעם קען גאָר קיין צוויי־

ג י נ א: געה בעסער אריין אין קיך און זעה, אז דער קאפע זאל זיין וואַרם. איך וועל מיטנעהמען זיין פריהשטיק אויף א טאַץ, וועז איך וועל ארונטערגעהן צו איהם.

העדוויג געהט ארויס. גינאַ הויבט אָן אויסקעהרען און רייז מאַכען אין סטודיא. — אין א ווייליע ארום עפענט זיך לאנגזאם די קאריידאר־טיר, און י א ל מ ע ר קוקט אריין; ער געהט אנגעטאָן אין דעם אויבער־ראק, אבער אהן א הוט; ניט ארומגעוואשען, און זיינע האָר זיינען צושוי־בערט און ניט פערקאמט; זיינע אויגען זיינען קליין און מאַט.

ג י נ א (בליבט שטעהן מיט'ן בעזעם אין דער האַנד און קוקט איהם אן): אַך, ווירקליך, עקראל, — דו ביסט דאך נעקומען?

י א ל מ א ר (קומט אריין און ענטפערט מיט א טעמפער שטי־מע): איך קום — אום גליך ווייעדער צו פערשווינדען.

ג י נ א: יאַ, יאַ, איך קען זיך פארשטעלען. אבער גאָט, — ווי דו זעהסט אוים!

י א ל מ א ר: ווי איך זעה אוים!

ג י נ א: אוז דיין שעהנער ווינטער־ראַק! נאַ, דער איז שוין קאַפוט.

ה ע ד ו ו י ג (אין דער קיך־טיר): מוטער, זאל איך—? (דערזעהט יאלמאר'ן, טוט א געשרייי פאר פרייד און לויפט צו צו איהם.) אַ, פאטער, פאטער!

י א ל מ א ר (קעהרט זיך אב און מאַכט מיט דער האַנד): אוועק, אוועק, אוועק! (צו גינאַ'ן.) נעהם זי צו פוז מיר, זאג איך!

ג י נ א (מיט א נידעריגען טאָן): געה אריין אין שטוב, הער־ווינ.

העדוויג געהט שטיל ארויס.

י א ל מ א ר (איילענדיג, ציהט ארויס דעם שופלאַד פון טיש): איך מוז האבען מיינע ביכער מיט מיר. וואו זיינען מיינע ביכער?

ג י נ א: וועלכע ביכער?

י א ל מ א ר: מיינע וויסענשאפטליכע ווערק, נאטירליך — די מעכנישע צייט־שריפטען, וועלכע איך דארף האבען פאר דער ער־פינדונג.

י א ל מ א ר : געה ארויס.

ער מאַכט פּלאַץ. העדוויג קומט ארויס א דערשראקענע אין סטודיא.

י א ל מ א ר (מיט דער האַנד אויף דער טיר־קליאַמקע, זאגט צו גי־נאַ'ן) : אין די לעצטע אויגענבליקען, וואס איך פערברענג דאַ אין מיין געווען־ענער היים, ווינש איך ניט געשטערט צו ווערען פון פרעמדע פּערזאנען —

גענט אריין אין שטוב.

ה ע ד ו ו י ג (טוט א שפרונג צו דער מוטער, פרעגט מיט א שטי־לער ציטערנדער שטימע) : מיינט ער דאַס מיך ?

ג י נ א : בלייב אין קיך, העדוויג ; אדער נייז. — געה בע־סער אריין אין דיין אייגען צימער. (רעדט צו יאַלמאַר'ן בעת זי גענט אַריין צו איהם) וואַרט א ווייליע, עקדאַל ; וואַרף ניט אזוי ארום אין קאַמאַד ; איך ווייס וואו אלעס ליעגט.

ה ע ד ו ו י ג (שטעהט א רגע אונבעוועגליך, דערשראַקען און צו־טומעלט, און בייסט צונויף די ליפּען, אום ניט אַרויסצופלאַצען מיט א געוויין. דאַן דריקט זי קראַמפּהאַפּט צוזאַמען די האַנד און זאגט שטי־לערהויט) : די ווילד־ענטע !

זי רוקט זיך שטילערהויט צו צו דער ביכער־שאַפּע און נעהמט אַראַב דעם פּיסטויל פון דער פּאַליצע ; דאַן עפענט זי אַבּיסעל אויף די טיר פון בוידעם, גליטשט זיך אַריין און ציהט צו די טיר הינטער זיך.

מען הערט, ווי י א ל מ א ר און ג י נ א קריגען זיך אַרום אינעווע־ניג אין וואַוין־צימער.

י א ל מ א ר (קומט מיט עטליכע שרייב־העפטען און אַלטע לוויזע פאפירען, וועלכע ער לעגט אַוועק אויף'ן טיש) : אה, וואס טויג דער טשעמאדאן ! איך האָב דאָך טויזענדערלי זאכען מיטצושלעפּען.

ג י נ א (געהט איהם נאָך מיט'ן טשעמאַדאַן) : טו לאַז דערווייל איבער אלע אנדערע זאכען און נעהם בלויז מיט א העמד און א פּאָר אונטערהויזען.

י א ל מ א ר : אה ! — אט די אנשטרענגענדע פּאַרבערייטונ־גען — ! (טוט אויס דעם אויבער־ראָק און וואַרפט איהם אַוועק אויף דער זאפּע).

פעל ניט זיין; נאר היינט אין דערפריה האב איך איהם ניט געקענט געפינען.

ג י נ א: גאט מיינער, וואו ביסטו דען געווען מיט אט די צוויי בומלער?

י א ל מ א ר: א, פרעג מיך ניט אזעלכע אונוויכטיגע זאכען. דענקסטו, אז איך בין אין א שטימונג זיך צו דערמאנען אן איינצעלע־היטען?

ג י נ א: וועז דו האסט זיך נור וויניגסטענס ניט פערקיהלט, עקדאל!

געהט ארויס אין קיך.

י א ל מ א ר (רעדט מיט א נידעריגען, פערביטערטען טאן צו זיך אליין, בעת ער לעדיגט אויס דאס טיש־קעסטעל): דו ביסט א שורקע, רעלינג! — אן אויסוואורף ביסטו! — אה, דו אונפערשעהמטער פערפיהרער! — וועז איך וואלט נור געקענט געפינען אימיצען, וואס זאל דיר אריינשטעכען א מעסער אין הארצען!

ער לעגט אוועק עטליכע אלטע בריעף אן א זייט, געפינט דאס צוריסענע פאפיר פון נעכטען, נעהמט עס און קוקט זיך צו די שטיקער; הערענדיג ווי גינא קומט, לעגט ער זיי שנעל אוועק אן א זייט.

ג י נ א (שטעלט אוועק א טאץ מיט קאפע און אנדערע זאכען אויפ'ן טיש): דא איז אביסעל ווארעמס, אויב דו האסט לוסט דערצו. און דא האסטו אויך ברויט מיט פוטער און א שטיקעל געפעקעלט פלייש.

י א ל מ א ר (קוקענדיג פון דער זייט אויף דער טאץ): געפעקעלט פלייש? ניין, קיינמאל ניט אונטער דעם דאך! אמת, ס'איז שוין באלד פיער און צוואנציג שעה, אז איך האב ניט געהאט קיין ביסעל נארהאפטע שפייז אין מויל; אבער דאס מאכט ניט אויס. — מיינע נאטיצען! מיינע אנגעפאנגענע לעבענס־עראינערונגען! וואו איז ערגעץ מיין טאג־בוך און מיינע וויכטיגע פאפירען? (עפענט די טיר פון דער וואוין־שטוב, אבער טרעט אב צוריק) דארט איז זי אויך דא!

ג י נ א: אבער גאט מיין גאט, ערגעץ־וואו מוז דאך דאס קינד זיין!

צוויי אין דער וואוינ־שטוב? דארט וואלסטו דאך געפענט זיין אליין פאר זיך.

י א ל מ א ר: קיינמאל ניט צווישען אט די וועגד!

ג י נ א: אבער אונטען ביי רעלינג אוז מאלוויק?

י א ל מ א ר: דערמאז מיר ניט די נעמען פון אט די מענשען! מיר פערגעהט דער אפעטיט, וועז איך דענק נור פון זיי! — א נייז, איך מוז ארויסגעהז אין שטורם אוז אין דער זאוויערוכע, — ארומ־געהז פון הויז צו הויז אוז זוכען אז אבדאך פאר דעם פאטער אוז פאר מיר.

ג י נ א: אבער דו האסט דאך ניט קיין הוט, עקדאל! דו האסט דאך פערלאָרען דיין הוט.

י א ל מ א ר: א, די צווי אויסוואורפען, פערדארבען ביז'ן בויז! א הוט מוז געשאפען ווערז. (נעהמט א צוויי־טעס שטיק ברויט מיט פוטער.) עטוואס מוז געטאז ווערז. וואָרים איך האב קיין לוסט ניט, צו פערשוועגדעז מיין לעבען אין גאַרנישט. (זוכט עפעס אויף'ן טיש).

ג י נ א: וואס זוכסטו?

י א ל מ א ר: פוטער.

ג י נ א: כ'וועל דיר גלייך בריינגען.

געהט אריין אין קיך.

י א ל מ א ר (רופט איהר נאך): ס'איז ניט נייטיג; כ'קען עסען טרוקען ברויט.

ג י נ א (בריינגט אריין א פוטערניצע מיט פוטער): דא האסטו, ס'איז גאנץ פרישע פוטער.

זי גיסט איהם אן נאך א טאס קאפע; ער זעצט זיך אנידער אויף דער זאפא, שמירט אן נאך פוטער אויף דאס ברויט, עסט און טרינקט א ווייל שווייגענדיג.

י א ל מ א ר: וואלט איך געקענט פאר א טאג אדער צווי וואוינען דארט איז שטוב, אהז דעם איך זאל בעלעסטיגט ווערז פון אימיצעז, — ווער עס זאל ניט זיין?

ג י נ א: יא, זיכער וואלסטו געקענט, וועז דו ווילסט נור.

ג י נ א: און דאָ שטעהט דער קאפע און ווערט קאלט.

י א ל מ א ר: הם. (טוט ניט ווילענדיג אָ זוף און דאן נאָך איי־נעם).

ג י נ א (ווישט אָפ די פּאַרענטשעס פון די שטוהלען): שוועדער פון אלץ וועט דיר זיין צו געפינען אזא גרויסען בוידים פאר די קראליקעס.

י א ל מ א ר: וואס! אט די אלע קראליקעס זאל איך אויך מיטשלעפּען מיט זיך?

ג י נ א: יא, כ'מיין, דער זיידע קען דאָך ניט אויסקומען אהן די קראליקעס.

י א ל מ א ר: ער וועט זיך מוזען צו געווענען דערצו. א י ך מוז אויפאפּערן עפּעס גרעסערע זאכען ווי קראליקעס.

ג י נ א (שטויבט אָב די ביכער־שאָפּע): זאל איך דיר אריינלע־גען די פלייט אין טשעמאדאן?

י א ל מ א ר: ניין. קיין פלייט פאר מיר. אבער גיב מיר דעם פּיסטויל.

ג י נ א: דעם פּיסטויל ווילסטו מיטנעהמען?

י א ל מ א ר יא, מיין געלאדענעם פּיכטויל.

ג י נ א (זוכט איהם): ער איז ניטא. ער האָט איהם אודאי אריינגענומען מיט זיך.

י א ל מ א ר: איז ער אויף'ן בוידים?

ג י נ א: געווים איז ער דאָרט.

י א ל מ א ר: הם — דער איינזאמער אלטער מאן.

ער נעהמט אָ שטיקעל ברויט מיט פּוטער, עסט עס און טרינקט אוים די טאָם קאפע.

ג י נ א: וועז מיר וואלסטו ניט פערדונגען דאָס צימער. וואלסטו געקענט אריינציהען אהין.

י א ל מ א ר: איך זאל וואוינען אונטער א י י ז דאָך מיט — I קיינמאל — קיינמאל ניט!

ג י נ א: אבער וואלסטו ניט געקענט בלייבען א טאג אדער

בריינגט איהם די זאכען.

י א ל מ א ר (נעהמט א שערעל): נור א פאס פאפיר אויף דער אנדער זייט. (שערט אב און בעשמירט מיט פאפ.) איך בין ווייט, ווייט דערפון, צו לייגען די האנד אויף פרעמדעם אייגענטהום, — דערצו נאך פון א נויט־בערערפטיגען אלטען מאן. נא, און אויך ניט אויף דאס אייגענטהום פון אן אנדערן. — נא. זאל עס דערווייל ליגען דא. און וועז עס וועט זיך אבטריקענען, נעהם עס צו. איך ווייל דעם דאקומענט מעהר ניט האבען פאר די אויגען. קיינמאל ניט!

ג ר ע ג ע ר ס קומט אריין פון קאריראר.

ג ר ע ג ע ר ס (אביסעל פערוואונדערט): וואס, — דו זיצסט דא, יאלמאר?

י א ל מ א ר (שטעהט שנעל אויף): איך האב זיך געמוזט צוזעצען פאר מיעדקייט.

ג ר ע ג ע ר ס: דו האסט אויך גענעסען פריהשטיק, ווי איך זעה.

י א ל מ א ר: אויך דער קערפער פאדערט צייטענווייז זיין רעכט.

ג ר ע ג ע ר ס: וואס האסטו בעשלאסען צו טאן?

י א ל מ א ר: פאר אוא מאן ווי איך איז דא נור א י י ן וועג. איך נעהם דא צונויף אלע מיינע נייטיגע זאכען. אבער דו פערשטעהסט דאך, — דאס מאכט זיך ניט אזוי שנעל.

ג י נ א (אביסעל אונגעדולדיג): זאל איך דיר צוגרייטען די שטוב דארט, אדער זאל איך איינפאקען דעם טשעמאדאן?

י א ל מ א ר (נאך א פערדריסליכען זייטען־בליק אויף גרעגערס): פאק אייך — און גרייט צו די שטוב!

ג י נ א (נעהמט דעם טשעמאדאן): נו, יא; כ'וועל אלזא אריינלעגען דאס העמד און די אנדערע זאכען.

געהט אריין אין די וואוין־שטוב און מאכט צו די טיר הינטער זיך.

ג ר ע ג ע ר ס (נאך א קורצער פויזע): איך האב זיך קיינמאל ניט פארגעשטעלט, אז דאס וועט זיך אזוי ענדיגען. איז עס פאר דיר ווירקליך א נויטוועניגקייט צו פערלאזען הויז און היים?

י א ל מ א ר: וואַרים איך זעה נאָר סיין מענליכקייט ניט אזוי אויף איינמאל ארויסצוקריגען דעם פּאַטער'ס אלע זאכען.

ג י נ א: און אויסער דעם מוזטו דאך איהם אפריהער זאגען, אז דו ווילסט מעהר ניט וואוינען מיט אונז צוזאמען.

י א ל מ א ר (רוקט אַוועק די לייִדיגע טאַס פון זיך): יא. דאס אויך; אט די גאנצע פערפלאַנטערטע געשיכטע פון דאס ניי פונאנדערלעגען — . איך מוז זיך מישב זיין וואס צו טאָן; כ'מוז האבען צייט אבצוכאפען דעם אטהעם; איך קען ניט נעהמען אויף זיך די גאנצע לאסט אין איין איינציגען טאג.

ג י נ א: און דערצו נאך אין אזא עקעלהאפטען וועטער ווי היינט.

י א ל מ א ר (ריהרט אָן וועראַלע'ס בריעף): איך זעה, דאס פּאַפּיר וואלגערט זיך נאך דא ארום.

ג י נ א: א י ך האב עס ניט אנגעריהרט.

י א ל מ א ר: מ י ך געהט דאך די שמאטע גארנישט אָן —

ג י נ א: נא, איך האב זיכער ניט די אבזיכט צו ציהען וואסערע עס איז נוצען דערפון.

י א ל מ א ר: — אבער עס דארף פונדעסטוועגען ניט פערלאַרען געהן; וועז איך וועל זיך ארויסציהען, קען עס נאך אין דעם מיש־מאש לייכט —

ג י נ א: איך וועל שוין אכטונג געבען דערויף, עקדאל.

י א ל מ א ר: דער געשענק־בריעף געהערט פאר אלע זאכען דעם פּאַטער; און עס איז זיין זאך צו בעשלויסען, אויב ער וויל מאכען נוצען דערפון אדער ניט.

ג י נ א (זיפצט): יא, דער ארעמער, אלטער פּאַטער!

י א ל מ א ר: פון זיכערהייט וועגען — . וואו קריג איך ערגעץ א שטיקל פּאַפּ?

ג י נ א (געהט צו צו דער ביכער־שאפע): אט איז דער פּאַפּטאַפּ.

י א ל מ א ר: און א בערשטל?

ג י נ א: דא איז אויך דאס בערשטל.

מיר איז וועג. זי נעהמט מיר אוועק די זונז פון מיין נאנצען לעבען.

ג ר ע ג ע ר ס: העדוויג! מיינסטו ווירקליך העדוויג'ן? ווי קען זי אוועקנעהמען די זונז פון דיר?

י א ל מ א ר (ניט ענטפערענדיג אויף דער פראגע): א, איך קען דיר גאר ניט זאגען, ווי ליעב איך האב דאס קינד נעהאט! ווי גליק־ליך איך האב זיך געפיהלט יעדעם מאל, ווען איך פלעג קומען אהיים אין מיין ארעמער ווּאוינונג, אוז זי פלענט מיר אנטקענען פליהען מיט איהרע ליעבע, פינטעלענדע אויגען. א, לייכט־גלויביגער נאר ווּאס איך בין געווען! איך האב זי אונענדליך געליעבט. אוז אזוי האב איך זיך אליין אריינגעלעבט אין דעם חלום, איז דער אייג־בילדונג, אז אויך זי ליעבט מיך פונקט אזוי אונענדליך.

ג ר ע ג ע ר ס: אוז דו מיינסט, אז דאס איז ווירקליך געווען ניט מעהר ווי אן אייגבילדונג!

י א ל מ א ר: ווי קען איך דאס וויסען? פון גינא'ן קען איך דאך נאכרנישט ארויסקריגען. אוז אויסערדעם האט זי דאך אבסאלוט ניט קיין געפיהל פאר דער אידעאלער זייט פון די סכסוכים אונזע־רע. אבער פאר דיר מוז איך עפענען מיין הארץ, גרעגערס. אט דער מוראל־דיגער צווייפעל — ; פילייכט האט מיך העדוויג קיינמאל ניט ליעב געהאט פון נאנצען הארצען.

ג ר ע ג ע ר ס: דערויף קענסטו נאך פילייכט קריגען א בע־ווייז. (הערט זיך צו.) אבער וואס איז דאס? מיר דוכט, די ווילד־ענטע שרייט.

י א ל מ א ר: זי קוואקעט. דער פאטער איז אויף'ן בוידים.

ג ר ע ג ע ר ס: ווירקליך? (ער שטרעהלט פאר פרויד) איך זאג דיר, דו קענסט נאך האבען א בעווייז, אז די ארעמע, מיספערשטא־נענע העדוויג האט דיך ליעב!

י א ל מ א ר: אה, וואס פאר א בעווייז קען זי מיר געבען? איך גלויב מעהר ניט איז קיין פערזיכערונג פון דער זייט.

ג ר ע ג ע ר ס: העדוויג ווייס נאך ניט, וואס אבנארען הייסט.

י א ל מ א ר: א גרעגערס, גראד איז דעם בין איך ניט זיכער. ווער ווייס, אויב גינא אוז אט די פרוי סערבי פלענען ניט זיצען דא אוז

י א ל מ א ר (געהט ארום אונרוהיג איבער'ן צימער): וואס דעו, דענקסטו, זאל איך טאן? — איך ביו ניט געשאפעו צו זיין אונגליקליך, גרענערס. ארום מיר מוז אלעס זיין שעהן אוו רוהיג אוו פריעדליך.

ג ר ע נ ע ר ס: אבער קענסטו עס דעו איצט ניט האבעו? פרוביר עס אקארשט. מיר דוכט, איצט האסטו דא א פעסטעו גרונד צו בויעו דערויף, — הויב אן פוו דאס ניי. אוו פערגעס ניט, אז דו האסט נאך צו לעבעו פאר דיין ערפינדונג.

י א ל מ א ר: אך, רייד מיר ניט פוו דער ערפינדונג. עס האלט נאך גאנץ וויט מיט איהר.

ג ר ע נ ע ר ס: ווירקליך!

י א ל מ א ר: יא, מיין נאט, וואס קען איך דעו אייגענטליך ערפינדעו? די אנדערע האבעו דאך מיר שוין כמעט אלצדינג אוים־געכאפט. עס ווערט שווערער פוו טאג צו טאג —

ג ר ע נ ע ר ס: אוו דו האסט דאך אריינגעלעגט אזוי פיעל ארבייט אין דעם.

י א ל מ א ר: אך! אט דער וויסטער רעלליגנ, דער האט עס מיך געבראכט דערצו.

ג ר ע נ ע ר ס: רעלליגנ?

י א ל מ א ר: יא, ער האט עס מיך צוערשט אויפמערקזאם געמאכט אויף מיין טאלאנט פאר וועלכער עס איז בעריטענדער ערפינדונג איז דער פאטאגראפיע.

ג ר ע נ ע ר ס: אהא, — דאס איז אלזא געווען רעלליגנ!

י א ל מ א ר: א, איך בין געווען אזוי גליקליך דעריבער. ניט אזוי שטארק איבער דער ערפינדונג אן אוו פאר זיך, נאר דערפאר וויל העדוויג האט געגלויבט איז דעם, — געגלויבט מיט דער גאנ־צער קראפט פוו איהר קינדער־זעעלע. — דאס הייסט, — איך, נאר וואס איך ביו, האב זיך אימער איינגערעדט, אז זי גלויבט איז דעם.

ג ר ע נ ע ר ס: קענסטו זיך ווירקליך פארשטעלעו, אז הער־ווייג איז געווען פאלש צו דיר?

י א ל מ א ר: איצט קען איך אלעס דענקעו. העדוויג שטעהט

וועז די אנדערע זאלען קומען — די מיט די פולע הענד — אוז רו־
פען דעם קינד: פערלאז איהם; ביי אונז וועסטו געניסען דאס
לעבען —

ג ר ע ג ע ר ס (שנעל): נו יא, וואס דאז — ?

י א ל מ א ר: וועז איך וואלט זי דאז געפרעגט: העדווינג,
ביסטו גרייט, זיך פון מיינעטוועגען אבצוזאגען פון דעם דאזיגען
לעבען? (לאכט שפאטיש) יא, א שעהנעם דאנק — דו וואלסט שוין
געהערט. וואס פאר אן ענטפער איך וואלט געקריגען.

עס הערט זיך א שאס אויף'ן בוידים.

ג ר ע ג ע ר ס (מיט א געשרייי פון פרייד): יאלמאר!

י א ל מ א ר: זעה נאר; ער געהט שוין וויעדער אויף דער
יאגד.

ג י נ א (קומט ארייז): אך עקראל, איך מיין, דער זיידע
דונערט דאס דארט אליין אויף'ן בוידים.

י א ל מ א ר: איך וועל א קוק טאן —

ג ר ע ג ע ר ס (לעבהאפט, גערירט): ווארט א וויילע!
וווייסטו, וואס דאס איז געווען?

י א ל מ א ר: יא, געווים וויים איך עס.

ג ר ע ג ע ר ס: ניין, דו וויסט עס ניט. אבער א יך וויים עס.
דאס איז געווען דער בעווייז!

י א ל מ א ר: וואס פאר א בעווייז?

ג ר ע ג ע ר ס: כ'איז געווען א קינד'ס קרבן. זי האט בע־
וואויגען דיין פאטער צו שיסען די ווילד־ענטע.

י א ל מ א ר: צו שיסען די ווילד־ענטע!

ג י נ א: א, דענק נור —!

י א ל מ א ר: אבער צו וואס פאר א צוועק?

ג ר ע ג ע ר ס: זי האט דיר געוואלט אפפערן דאס בעסטע,
וואס זי האט אויף דער וועלט; ווארים דאז, האט זי געמיינט,
וועסטו זי צוריק ליעב קריגען.

י א ל מ א ר (וווייך, גערירט): א, ארים קינד!

ג י נ א: וואס א י ה ר קען אוינפאלען!

זיך שושקען איבער אלע מענליכע זאכען? אוז העדוויג האלט גע־
וועהנליך אפען די אויערן, דאס מעגסטו זיכער זיין. פילייכט איז
דער געשענק־ברויף גאר ניט געווען אזא איבערראשונג פאר איהר.
איך קען ניט זאגען זיכער, נאר מיר דוכט, אז איך האב עפעס בע־
מערקט אן איהר.

ג ר ע ג ע ר ס: וואס פאר א בייזער גייסט איז פאַרט אריין
אין דיר!

י א ל מ א ר: מיינע אויגען האבען זיך געעפענט. גיב אקאַרשט
אכטונג; — דו וועסט זעהן, דער געשענק־ברויף איז נור אן אנ־
פאנג. פרוי סערבי האט זיך אימער שטארק אינטערעסירט מיט הער
וויג'ן; אוז איצט האט זי דאך די מאכט צו טאן פאר דאס קינד,
וואס זי וויל. זיי קענען זי צוגענעמען פון מיר, וועו זיי וועלען נור
וועלען.

ג ר ע ג ע ר ס: העדוויג וועט קיינמאל, קיינמאל ניט אוועק־
געהן פון דיר.

י א ל מ א ר: זיי נור ניט אזוי זיכער דערמיט. וועו זיי
וועלען דאס שטעהן אוז מיט פולע הענד וויגקען צו איהר — ? אה,
אוז איך האב זי אזוי אונגעדולדיג ליעב געהאט! איך האב דאך
דאס גערעכענט פאר מיין העכסטעם גליק, זי פארזיכטיג אנצוגעהמען
ביי דער האנד אוז זי פיהרען וויי מען פיהרט א שרעקעדיג קינד דורך
א גרוים, פינסטער אוז לויידיג צימער! איצט פיהל איך נור די גרוי־
זאמע געוויסהייט, — אז דער ארעמער פאטאגראף איז זיין דאך־
שטיבעל איז פאר איהר קיינמאל ווירקליך אוז איז דער אמת'ן גאר־
נישט געווען. זי האט זיך נור אויף א כיטרען אופן בעמיהט אזוי
לאנג זיך צו האלטען גוט מיט איהם, ביז די צייט וועט קומען.

ג ר ע ג ע ר ס: דאס גלויבסטו דאך אליין ניט, יאלמאר.

י א ל מ א ר: דאס איז דאך טאקע דאס שרעקליכסטע איז
דער געשיכטע, וואס איך וויים אליין ניט, וואס איך זאל גלויבען, —
אוז איך וועל עס קיינמאל ניט וויסען. אבער קענסטו דען ווירקליך
צווייפלען, אז דאס איז אזוי וויי איך זאג? האַ־הא! דו פערלאזט
זיך צופיעל אויף דער אידעאלער פרוידערונג, מיין גוטער גרעגערס!

ג ר ע ג ע ר ס (שרייט אוים צו יאַלמאַר'ן): דאָס האָט זי אלייז געשאָסען די ווילד־ענטע!

י א ל מ א ר: וואָס הייסט דאָס! (לויפט צו צו דער טיר פון בוידעם, רוקט זי האסטיג אַב אַן א זייט, קוקט אריין און שרייט אוים אויף'ן קול): העדוויג!

ג י נ א (לויפט צו צו דער טיר): גרויסער גאָט, וואָס איז דאָס!

י א ל מ א ר (געהט אַריין): זי ליעגט אויף דער ערד!

ג ר ע ג ע ר ס: אויף דער ערד? (געהט אריין צו יאַלמאַר'ן).

ג י נ א (צו גלייכער צייט): העדוויג! (אינעוועניג אויף'ן בוי־דים) ניין, ניין, ניין!

ע ק ד א ל: האַ־האַ! זי געהט אויף אויף דער יאגד?

יאַלמאַר, גינאַ און גרעגערס טראַגען אריין העדוויג'ן אין סטודיאַ; אין דער אַראַבהענגענדער רעכטער האַנד האַלט זי דעם פיסטויל, פעסט צו־גויפגעדריקט צווישען די פינגער.

י א ל מ א ר (צומישט): דער פיסטויל איז לויז־געאננגען. זי האָט זיך אליין געטראָפען. רוף צו הילף! הילף!

ג י נ א (לויפט אַרוים אין קאָרידאָר און שרייט ארונטער): רעלליגנ! רעלליגנ! דאקטאָר רעלליגנ! קומט ארויף אזוי שנעל ווי איהר קענט!

יאַלמאַר און גרעגערס לעגען אַוועק העדוויג'ן אויף דער זאָפּא.

ע ק ד א ל (שטילערהויט): דער וואלד איז זיך נוקם!

י א ל מ א ר (אויף די קניע, לעבען איהר): זי וועט באלד קומען צו זיך. זי וועט באלד קומען צו זיך —; יאָ, יאָ, יאָ.

ג י נ א (וועלכע איז אריינגעקומען, צו זיך): וואו האָט זי זיך געטראָפען? איך קען נאָרנישט זאָגן —

ר ע ל ל י נ ג קומט צולויפען און גלייך נאָך איהם מאַלווין; דער לעצטער האָלן אַ וועסט און האלזטוך, מיט אַן אָפענעם ראָק.

ר ע ל ל י נ ג: וואָס איז דאָ געשעהן?

ג י נ א: זיי זאגען, העדוויג האָט זיך געשאָסען.

י א ל מ א ר: קום אַון העלף!

ג ר ע ג ע ר ס : זי האָט נור געוואָלט געווינען צוריק דיין ליע־בע, יאָלמאר; אָהן איהר האָט זי ניט געקענט לעבען.

ג י נ א (קעמפֿענד מיט די טרעהרען) : איצט זעהסטו שוין אַלייו, עקדאָל!

י א ל מ א ר : גינא, וואו איז זי?

ג י נ א (שלוכצט) : דאָס אַרם קינד, — זי זיצט אודאי אויף דרויסען אין קיך.

י א ל מ א ר (געהט אריבער, רויסט אויף די קיך־טיר און זאָגט) : הערווויג, — קום! קום אריין צו מיר! (קוקט זיך אום) ניין, דאָ איז זי ניטא.

ג י נ א : דאָ איז זי ביי זיך אין צימער.

י א ל מ א ר (פון דרויסען) : ניין, דאָ איז זי אויך ניטא. (קומט אריין) זי האָט געמוזט ארויסגעהן אין גאָס.

ג י נ א : יאָ, דו האָסט דאָך זי אין ערגעץ ניט געוואָלט האָבען דאָ אין הויז.

י א ל מ א ר : אָ, וועז זי זאָל נור באָלד קומען אהיים, — איך זאָל איהר קענען זאָגען — . איצט ווערט אַלעס צוריק גוט, גרעגערס; איצט גלויב איך אויך, אז מיר קענען אַנפאַנגען א נייי לעבען.

ג ר ע ג ע ר ס (רוהיג) : איך האָב עס געוואוסט; כ'האָב געוואוסט, אז דאָס קינד וועט אַלעס צוריק אויפֿריכטען.

דער אַלטער עקדאָל בעווייזט זיך ביי דער טיר פון זיין צימער; ער געהט אין פולען מונדיר און איז פערנומען אַנצושנאַלען זיין שוועדד.

י א ל מ א ר (ערשטוינט) : פאַטער! דו ביסט דאָרט?

ג י נ א : האָט איהר דאָס געשאָסען ביי אייך אין צימער?

ע ק ד א ל (אין כעס, קומט צו נעהענטער) : אזוי גאָר, יאָל־מאָר? דו געהסט, היייסט עס, אַליין אויף דער יאָגד?

י א ל מ א ר (געשפּאַנט און צומישט) : ניט דו האָסט עס אַלזא געשאָסען דאָרט אויף'ן בוידים?

ע ק ד א ל : איך געשאָסען? הם!

צו קענען זאגען — ! דריקט צונויף די פויסטען און שרויט ארויף אויבען) א, דו דאַרט אויבען — ! — אויב דו ב י ס ט דאַרט דא ! פארוואס האסטו מיר דאס געטאן !

ג י נ א : שטיל, שטיל, רער ניט אזעלכע שרעקליכע רייד. איך מיין, מיר האבען קיין רעכט ניט געהאט זי צו האלטען ביי זיך.

מ א ל ו י ק : דאס קינד איז ניט טויט, עס שלאפט.

ר ע ל ל י נ ג : אונזינן !

י א ל מ א ר (ווערט רוהיג, געהט צו צו דער זאפא, ליגט אריבער די ארעמס איינעם איבער'ן אנדערן און קוקט אויף העדוויג'ן) : דא ליגט זי אזוי פערגליווערט און שטיל.

ר ע ל ל י נ ג (פראוווט ארויסצענעהמען דעם פיסטויל ביי איהר פון דער האנד) : זי האלט איהם אזוי פעסט, אזוי פעסט.

ג י נ א : נייז, נייז, רעלינג, צוברעכט איהר ניט די פינגער; זאל זי האלטען דעם פיקסטויל.

י א ל מ א ר : זי זאל איהם מיטנעהמען מיט זיך.

ג י נ א : יא, לאזט איהר. אבער דאס קינד דארף ניט ליגען דא אזוי, אלע זאלען קוקען אויף איהר. מען דארף זי אריינטראגען צו איהר, אין איהר אייגענעם צימער. נעהם אז, עקדאל.

יאלמאר און גינא נעהמען העדוויג'ן צווישען זיך.

י א ל מ א ר (בשעת זיי טראגען איהר) : א גינא, גינא, קענסטו עס אויסהאלטען ?

ג י נ א : איינער מוז העלפען דעם אנדערן. וואהרים א י צ ט, מיין איך, געהערט זי אונז ביידען.

מ א ל ו י ק (שטרעקט אוים די ארעמס און מורמעלט) : גע־לויבט איז דער הערר אין הימעל; צו ערד זאלסטו ווערן; צו ערד זאלסטו ווערן —

ר ע ל ל י נ ג (שעפטשעט) : האלט מויל, מענש איינער; דו ביסט דאך שכור.

יאלמאר און גינא טראגען ארויס דעם טויטען קערפער דורך די טיר פון קיך. רעלינג פערמאכט די טיר הינטער זיי. מאלויק רוקט זיך ארויס אין קארידאר.

ר ע ל ל י נ ג : זיך געשאפען ! (רוקט אַוועק דעם טיש אַן אַ זייט און הויבט זי אַן צו אונטערזוכען).

י א ל מ א ר (ליגט נאָך אַלץ אויף די קניע און קוקט ארויף צו איהם פול מיט אַנגסט) : ס'איז דאָך ניט געפעהרליך ? ווי, רעלינג ? זי בלוטעט דאָך כמעט נאָר ניט. עס קען דאָך ניט זיין געפעהרליך ?

ר ע ל ל י נ ג : ווי אזוי איז דאָס געשעהן ?

י א ל מ א ר : אה, וואָס וויים איך — !

ג י נ א : זי האָט געוואלט שיסען די ווילד־ענטע.

ר ע ל ל י נ ג : די ווילד־ענטע ?

י א ל מ א ר : דער פיסטויל האָט געמוזט לויז־געהן.

ר ע ל ל י נ ג : הם. אזוי.

ע ק ד א ל : דער וואלד איז זיך נוקם. אבער איך האָב דאָך קיין מורא ניט. (געהט ארויף אויף'ן בוידם און פערמאַכט די טיר הינטער זיך).

י א ל מ א ר : נו רעלינג — ; פארוואס זאָגסטו נאָרנישט ?

ר ע ל ל י נ ג : די קויל איז איהר אריין אין ברוסט.

י א ל מ א ר : יא, אבער זי וועט דאָך קומען צו זיך ?

ר ע ל ל י נ ג : דו זעהסט דאָך, אז העדוויג לעבט מעהר ניט.

ג י נ א (מיט אַן אויסברוך פון טרעהרען) : א, דאָס קינד ! דאָס קינד !

ג ר ע ג ע ר ס (הייזעריג) : אין דער טיעפעניש פון ים —

י א ל מ א ר (שפרינגט אויף) : ניין, ניין, זי מוז לעבען ! א, אום גאטעס ווילען, רעלינג, — נור איין אייניציגען אויגענבליק ;— נור אזוי לאנג איך זאל איהר קענען זאגען, ווי שטארק, ווי אונענדליך איך האָב זי די גאנצע צייט ליעב געהאט !

ר ע ל ל י נ ג : די קויל האָט איהר געטראפען אין הארץ. אי־נערליכע פערבלוטונג. זי איז געשטארבען אויף'ן שטעל.

י א ל מ א ר : אוו איך, איך האָב זי פעריאגט פון זיך ווי א חיה ! אוו א דערשראקענע איז זי פערקראכען דארט אינעוועניג אויף'ן בוידם אוו איז געשטארבען אוים ליעבע צו מיר. (שלוכצענדיג) קיינמאל דאָס ניט צו קענען גוט מאכען ! איהר קיינמאל ניט

פערדאמטע מאהנערס, וועלכע האקען אונז ארעמע לייט אב די טירען מיט זייער אידעאלער פאדערונג.

ג ר ע ג ע ר ס (קוקט גלייך פאר זיך): אויב אזוי, דאן בין איך צופריעדען, וואס מיר איז בעשעהרט צו זיין דאס, וואס איך בין.

ר ע ל ל י נ ג: מעג איך פרעגען, — וואס איז אייך בעשעהרט צו זיין?

ג ר ע ג ע ר ס (לאזט זיך געהן): דער דרייצעהנטער ביים טיש.

ר ע ל ל י נ ג: אה, דער טיוועל זאל עס וויסען.

ע נ ד ע.

ר ע ל ל י נ ג (געהט צו צו גרעגערס און זאגט): קיינער וועט מיר ניט איינרייַדען, אז דאס איז נעווען א צופעליגער שאס.

ג ר ע ג ע ר ס (וועלכער איז געשטאַנען אין אַ קראַמפּפענדען שוי־דער, פערגליווערט פון שרעק): ווער קען זאגען, ווי דאס שרעקליכע האט פאסירט?

ר ע ל ל י נ ג: דער פּולווער האט פערסמאליעט די טאליע פון איהר קלייד. זי האט זיך אודאי געמוזט צולייגען דעם פיסטויל צו דער ברוסט און האט אויסגעשאסען.

ג ר ע ג ע ר ס: העדוויג איז ניט אומזיסט געשטאַרבען. האט איהר געזעהן, ווי דער שמערץ האט פריי געמאכט אלעס ערהאבענע אין איהם?

ר ע ל ל י נ ג: דאס רוב מענשען ווערן ערהאבען, ווען זיי שטעהען אין טרויער פאר א טויטען קערפער. אבער ווי לאנג, מיינט איהר, וועט די הערליכקייט אנהאלטען ביי א י ה ם?

ג ר ע ג ע ר ס: פארוואס זאל זי ניט אנהאלטען און וואסען זיין לעבען לאנג?

ר ע ל ל י נ ג: אין דריי פערטעל יאהר וועט די קלייניע הער־ווינ פאר איהם זיין ניט מעהר ווי א שעהנע זאך צו דערקלאמירען.

ג ר ע ג ע ר ס: און דאס דערוועגט איהר זיך צו זאגען אויף יאלמאר עקדאל!

ר ע ל ל י נ ג: מיר וועלען נאך ריידען וועגען דעם, ווען דאס ערשטע גראָז אויף איהר קבר וועט פערוויאנעט ווערן. דאן וועט איהר איהם הערען ריידען מיט א געשווינדענער שטימע איבער „דעם קינד, וואס איז אזוי פריה אבגעריסען געווארען פון׳ם פאטער׳ס הארץ"; דאן וועט איהר זעהן, ווי ער וועט זיך איינווינקלען איז געפיהלפול־קייט און זעלבסט־בעווואונדערונג און מיטלייד מיט זיך אליין. איהר ווארט אקערשט!

ג ר ע ג ע ר ס: אויב א י ה ר זייט גערעכט, און איך בין אונ־גערעכט, דאן איז ניט ווערטה צו לעבען אויף דער וועלט.

ר ע ל ל י נ ג: אה, דאס לעבען וואלט געקענט זיין גאנץ שענה, וועו מיר וואלטען נור געקענט פּטור ווערען פון די דאזיגע

Fiction

Nora

Hendrik Ibsen

LIBRARY
Jewish Home for the Aged

Baycrest Centre
for Geriatric Care

THIS BOOK MAY BE KEPT 21 DAYS

and may be renewed once, if no application has been registered for it.

A fine of 4 cents a day is charged, if the book is kept after the last date stamped below. No book will be issued while a fine remains unpaid.

FORM # 215-1152